Wisbech's illustrerede Almanak

Udkom fra 1852-1939 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104813.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

WISBECHS

ILLUSTREREDE ALMANAK

1904

REDIGERET AF ZAKARIAS NIELSEN.

WISBECHS ALMANAK 1904

JENS HANSEN,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

8 Kr.

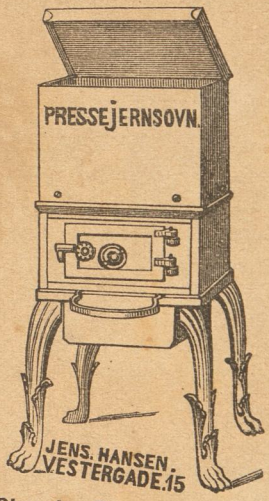

Skræder Presseovne 17 Kr.

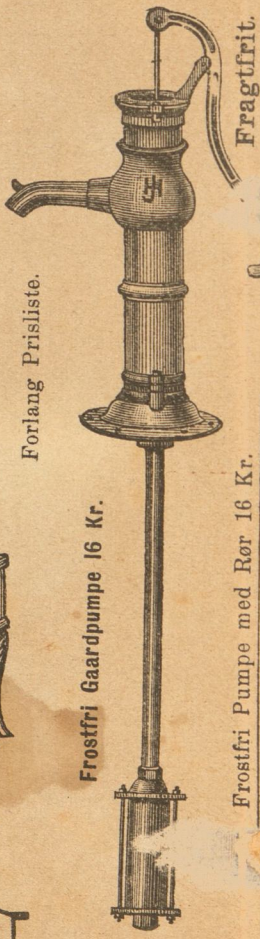

Forlang Prisliste.

Frostfri Gaardpumpe 16 Kr.

Frostfri Pumpe med Rør 16 Kr.
Brønde af ikke over 25 Fods Dybde.

Fragtfrit.

Bedste og billigste

Aile-Kjæde-Pumper,

8 Kr.

med 2¼ Tom. Brikker giver 1 Td. Vand nemlig 4 Kubikfod lig 128 Pot i Minuttet, solid Konstruktion, altid i Orden, fuldstændig frostfri, let og bekvem at anvende, giver større Vandmængde end nogen anden Pumpe. Flere Tusinde i Brug, og der kan hervises til Brugere over hele Danmark.

Ailespredere, lige **2,50**, krumme **300**.

Forlang **illustreret Prisliste.**

Snedker Limovn 26 Kr.

Pris 1 Kr. 30 Øre
med Opluk.

Forlang Prisliste over Staldvinduer.

Hakkelsemaskinen „Agraren", 36 Kr., bedste og billigste Maskine. Nærmere af Prisliste.

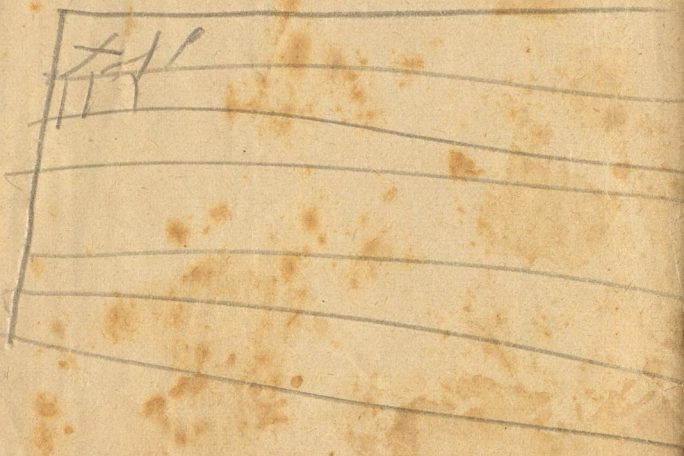

KØBENHAVNS UNIVERSITETS NATURHISTORISKE MUSEUM

Wisbechs
Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1904

som er Skudaar

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

Provinsboghandlernes Almanakforlag.

Trykt i Milo'ske Bogtrykkeri, Odense.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1904.

Efter Verdens Skabelse	5871.
Siden Reformationen	387.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	456.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian den Niendes Fødsel	86.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	221.
Fra Danmarks Grundlov	55.

Mellem Jul og Fastelavn er 7 Uger og 2 Dage.

Aaret 1904 er det 6617de i den julianske Periode.

Mosaiske Festdage i 1904.

Purimfest 1 Marts. * 1ste Paaskedag 31 Marts. * 2den Paaskedag 1 April. * 7de Paaskedag 6 April. * Paaskens Ende 7 April. * Ugefest (Pinse) 20 Maj. * Sammes 2den Festdag 21 Maj. Fastedag, Templets Ødelæggelse 21 Juli. * Nytaarsfest (5665) 10 Sept. * Sammes 2den Dag 11 Sept. * Store Forsoningsfest 19 Sept. * Løvsalsfest 24 Sept. * Sammes 2den Festdag 25 Sept. * Sammes Slutningsfest 1 Okt. * Thorah-Glædesfest 2 Okt. Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage, 3 Dec.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

Det danske Kongehus.

Kong **Christian IX.** til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8. April 1818, succederede 15. November 1863, formælet 26. Maj 1842 med

Dronning **Louise** Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie, Prinsesse af Hessen-Cassel, født 7. September 1817, død 29. Sept. 1898.

Børn:

1) Kronprins Christian **Frederik** Vilhelm Carl, født 3. Juni 1843, formælet 28. Juli 1869 med Kronprinsesse **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverig og Norge, født 31. Oktober 1851. — Børn: 1) **Christian** Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, født 26 September 1870, formælet 26. April 1898 med **Alexandrine** Augusta, Hertuginde af Mecklenburg-Schwerin, født 24. December 1879. Sønner: a) Christian **Frederik** Franz Michael Carl Valdemar Georg, f. 11. Marts 1899. b) **Knud** Christian Frederik Michael, f. 27. Juli 1900. 2) Christian Frederik **Carl** Georg Valdemar Axel, født 3. Aug. 1872, formælet 22. Juli 1896 med **Maud** Charlotte Marie Victoria, Datter af Kong Edward VII af England, f. 26. Novbr. 1869. 3) **Louise** Caroline Josephine Sophie Thyra Olga, født 17. Februar 1875, formælet 5. Maj 1896 med **Friedrich** Georg Wilhelm Bruno, Prins af Schaumburg Lippe, født 30. Ja-

nuar 1868. 4) **Harald** Christian Frederik, født 8. Oktober 1876. 5) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, født 2. Augus 1878, formælet 27. August 1897 med Oscar **Carl** Vilhelm, Prins af Sverige og Norge, Hertug af Vestgotland, født 27. Februar 1861. 6) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, født 14. Marts 1880. 7) Christian Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, født 4. Marts 1887 8) **Dagmar** Louise Elisabeth, født 23. Maj 1890.

2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, født 1. Decbr. 1844, formælet 10. Marts 1863 med nuværende **Edward VII**, Konge af Storbritanien og Irland, Kejser af Indien, født 9. Novbr. 1841.
3) **Georg I.**, Hellenernes Konge (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), født 24. Decbr. 1845, formælet 27. Oktober 1867 med **Olga** Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, født 3. September 1851.
4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), født 26. Novbr. 1847, formælet 9. Novbr. 1866 med senere Kejser **Alexander III.** af Rusland, Enke 1. Novbr. 1894.
5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, født 29. Septbr. 1853, formælet 21. Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, født 21. Septbr. 1845.
6) **Valdemar**, født 27. Oktbr. 1858, formælet 22. Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, født 13. Januar 1865. — Børn: 1) **Aage** Christian Alexander Robert, født 10. Juni 1887. 2) **Axel** Christian Georg, født 12. August 1888. 3) **Erik** Frederik Christian Alexander, født 8. Novbr. 1890. 4) **Viggo** Christian Adolph Georg, født 25 Decbr. 1893. 5) **Margrethe** Françoise Louise Marie Helene, født 17. Septbr. 1895.

Ifølge Lov af 29. Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich. Alle Klokkeslæt i denne Almanak ere derfor angivne i denne (saakaldte mellemeuropæiske) Tid og ere 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med O. F. eller O. E., efter som den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med N. F. eller N. E.

Den sidste Række paa enhver Side med Overskrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, jvfr. tredie følgende Side.

Klokkeslættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang, som angivne i denne Almanak, gjælde for Kjøbenhavn. For af disse at finde vedkommende Klokkeslæt for andre Steder, maa man først lægge 4' til for hver Længdegrad, Stedet ligger vestligere end Kjøbenhavn, eller trække 4' fra for hver Længdegrad, Stedet ligger østligere end Kjøbenhavn.

Eksempelvis anføres, hvor mange Minutter der skal lægges til for følgende vestligere Steder: Hillerød 1', Roskilde 2', Ringsted 3', Sorø 4', Slagelse 5', Kallundborg 6', Nyborg 7', Skagen 8', Odense 8¾', Aarhus 9½', Horsens 11', Kolding 12½', Skive 14¼', Ribe 15¼', Holstebro 16', Hjerting 17', Ringkøbing 17¼', Blaavandshuk 18', og hvor mange Minutter der skal trækkes fra for følgende østligere Steder: Rønne 8½', Neksø 10¼'. For Steder, der ligge lige nord eller syd for disse, gjælde samme Tal.

Foruden denne Rettelse for Stedets Længde maa der dernæst ogsaa anbringes en Rettelse for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligge lige øst og vest for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogstaver:

O. Kjøbenhavn.. Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde,
A. Helsingør.... Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg,
B. Randers..... Viborg, Grenaa,
C. Aalborg..... Nibe, Løgstør, Thisted,
D. Skagen,
E. Ribe..... Odense, Nyborg, Korsør, Storebeddinge, Kristiansø,
F. Nakskov.... Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F.,

saa er Rettelsen for Bredden altid Nul for Stederne O. Hvor stor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ses af følgende Tabel, udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.													Læg til Opg. Træk fra Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts		April		Maj		Juni		Juli		August			Sept		Oktbr.		Novbr.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.													Træk fra Opg. Læg til Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts		April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Novbr		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang blive de største Rettelser, som Bredden medfører: 2' for Stederne A, 4' for B, 7' for C, 11' for D, 2' for E og 4' for F. Disse skulle for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen staar nordligst, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen staar sydligst. Omvendt for Stederne E og F. Hosstaaende Tabel viser, paa hvilke Dage Maanen staar nordligst (N) og sydligst (S):

Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Sept.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.
2 N	11 S	10 S	6 S	3 S	14 N	11 N	8 N	4 N	2 N	11 S	8 S
15 S	26 N	24 N	20 N	18 N	27 S	24 S	21 S	17 S	14 S	25 N	23 N
29 N				31 S					29 N		

En Uge før og efter hver af disse Dage er Rettelsen Nul, og det skjønnes da, hvor stor den er for de mellemliggende Dage.

Eksempel for Skagen 13. Januar:

Kbhvn. . . .	Sol op 8.36‘,	Sol ned 4.1‘,	Maane op 4.26‘ Form.
Rettelse for Længde	+ 8	+ 8	+ 8
Rettelse for Bredde	+ 13	+ 13	+ 9
Skagen . . .	Sol op 8.57‘,	Sol ned 3.56‘,	Maane op 4.43‘ Form.

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Januar	1	12 13‘	Marts	30	12 14‘	August	13	12 14‘	Oktbr.	29	11 53‘
»	3	12 14‘	April	2	12 13‘	»	18	12 13‘	Novbr.	8	11 54‘
»	5	12 15‘	»	6	12 12‘	»	23	12 12‘	»	16	11 55‘
»	7	12 16‘	»	9	12 11‘	»	26	12 11‘	»	21	11 56‘
»	10	12 17‘	»	13	12 10‘	»	30	12 10‘	»	25	11 57‘
»	12	12 18‘	»	17	12 9‘	Septbr.	2	12 9‘	»	28	11 58‘
»	15	12 19‘	»	21	12 8‘	»	5	12 8‘	Decbr.	1	11 59‘
»	17	12 20‘	»	26	12 7‘	»	8	12 7‘	»	4	12 0‘
»	20	12 21‘	Maj	3	12 6‘	»	11	12 6‘	»	6	12 1‘
»	24	12 22‘	»	27	12 7‘	»	14	12 5‘	»	8	12 2‘
»	28	12 23‘	Juni	3	12 8‘	»	17	12 4‘	»	11	12 3‘
Februar	3	12 24‘	»	9	12 9‘	»	20	12 3‘	»	13	12 4‘
»	23	12 23‘	»	14	12 10‘	»	22	12 2‘	»	15	12 5‘
»	29	12 22‘	»	19	12 11‘	»	25	12 1‘	»	17	12 6‘
Marts	5	12 21‘	»	23	12 12‘	»	28	12 0‘	»	19	12 7‘
»	9	12 20‘	»	28	12 13‘	Oktober	1	11 59‘	»	21	12 8‘
»	13	12 19‘	Juli	3	12 14‘	»	5	11 58‘	»	23	12 9‘
»	17	12 18‘	»	9	12 15‘	»	8	11 57‘	»	25	12 10‘
»	20	12 17‘	»	17	12 16‘	»	12	11 56‘	»	27	12 11‘
»	23	12 16‘	August	6	12 15‘	»	16	11 55‘	»	29	12 12‘
»	27	12 15‘				»	21	11 54‘	»	31	12 13‘

*) **Sand Middag** er det Tidspunkt af Dagen, der ligger midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Solen ses da lige mod Syd og staar højst paa Himlen, og Solskiven viser 12. Ovenstaaende Tabel angiver, hvad et Uhr paa de forskjellige Dage af Aaret bør vise, naar det er sand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4‘ til eller trækkes 4‘ fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjøbenhavn (se næstforrige Side), hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4	11	5	19	1	Cuxhaven	1	8	6	53	12
Altona	5	14	7	45	8	Dagebøl	2	19	6	54	10
Amrum	1	22	6	49	9	Dicksander Gat, ved Sydenden af					
Blaavandshuk	1	47	6	8	6	Flakstrømmen	1	1	6	50	—
Blankenese	4	40	7	36	—	Esbjerg	2	58	6	3	—
Blauort Sand	0	38	6	31	—	Fanø, N. O. Pynt	2	43	—		—
Bongsiel	2	13	6	38	12	» N. V. Pynt	2	23	—		—
Bordelum Siel	2	41	8	37	—	» Midten af Vestkysten	1	32	—		—
Brunsbüttel	1	57	7	14	11	Frederikshavn	5	55	6	0	1
Büsum, uden for Havnen	1	21	6	15	—	Pin Aue	3	44	7	34	11
Frederiksstad	2	36	7	34	11	Rendsborg	7	39	7	18	4
Glückstadt	3	6	7	13	12	Schulau	4	31	7	32	—
Hals	8	44	4	57	1	Seesand	0	52	6	54	10
Hamborg	5	24	7	48	—	Skagen	5	55	6	6	1
Helgoland	12	14	6	51	10	Skallingende	2	18	—		—
Hirtshals	4	23	6	14	1	Støren { Itzehoe	3	57	—		—
Hjerting	2	47	6	5	—	Støren { Størort	2	46	7	17	—
Husum Havn	2	35	7	25	—	Süderoog	1	10	6	44	11
Højer Kanal	3	20	6	33	7	Sydvesthorn	2	43	7	36	9
Krück Aue	3	22	—		—	Sønderho	2	22	6	42	5
List	2	23	6	15	7	Teufelsbrücke	5	0	7	41	—
Meldorf Havn	1	31	7	45	12	Thorsminde Gab	3	37	5	35	2
Nordby	3	3	6	4	6	Tvilenfleth	3	54	7	27	—
Norderpiep	0	51	6	18	13	Tønning	2	1	7	11	11
Nymindegab	2	43	5	48	2	Vollervik	1	14	6	45	12
Ording	0	46	7	23	11	Vyk	2	22	6	21	10
Pelvorm	1	58	6	14	12						

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i foranstaaende Tabels første Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredie Middelspringflodhøjden i Fod.

Exempel: at finde Klokkeslættet for Højvande og Lavvande den 4. Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar	0 Tim.	14 Min.
Hertil lægges for Agger	4 —	11 —
	4 Tim.	25 Min.

Det udkomne er Klokkeslættet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslæt større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Højvande om Eftermiddagen. — Klokkeslættet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslættet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., saa indtræffer Lavvande Kl. 9.44' om Formiddagen. Blev Lavvandsklokkeslættet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne

er nu Klokkeslættet for Lavvande om Eftermiddagen. — Trækkes fra de fundne Klokkeslæt 25 Min., erholdes derved Klokkeslættene for de næstforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, saa har man Klokkeslættene for de næstfølgende Højvande og Lavvande. — De fundne Klokkeslæt ere ved denne Beregning stedse udtrykte i mellemeuropæisk Tid.

I Kirkeaaret 1903—1904, der ender med den 25de Søndag efter Trinitatis (20de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1904—1905, der begynder med 1ste Søndag i Advent (27de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Tekstrække.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 18. og 25. Juni eller imellem den 18. og 25. December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag (jfr. næstforegaaende Side).

Formørkelser i Aaret 1904.

I Aaret 1904 finder der ingen Maaneformørkelse Sted. Derimod forekommer der to Solformørkelser, af hvilke dog ingen bliver synlige hos os. De ere:

1) Solformørkelse den 17de Marts. Den ses i det østlige Afrika og det sydlige Asien og bliver ringformet for en smal Zone, der fra det østlige Afrika gaar hen over det indiske Ocean, over Bagindien og ind i det stille Hav.

2) Solformørkelse den 9de September. Den ses i det stille Hav og i det vestlige og sydlige Sydamerika og bliver total for en smal Zone, der fra Carolinerne strækker sig til det nordlige Chili.

Januar
eller **Glugmaaned.** 31 Dage. 1904.

Kristi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2‘ Række, Matth. 6, 5—13.

			N.	F.		Højv.	
F.	1	Nytaar	6	0	Merkur st. østl. Elong.	10	13
L.	2	Abel	7	7		11	5

Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden. 2‘ Række, Matth. 2, 13—18.

S.	3	S. e. Nytaar	O.	E.	Enoch ☿ f. M. 6. 47‘ Form. Solen nærmest Jorden	11	51
M.	4	Methusalem	6	8	☾ nærmest Jorden	0	14
Ti.	5	Simeon	7	30		0	57
O.	6	Hellig 3 Konger	8	53	Sol. op 8. 41‘ n. 3. 50‘	1	39
T.	7	Knud Hertug	10	15	Tusmørket varer 52‘	2	21
F.	8	Erhardt	11	35		3	3
L.	9	Julianus	O.	F.	☾ s. Kv. 10. 10‘ Eftm.	3	48

Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2‘ Række, Mark. 10, 13—16.

S.	10	1 S. e. H. 3 K.	12	52	Paul Eremit	4	42
M.	11	Hyginus	2	7		5	47
Ti.	12	Reinhold	3	18	Hilarius	7	6
O.	13	Prinsesse Marie	4	26	Sol. op 8. 36‘ n. 4. 1‘	8	23
T.	14	Felix	5	28	Tusmørket varer 51‘	9	29
F.	15	Maurus	6	22		10	22
L.	16	Marcellus	7	9		11	7

Brylluppet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2‘ Række, Luk. 19, 1—10.

S.	17	2 S. e. H. 3 K.	N.	E.	Antonius ♍ n. M. 4. 47‘ Eftm.	11	43
M.	18	Vilh. Marie	5	32	Prisca	0	2
Ti.	19	Pontianus	6	35	☾ fjernest Jorden	0	36
O.	20	Fab. og Sebast.	7	40	Sol. op 8. 28‘ n. 4. 14‘	1	7
T.	21	Agnes	8	46	Tusmørket varer 49‘	1	38
F.	22	Vincentius	9	52		2	9
L.	23	Emerentius	10	59		2	41

Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13, 2‘ Række, Luk. 17, 5—10.

S.	24	3. S. e. H. 3 K.	N.	F.	Timotheus	3	15
M.	25	Pauli Omv.	12	7	☽ f. Kv. 9. 41‘ Efm.	3	54
Ti.	26	Polycarpus	1	16		4	44
O.	27	Chrysostomus	2	27	Sol. op 8. 17‘ n. 4. 29‘ Tusmørket varer 47‘	5	46
T.	28	Frederik 6 Føds.	3	37	Carolus Magnus	7	8
F.	29	Chr. 7 Fødsel	4	44	Valerius	8	34
L.	30	Lovise	5	46	Adelgunde	9	48

Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16. 2‘ Række, Matth. 25, 14—30.

S.	31	Septuagesima	6	39	Vigilius	10	49

Februar

eller Blidemaaned. 29 Dage. 1904.

		O. E.		Højv.
M. 1	Brigida	4 56	☿ f. M. 5. 33' Eftm.	11 39
Ti. 2	Kyndelmisse	6 22	☾ nærmest Jorden	0 2
O. 3	Blasius	7 48	Sol. op 8. 5' n. 4. 43'	
T. 4	Veronica	9 12	Tusmørket varer 46'	0 45
F. 5	Agathe	10 33		1 25
L. 6	Dorothea	11 51		2 4
				2 44

De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15. 2' Række, Mark. 4, 26—32.

		O. F.		
S. 7	Sexagesima	1 6	Richard	3 25
M. 8	Corintha	2 16	☾ s. Kv. 10. 56' Form.	4 13
Ti. 9	Apollonia	3 20	Sol. op 7. 51' n. 4. 58'	5 10
O. 10	Scholastica	4 17	Tusmørket varer 45'	6 23
T. 11	Euphrosyne	5 7	Merkur st. vestl. Elong.	7 44
F. 12	Eulalia	5 49		8 58
L. 13	Benignus			9 56

Kristi Daab, Matth. 3, 13 til Enden. 2' Række, Luk. 18, 31 til Enden.

		N. E.		
S. 14	Fastelavn	6 24	Qvinquages. Esto mihi	10 43
M. 15	Faustinus	6 54	Valentinus	
Ti. 16	Hvide Tirsdag		Juliane	11 22
			♍ n. M. 12. 5' Eftm.	11 56
			☾ fjernest Jorden	
O. 17	Aske Onsdag	6 36	Findanus	
			Sol. op 7. 35' n. 5. 14'	0 13
T. 18	Jul. Sophie	7 42	Tusmørket varer 44'	
F. 19	Ammon	8 49	Concordia	0 45
L. 20	Eucharias	9 56		1 14
				1 44

Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11. 2' Række. Luk. 22, 24—32.

S. 21	1 S i Fasten	11 4	Qvad. gesim. Invocavit	2 16
M. 22	Peders Stol	N. F.	Samuel	2 49
Ti. 23	Papias	12 13	Skuddag.	3 27
O. 24	Tamperdag	1 21	Sol. op 7. 19' n. 5. 29'	4 13
T. 25	Matthias	2 27	Tusmørket varer 42'	5 12
F. 26	Victorinus	3 29	☽ f. Kv. 12. 9' Eftm.	6 34
L. 27	Inger	4 24		8 7

Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28. 2' Række, Mark. 9, 17—29.

S. 28	2 S i Fasten	5 12	Reminiscere. Leander	9 28
M. 29	Øllegaard	5 52		10 31

Marts

eller **Tordmaaned.** 31 Dage. 1904

				Højv.
Ti. 1	Albinus	N. F. 6 26	☾ nærmest Jorden	11 22
O. 2	Simplicius	O. E.	Sol. op 7. 2' n. 5. 43'	
T. 3	Kunigunde	8 3	Tusmørket varer 42'	12 6
F. 4	Adrianus	9 26	♍ f. M. 3. 48' Form.	0 26
L. 5	Theophilus	10 45		1 5
				1 43

Jesus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28. 2' Række, Joh. 8, 42—51.

S. 6	3 S. i Fasten	11 59	Oculi. Gotfred	2 22
M. 7	Perpetua	O. F.		3 3
Ti. 8	Beata	1 8	Sol. op 6. 44' n. 5. 58'	3 47
O. 9	40 Riddere	2 10	Tusmørket varer 42'	4 42
T. 10	Ædel	3 3	☾ s. Kv. 2. 1' Form.	5 47
F. 11	Thala	3 48		7 4
L. 12	Gregorius	4 25		8 20

Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15. 2' Række, Joh. 6, 35—51.

S. 13	Midfaste	4 56	Lætare. Macedonius	9 23
M. 14	Eutychius	5 24	☾ fjernest Jorden	10 14
Ti. 15	Zacharias	5 47	Sol. op 6. 26' n. 6. 12'	10 53
O. 16	Gudmund	6 8	Tusmørket varer 42'	11 28
T. 17	Gertrud	N. E.	♍ n. M. 6. 39' Form.	12 2
F. 18	Alexander	7 47		0 17
L. 19	Joseph	8 55		0 47

Gabriel Engel udsendes, Luk. 1, 26—38. 2' Række, Luk. 1, 46—56.

S. 20	5 S. i Fasten	10 4	Judica. Gordius	1 19
M. 21	Benedictus	11 12	Jævndøgn, Foraar beg.	1 52
Ti. 22	Paulus	N. F.	Sol. op 6. 8' n. 6. 26'	2 26
O. 23	Fidelis	12 18	Tusmørket varer 42'	3 6
T. 24	Ulrica	1 21	☽ f. Kv. 10. 37' Eftm.	3 53
F. 25	Mariæ Bebud.	2 17		4 52
L. 26	Gabriel	3 6		6 14

Kristi Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2' Række, Mark. 14, 3—9.

S. 27	Palmesøndag	3 47	Kastor	7 47
M. 28	Eustachius	4 22		9 10
Ti. 29	Jonas	4 53	☾ nærmest Jorden	10 12
O. 30	Qvirinus	5 20	Sol. op 5. 49' n. 6. 40'	
			Tusmørket varer 43'	11 2
T. 31	Skærtorsdag	5 47	Fred. 5 Føds. Balbina	
			♍ f. M. 1. 44' Eftm.	11 44

April

eller **Faaremaaned.** 30 Dage. 1904.

				Højv.
		O. E.		
F. 1	Langfredag	8 16	Hugo	0 4
L. 2	Theodosius	9 35		0 42

Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2' Række, Matth. 28, 1—8.

S. 3	Paaskedag	10 49	Nicætas	1 21
M. 4	2 Paaskedag	11 56	Ambrosius	1 59
Ti. 5	Irene	O. F.		2 39
O. 6	Sixtus	12 54	Sol. op 5. 31' n. 6. 54' Tusmørket varer 44'	3 22
T. 7	Egesippus	1 44	☽ s. Kv. 6. 53' Eftm.	4 10
F. 8	Chr. 9 Fødsel	2 25	Janus	5 9
L. 9	Procopius	2 58		6 19

Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden. 2' Række, Joh. 21, 15—19.

S. 10	1 S. e. Paaske	3 27	Quasimodo. Ezechiel	7 34
M. 11	Leo	3 51	☾ fjernest Jorden	8 40
Ti. 12	Julius	4 13		9 35
O. 13	Justinus	4 34	Sol. op 5. 13' n. 7. 8' Tusmørket varer 45'	10 20
T. 14	Tiburtius	4 54		10 58
F. 15	Chr. 5 Føds.	N. E.	Olympia	11 31
L. 16	Mariane	7 54	♍ n. M. 10. 53' Eftm.	12 6

Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2' Række, Joh. 10, 22—30.

S. 17	2 S. e. Paaske	9 3	Miseric. Domini.	0 22
M. 18	Eleutherius	10 12	Anicetus	0 56
Ti. 19	Flyttedag	11 16	Daniel	1 31
O. 20	Sulpicius	N. F.	Sol. op 4. 56' n. 7. 22' Tusmørket varer 46'	2 9
T. 21	Florentius	12 14	Merkur st. østl. Elong.	2 51
F. 22	Cajus	1 5		3 39
L. 23	Georgius	1 48	☽ f. Kv. 5. 55' Form.	4 40

Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2' Række, Joh. 14, 1—11.

S. 24	3 S. e. Paaske	2 24	Jubilate. Albertus	5 55
M. 25	Mark. Evang.	2 55		7 25
Ti. 26	Cletus	3 22	☾ nærmest Jorden	8 46
O. 27	Charl. Amalie	3 47	Ananias Sol. op 4. 39' n. 7. 36'	9 50
T. 28	Vitalis	4 12	Tusmørket varer 48'	10 39
F. 29	Bededag	O. E.	Peter Martyr	11 22
L. 30	Severus	8 25	♓ f. M. 11. 36' Eftm.	12 3

Maj

eller Majmaaned. 31 Dage. 1904.

Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2ᶜ Række, Joh. 8, 28—36.

				Højv.
S. 1	4 S. e. Paaske	9 38	Cantate, Phil. og Jacob	0 22
M. 2	Athanasius	10 41	Voldermisse	1 0
Ti. 3	Korsmisse	11 36		1 37
O. 4	Florian	O. F.	Sol. op 4. 24ᶜ n. 7. 50ᶜ Tusmørket varer 51ᶜ	2 16
T. 5	Gothard	12 22	De lyse Nætter beg.	2 56
F. 6	Joh. a. Port.	12 59		3 39
L. 7	Flavia	1 29	☾ s. Kv. 12. 50ᶜ Eftm.	4 30

Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28. 2ᶜ Række, Joh. 17, 1—11

S. 8	5 S. e. Paaske	1 56	Rogate. Stanislaus	5 30
M. 9	Caspar	2 18	☾ fjernest Jorden	6 38
Ti. 10	Gordianus.	2 39		7 48
O. 11	Mamertus	2 59	Sol. op 4. 10ᶜ n. 8. 7ᶜ Tusmørket varer 54ᶜ	8 51
T. 12	Kristi Himmelfart	3 19	Pancratius	9 42
F. 13	Ingenuus	3 41		10 25
L. 14	Kristian	4 5		11 5

Naar Trøsteren kommer, Joh. 15, 26—16, 4. 2ᶜ Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S. 15	6 S. e. Paaske	N. E.	Exaudi. Sophie	11 42
M. 16	Sara	9 7	♍ n. M. 11. 58ᶜ Form.	0 1
Ti. 17	Bruno	10 9		0 38
O. 18	Erik	11 4	Sol. op 3. 57ᶜ n. 8. 17ᶜ Tusmørket varer 57ᶜ	1 17
T. 19	Potentiana	11 50		1 57
F. 20	Angelica	N. F.		2 41
L. 21	Helene	12 28		3 28

Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2ᶜ Række, Joh. 14, 15—21.

S. 22	Pinsedag	1 0	Castus ☽ f. Kv. 11. 19ᶜ Form. ☾ nærmest Jorden	4 24
M. 23	2 Pinsedag	1 27	Desiderius	5 34
Ti. 24	Esther	1 52	Urbanus	6 57
O. 25	Tamperdag	2 16	Sol. op 3. 46ᶜ n. 8. 28ᶜ	8 18
T. 26	Beda	2 41	Tusmørket varer 61ᶜ	9 24
F. 27	Lucian	3 7		10 19
L. 28	Vilhelm	3 38		11 4

Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15. 2ᶜ Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S. 29	Trinitatis	O. E.	Maximinus	11 45
M. 30	Vigand	9 25	♍ f. M. 9. 55ᶜ Form.	0 4
Ti. 31	Petronella	10 16		0 42

Juni

eller **Skærsommer.** 30 Dage. 1904.

			O. E.		Højv.
O.	1	Nikomedes	10 58	Sol. op 3. 37‘ n. 8. 38‘ Tusmørket varer 65‘	1 19
T.	2	Marcellinus	11 31		1 54
F.	3	Krpr. Frederik	11 59	Erasmus	2 32
L.	4	Optatus	O. F.		3 8

Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden. 2‘ Række, Luk. 12, 13—21.

S.	5	1 S. e. Trin.	12 23	Grundlovsdag. Bonifac. ☾ fjernest Jorden	3 50
M.	6	Norbertus	12 45	☾ s. Kv. 6. 53‘ Form.	4 39
Ti.	7	Jeremias	1 5	Sol. op 3. 31‘ n. 8. 46‘	5 35
O.	8	Medardus	1 24	Tusmørket varer 68	6 43
T.	9	Primus	1 45	Merkur st. vestl. Elong	7 54
F.	10	Onuphrius	2 8		8 59
L.	11	Barnab. Apost.	2 33		9 53

Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24. 2‘ Række, Luk. 14, 25 til Enden.

S.	12	2 S. e. Trin.	3 5	Basilius	10 40
M.	13	Cyrillus	N. E.	♍ n. M. 10. 10‘ Eftm.	11 23
Ti.	14	Rufinus	8 56		12 6
O.	15	Vitus	9 47	Sol. op 3. 28‘ n. 8. 52‘ Tusmørket varer 69‘	0 26
T.	16	Tycho	10 30		1 7
F.	17	Botolphus	11 4	☾ nærmest Jorden	1 48
L.	18	Leontius	11 35		2 30

Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10. 2‘ Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S.	19	3 S. e. Trin.	11 59	Gervasius Uranus i Opp. med Sol.	3 15
M.	20	Sylverius	N. F.	☽ f. Kv. 4. 11‘ Eftm.	4 5
Ti.	21	Albanus	12 24	Solhverv, længste Dag Sommer begynder	5 5
O.	22	10000 Martyrer	12 48	Sol. op 3. 28‘ n. 8. 55‘	6 22
T.	23	Paulinus	1 12	Tusmørket varer 70‘	7 45
F.	24	St. Hansdag	1 40		8 59
L.	25	Prosper	2 12		9 59

Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42. 2‘ Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S.	26	4 S. e. Trin.	2 50	Pelagius	10 47
M.	27	7 Sovere	O. E.	♒ f. M. 9. 23‘ Eftm.	11 28
T.	28	Car. Amalie	8 55	Eleonora	12 8
O.	29	Petr. og Paulus	9 32	Sol. op 3. 31‘ n. 8. 54‘	0 26
T.	30	Lucina	10 2	Tusmørket varer 69‘	1 1

Juli
eller **Ormemaaned.** 31 Dage. 1904.

			O. E		Højv.
F.	1	Theobaldus	10 28		1 34
L.	2	Mariæ Besøg.	10 50		2 7
		Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11. 2‘ Række, Matth. 16, 13—26.			
S.	3	5 S. e. Trin.	11 11	Cornelius	2 41
M.	4	Ulricus	11 30	☾ fjernest Jorden	3 15
Ti.	5	Anshelmus	11 50	☾ s. Kv. 11. 54‘ Eftm. Solen fjernest Jorden	3 55
O.	6	Dion	O. F.	Sol. op 3. 37‘ n. 8. 51‘ Tusmørket varer 67‘	4 42
T.	7	Lov. Aug.	12 11	Villebaldus	5 40
F.	8	Kjeld	12 35		6 50
L.	9	Sostrata	1 3		8 8
		Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20 –26. 2‘ Række, Matth. 19, 16—26.			
S.	10	6 S. e. Trin.	1 37	Knud Konge	9 18
M.	11	Josva	2 20	Vilhelmine Caroline	10 17
Ti.	12	Henrik	3 15	Sol. op 3. 45‘ n. 8. 44‘	11 7
O.	13	Margarethe	N. E.	Tusmørket varer 64‘	11 53
T.	14	Bonaventura	9 4	☽ n. M. 6. 27‘ Form.	0 15
F.	15	Apostl. Deling	9 36	☾ nærmest Jorden	0 57
L.	16	Susanne	10 4		1 37
		Jesus bespiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9. 2‘ Række, Matth. 10, 24—31.			
S.	17	7 S. e. Trin.	10 30	Alexius	2 17
M.	18	Arnolphus	10 54		3 0
Ti.	19	Justa	11 19	☽ f. Kv. 9. 49‘ Eftm.	3 44
O.	20	Elias	11 45	Sol. op 3. 56‘ n. 8. 35‘ Tusmørket varer 60‘	4 40
T.	21	Evenus	N. F.		5 47
F.	22	Mar. Magd.	12 16		7 9
L.	23	Apollinaris	12 51	Hundedagene beg.	8 29
		De falske Profeter, Matth. 7, 15—21. 2‘ Række, Matth. 7, 22 til Enden.			
S.	24	8 S. e. Trin.	1 32	Christina	9 35
M.	25	Jacobus	2 21		10 29
Ti.	26	Anna	3 16	Sol. op 4. 7‘ n. 8. 23‘	11 12
O.	27	Martha	O. E.	Tusmørket varer 57‘	11 49
T.	28	Aurelius	8 32	☽ f. M. 10. 42‘ Form.	0 7
F.	29	Oluf	8 56		0 40
L.	30	Abdon	9 17	☾ fjernest Jorden	1 12
		Den utro Husfoged, Luk. 16, 1—9. 2‘ Række, Luk. 12, 32—48.			
S.	31	9 S. e. Trin.	9 37	Germanus	1 42

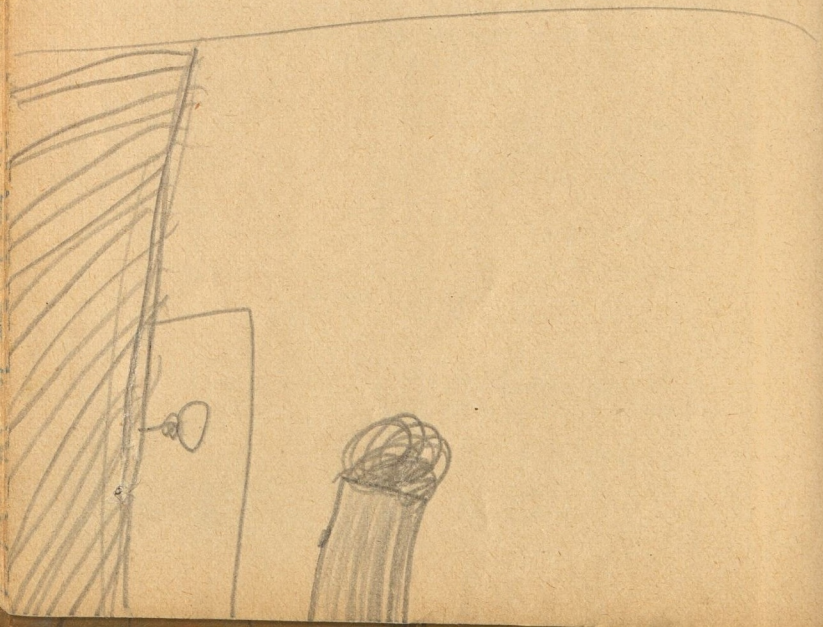

August

eller Høstmaaned. 31 Dage. 1904.

				Højv.
		O. E.		
M. 1	Peders Fængsel	9 56		2 13
Ti. 2	Hannibal	10 17		2 45
O. 3	Nikodemus	10 39	Sol. op 4. 20' n. 8. 10' Tusmørket varer 53'	3 20
T. 4	Dominicus	11 4	☾ s. Kv. 3. 3' Eftm.	4 1
F. 5	Osvaldus	11 34		4 51
L. 6	Kr. Forklar.	O. F.		5 58

Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden. 2' Række, Matth. 11, 16—24.

S. 7	10 S. e. Trin.	12 12	Donatus	7 23
M. 8	Ruth	12 59	De lyse Nætter ophøre	8 45
Ti. 9	Romanus	1 58	Sol. op 4. 33' n. 7. 56'	9 56
O. 10	Laurentius	3 8	Tusmørket varer 50' Saturn i Opp. med Sol.	10 50
T. 11	Herman	N. E.	♍ n. M. 1. 58' Eftm.	11 37
F. 12	Clara	8 4	☾ nærmest Jorden	0 0
L. 13	Hippolytus	8 32		0 43

Farisæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14. 2' Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S. 14	11 S. e. Trin.	8 58	Eusebius	1 22
M. 15	Mariæ Himf.	9 23		2 1
Ti. 16	Rochus	9 50		2 41
O. 17	Anastatius	10 20	Sol. op 4. 46' n. 7. 40' Tusmørket varer 48'	3 24
T. 18	Agapetus	10 53	☽ f. Kv. 5. 27' Form.	4 14
F. 19	Sebaldus	11 33		5 19
L. 20	Bernhard	N. F.	Merkur st. østl. Elong	6 38

Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden. 2' Række, Matth. 12, 31—42.

S. 21	12 S. e. Trin.	12 19	Salomon	8 1
M. 22	Symphorian	1 11		9 11
Ti. 23	Zachæus	2 9	Hundedagene ende	10 6
O. 24	Soph. Fred.	3 11	Bartholomæus Sol. op 5. 0' n. 7. 23'	10 48
T. 25	Ludvig	4 15	Tusmørket varer 46'	11 25
F. 26	Irenæus	O. E.	♍ f. M. 2. 2' Form.	11 58
L. 27	Gebhardus	7 43	☾ fjernest Jorden	0 15

Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37. 2' Række, Matth. 20, 20—28.

S. 28	13 S. e. Trin.	8 3	Augustinus. Lovise	0 45
M. 29	Joh. Halsh.	8 23		1 14
Ti. 30	Benjamin	8 44		1 45
O. 31	Bertha	9 8	Sol. op 5. 13' n. 7. 5' Tusmørket varer 45'	2 16

September
eller **Fiskemaaned.** 30 Dage. 1904.

			O. E.		Højv.
T.	1	Ægidius	9 35		2 50
F.	2	Elisa	10 9		3 30
L.	3	Seraphia	10 51	☾ s. Kv. 3. 58' Form.	4 20

De 10 Spedalske, Luk. 17, 11—19. 2' Række, Joh. 5, 1—15.

S.	4	14 S. e. Trin.	11 42	Theodosia. Jul. Maria	5 26
M.	5	Regina	O. F.		6 51
Ti.	6	Magnus	12 44	Robert	8 20
O.	7	Dr. Louise (†)	1 57	Sol. op 5. 27' n. 6. 47'	9 33
T.	8	Mariæ Fødsel	3 17	Tusmørket varer 43'	10 33
F.	9	Gorgonius	N. E.	☉ n. M. 9. 43' Eftm.	11 19
L.	10	Burchhardt	6 57	☾ nærmest Jorden	12 3

Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden.
2' Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S.	11	15 S. e. Trin.	7 23	Hillebert	0 22
M.	12	Guido	7 50		1 2
Ti.	13	Cyprianus	8 19		1 41
O.	14	† Ophøjelse	8 53	Sol. op 5. 40' n. 6. 29'	2 20
T.	15	Eskild	9 31	Tusmørket varer 42'	3 3
F.	16	Euphemia	10 16	☽ f. Kv. 4. 13' Eftm.	3 52
L.	17	Lambertus	11 7		4 51

Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17. 2' Række, Joh. 11, 19—45.

S.	18	16 S. e. Trin.	N. F.	Titus Chr. 8 Fødsel	6 7
M.	19	Constantia	12 3		7 28
Ti.	20	Tobias	1 4	Matthæus	8 39
O.	21	Tamperdag	2 7	Sol. op 5. 54' n. 6. 11'	9 35
T.	22	Mauritius	3 11	Tusmørket varer 42'	10 20
F.	23	Linus	4 17	☾ fjernest Jorden	10 57
L.	24	Tecla	O. E.	Jævnd., Efteraar beg. ♍ f. M. 6. 50' Eftm.	11 29

Den Vatersottige, Luk. 14, 1—11. 2' Række, Mark. 2, 14—22.

S.	25	17 S. e. Trin.	6 29	Cleophas	12 1
M.	26	Prins Christian	6 49	Adolph	0 18
Ti.	27	Cosmus	7 12		0 47
O.	28	Venceslaus	7 38	Sol. op 6. 7' n. 5. 52'	1 18
T.	29	St. Michael	8 9	Tusmørket varer 42'	1 51
F.	30	Hieronymus	8 47		2 26

Oktober

eller **Sædemaaned.** 31 Dage. 1904.

L. 1	Remigius	O. E. 9 34	Merkur st.vestl.Elong.	Højv. 3 7

Hvis Søn er Kristus, Matth. 22, 34 til Enden.
2' Række, Joh. 15, 1—11.

S. 2	18 S. e. Trin.	10 30	Ditlev ☾ s. Kv. 2. 52' Eftm.	3 56 5 2
M. 3	Mette	11 36		
Ti. 4	Franciscus	O. F.		6 28
O. 5	Placidus	12 50	Sol. op 6. 21' n. 5. 34' Tusmørket varer 42'	7 58
T. 6	Fred. 7 Føds.	2 11	Broderus	9 11
F. 7	Amalia	3 35		10 10
L. 8	Ingeborg	5 1	☾ nærmest Jorden	10 58

Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8. 2' Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S. 9	19 S. e. Trin.	N. E.	Dionysius ♒ n M. 6. 25' Form.	11 40 0 0
M. 10	Gereon	6 15		
Ti. 11	Fred. 4. Føds.	6 48	Maximilian	0 40
O. 12	Pr. Frederik	7 24	Sol. op 6. 35' n. 5. 16'	1 19
T. 13	Angelus	8 8	Tusmørket varer 42'	2 0
F. 14	Calixtus	8 58		2 42
L. 15	Hedevig	9 53		3 28

Bryllupsklæderne, Matth. 22, 1—14. 2' Række, Matth. 21, 28—44

S. 16	20 S. e. Trin.	10 53	Gallus ☽ f. Kv. 6. 54' Form.	4 24 5 30
M. 17	Florentinus	11 57		
Ti. 18	Flyttedag	N. F.	Lukas Evangelist Jupiter i Opp. m. Solen	6 46
O. 19	Balthasar	1 1	Sol. op 6. 50' n. 4. 59' Tusmørket varer 43'	7 58
T. 20	Felicianus	2 6	☾ fjernest Jorden	8 57
F. 21	11000 Jomfr.	3 12		9 46
L. 22	Cordula	4 18		10 25

Den kongelige Mand, Joh. 4, 46—53. 2' Række, Joh. 4, 34—42.

S. 23	21 S. e. Trin.	5 24	Søren	11 0
M. 24	Proclus	O. E.	♍ f. M. 11. 56' Form.	11 32
Ti. 25	Crispinus	5 41		12 5
O. 26	Amandus	6 11	Sol. op 7. 4' n. 4. 42' Tusmørket varer 44'	0 22
T. 27	Prins Valdemar	6 47	Sem	0 55
F. 28	Caroline	7 30	Simon og Judas	1 30
L. 29	Narcissus	8 23	Mar. Soph. Frederikke	2 8

De 10,000 Pund, Matth. 18, 23 til Enden.
2' Række, Matth. 18, 1—14.

S. 30	22 S. e. Trin.	9 25	Absalon. Louise Charl.	2 50
M. 31	Kronprs. Louise	10 34	Reformat. Beg.	3 40

November

eller **Slagtemaaned.** 30 Dage. 1904.

				Højv.
Ti. 1	Alle Helgen	O. E. 11 50	☾ s. Kv. 12. 13' Form.	4 42
O. 2	Alle Sjæle	O. F.	Sol. op 7. 19' n. 4. 27'	6 3
T. 3	Hubertus	1 10	Tusmørket varer 45'	7 31
F. 4	Otto	2 32		8 49
L. 5	Malachias	3 56	☾ nærmest Jorden	9 48

Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12.
2' Række, Matth. 5, 13—16.

S. 6	23 S. e. Trin.	5 20	Leonhardus	10 37
M. 7	Engelbrecht	N. E.	♍ n. M. 4. 37' Eftm.	11 20
Ti. 8	Claudius	5 16		12 1
O. 9	Theodor	5 56	Sol. op 7. 34' n. 4. 13'	0 21
T. 10	Luther	6 44	Tusmørket varer 46'	1 0
F. 11	Morten Bisp	7 39		1 40
L. 12	Torkild	8 38		2 21

Den blodsottige Kvinde, Matth. 9, 18—26. 2' Række,
Joh. 5, 17—29.

S. 13	24 S. e. Trin.	9 42	Arcadius	3 3
M. 14	Frederik	10 47		3 49
Ti. 15	Leopold	11 53	☽ f. Kv. 1. 36' Form.	4 43
O. 16	Othenius	N. F.	Sol. op 7. 48' n. 4. 0'	5 49
T. 17	Anianus	12 58	Tusmørket varer 48'	
F. 18	Hesychius	2 5	☾ fjernest Jorden	6 59
L. 19	Elisabeth	3 11		8 6
				9 1

Ødelæggelsens Vederstyggelighed, Matth. 24, 15—28. 2' Række.
Luk. 17, 20—33.

S. 20	25 S. e. Trin.	4 18	Volkmarus	9 50
M. 21	Mariæ Ofr.	5 26		10 30
Ti. 22	Fred. Ferdin.	6 35	Cecilia.	11 7
			Sol. op 8. 2' n. 3. 49'	
O. 23	Clemens	O. E.	Tusmørket varer 49'	11 44
T. 24	Chrysogonus	5 26	♉ f. M. 4. 12' Form.	0 2
F. 25	Catharina	6 16		0 39
L. 26	Conradus	7 16		1 17

Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2' Række,
Luk. 4, 16—30.

S. 27	1 S. i Advent	8 24	Facundus	1 57
M. 28	Soph. Magdl	9 38		2 39
Ti. 29	Saturninus	10 56	Andreas.	3 26
O. 30	Chr. 6 Føds.	—	Sol. op 8. 15' n. 3. 41'	4 23
			Tusmørket varer 51'	
			☾ s. Kv. 8. 38' Form.	

December

eller **Kristmaaned.** 31 Dage. 1904.

		O. F.		Højv.
T. 1	Arnold	12 16		5 33
F. 2	Bibiana	1 36		6 55
L. 3	Svend	2 57	☾ nærmest Jorden	8 15
	Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36. 2‘ Række, Matth. 25, 1—13.			
S. 4	2 S. i Advent	4 19	Barbara Charl. Fred.	9 23
M. 5	Sabina	5 39		10 18
Ti. 6	Nikolaus	6 56	Sol. op 8. 26‘ n. 3. 36‘	11 4
O. 7	Agathon	N. E	Tusmørket varer 52‘	11 46
T. 8	Mariæ Undfang.	5 22	☉ n. M. 4. 46‘ Form.	0 6
F. 9	Rudolph	6 20		0 45
L. 10	Judith	7 24		1 23
	Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10. 2‘ Række, Luk. 1, 67 til Enden.			
S. 11	3 S. i Advent	8 30	Damasus	2 1
M. 12	Epimachus	9 36	Crispus	2 38
Ti. 13	Lucia	10 42	Sol. op 8. 34‘ n. 3. 34‘	3 17
O. 14	Tamperdag	11 49	Tusmørket varer 53‘	3 59
			☽ f. Kv. 11. 7‘ Eftm.	
			Merkur st. østl. Elong.	
T. 15	Nikatius	N. F.	☾ fjernest Jorden	4 48
F. 16	Lazarus	12 55		5 47
L. 17	Albina	2 1		6 56
	Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28. 2‘ Række, Joh. 3, 25 til Enden.			
S. 18	4 S. i Advent	3 8	Lovise	8 6
M. 19	Nemesius	4 17		9 7
Ti. 20	Abraham	5 25		10 0
O. 21	Thomas	6 32	Sol. op 8. 40‘ n. 3. 35‘	10 45
			Tusmørket varer 53‘	
			♅ f. M. 7. 1‘ Eftm.	
T. 22	Japetus	O. E.	Solhverv, kortesteDag	11 27
F. 23	Torlacus	5 4	Vinter begynder	12 9
L. 24	Prinsesse Alexandrine	6 11	Adam	0 29
	Kristi Fødsel, Luk. 2, 1—14. 2‘ Række, Joh. 1, 1—14.			
S. 25	Juledag	7 25		1 8
M. 26	St. Stephan	8 43		1 48
Ti. 27	Joh. Evang.	10 3	☾ nærmest Jorden	2 29
			Sol. op 8. 42‘ n. 3. 41‘	
O. 28	Børnedag	11 24	Tusmørket varer 53‘	3 12
			Neptun i Opp. m. Solen	
T. 29	Noah	O. F.	☾ s. Kv. 4. 46‘ Eftm.	4 1
F. 30	David	12 44		5 1
L. 31	Sylvester	2 4		6 15

Planeterne i Aaret 1904.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 10de Februar, 8de Juni, og 1ste Oktober er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage op henholdsvis 1, $^3/_4$ og $1^3/_4$ Time før Solen. Den 1ste Januar, 21de April, 20de August og 14de December er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage ned henholdsvis $1^1/_2$, $2^1/_4$ $^1/_2$ og $1^1/_4$ Time efter Solen.

Venus er ved Aarets Begyndelse Morgenstjerne og staar op 4 Timer før Solen. I Begyndelsen af Februar staar den op 2 Timer før Solen, i Begyndelsen af Marts 1 Time før Solen, og nu forsvinder den helt i Dagskæret. Den 8de Juli passerer den bag om Solen over til Aftenhimlen, hvor den dog først bliver synlig mod Slutningen af Aaret. I Begyndelsen af November gaar den ned 1 Time efter Solen, i Slutningen af November 2 Timer efter Solen, ved Aarets Slutning 4 Timer efter Solen. Den 28de December ses den meget nær Saturn.

Mars gaar ved Aarets Begyndelse ned $3^1/_4$ Time efter Solen, derpaa stadig tidligere. Den 25de Februar ses den nær Jupiter og gaar sammen med denne ned 2 Timer efter Solen. Derpaa bliver den snart helt usynlig. Den 30te Maj passerer den bag om Solen over til Morgenhimlen, hvor den i Aarets sidste fire Maaneder staar op omtrent Kl. 2 Morgen. Mars er ved Aarets Begyndelse 41 Mill. Mile fra Jorden og fjerner sig derpaa yderligere, indtil den i Begyndelsen af Juli er længst borte, 51 Mill. Mile. Derpaa nærmer den sig Jorden, fra hvilken den ved Aarets Slutning er 32 Mill. Mile borte. Paa Grund af disse store Afstande bliver den i dette Aar ikke videre lys, men vil dog i Aarets sidste Trediedel falde i Øjnene, let kendelig, som den er ved sit røde Skær. Mars vandrer hele Aaret østpaa mellem Stjernerne, idet den gennemløber Stjernebillederne Stenbukken, Vandmanden, Fiskene, Vædderen, Tyren, Tvillingerne, Krebsen, Løven og Jomfruen. Paa denne Vandring passerer den den 28de September tæt nord forbi Løvens Hovedstjerne Regulus eller Løvehjertet, den 25de November tæt nord forbi Jomfruens Stjerne Eta, den 5te December syd forbi Jomfruens Stjerne Gamma og den 29de December nord forbi Jomfruens Hovedstjerne Spica.

Jupiter gaar ved Aarets Begyndelse ned Kl. 10 Aften, mod Slutningen af Februar Kl. $7^1/_2$ Aften, og nu forsvinder den snart i Aftendæmringen. Den 27de Marts vandrer den bag om Solen over til Morgenhimlen, hvor den dog længe holder sig skjult i Dæmringen. Først i Juli staar den op ved Midnat, sidst i August Kl. 9 Aften. Den 18de Oktober er den modsat Solen og ses ved Midnat i Syd 42 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. Den ses derefter stadig tidligere i Syd, sidst i November Kl. 9 Aften, ved Aarets Slutning Kl. 7 Aften, idet den stadig gaar ned i Vest henad 7 Timer efter at have været i Syd. Jupiter opholder sig i Begyndelsen af Aaret i Stjernebilledet Vandmanden. Herfra vandrer den ind i Fiskene og Vædderen, mellem hvis Stjerner den fra midt i August til midt i December vandrer vestpaa, ellers østpaa. Den 25de Februar ses Jupiter meget nær Mars; de gaa da begge ned Kl. $7^1/_2$ Aften.

Saturn gaar ved Aarets Begyndelse ned $2^1/_2$ Time efter Solen og forsvinder snart i Aftendæmringen. Den 1. Februar vandrer den bag om Solen over til Morgenhimlen, hvor den dog længe holder sig skjult i Dæmringen. Midt i Juni staar den op ved Midnat midt i Juli Kl. 10 Aften. Den 10de August er den modsat Solen og staar ved Midnat i Syd 18 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. Den ses derefter stadig tidligere i Syd; mod Midten af September Kl. 10 Aften, mod Slutningen af Oktober Kl. 7 Aften, idet den stadig gaar ned 4 Timer efter at have været i Syd. Ved Aarets Slutning gaar den ned Kl. 7 Aften. Saturn opholder sig hele Aaret i Stjernebilledet Stenbukken, mellem hvis Stjerner den fra først i Juni til midt i Oktober vandrer vestpaa, ellers østpaa. Den 28de December ses Saturn meget nær Venus; de gaa da begge ned $3^3/_4$ Time efter Solen.

Planetsystemet.

	Siderisk Omløbs-tid.	Middelafstand fra Solen, naar Jordens Middel-afstand (20 Mill. Mil) antages som Enhed.	Solens Diameter = 186500 Mil. Solens Omdrejning 25 Dage. Masse			Planeternes Middel-afstande fra Solen, udtrykte i Mil.
			Dia-meter.	(Sol. Masse antaget som Enhed).	Om-drej-ning.	
	Dage.		Mil.		T. M.	Mill.
☿ Merkur .	87.97	0.387	650	1:5500000	24 5*	7.7
♀ Venus . .	224.70	0.723	1700	1:400000	23 21*	14.5
♁ Jorden .	365.26	1.000	1719	1:350000	23 56	20.0
♂ Mars . .	686.98	1.524	900	1:3000000	24 37	30.5
♃ Jupiter .	4332.58	5.203	19000	1:1050	9 55	104.1
♄ Saturn .	10759.22	9.539	16000	1:3500	10 14	190.8
♅ Uranus .	30688.51	19.183	8000	1:22000	—	383.7
♆ Neptun .	60186.64	30.057	7500	1:19000	—	601.1

* Efter Schiaparellis nyeste Iagttagelser skulle Merkurs og Venus Omdrejningstider dog være lig deres Omløbstider, nemlig henholdsvis 88 Dage og 225 Dage, saa at de altid vende samme Side mod Solen.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af 51800 Mil. Dens Diameter beløber sig til 469 Mil. **Mars** ledsages af 2, **Jupiter** af 5, **Saturn** af 8, maaske 9, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** i det mindste af 1 Drabant.

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter befinder sig en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke ere synlige uden Kikkert. De opdagedes Antal var ved Slutningen af 1902 naaet op til 487, hvis Middelafstande fra Solen ligge imellem 39 og 85 Millioner Mil, og hvis Omløbstider om Solen ere mellem 3 og 9 Aar. En lille Planet, Eros, opdaget i 1898, har dog en Middelafstand fra Solen af 29 Mill. Mil og en Omløbstid om Solen af $1^3/_4$ Aar. Den er altsaa lidt nærmere ved Solen, end Mars er.

1. Kronologisk Markedsfortegnelse for 1904.

(Sluttet 24. Juni 1903).

Januar.

2. Thisted.
4. Odense,
- Holstebro.
5. Aalborg,
- Skive,
- Kolding.
6. Hjørring,
- Viborg,
- Ny Løgten,
- Esbjerg.
7. Bjerringb.
- Randers(2).
8. Vordingb.,
9. Aarhus,
- Kolding.
11. Odense,
- V.Brøndersl.
- Skanderb.
12. Præstø,
- Aalborg,
- Horsens,
- Kolding.
13. Helsinge,
- Hjørring,
- Ulstrup(Hornum St.),
- Kolind,
- Vejle,
- Esbjerg.
14. Skjørping,
- Fredericia.
15. Hobro,
- Holsted.
18. Odense.
19. Aalborg,
- Kolding.
20. Næstved,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.
25. Odense,
- Frederikshv.
26. Aarup,
- Hjørring,
- Aalborg,
- Kolding.
27. Frederikss.
- Hjørring,
- N. Sundby,
- Aarhus,
- Esbjerg.
28. Aalborg,
- Hammel.
29. Hurup,
- Grenaa.
30. Thisted.

Februar.

1. Odense,
- Nykj. (p. M.)
2. Aalborg,
- Skive,
- Ebeltoft,
- Kolding.
3. Hjørring,
- Viborg,
- Ny Løgten,
- Esbjerg.
4. Frederiksv.,
- Faaborg,
- Bjerringbro,
- Ryom St.
5. Vordingb.,
- Randers,(2)
6. Lemvig,
- Skjern.
8. Bogense,
- Odense,
- V.Brøndersl.
- Aarhus,
- Holstebro.
9. Præstø,
- Aalborg,
- Skanderb.,
- Kolding,
- Ringkjøb.
10. Middelfart,
- Hjørring,
- Kolind,
- Horsens,
- Esbjerg,
- Varde.
11. Assens,
- Vejle,
11. Ribe.
12. Allingaabro
- Kolding,
- Herning.
13. Skjelskør,
- Silkeborg.
15. Odense,
- Aarhus.
16. Rødby,
- Aalborg,
- Aars,
- Skanderb.,
- Kolding.
17. Næstved,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Horsens,
- Esbjerg.
18. Nakskov,
- Skjørping,
- Odder,
- Vejle.
19. Hobro,
- Laasby,
- Kolding.
20. Randers.
22. Odense,
- Aarhus,
- Tørring.
23. Maribo,
- Aalborg,
- Skanderb.,
- Kolding.
24. Helsingør,
- Nykj. (p. F.)
- Svendborg,
- Hjørring,
- Mariager,
- Aarhus,
- Horsens,
- Esbjerg.
25. Vejle.
26. Kjerteminde
- Sjelbro,
- Kolding.
27. Randers.
29. Frederikss.,
29. Odense,
- Thisted,
- Videbæk.

Marts.

1. Frederiksb.
- Storehedd.,
- Sakskjøb.,
- Faaborg,
- Aalborg,
- Nykj. (p. M.)
- Kolding.
2. Hvalsø,
- Skjelskør.
- Nyborg,
- Hjørring,
- Skive,
- Ny Løgten,
- Esbjerg.
3. Korsør,
- Nakskov,
- Bogense,
- Bjerringbro,
- Holstebro.
4. Roskilde,
- Vordingb.,
- Middelfart
- Varde.
5. Hjørring,
- Fredericia,
- Herning,
- Ribe.
7. Odense,
- N.-Sundby,
- Aarhus.
8. Præstø,
- Ringsted,
- Maribo,
- Aalborg,
- Grenaa,
- Skanderb.,
- Kolding.
9. Holbæk,
- Kjøge,
- Svendborg,
- Hjørring,
- Kolind,
- Horsens,

9. Esbjerg.
10. Slagelse,
- Glamsbjerg,
- Ebeltoft,
- Vejle.
11. Skibby,
- Sorø,
- Ærøskjøb.,
- Nibe,
- Rønde,
- Kolding,
- Skjern.
12 Kjerteminde
- Randers,
- Silkeborg.
14. Stege,
- Odense,
- V.Brøndersl.
- Aarhus,
- Haderup.
15. Storehedd.,
Sakskjøb.,
- Bogense,
- Aalborg,
- Ulstrup(Hornum St),
- Skanderb.,
- Kolding.
16. Næstved,
- Ejby,
Hjørring,
- Bælum,
- Aarhus,
- Horsens,
- Esbjerg.
17. Haarlev,
- Nakskov,
- Assens,
- Skjørping,
- Vejle.
18. Roskilde,
. Nyborg,
- N. Saltum,
- Hobro.
- Hadsten,
- Kolding.
19. Kjøbenhv.,
- Faaborg,
- Randers.
21. Odense,
- Brobyværk,
- Aarhus.

22. Ringsted,
- Maribo,
- Aarup,
- Aalborg,
- Skanderb.,
- Kolding.
23. Gjørlev,
- Holbæk,
- Kjøge,
- Svendborg,
- Hjørring,
- Aalestrup,
- Aarhus,
- Horsens.
- Esbjerg.
24. Haslev,
- Slagelse,
- Nysted,
- Rudkjøbing,
- Hjallerup,
- Viborg,
- Odder,
- Vejle.
25. Sorø,
- Ringe,
-Ø.Svendstrup,
(Skovsgrd.St)
- Allingaabro,
- Høver Kro,
- Kolding.
26. Middelfart,
- Hjørring,
- Fredericia.
28. Odense,
- Gudumholm
- Give.
29. Fakse,
- Skjelskør,
- Slangerup,
- Rødby,
- Ø. Vraa,
- Aalborg,
- Bjerget,
- Kolding,
- Varde.
30. Frederikss.,
- Tranebjerg,
- Hjørring,
- V. Hassing,
- Aarhus,
- Struer,
- Esbjerg.

April.

5. Frederiksv.,
- Fuglebjerg,
- Storehedd.,
- Assens,
- Aalborg,
- Aarhus,
- Kolding,
6. Ruds-Vedby
- Middelfart,
- Odense,
- Hjørring,
- Sæby,
- Hadsund,
- Fjerritslev,
- Kjellerup,
- Ny Løgten,
- Horsens,
- Esbjerg.
7. Roskilde,
- Skamby,
- Aabybro.
- Bjerringbro,
- Vejle,
8. Aakirkeby,
- Farum,
- Sorø,
- Vordingb,
- Hesselager,
- Løkken,
- Aars,
9. Læsø,
- Løgstør,
- Silkeborg,
- Vorbasse.
11. Jyderup,
- Odense,
- V.Brøndersl.
12. Præstø,
- Ringsted,
- Flauenskj.,
- Aalborg,
- Vilsund,
- Skive,
- Kolding,
- Herning.
13. Helsinge,
- Holbæk,
- Kjøge,
- Skjelskør,
- Hjørring,
- Skjørping,

13. Thisted,
- Trustrup,
- Dalager,
- Esbjerg.
14. Slagelse,
- Nysted,
- Frederiksh.,
- Hobro,
- Holsted.
15. Skals,
- N. Snede.
16. Helsingør,
- Thiese,
- Viborg.
18. Hørsholm,
- Odense,
19. Græsted,
- Aalborg,
- Hvidbjerg,
- Glæsborg,
- Kolding,
- Lemvig,
- Ribe.
20. Næstved,
- Hjørring,
- Aalestrup,
- Aarhus,
-Bækmarksbro
- Bramminge,
- Esbjerg,
21. Hørdum,
- Selde,
- Sjelbro,
- Foldingbro.
22 Dronningl.,
- N. Nebel.
23. N.-Sundby,
- Holstebro,
- Ølgod.
25. Frederikss..
- Odense,
- Nykj.(p.M.),
- Ans,
- NySoelbjerg Kro,
- Hornsyld,
- Varde.
26. Uggerløse,
- Aalborg,
- Hadsten,
- Kolding,
- Uldum,

26. Ribe.
27. Veksø,
- Hjørring,
- Nibe,
- Aarhus,
- Hammel,
- S. Omme,
- Ulfkjær,
- Esbjerg,
- Vejen.
28. Nykjøbing (p. F.),
- Hjallerup,
- Havndal,
- Odder,
- Kolding,
- Ringkjøb.
30. Viborg,
- Give.

Maj.

2. Odense,
- Sindal,
- Gjerlev,
- Horsens,
- Høver Kro,
- Egtved,
- Tarm.
3. Glamsbjerg,
- Aalborg,
- Allingaabro,
- Kolding,
- Vejle,
- Vinderup,
- Ribe.
4. Hjørring,
- Ny Løgten,
- Fredericia,
- Esbjerg.
5. Bjerringbro,
- Vamdrup.
6. Frederiksb.,
- Vordingb.,
- Skjørping,
7. Randers,
- Brædstrup,
- Kolding,
- Holstebro,
- Ansager.
9. Hvalsø,
- Odense,
- V. Brøndersl.
- Hadsund,
9. Thisted,
- Kjellerup,
- Aarhus,
- Varde.
10. Præstø,
- Slagelse,
- Bogense,
- Aalborg,
- Silkeborg,
- Tørring,
- Kolding,
- Ribe.
11. Haslev,
- Aarup,
- Hjørring,
- Hvalpsund,
- Kolind,
- Bryrup,
- Truust,
- Kibæk,
- Esbjerg.
13. Roskilde,
- Hobro,
- Mørke,
- Jellinge.
14. Slangerup,
- Storehedd.,
- Skive,
- Torup Pakh.
- Herning.
16. Sorø,
- Odense.
17. Asnæs,
- Ringsted,
- Aalborg,
- Stoholm,
- Sjelbro,
- Ry St.,
- Kolding,
- Ribe.
18. Næstved,
- Svendborg,
- Hjørring,
- Ulstrup St.,
- Aarhus,
- Skanderb.,
- Esbjerg,
- Foldingbro.
19. Kjøge,
- Aabybro.
20. Skjelskør,
- Hammel.
24. Aalborg,
- Kolding.
25. Stubbekjøb.,
- Odense.
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.
27. Marstal,
- Aars,
- Vandel.
28. Hjørring,
- Viborg.
30. Odense.
31. Ringe.
- Aalborg,
- Kolding,

Juni.

1. Hjallerup(2)
- Hjørring,
- Ny Løgten,
- Esbjerg.
2. Bjerringbro.
3. Vordingb.,
- Hurup,
4. Thisted.
6. Kjerteminde
- Odense,
- Nykj.(p.M.)
7. Nykj.(p.S.),
- Aalborg,
- Skive,
- Give,
- Kolding.
8. Helsinge,
- Hjørring,
- Kolind,
- Silkeborg,
- Lemvig,
- Esbjerg.
9. Skjørping,
- Skanderb.,
- Holstebro.
10. Hobro,
- Horsens(2),
- Ringkjøb.
11. Varde.
13. Maribo,
- Odense,
- V. Brøndersl.,
- Vejle,
- Ribe.
14. Korsør,
- Præstø,
- Aalborg,
- Kolding.
15. Kallundb(3)
- Næstved,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.
16. Slangerup,
17. Holbæk.
- Rudkjøb.
18. Kjøbenhv.,
- Faaborg,
20. Odense,
- Randers(2),
21. Aalborg,
- Kolding.
22. Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg,
- Grindsted.
23. Skjelskør(2)
- Hjørring,
- Knudstrup,
- Ebeltoft.
24. Assens,
- Ø. Svendstr.
(Skovsgrd.St).
- Herning,
- Vejen.
25. Frederiksb,
- Ringsted,
- Øsløs,
- Viborg,
- Videbæk.
27. Odense,
- Ulstrup(Hornum St.)
28. Aalborg,
- Skjørping,
- Thisted,
- Kolding.
29. Sorø,
- Nyborg,
- Hjørring,
- Hobro,
- Aarhus,
- Esbjerg.
30. Bogense,
- Grenaa,
- Laasby.

Juli.

1. Vordingb.,
- Randers (2).
2. Rødby.
4. Odense,
- Aarhus.
5. Frederiksv.
- Middelfart,
- Aalborg,
- Salten,
- Kolding.
6. Hjørring,
- Ny Løgten,
- Silkeborg,
- Esbjerg.
7. Bjerringbro,
- Skanderb.
8. Slagelse (2),
- Sakskjøb.,
- ThorupPakhus,
- Fredericia.
11. Odense,
- V.Brøndersl.
12. Præstø,
- Aalborg,
- Mariager,
- Kolding.
13 Hjørring,
- Kolind,
- Esbjerg.
15. Frederikss.,
18. Odense,
- Svendborg.
19. Nykj. (p.F.).
- Ærøskjøb.
- Aalborg,
- Kolding.
20. Næstved,
- Hjørring,
- Løgstør,
- Aarhus,
- Kolding,
- Esbjerg.
21. Fjerritslev.
- Tørring.
22. Helsingør,
- Vilsund,
- Allingaabro.
23. Nykj. (p.M.),
- Brædstrup.
25. Odense.
25. Skive.
26. Roskilde,
- Aalborg,
- Viborg,
- Kolding.
27. Hjørring.
- Havndal,
- Aarhus,
- Holstebro,
- Esbjerg.
28. Odder,
- Ringkjøb.
29. Hammel,
- Brande.
30. Kjøge,
- Skjern.

August.

1. Odense,
- Varde.
2. Aalborg,
- Kolding,
- Ribe.
3. Hjørring,
- Ny Løgten,
- Esbjerg,
- Vorbasse.
4. Bjerringbro
5. Vordingb.,
8. Odense,
- V.Brøndersl.
9. Præstø,
- Aalborg,
- Kolding.
10. Hjørring,
- Trustrup,
- Esbjerg.
12. Hobro.
15. Odense.
16. Aalborg,
- Kolding.
17. Næstved,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.
22. Odense.
23. Aalborg,
- Kolding,
24. Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.
29. Odense,
- Lemvig,
29. Holsted.
30. Aalborg,
- Kolding,
- Ramme,
- Ringkjøbg.
31. Hjørring,
- Aarhus,
- Ulfkjær,
- Esbjerg.

September.

1. Frederiksv..
- Bjerringbro
- Dalager.
2. Vordingb.,
- Herning (2).
3. Kjøbenhv.,
- Ribe.
5. Hvalsø,
- Odense,
- V.Brøndersl.
- Hurup,
- Hadsten.
6. Aalborg,
- Aars,
- Allingaabro,
- Kolding.
7. Hjørring,
- Hadsund,
- Thisted,
- Ny Løgten,
- Esbjerg.
8. Skræm,
- Grindsted.
9. Randers (2),
- Give,
- Struer.
10. Læsø,
- Skive.
12. Odense,
- Flauenskjold
- Nibe,
- Holstebro.
13. Præstø,
- Aarup,
- Aalborg,
- Skanderbg.,
- Kolding,
- N. Nebel.
14. Sorø,
- Egeskov,
- Hjørring,
- V. Hassing.
14. Kolind,
- Tarm,
- Esbjerg,
- Vejen.
15. Kjøge,
- Aabybro,
- Aalestrup,
- Varde.
16. Haslev,
- Roskilde,
- Odder,
- Bække.
17. Tversted,
- Løgstør,
- Kolding.
19. Odense,
- Sæby,
- Ulstrup (Horum St.),
- Thorup Pakhus,
- Haderup.
20. Asnæs,
- Tudse,
- Nysted,
- Aalborg,
- Ulstrup St.
- Rønde,
- Kolding.
21. Næstved,
- Skjelskør,
- Assens,
- Hjørring,
- Skjørping,
- Stoholm,
- Aarhus,
- Bryrup,
- Esbjerg.
22. Ringsted,
- Middelfart,
- Løkkensvej Kro,
- Selde,
- Ebeltoft,
- Hobro (2),
- Vamdrup.
23. Sindal,
- Ans.
24. Hjørring,
- Nykj. (p.M.),
- Skals.
26. Sorø.

26. Odense,
- Gudumholm,
- Hals,
- Viborg (2),
- Høver Kro,
- Brande.

27. Bogense,
- Frederikshv.
- Aalborg,
- Jellinge,
- Kolding.

28. Ejby,
- Agersted,
- Hjørring,
- Bjerget,
- Kjellerup,
- Hyllested,
- Aarhus,
- Hornsyld,
- Esbjerg.

29. Jetsmark,
- Hørdum,
- Glæsborg,
- Silkeborg,
- Uldum,

30. Marstal,
- Aars,
- Thisted,
- Grenaa,
- Havndal,
- Horsens.

Oktober.

1. Sakskjøbg.,
- Hvidbjerg,
- Randers,
- Vejle.

3. Gjørlev,
- Odense,
- Dronningl.,
- Skive.

4. Slagelse,
- Nakskov,
- Faaborg,
- Aalbæk,
- Aalborg,
- Nibe,
- Kolding,
- Lemvig,
- Ribe.

5. Skibby,
- Hjørring,
- Hadsund,
- Ny Løgten,
- Tørring,
- Bækmarksbro
- Vinderup,
- Esbjerg.

6. Ruds-Vedby
- Tranebjerg,
- Nykj. (pF.),
- Ærøskjøbg.,
- Hjallerup,
- Bjerringbro,
- Mariager,
- Egtved,
- Holstebro.

7. Aakirkeby.
- Fuglebjerg,
- Vordingbg.,
- Løkken,
- N.-Sundby,
- Gjerlev,
- Fredericia.

8. Hvalpsund,
- Fjerritslev,
- Herning,
- Ansager.

10. Jyderup,
- Odense,
- V.Brøndersl.
- Ringkjøbg.,
- Bramminge.

11. Nykj.(p.S.),
- Præstø,
- Glamsbjerg,
- Sæby,
- Aalborg,
- Kolding,
- Tarm,
- Ribe.

12. Helsinge,
- Sorø,
- Stege (2),
- Svendborg,
- Hjørring,
- Thisted,
- Trustrup,
- Esbjerg,
- Varde.

13. Græsted,
- Kappendrup,
- Frederiksh.,
- Hadsten.

14. Farum,
- Nyborg,
- Halvrimmen,
- Nykj. (p.M.)
- Allingaabro,
- Kolding.

15 Storehedd.,
- Kjertemde.
- Bælum.

17. Odense,
- Ø. Vraa,
- Løgstør,
- Mørke,
- Vandel.

18. Holbæk,
- Rødby,
- Aalborg,
- N.-Sundby,
- Aarhus,
- Kolding,
- Ribe.

19. Næstved,
- Brobyværk,
- Hjørring,
- Aalborg,
- Ryom St.,
- Aarhus,
- Ry St.,
- Esbjerg.

20. Frederikss.,
- Haarlev,
- Skjørping,
- Kjellerup,
- Ulfkjær,
- Foldingbro.

21. Ringsted,
- Sindal,
- Hobro,
- Brædstrup,
- Hammel.

22. Helsingør,
- Hjørring,
- Viborg,
- Videbæk.

24. Odense,
- Hesselager,
- NySoelbjerg Kro,
- Silkeborg,
- S. Omme.

25. Skjelskør,
- Nakskov
- Aalborg,
- Skanderborg,
- Kolding,
- Ribe.

26. Hjørring,
- Aarhus,
- Horsens,
- Esbjerg.
- Ølgod.

27. Fakse,
- Hjallerup,
- Sjelbro,
- Give.

28. Stubbekjøb.
- Vejle.

29. Hørsholm,
- Maribo,
- Randers.

31. Kjøge,
- Odense,
- Bording St.

November.

1. Roskilde,
- Aalborg,
- Kolding,
- Ribe.

2. Frederiksb.
- Nysted,
- Hjørring,
- Ny Løgten,
- N. Snede,
- Esbjerg.

3. Korsør,
- Middelfart.
- Bjerringbro.

4. Veksø,
- Vordingbg.
- Svendborg,
Flauenskjold,

5. Kjøbenhv.,
- Sorø,
- Faaborg,
- Aars.

7. Haslev,
- Sakskjøbg.,
- Assens,
- Odense,
- Nibe.

8. Præstø,
- Nakskov,
- Bogense,

8 Aalborg,
- Grenaa,
- Kolding,
- Kibæk,
- Ribe.
9. Slagelse (2).
- Sorø,
- Aarup,
- Hjørring.
- Kolind,
- Mariager,
- Esbjerg.
10. Uggerløse,
- Ringe,
- Skjørping.
11 Nykj. (p.F.),
- Nyborg,
- Hobro.
12. Rudkjøbg.,
- Randers.
14. Hvalsø,
- Odense,
- V.Brøndersl.
- Thim.
15. Skjelskør,
- Rødby,
- Aalborg,
- Odder,
- Kolding.
16. Næstved,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg,
- Holsted.
17. Hjallerup,
- Skive,
- Hover Kro.
18. Fredericia,
- Lemvig.
19. Ringsted,
- Holstebro.
21. Odense,
- Løgstør.
- Give.
22. Aalborg,
- Aalestrup,
- Rønde,
- Kolding.
23. Kjertemind.
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg,
- Varde.
24. Svendborg,
- Havndal,
- Silkeborg
25. Truust,
26. Holbæk,
26. Viborg.
28. Odense.
29. Slangerup,
- Aalborg,
- Kolding.
30. Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.

December.

1. Bjerringbro
2. Vordingbg.,
3. Frederiksv,
5 Odense,
- Hammel.
6. Frederikss.,
- Aalborg,
- Kolding.
7. Hjørring,
- Ulstrup(Hor num St.),
- Ny Løgten,
- Esbjerg.
8. Skjørping,
- Tørring.
9. Hobro.
12. Odense.
- V.Brønders lev.
13. Præstø,
- Aalborg,
- Kolding.
14. Sorø,
- Hjørring,
- Aalborg,
- Kolind,
- Herning,
- Esbjerg.
16. Skjelskør,
- Randers.
17. Viborg.
- Aarhus,
19. Odense.
20. Bogense,
- Aalborg,
- Kolding.
21. Næstved,
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.
23. Silkeborg
27. Aalborg,
- Kolding.
28. Odense.
- Hjørring,
- Aarhus,
- Esbjerg.

2. Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1904 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 24. Juni 1903).

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Aakirkeby, 8 April og 7 Okt. Heste, Kvæg og andre Kreaturer. **Asnæs,** 17 Maj og 20 Sept. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift. **Fakse,** 29 Marts og 27 Okt. Kreaturer. **Farum,** 8 April og 14 Okt. Heste og Kvæg. **Frederiksborg** eller **Hillerød,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; første og tredie Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 1 Marts Heste; 6 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni og 2 Nov. Kreaturer. **Frederikssund,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 27 Jan., 29 Febr. og 30 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste; 15 Juli, 20 Okt. og 6 Dec. Heste og Kvæg. **Frederiksværk,** 4 Febr., 5 April, 5 Juli, 1 Sept. og 3 Dec. Heste og Kvæg. **Fuglebjerg,** 5 April og 7 Okt.

Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber. **Gjørlev** Jernbanest., 23 Marts og 3 Okt. Heste og Kreaturer. **Græsted,** 19 April og 13 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugsgenstande og Husflidsprodukter. **Haarlev** Jernbanest., 17 Marts og 20 Okt. Heste og Kreaturer. **Haslev** Jernbanest., 24 Marts, 11 Maj, 16 Sept. og 7 Nov. Kreaturer. **Helsinge,** 13 Jan., 13 April, 8 Juni og 12 Okt. Kreaturer og Landbrugsgenstande. **Helsingør,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 16 April, 22 Juli og 22 Okt. Kreaturer. **Hillerød,** se Frederiksborg. **Holbæk,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 17 Juni Heste, Kvæg og Skovbov.; 18 Okt. Kvæg; 26 Nov. Kreaturer. **Hvalsø** Jernbanest., 2 Marts, 9 Maj, 5 Sept. og 14 Nov. Kreaturer. **Hørsholm,** 18 April og 29 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter. **Jyderup** Jernbanestation, 11 April og 10 Okt. Heste og Kvæg. **Kallundborg,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer, i Marts og Juni særlig Heste. 15 til 17 Juni Uld. **Kjøbenhavn,** Torvedage Mandag og Torsdag med Slagtekvæg, samt Onsdag og Lørdag med Heste og Levekvæg. 19 Marts, 18 Juni, 3 Sept. og 5 Nov. Heste. **Kjøge,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 19 Maj Heste, Kreaturer og Landprodukter; 30 Juli, 15 Sept. og 31 Okt. Kreaturer. **Korsør,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 3 Marts, 14 Juni og 3 Nov. Heste og Kvæg. **Nykjøbing,** anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 7 Juni Heste; 11 Okt. Heste og Kvæg. **Næstved,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tredie Onsdag i hver Maaned Heste, Kvæg og Kreaturer. **Præstø,** anden Tirsdag i hver Maaned Heste, Kvæg, Faar og Svin. **Ringsted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 8 og 22 Marts, 12 April og 17 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni og 22 Sept. Kreaturer; 21 Okt. Heste og Kvæg; 19 Nov. Kvæg. **Roskilde,** Torved. hver Onsd. og Lørd., første Mand. i hver Maaned (hvis Helligdag, den følgende Mandag) Torvedag med levende Kreaturer. 4 og 18 Marts og 7 April Heste og Kvæg; 13 Maj Kreaturer; 26 Juli Heste og Kvæg; 16 Sept. og 1 Nov. Kreaturer. **Ruds-Vedby,** 6 April og 6 Okt. Kreaturer. **Rønne,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. **Skibby,** 11 Marts og 5 Okt. Kreaturer. **Skjelskør,** Torvedag hver Fredag. 13 Febr., 2 og 29 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 20 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Sept. Heste, Kvæg og Frugt; 25 Okt., 15 Nov. og 16 Dec. Heste og Kvæg. **Slagelse,** første Onsd. i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 10 og 24 Marts, 14 April, 10 Maj, 8 og 9 Juli, 4 Okt. samt 9 og 10 Nov. Heste og Kvæg. **Slangerup,** 29 Marts, 14 Maj og 16 Juni Kreaturer; 29 Nov. Heste og Kvæg. **Sorø,** 14 Sept., 12 Okt., 9 Nov. og 14 Dec. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer. 11 og 25 Marts, 8 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 29 Juni Kreaturer; 26 Sept. Heste og

Kvæg; 5 Nov. Kreaturer. **Stege,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 14 Marts, 12 og 13 Okt. Heste og Kvæg. **Storehedinge,** 1 og 15 Marts samt 5 April Heste og Kvæg; 14 Maj og 15 Okt. Heste. **Tranebjerg p. Samsø,** 30 Marts og 6 Okt. Kreaturer. **Tudse,** 20 Sept. Gaasemarked. **Uggerløse Kro,** 26 April og 10 Nov. Heste og Kvæg. **Veksø,** 27 April og 4 Nov. Heste og Kvæg. **Vordingborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Første Fredag i hver Maaned eller, hvis Helligdag, Fredag derefter, Marked med Heste, Kvæg og Kreaturer. Ved Markedet i Maj Afkomsmarked for etaarige og ved Markedet i September Afkomsmarked for Føl.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 23, Febr. 8 og 22 Marts og 13 Juni Heste og Kvæg; 29 Okt. Heste. **Nakskov,** Torvedag hver Lørdag; hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 18 Febr., 3 og 17 Marts, 4 og 25 Okt. og 8 Nov. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer. **Nykjøbing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr. Heste; 28 April, 19 Juli, 6 Okt. og 11 Nov. Heste og Kvæg. **Nysted,** 24 Marts, 14 April og 20 Sept. Heste og Kvæg; 2 Nov. Heste. **Rødby,** hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 16 Febr. og 29 Marts Heste og Kvæg; 2 Juli og 18 Okt. Kreaturer; 15 Nov. Heste og Kvæg. **Sakskjøbing,** Torvedag hver Lørdag. 1 og 15 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli og 1 Okt. Kreaturer; 7 Nov. Heste og Kvæg. **Stubbekjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 25 Maj og 28 Okt. Heste og Kvæg.

Fyen, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 26 Jan., 22 Marts, 11 Maj, 13 Sept. og 9 Nov. Heste og Kreaturer. **Assens,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Lørdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 11 Febr., 17 Marts. 5 April, 24 Juni, 21 Sept. og 7 Nov. Heste og Kreaturer. **Bogense,** Torvedag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 8 Febr. Heste; 3 og 15 Marts og 10 Maj Heste og Kreaturer; 30 Juni Heste; 27 Sept., 8 Nov. og 20 Dec. Heste og Kreaturer. **Ejby** Jernbanestation, 16 Marts og 28 Sept. Heste og Kreaturer. **Glamsbjerg,** 10 Marts, 3 Maj og 11 Okt. Heste og Kreaturer. **Kappendrup,** 13 Okt. Heste og Kreaturer. **Kjerteminde,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Fredag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 26 Febr. Heste; 12 Marts, 6 Juni, 15 Okt. og 23 Nov. Heste og Kreaturer. **Middelfart,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 10 Febr., 4 og 26 Marts, 6 April, 5 Juli, 22 Sept. og 3 Nov. Heste og Kreaturer. **Odense,** Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag. Hver Mandag Marked med Kreaturer (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag). 18 Jan., 15 Febr., 7 Marts, 11 April, 16 Maj, 13 Juni, 11 Juli (St. Knud), 15 Aug, 12 Sept.,

10 Okt., 14 Nov. og 19 Dec. Heste. **Skamby,** 7 April Heste og Kreaturer.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 21 Marts og 19 Okt. Heste og Kreaturer. **Egeskov,** 14 Sept. Heste og Kreaturer. **Faaborg,** Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 4 Febr. Heste; 1 og 19 Marts Heste og Kreaturer; 18 Juni Heste; 4 Okt. og 5 Nov. Heste og Kreaturer. **Hesselager,** 8 April og 24 Okt. Heste og Kreaturer. **Marstal,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 27 Maj og 30 Sept. Heste og Kreaturer. **Nyborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første, tredie og i indtræffende Tilfælde tillige femte Lørdag i hver Maaned fra 1 Okt. til 1 Maj med levende Kreaturer. 2 og 18 Marts Heste og Kreaturer; 29 Juni Heste; 14 Okt. og 11 Nov. Heste og Kreaturer. **Ringe,** 25 Marts, 31 Maj og 10 Nov. Heste og Kreaturer. **Rudkjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 24 Marts, 17 Juni og 12 Nov. Heste og Kreaturer. **Svendborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden og fjerde Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 24 Febr. Heste; 9 og 23 Marts, 18 Maj, 18 Juli, 12 Okt., 4 og 24 Nov. Heste og Kreaturer. **Ærøskjøbing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 11 Marts, 19 Juli og 6 Okt. Heste og Kreaturer.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 4 Okt. Heste og Kreaturer. **Agersted** Jernbanestation, 28 Sept. Heste og Kreaturer. **Dronninglund** Jernbanest., 22 April og 3 Okt. Heste og Kreat. **Flauenskjold,** 12 April, 12 Sept. og 4 Nov. Heste og Kreaturer. **Frederikshavn,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 25 Jan., 14 April, 27 Sept. og 13 Okt. Heste og Kreaturer. **Halvrimmen** Jernbanest., 14 Okt. Heste og Kreaturer. **Hjallerup,** 24 Marts og 28 April Heste og Kreaturer; 1 og 2 Juni Heste; 6 og 27 Okt. og 17 Nov. Heste og Kreaturer. **Hjørring,** Torved. hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag. Hver Onsdag hele Aaret Marked med lev. Kreaturer. 26 Jan. og 5 Marts Heste; 26 Marts Heste og Kreaturer; 28 Maj og 23 Juni Heste. 24. Septbr. og 22 Oktb. Heste og Kreaturer. **Jetsmark,** 29 Sept. Heste og Kreaturer. **Læsø,** 9 April og 10 Sept. Heste og Kreaturer. **Løkken,** 8 April og 7 Okt. Heste og Kreaturer. **Løkkensvej Kro,** 22 Sept. Heste og Kreaturer. **N. Saltum** (forh. Blokhus) 18 Marts Heste og Kreaturer. **Sindal,** 2 Maj, 23 Sept. og 21 Okt. Heste og Kreaturer. **Skræm,** 8 Sept. Heste og Kreaturer. **Sæby,** Torvedag hver Lørdag. 6 April, 19 Sept. og 11 Okt. Heste og Kreaturer. **Thiese,** 16 April Heste og Kreaturer. **Tversted,** 17 Sept. Heste og Kreaturer. **Vester Brønderslev,** 11 Jan., 8 Febr., 14 Marts, 11 April, 9 Maj, 13 Juni, 11 Juli, 8 Aug., 5. Sept., 10 Okt., 14 Nov. og 12 Dec. Heste og Kreaturer. **Øster Svendstrup,** (Skovsgaard St.)

25. Marts Heste og Kreaturer; 24 Juni Heste **Øster Vraa,** 29 Marts og 17 Okt. Heste og Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 7 April, 19 Maj og 15 Sept. Heste og Kreaturer. **Aalborg,** Torved. hver Onsd. og Lørd. Hver Tirsd. Marked med lev. Kreaturer (Hornkvæg, Faar og Svin). 28 Jan. og 8 Marts Heste; 20 Sept., 19 Okt. og 14 Dec. Heste og Kreaturer. **Aars,** 16 Febr., 8 April, 27 Maj, 6 og 30 Sept. og 5 Nov. Heste og Kreaturer. **Bælum,** 16 Marts, 15 Okt. Heste og Kreaturer. **Gudumholm** Jernbanest., 28 Marts og 26 Sept. Heste og Kreaturer. **Hadsund,** 6 April, 9 Maj, 7 Sept. og 5 Okt. Heste og Kreaturer. **Hals,** 26 Sept. Heste og Kreaturer. **Hvalpsund,** 11 Maj og 8 Okt. Heste og Kreaturer. **Løgstør,** Torvedag hver Lørdag; sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 9 April, 20 Juli, 17 Sept., 17 Okt. og 21 Nov. Heste og Kreaturer. **Nibe,** Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredie Mandag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 11 Marts, 27 April, 12 Sept., 4 Okt. og 7 Nov. Heste og Kreaturer. **Nørre Sundby,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Oktober til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 27 Jan., 7 Marts, 23 April, 7 og 18 Okt. Heste og Kreaturer. **Skjørping,** 14 Jan., 18 Febr., 17 Marts, 13 April, 6 Maj, 9 og 28 Juni, 21 Sept., 20 Okt., 10 Nov. og 8 Dec. Heste og Kreaturer. **Ulstrup** (Hornum Jernbanestation), 13 Jan., 15 Marts, 27 Juni, 19 Sept. og 7 Dec. Heste og Kreaturer. **Vester Hassing,** 30 Marts og 14 Sept. Heste og Kreaturer.

Thisted Amt.

Bjerget, 29 Marts og 28 Sept. Heste og Kreaturer. **Fjerritslev,** 6 April, 21 Juli og 8 Okt. Heste og Kreaturer. **Hurup,** 29 Jan. Heste og Kreaturer; 3 Juni Heste; 5 Sept. Heste og Kreaturer. **Hvidbjerg,** 19 April og 1 Okt. Heste og Kreaturer. **Hørdum** Jernbanest. (før Koldby), 21 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer. **Nykjøbing,** Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørd. mellem Mikkelsd. og Jul med levende Kreaturer. 1 Febr. Heste og Kreaturer; 1 Marts Heste; 25 April Heste og Kreaturer; 6 Juni Heste; 23 Juli, 24 Sept. og 14 Okt. Heste og Kreaturer. **Thisted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 2 Jan. Heste og Kreaturer; 30 Jan., 29 Febr. Heste; 13 April og 9 Maj Heste og Kreaturer; 4 Juni Heste og Uld; 28 Juni, 7 og 30 Sept. Heste og Kreaturer; 12 Okt. Heste, Kreaturer og Uld (Store Onsdag). **Vilsund,** 12 April og 22 Juli Heste og Kreaturer. **Øsløs,** 25 Juni Heste.

Viborg Amt.

Aalestrup, 23 Marts, 20 April, 15 Sept. og 22 Nov. Heste og Kreaturer. **Ans,** 25 April og 23 Sept. Heste og Kreaturer. **Bjerringbro,** første Torsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer. **Kjellerup,** 6 April, 9 Maj, 28 Sept. og 20 Okt. Heste og Kreaturer. **Knudstrup,** 23 Juni Heste og Kreaturer. **Selde,** 21 April og 22 Sept. Heste og Kreaturer.

Skals, 15 April og 24 Sept. Heste og Kreaturer. **Skive,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 5 Jan., 2 Febr., 2 Marts, 12 April og 14 Maj Heste og Kreaturer; 7 Juni Heste; 25 Juli, 10 Sept., 3 Okt. og 17 Nov. Heste og Kreaturer. **Stoholm,** 17 Maj og 21 Sept. Heste og Kreaturer. **Ulstrup** Jernbanestation, 18 Maj og 20 Sept. Heste og Kreaturer. **Viborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 6 Jan. Heste; 3 Febr., 24 Marts, 16 og 30. April, 28 Maj, 25 Juni (Snapsthingsmarked), 26 Juli, 26 og 27 Sept. (Toftemarked), 22 Okt., 26 Nov. og 17 Dec. Heste og Kreaturer.

Randers Amt.

Allingaabro, 12 Febr., 25 Marts, 3 Maj, 22 Juli, 6 Sept. og 14 Okt. Heste og Kreaturer. **Ebeltoft,** 2 Febr., 10 Marts, 23 Juni og 22 Sept. Heste og Kreaturer. **Gjerlev,** 2 Maj og 7 Okt. Heste og Kreaturer. **Glæsborg,** 19 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer. **Grenaa,** Torvedag hver Lørdag. 29 Jan., 8 Marts, 30 Juni, 30 Sept. og 8 Nov. Heste og Kreaturer. **Havndal,** 28 April, 27 Juli, 30 Sept. og 24 Nov. Heste og Kreaturer. **Hobro,** Torvedag hver Fredag. 15 Jan., 19 Febr., 18 Marts, 14 April, 13 Maj, 10 og 29 Juni, 12 Aug., 22 og 23 Sept., 21 Okt., 11 Nov. og 9 Dec. Heste og Kreaturer. **Hyllested** St., 28 Sept. Heste og Kreaturer. **Kolind,** anden Onsdag i Maanederne Januar, Februar, Marts, Maj, Juni, Juli, September, November og December Marked med Heste og Kreaturer. **Mariager,** Torvedag første og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer. 24 Febr., 12 Juli, 6 Okt. og 9 Nov. Heste og Kreaturer. **Mørke,** 13 Maj og 17 Okt. Heste og Kreaturer. **Ny Løgten,** første Onsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer **Randers,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 7 og 8 Jan., 5, 6, 20 og 27 Febr., 12 og 19 Marts Heste; 7 Maj Heste og Kreaturer; 20 og 21 Juni Uld; 1 og 2 Juli Heste; 9 og 10 Sept. og 1 Okt. Heste og Kreaturer; 29 Okt. Heste, Kreaturer og Uld; 12 Nov. og 16 Dec. Heste og Kreaturer. **Ryom** Jernbanest. (før Nimtofte), 4 Febr. og 19. Okt. Heste og Kreaturer. **Rønde,** 11 Marts, 20 Sept. og 22 Nov. Heste og Kreaturer. **Sjelbro,** 26 Febr. 21 April, 17 Maj og 27 Okt. Heste og Kreaturer. **Thorup Pakhus,** 14 Maj, 8 Juli og 19 Sept. Heste og Kreaturer. **Trustrup,** anden Onsdag i Maanederne April, August og Oktober Heste og Kreaturer.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, den sidste Dag med lev. Kreaturer. 3, 4 og i indtræffende Tilfælde tillige 5 Onsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer (Slagtekvæg). 9 Jan., 8, 15 og 22 Febr., 7, 14 og 21 Marts Heste; 5 April, 9 Maj, 4 Juli, 18 Okt. og 17 Dec. Heste og Kreaturer. **Brystrup** Jernbanest. (før Vrads), 11 Maj og 21 Sept. Heste og Kreaturer. **Brædstrup,** 7 Maj, 23 Juli og 21 Okt. Heste og Kreaturer. **Hadsten,** 18 Marts, 26 April, 5 Sept. og 13 Okt.

Heste og Kreat. **Hammel,** 28 Jan., 27. April, 20 Maj, 29 Juli, 21 Okt. og 5 Dec. Heste og Kreaturer. **Horsens,** Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første og tredie Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Okt., Nov. og Dec. indtil Jul med lev. Kreaturer. 12 Jan., 10, 17 og 24 Febr., 9, 16 og 23 Marts Heste; 6 April, 2 Maj, 10 og 11 Juni, 30 Septbr. og 26 Okt. Heste og Kreaturer. **Høver Kro,** 25 Marts, 2 Maj, 26 Sept. og 17 Nov. Heste og Kreaturer. **Laasby,** 19 Febr. og 30 Juni Heste og Kreaturer. **Ny Soelbjerg Kro,** 25 April og 24 Okt. Heste og Kreaturer. **Nørre Snede,** 15 April og 2 Nov. Heste og Kreaturer. **Odder,** 18 Febr., 24 Marts, 28 April, 28 Juli, 16 Sept. og 15 Nov. Heste og Kreaturer. **Ry** Jernbanestation, 17 Maj og 19 Okt. Heste og Kreaturer. **Salten,** 5 Juli Heste og Kreaturer. **Silkeborg,** Torvedag hver Lørdag. 13 Febr., 12 Marts, 9 April, 10 Maj, 8 Juni, 6 Juli, 29 Sept. og 24 Okt., 24 Nov. og 23 Dec. Heste og Kreaturer. **Skanderborg,** Torvedag hver Fredag, første Fredag i hver Maaned samt alle Fredage i Fasten og fra 1. Nov. til Jul med lev. Kreaturer. 11 Jan., 9, 16 og 23 Febr., 8, 15, og 22 Marts Heste; 18 Maj, 9 Juni, 7 Juli, 13 Sept. og 25 Okt. Heste og Kreaturer. **Truust,** 11 Maj og 25 Nov. Heste og Kreaturer. **Tørring,** 22 Febr., 10 Maj, 21 Juli, 5 Okt. og 8 Dec. Heste og Kreaturer.

Vejle Amt.

Brande, 29 Juli og 26 Sept. Heste og Kreaturer. **Egtved,** 2 Maj og 6 Okt. Heste og Kreaturer. **Fredericia,** Torved. hver Mandag og Torsdag. 14 Jan. Heste; 5 og 26 Marts, 4 Maj, 8 Juli, 7 Okt. og 18 Nov. Heste og Kreaturer. **Give,** 28 Marts, 30 April, 7 Juni, 9 Sept., 27 Okt. og 21 Nov. Heste og Kreaturer. **Hornsyld,** 25 April og 28 Sept. Heste og Kreaturer. **Jellinge,** 13 Maj og 27 Sept. Heste og Kreaturer. **Kolding,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 9 Jan., 12, 19 og 26 Febr., 11, 18 og 25 Marts Heste; 28 April, 7 Maj, 20 Juli, 17 Sept. og 14 Okt. Heste og Kreaturer. **Sønder Omme,** 27 April og 24 Okt. Heste og Kreaturer. **Uldum,** 26 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer. **Vandel** Jernbanest., 27 Maj og 17 Okt. Heste og Kreaturer. **Vejle,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 13 Jan., 11, 18 og 25 Febr., 10, 17 og 24 Marts Heste; 7 April, 3 Maj, 13 Juni, 1 og 28 Okt. Heste og Kreaturer.

Ringkjøbing Amt.

Bording Jernbanest., 31 Okt. Heste og Kreaturer. **Bækmarksbro,** 20 April og 5 Okt. Heste og Kreaturer. **Dalager,** 13 April og 1 Sept. Heste og Kreaturer. **Haderup,** 14 Marts og 19 Sept. Heste og Kreaturer. **Herning,** 12 Febr., 5 Marts, 12 April, 14 Maj, 24 Juni, 2 og 3 Sept., 8 Okt. og 14 Dec. Heste og Kreaturer. **Holstebro,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 4 Jan. Heste og Kreaturer; 8 Febr. Heste; 3 Marts, 23 April, 7 Maj, 9 Juni, 27

Juli, 12 Sept., 6 Okt. og 19 Nov. Heste og Kreaturer. **Kibæk** Jernbanest., 11 Maj og 8 Nov. Heste og Kreaturer. **Lemvig,** Torvedag hver Lørdag. 6 Febr. Heste; 19 April, 8 Juni, 29 Aug., 4 Okt. og 18 Nov. Heste og Kreaturer. **Ramme,** 30 Aug. Heste og Kreaturer. **Ringkjøbing,** Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 9 Febr. Heste; 28 April, 10 Juni, 28 Juli, 30 Aug. og 10 Okt. Heste og Kreaturer. **Skjern,** 6 Febr. Heste og Kreaturer; 11 Marts og 30 Juli Heste. **Struer,** 30 Marts og 9 Sept. Heste og Kreaturer. **Tarm** Jernbanest., 2 Maj, 14 Sept. og 11 Okt. Heste og Kreaturer. **Thim,** 14 Nov. Heste og Kreaturer. **Ulfkjær,** 27 April, 31 Aug. og 20 Okt. Heste og Kreaturer. **Videbæk,** 29. Febr, 25 Juni og 22 Okt. Heste og Kreaturer. **Vinderup,** 3 Maj og 5 Okt. Heste og Kreaturer.

Ribe Amt.

Ansager, 7 Maj og 8 Okt. Heste og Kreaturer. **Bramminge** (før Aalbæk Mølle), 20 April og 10 Okt. Heste og Kreaturer. **Bække,** 16 Sept. Heste og Kreaturer **Esbjerg,** Torvedag hver Lørdag. Hver Onsdag hele Aaret Marked med Kreaturer. **Foldingbro,** 21 April, 18 Maj og 20 Okt. Heste og Kreaturer. **Grindsted,** 22 Juni og 8 Sept. Heste og Kreaturer. **Holsted,** 15 Jan., 14 April, 29 Aug. og 16 Nov. Heste og Kreaturer. **Nørre Nebel,** 22 April og 13 Sept. Heste og Kreaturer. **Ribe,** Torvedag hver Lørdag. 11 Febr., 5 Marts, 19 og 26 April, 3, 10 og 17 Maj, 13 Juni, 2 Aug. og 3 Sept. Heste og Kreaturer; og 4 Okt. tillige Føl; 11, 18 og 25 Okt., 1 og 8 Nov. Heste og Kreaturer. **Vamdrup,** 5 Maj og 22 Sept. Heste og Kreaturer. **Varde,** Torvedag hver Torsdag. 10 Febr., 4 og 29 Marts, 25 April, 9 Maj, 11 Juni, 1 Aug., 15 Sept., 12 Okt. og 23 Nov. Heste og Kreaturer. **Vejen,** 27 April, 24 Juni og 14 Sept. Heste og Kreaturer. **Vorbasse,** 9 April og 3 Aug. Heste og Kreaturer. **Ølgod,** 23 April og 26 Okt. Heste og Kreaturer.

Følgende Fortegnelse over en Del Markeder i Hertugdømmerne tjener til Underretning for de Beboere i Kongeriget, for hvem disse Markeder kunne have Interesse. Km. betyder Kram. Markeder i den stille Uge bortfalde som oftest.

Hertugdømmet Slesvig.

(Paa Kvægmarkederne maa falholdes Heste og andre Husdyr.)

Aabenraa, 16 Febr., 1 Marts 26 April, 3 og 10 Maj, 26 Juli, 4 18 og 25 Okt. og 16 Dec. K; 15 Juli og 20 Okt. Km (2). H. og K. **Bollerslev,** 27 April og 5 Okt. K. Km. **Broager,** 10 Majog3 Nov. K og (2) Km. **Flensborg,** 3 Febr., 2 og 28 Marts hver Fred. i April og Maj, 13 April, 14 Juli, 12 Sept., 21 (2) og 27 Okt., 3 og 10 Nov. K; 13 Marts og 9 Okt. Km (4). **Frederiksstad,** 21 Juli og 4 Okt K., 6 Okt. H. **Gram,** 11 Maj og 21 Okt. KTræv. **Haderslev,** 8 Jan. og hver Mandag fra 15 Febr. til 20 Juni (hvis Helligdag Tirsdag) og fra 19 Sept. til 14 Nov. K; 10 April (3) Km; 24 Juli (2) Km Fisk; 25 Sept. (3) Km. **Hanved,** 3 Maj og 29 Sept. K. Km. **Husum,** hver Torsdag fra 1 Jan. til Hansdag og fra

Mikkelsdag til 31 Dec. samt 6 Jan., 21 Marts, 27 Juni og 19 Sept. K.; fra 24 Juni til 2 Adv. hver Tirsdag F og hver Onsdag K. (hvis Helligd., Dagen forud); 2 Juni (4) Km Uld; 22 Sept. (4 Km. **Kliplev,** 8 April og 9 Sept. K. **Langhorn,** 30 April og 17 Aug. K. **Læk,** hver Tirsd. fra 16 Febr. til 19 Juli, 9 Maj, 29 Aug., 5, 12, 19 og 26 Sept., 3, 10, 18, 24 og 31 Okt., 8, 14, 21 og 28 Nov. K; 9 Maj og 3 Okt. Km (2). **Løgumkloster,** 1 og 15 Marts, 14 April, 5 Maj, 15 Juni, 19 Juli, 16 Aug. og 6 Okt. K; 13 April (3) og 16 Aug. (2) Km. **Skjærbæk,** 27 April og 19 Okt. KTræv. **Skovby** (Sønderborg) 24 Sept. K. 1 og 3 Tirsdag i hver Maaned Grise. **Slesvig,** 9 Jan., 2 Marts, 5, 12 og 26 April, 3 og 10 Maj, 5 Sept. (2), 21 og 28 Okt. og 4 Nov. K; 12 Febr. (5) og 1 Sept. (8) Km. **Sønderbrarup,** 28 April, 1 Aug. (2) og 14 Okt.K. **Toftlund,** 26 April og 28 Sept. KTræv. osv. **Tønder,** 8 Jan., 19 Febr. hver Fredag fra 4 Marts til 27 Maj og fra 1 Juli til 9 Dec. K; 25 Maj (4) Uld; 26 Maj (2) Km. 29 Sept. (3) Humle (2) Km. **Tønning,** hver Onsd. fra 29 Juni til 9 Nov., 19 Aug., 8 Sept., 17, 24, 31 Okt. og 7 Nov. K; 15 Maj (2), 19 Aug. og 30 Okt. (2) K.

Hertugdømmerne Holsten og Lauenborg.

Altona, 21 Marts (3), 20 Juni (3), 12 Sept. (3), 12 Dec. (18) Km; hver Mandag og Onsdag K. **Elmshorn,** 26 April og 1 Nov. K 30 Sept. H.; **Heide,** 8 Marts H; 27 April og 4 Maj K; 6 Juli H; 29 Sept. K; 29 Dec. H. **Itzehoe,** 3 Marts og 1 Sept. H; 16 April, 7 Sept. og 28 Okt. K. **Kiel,** 21 Febr. 3 Juli og 9 Okt. Km (4); 22 Febr., 4 Juli og 10 Okt. H; 26. April K; hver Mandag og Torsdag K. **Neumünster,** 28 April, 19 Aug. og 20 Okt. HK. **Oldesloe,** 25 Marts, 17 Juni og 23 Sept. HK. **Wandsbeck,** 11 April, 30 Maj, 29 Aug. og 10 Okt. HK; hver Torsdag HK (hvis Helligdag, Hverdagen forud).

117de Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Svinets Røgt og Pleje.

Af Assistent, Landbrugskandidat **P. Gommesen.**

Svineholdet, som er Mejeribrugets Følgesvend, spiller i vor Tid en stor Rolle, saavel i større som i mindre Landmænds Bedrift, og med gode Priser paa Flæsk er det en af de mest lønnende Grene i Landbrugets Erhverv, vel at mærke naar man lægger sig efter at faa Produktionsomkostningerne bragt

ned til det mindst mulige, hvilket opnaas ved en *fornuftig Avl, god Pleje og økonomisk Fodring.*

Ved *Udvalg af Avlsdyr* bør der tages Hensyn til, at disse udtages af et *stort, ensartet og kraftigt Læg Grise,* og at man vælger de bedste Individer inden for Læget, af saadanne Mødre, som Slægtled efter Slægtled have vist sig at være *frugtbare, mælkerige, leveret godt og levedygtigt Afkom, som kan vokse rask fra Haanden;* og da disse Egenskaber findes sikrest hos Landracen, gør man for Søernes Vedkommende rettest i at holde sig til denne; men da Landracen paa nuværende Tidspunkt ikke er i Stand til at levere en saadan Kvalitet af Flæsk, at det betinger højeste Pris paa Englands Marked, maa der foreløbig i den almindelige Avl benyttes Orner af Yorkshireracen til Krydsning, hvilket iøvrigt ogsaa er en Fordring i de gældende Vedtægter for Avlsforeningerne, naar disse agte at faa Del i det dertil til Raadighed stillede Beløb fra Staten.

De unge Søer, der ere bestemte til Avlsdyr, bør have mindst 12 Patter.

Avlsdyrene maa under Opvæksten ikke fedes, men ved jævn Ernæring, og med betydeligt Tilskud af saftigt Foder — Roer og Grøntfoder — og med rigelig Bevægelse, ville de i en Alder af 6 à 8 Maaneder være tjenlige til at parres første Gang. Det er et Fejlgreb at benytte de unge Dyr, saavel Søer som Orner for tidlig til Avl — ofte kun 4 Maaneder gamle — da man ikke kan gøre Regning paa, at saadanne nogensinde ville kunne udvikle sig harmonisk og blive kraftige og store Avlsdyr, og mange gode unge Dyr, der ellers havde Betingelser i sig til at blive gode Avlsdyr, ere ved dette Misgreb blevne ødelagte.

For at bevare Sundheden og Levedygtigheden maa man have det indrettet saaledes, at Avlsdyrene, Grisene og de mindre Polte kunne komme ud at bevæge sig i en rummelig, skyggefuld og i Læ beliggende Løbegaard, hvor der er noget at rode i.

Stierne maa være passende store, lyse, lune og vel ventilerede. Gulvet bør være tæt, saa at Ajlen ikke gaar til Spilde, men den maa være vel afledet, saa den ikke kommer til at staa i Stien.

For at undgaa Kulde og Fugtighed fra Undergrunden bør Gulvet i Stalden være hævet ca. 12″ over det omgivende Jordsmon. Har man ikke tilstrækkelig med Strøelse, kan der hjælpes noget derpaa ved i Stiens ene Side at anbringe en Brædde-briks, hvilket afgiver et tørt og lunt Leje, og hvis Forholdene

tillade det, maa denne helst lægges paa den Plads i Stien, hvor Lyset falder ind, da Dyrene helst ville lægge sig der.

Er man i Besiddelse af gode Avlsdyr, gælder det om at bevare disse for Avlen saa længe som muligt, og derfor maa de aldrig fedes. Har *Ornen* meget at bestille, skal den vel er næres godt, men maa ikke blive fed, thi dette i Forbindelse med for lidt Bevægelse gør den tidlig ubrugelig til Avil.

Soen bør i Goldtiden væsentlig ernæres med Roer om Vinteren og Grøntfoder om Sommeren, indtil den kommer en Maanedstid nær Faringen, da gives Tilskud af Korn, og i den Tid, den ligger med Grise, et stærkt Foder af Mælk, Blandsæd, Klid samt ufordærvede Roer; men Foderet maa ikke være surt, saalænge Grisene er smaa.

Naturligt, ikke fedende Foder og rigelig Bevægelse giver gode Mødre, der ere opmærksomme og gode mod Afkommet, Fede Søer, der aldrig faa Bevægelse, ere meget ofte pirrelige, dovne og tunge Mødre, der ere tilbøjelige til at smide sig hvor som helst uden at tage Vare paa Grisene.

Sygdom ved Faringen er ofte en Følge af, at Soen har Forstoppelse, hvilket forhindres ved at give den let fordøjelig Føde samt god Motion, og vil man være sikker paa at holde Afføringen i Orden, begynder man, et Par Dage før Soen skal fare, til hvert Foder at give den en lille Haandfuld Glaubersalt.

Naar de smaa Grise ere 10—14 Dage, kan man i et lille Aflukke ved Siden af Soen begynde at give dem lidt hel Kærne, Byg eller Blandsæd og nogle Dage senere tillige et Tilskud af Mælk. Om Sommeren kunne de samtidig begynde at løbe lidt ud, men til andre Tider, og naar Vejret er daarligt, gives i samme Aflukke noget at rode i, f. Eks. Græstørv, Grus o. lign.

Da blaasur Mælk er ødelæggende for Smaagrise, maa man vel vogte sig for at give Dyrene Mælken i denne Tilstand. Ødelæggende er ogsaa Ajlen, som særlig mindre sunde Smaagrise have Tilbøjelighed til at drikke; for at forbyde dette og samtidig hindre, at Dyrene færdes paa det kolde og fugtige Gulv, kan man nøjes med daglig at borttage Soens Gødning og ellers lægge kort, frisk Strøelse oven paa den gamle. Drikkelsen holdes fri for at blive sur ved at give Grisene lidt ad Gangen i rene Trug.

Naar Grisene faa Lov at blive ved Soen, til de ere 5 Uger gamle, ville de være godt vænnede til at æde og drikke, og jeg betragter det som et Gode at de blive ved Moderen saa længe.

idet de derved faa mere Modstandskraft til at overvinde den vanskelige Periode, som smaa Grise have, naar de blive tagne fra Soen. Skulle Grisene benyttes til Avl, f. Eks. i Avlscentrene, er det meget almindeligt, at de faa Lov at blive hos Moderen, til de er 8 Uger gamle; men under saadanne Forhold er det ikke nogen Sjældenhed, at Grisene da have en Vægt af 40 Pund og derover.

Naar Grisene tages fra Soen, maa man være meget omhyggelig for, at de ikke skulle staa i Stampe; de bør sættes i et lunt, tørt og lyst Rum; om Sommeren saaledes at de kunne faa Lejlighed til at bevæge sig ude, men om Vinteren helst i et Rum ved Kostalden, saa den lune Luft derfra kan ledes ind til dem.

I den første Tid efter Fravænningen maa Grisene helst fodres 5 Gange daglig, men med smaa Portioner ad Gangen, og stedse i rene, i Kalkvand skruppede Trug. Praktisk er det, om der haves to saadanne smaa Trætrug, saa det ene kan benyttes, medens det andet udluftes. Der fodres med Skraa af Byg eller Blandsæd, frisk skummet Mælk eller Kærnemælk, og i de allerførste Dage efter Fravænningen vil et Tilskud af 1 à 2 Pd. sød Mælk daglig pr. Gris være vel anvendt. Selvfølgelig maa Mælken i denne Periode gives i lunken Tilstand.

Grisene sætte Pris paa rigelig og tør Strøelse, som de kunne bore sig ind under, og kunne de ikke komme ud i Løbegaarden, maa der tilføres dem noget, de kunne rode i, helst kalkagtige Bestanddele.

I *Poltealderen*, som omfatter Voksetiden fra ca. 30 til ca. 100 Pd., maa Opmærksomheden være henvendt paa *at holde Dyrene sunde og fri for Stivsyge. De maa vokse jævnt og ernæres billigt.*

Ligesom Diarré kan være ødelæggende for de smaa Grise, saaledes kan Stivsygen være det for Poltene, hvorfor der maa tages alvorlige Forholdsregler mod denne, og som saadanne maa et velstrøet Leje, rigelig Bevægelse i Løbegaarden med Adgang til kalkholdige og andre mineralske Stoffer, f. Eks. Græstørv o. lign., anbefales. Nogle benytte Trækul, men ogsaa Tilskud af Roer i Foderet er et godt Hjælpemiddel.

Skulde Stivsygen trods disse Forholdsregler melde sig, maa der i Tide anvendes Levertran, Foderbenmel eller Fosfor-Emulsion, hvilket sidste kun kan faas efter Recept.

Foruden at bidrage til Sundhedens Vedligeholdelse har megen Bevægelse i denne Periode tillige den Fordel, at den be-

fordrer Muskeldannelsen, og det har jo sin store Betydning for Kvaliteten, at Flæsket er godt underlejret med Kød.

Da det synes, som om det Foder, man giver Dyrene i Poltetiden, ikke øver nogen Indflydelse paa Flæskets Beskaffenhed, har man ved de benyttede Foderstoffer kun at tage Hensyn til, at disse ere billige. Og da Roer og Grøntfoder ere billige, bør en væsentlig Del af Foderet bestaa heraf, og man maa her erindre, at det ved Forsøg er paavist, at 1 Pd. Tørstof i Roerne har samme Foderværdi som 1 Pd. almindelig, godt Byg.

Svinene æde hellere Runkelroer og Gulerødder end Kaalroer og hellere disse end Turnips. Man kan faa dem til at æde flest Roer ved, at disse hakkes og blandes med Mælkeriaffald og Skraa af Korn eller Majs o. s. v. Der er intet i Vejen for, at Roerne kunne udgøre 25 à 30 pCt. af den samlede Fodermængde, dog næppe saa meget, hvis Turnips benyttes.

Antallet af Polte maa rette sig efter Stiernes Størrelse, dog er det ikke heldigt at gøre Flokkene altfor store, ikke gerne over 10 Stkr. Ved at holde Stierne lune og sørge for, at Temperaturen i Foderet ikke gaar for langt ned, befordres Dyrenes Velvære.

Naar Dyrene ved den angivne Poltealders Afslutning er sunde, kan man gaa ud fra, at Sundheden kan bibeholdes Fedningsperioden ud, uden at der i den Tid behøves at tages særlig Hensyn dertil. I den Periode, hvor Dyrene hele Tiden maa holdes inde, bør der ikke gerne være mere end 4 à 5 Stkr. i hver Sti, og man maa, for at faa dem til at optage et stort Foder, sørge for at vedligeholde deres Appetit, hvilket sker ved at Foderet gives til bestemte Tider og med netop saa store Portioner, at Trugene er tomme, naar Dyrene er mætte. Det er uøkonomisk Fodring at lade Trugene staa halvt fyldte med gamle Foderrester.

Medens nogle blande Kornskraa og Mælkeriaffald sammen og lade Blandingen syrne, se andre deres Fordel ved at give Grutningen tør og Mælkeriaffaldet ved Siden af; det er et Misgreb at blande en Mængde Vand i Foderet blot for at faa dette mere flydende; haves der kun lidt Mælkeriaffald til Raadighed, kan Foderet godt gives i grødagtig Tilstand.

Hvis Forholdene tillade det, er det heldigt at fodre Fedesvinene 4 Gange daglig og navnlig om Vinteren at give dem Foderet i tempereret Tilstand.

Naar Svinene er af et godt og triveligt Slags og i den unge Alder have faaet forannævnte Behandling, ville de i Fednings-

perioden, i en lun og rolig Stald, hvor der fodres regelmæssigt, kunne taale et stort Foder og gennemgaaende have en daglig Tilvækst af $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{1}{2}$ Pd. uden derved at blive for fede.

For at følge de enkelte Dyrs Udvikling baade som Polte og Fedesvin, er det rigtigst at veje dem med visse Mellemrum, f. Eks. hver 14de Dag.

Hvad angaar de forskellige Foderstoffers Værdi som Fedefoder, er det ved talrige Forsøg godtgjort, at 1 Pd. skummet Mælk og 2 Pd. Valle erstatte hinanden, og det hvad enten det faste Foder har bestaaet udelukkende af Korn, eller en Del af dette har været ombyttet med Oliekager, Kartofler o. s. v.

6 Pd. skummet Mælk er = 1 Pd. Korn, og man kan inden for meget vide Grænser ombytte Korn med Mælk eller omvendt efter dette Forhold og endda faa samme Tilvækst.

Oliekager have ikke nær saa stor en Foderværdi til Svin, som de have til Køer; i smaa Mængder ville Svinene nok æde dem, og de give da samme Tilvækst Pd. for Pd. som Korn, men gives de i større Mængde, ere Svinene tilbøjelige til at vrage Kagerne.

Naar Kvaliteten iøvrigt er ens, er 1 Pd. Hvede = 1 Pd. Rug = 1 Pd. Byg = 1 Pd. Majs = 4 Pd. kogte Kartofler = 1 Pd. Roetørstof.

Roerne høre dog væsentlig hjemme til Avlsdyrene og Poltene, thi naar Fedesvinene skulle gaa rask fra Haanden, er Roefoderet for voluminøst at give i større Mængde.

Blødt Flæsk anses af Slagterierne for at være en daarlig Vare, af hvilken Grund Laboratoriet har ladet dette Forhold nøjere undersøge ved Kontrolslagtning, og det har da vist sig, at Hvede- og Rugklid, Hampe- og Solsikkekager samt Majs gav Flæsk med større eller mindre Tendens til Blødhed, hvorimod de øvrige Foderstoffer intet Udslag gav i saa Henseende, dog bør det bemærkes, at Palmekager gav særlig fast Flæsk.

Imidlertid er Forholdet jo dette, at der i visse Aar alligevel benyttes store Mængder af Majs, og Laboratoriet har ved andre Forsøg konstateret, at naar man i Fedningsperioden giver $\frac{1}{2}$ Majs, $\frac{1}{2}$ Byg eller $\frac{2}{3}$ Majs og $\frac{1}{3}$ Palmekager, faar Majsen ingen skadelig Indflydelse paa Flæskets Beskaffenhed.

Naar der fodres med de Foderstoffer, der have Tilbøjelighed til at give blødt Flæsk, bliver dette værre, hvis det gives til Dyr, der opholde sig i en kold Stald, derimod bliver Flæsket ikke saa blødt, naar Dyrene er i en Stald med højere Temperatur.

Jo mere man fremskynder Fodringen i Fedningstiden, desto hurtigere Omsætning faar man i Fedestalden, og desto større bliver derved ogsaa Fordelen; men Forbruget af Foderenheder pr. Pd. Flæsk er ikke mindre ved stærk end ved mere jævn Fodring.

Det er dyrere at producere Flæsk om Vinteren end om Sommeren, hvilket formentlig dog vilde udjævnes, hvis Temperaturforholdene i Stalden og Foderet bleve regulerede til at være ens.

Jo større Svinene blive, desto flere Foderenheder gaar der med til Produktionen af hvert Pd. Flæsk.

Har man gode Lokaliteter, hurtigvoksende og trivelige Dyr, og gives der disse en god Pleje og et i Forhold til Størrelsen vel afpasset Foder, er der intet i Vejen for at producere hvert Pd. Flæsk for 4 Foderenheder i Gennemsnit. Daarlige Lokaliteter, utrivelige Dyr, slet Pleje og Uefterrettelighed med Foder og Pasning giver derimod mange „Uheld“ og en meget dyr Produktion.

Om Brug og Misbrug af stærke Drikke.

Menneskene have aldrig kunnet undvære kunstige Nydelses- og Pirringsmidler. Og maaske naa de aldrig saa vidt, at de helt kunne det. Des mere gælder det da at undgaa den *vanemæssige* og *overdrevne* Brug deraf. Har man vænnet sig til et Middel, maa man have det i bestandig større Mængde for at opnaa samme Virkning som oprindelig. Derfor er Tilvænning ensbetydende med Overdrivelse. Og den overdrevne Brug er altid *skadelig*.

Mere end om noget andet Middel gælder dette om *Alkoholen*, Spiritusen, som udgør den vigtigste Bestanddel af alle berusende Drikke. I de sydlige Lande har man fra de første Tider kendt Vinen som et Nydelsesmiddel; hos os er det navnlig den langt stærkere og farligere *Brændevin*, der er kommen i Brug. Oprindelig udleveredes den kun som Medicin fra Apoteket; nu til Dags hører den jo desværre næsten med til det daglige Brød i Hjemmene. Og ved Siden deraf drikkes der her til Lands store Mængder af det ganske vist svagere, men dog ogsaa meget spritholdige *bajerske* Øl.

Naar de stærke Drikke saaledes have tiltvunget sig en Plads mellem Fødemidlerne, saa er Grunden for det første den, at Alkoholen med Urette har faaet Ord for at være *nærende*. Det

hedder om Brændevinen, at den er »Kraften af Kornet«. Men dette er saa usandt som muligt. Det er noksom godtgjort, at Spiritus kun i ganske forsvindende Grad formaar at erstatte de Bestanddele, der tjene til Legemets Opretholdelse og Fornyelse, og at den derfor ikke fortjener Navn af Næringsmiddel.

Heller ikke den *opstrammende* Indflydelse har den Værdi, man i Almindelighed tillægger den. Snapsen virker nærmest ligesom Piskeslaget paa en Hest. Man kan vel for et Øjeblik hidse sine Kræfter op og døve sin Træthedsfølelse; men nogen varig Forøgelse af Legemets og Lemmernes Styrke kan ikke opnaas paa denne Maade. Den kunstige Oplivelse efterfølges tværtimod hurtig af Slappelse og Afkræftelse.

I disse *Efterveer* ligger Faren ved Brugen af stærke Drikke. Jo mere der drikkes, jo heftigere Eftervirkning. Og jo hyppigere et Menneske er paavirket af Spiritus, des mere nedbrydes hans Arbejdsevne. Hvad der oprindelig var forbigaaende »Tømmermænd«, bliver ved vanemæssigt Misbrug til en varig Svækkelsestilstand. I Længden virker Alkoholen som en *Gift* i Legemet, fremkalder sygelige Tilstande i alle dets Organer og Væv og røber sig i sygelige Forandringer baade af de legemlige og sjælelige Livsytringer.

I hvilken Udstrækning Alkoholen saaledes anretter Ødelæggelser, faar Lægmanden vanskelig Øje for. Men Lægerne have paavist, at *ikke mindre end hver 7de Mand i den arbejdskraftige Alder dør af Sygdomme, der skyldes Misbrug af stærke Drikke.*

Man har da ogsaa begyndt at forstaa, hvilken Ulykke Drikkeriet er for vort Land. Man har lært at se, hvorledes det avler ikke blot Sygdom og Død, men ogsaa Armod og Forbrydelse. Man har faaet Øje for, at ogsaa de kommende Slægtled trues af dette Onde, fordi Fædrenes Synd nedarves paa Børnene i forskellig Skikkelse.

Og man har begyndt at ruste sig til Kamp mod denne saa fordærvelige og indgroede Uvane. Det gælder da, at enhver for sit personlige Vekommende tager Standpunkt til Alkohol-Spørgsmaalet. Navnlig maa man være klar over, om det er nødvendigt for at undgaa *Misbrugen* at sky ogsaa *Brugen* af stærke Drikke. Med andre Ord: Skal man være *maadeholden* eller *helt afholdende?*

Her staar Mening over for Mening indenfor de Kredse, hvor Bevægelsen mod Alkoholismen er rejst. En almengyldig Rettesnor er det vel ikke muligt at give; den Enkeltes særlige Forhold maa tages med i Betragtning. Der skal derfor her kun fremhæves nogle almindelige Synspunkter.

Det kan da for det første ikke nægtes, at det klare, følgestrenge Standpunkt her som altid baade er det sikreste og det letteste. Det lader ingen Tvivl aaben om, hvad der er tilladt, og hvad forbudt, medens de Maadeholdne hver for sig forbeholde sig at drage Grænsen mellem Brug og Misbrug.

Dernæst er der ingen Tvivl om, at den fuldstændige Afholdenhed er det rette Middel for *dem, der er for svage* til at staa ene i Kampen og trænge til den Støtte, det giver at slutte

sig sammen Skulder ved Skulder. For det Menneske, der allerede har lært Faren at kende og Gang efter Gang er falden tilbage til Vanedrikkeriet, er der kun én Redning, nemlig at afskære sig fra enhver Fristelse ved Løftet om at undgaa stærke Drikke i hvilken som helst Form. At stole paa sit Maadehold er her at skuffe sig selv. Er et saadant Menneske først paa Skraaplanet, kan han ikke holde igen.

Det kan ogsaa stille sig saaledes, at man føler sig forpligtet til Totalafholdenhed *for Andres Skyld*. Den, der i Kraft af sin Livsstilling faar vid Adgang til at virke ved Eksemplets Magt, har et stort Ansvar, og han vil kunne udrette langt mere, naar han selv holder Fanen højt og kan pege paa den. Koster det ham end et lille personligt Offer, vil det dog lønne sig for ham at være Fanebærer.

Endvidere maa fuldstændig Afholdenhed være den selvfølgelige Lov for *Børn*. Intet Misbrug af stærke Drikke er uforsvarligere end det, man tillader de smaa og umyndige. Og det bør her erindres, at man ikke er voksen, fordi man bliver konfirmeret. Først langt senere naar man den modne Mands Modstandskraft.

Ligeledes burde *Kvinderne* holde sig for gode til at drikke Spiritus. At de paa mange Omraader søger at naa op paa Siden af Mændene er naturligt. Men der er ingen Ære ved at efterligne deres Unoder.

Det kan ogsaa nævnes, at det har sine *praktiske* og *økonomiske Fordele* at være Afholdsmand. Ikke blot sparer man en unødig Udgift; men det kan stille sig saa, at man som Afholdsmand faar fortrinsvis Adgang til saadanne Stillinger, der ere forbundne med et stort personligt Ansvar (f. Eks. Sporskifte ved Jernbanen), og hvor det kan koste mange Mennesker Livet, at Vedkommende blot en eneste Gang er under Indflydelse af berusende Drikke.

I denne Sammenhæng skal mindes om, at Afholdsmænd kunne opnaa gunstigere Betingelser ved *Livsforsikring*, fordi det har vist sig, at deres Levesandsynlighed er større end Gennemsnittet. For et halvt Aarhundrede siden saa man anderledes paa Sagen; saaledes hændte det en bekendt engelsk Afholdsmand, der fremstillede sig til Livsforsikring, at man afkrævede ham en *højere* Præmie end den sædvanlige, idet man lod ham forstaa, at der klæbede noget uregelret ved hans Livsførelse. Nu til Dags vide Selskaberne, at Risikoen er mindre for den, der ikke nyder Spiritus.

Den, der mener ikke at behøve at være totalafholdende, og som ikke vil binde sig ved noget Løfte, har den utvivlsomme Forpligtelse at vise *Maadehold*. Og her maa det ikke glemmes, at de *alkoholiske Drikke ved stadigt Brug virke skadeligt i langt mindre Mængde, end man almindeligt tror*. En maadeholden Nydelse af Spiritus ved *sjeldne* Lejligheder kan man mulig ustraffet tillade sig; men et *dagligt* Brug af stærke Drikke ud over en enkelt Snaps eller en enkelt halv Bajer er sandsynligvis altid skadelig, i alt Fald unyttig, aldrig gavnlig.

Kampen for *Ædruelighedens* Fremme er vi alle pligtige at

deltage i, Mænd og Kvinder, gamle og unge. Det maa ikke taales i godt Selskab, at Folk vise sig i beruset Tilstand, hvad enten de er vrøvlende og uappetitlige eller voldsomme og støjende. Og det skal brændemærkes som en Raahed, naar man forleder Folk til at drikke mere, end de kunne taale, for bagefter at more sig over dem i deres Nedværdigelse.

De unge maa bort fra den falske Undseelse, der bringer dem til at følge Trop, hvor der drikkes, blot fordi de anse det for »flovt« at sige Nej. De maa vise det Mod og den Selvstændighed at sætte sig ud over Fordommen og bryde med den Skik og Brug, der kun er en Uvane.

I alle Folkets Lag maa vi enes om at rense Landet for den Skam og Ulykke, Drikkeriet har ført over det. **P.**

Se Kvægets Klove efter en Gang imellem.

Af Dyrlæge **O. P. Pyndt.**

Det er almindeligt, at Kvægets Klove ikke skænkes megen Pleje eller Behandling, og dog er det hyppigt, at Dyrene lide meget ved at staa med for lange Klove. Under hele Vinteropholdet paa Stald slides Klovene ikke, og mange Dyr, saaledes Tyre og en Del Køer, staa tillige en Del af Sommeren, ja undertiden hele Sommeren paa Stald. Ved at Klovene paa denne Maade blive for lange, faar Dyret en unaturlig Stilling paa Benene, Koderne trædes for dybt igennem, Leddene anstrænges, og Sener og Seneskeder strammes stærkt Følgen vil jævnligt blive, at der fremkommer Betændelser i Led eller Sener, ligesom Knusninger af Hudsaalen med efterfølgende Betændelse let vil opstaa, som Følge af det indtørrede, sammensnørende Horns Tryk og den for stærke Heldning af Klovene.

Men selv om det i de fleste Tilfælde ikke gaar slet saa galt, ville de lange Klove dog altid medføre, at Dyret trættes og har en daarlig og usikker Gang. Og det er ogsaa aldeles utvivlsomt, at saadanne Dyr stadig i mere eller mindre Grad ere lidende og i Pine. Ikke faa Tilfælde af tabt Ædelyst og ringe Mælkeydelse hos Kvæget, kan alene tilskrives forsømte Klove, og Tyre kunne blive træge eller helt uvillige til at bedække paa Grund af for lange Klove, der gøre Dyret utilpas.

En rettidig og fornuftig udført Beskæring af Kvægets Klove er derfor af aller største Betydning, og burde udføres overalt, naar Kvæget ikke gives Lejlighed til naturligt Slid af Hornet. 2 à 3 Gange aarlig — alt efter Hornets Vækst — bør Klovene efterses.

Ved Beskæringen betjener man sig af de samme Redskaber, som bruges hos Hesten, og desuden maa man have en Stiksav. Af Dyrlæge Andersen, Gimlinge, er konstrueret en Slags Knibtang med skarpe Kæber, og med den er man i Stand til ret

hurtigt at kunne fjerne Hornet. Denne Tang faas hos C. S. Werner, Slagelse, og koster 12 Kr. Dyrlæge Jacobsen, Rolykke, har senere konstrueret en lignende Tang, der faas ved Henvendelse til Smed Jørgensen, Rolykke, Lolland, Pris 12 Kr.

Naar en Tyr, Stud eller Ko skal beskæres, bindes den først forsvarlig og kort med et stærkt Reb om Hornene, og Pladsen vælges saaledes, at der er rigelig Plads og tilstrækkeligt Lys. Hvis Dyrets vante Plads i Stalden er tilstrækkelig lys og rummelig, bør man blive her. En lys og bred Hestebaas kan ogsaa bruges, men ofte er det nødvendigt at vælge en Plads i det frie, og det maa da anbefales at binde Dyret op mod en solid Mur.

En Mand stilles ved Dyrets Hoved, og er det nødvendigt, bremser man. Forbenene holdes op paa samme Maade som hos Hesten. Man kan dog ogsaa anvende den Maade, at der om Forbenets Kode slaas et tykt, blødt Reb, der kastes over Dyrets Ryg, hvor det fastholdes af en Medhjælper.

Det er ikke vanskeligt at holde Forbenene op hos Kvæg; anderledes med Bagbenene. Selv for den stærkeste og dygtigste Karl vil det som Regel være umuligt paa samme Maade som hos Hesten at holde et Bagben op paa et Stykke Kvæg, medens Beskæringen foregaar.

Der er her forskellige Fremgangsmaader, men den bedste og hensigtsmæssigste synes at være den, at Bagbenet holdes op af to Mand ved Hjælp af en tyk, rund Stok eller f. Eks. en Vognsvingel. Dyret skydes over mod Væggen eller Spilbommen, og der stilles en Mand paa hver Side af Benet. Staven stikkes ind foran Haseböjningen, og ved at de to Mand nu tage i hver sin Ende af den og stemme Ryggen mod Dyret, kan Benet løftes op. Dyret gør straks lidt Modstand, men naar de to Mand holde fast og støtte Staven mod deres Laar, vil de sagtens kunne holde Benet. For at forhindre Knusninger eller Tryk af Dyrets Hud, kan man omvikle Staven eller Svingelen med blødt Tøj. Paa større Gaarde, eller hvor man skal beskære mange Dyr, kan det være rigtigt at lave en saakaldet Tvangsbaas, hvor Dyret anbringes under Beskæringen.

En saadan Tvangsbaas kan laves af 5 Par stærke Stolper, der graves $1^1/_2$ Alen i Jorden og tjæres eller svides paa den under Jorden værende Del. Stolperne bør rage henved 3 Alen i Vejret, og de anbringes saaledes, at Baasen faar en Længde af ca. 4 Alen og en Bredde af $1^1/_2$ Alen. Der anbringes Tværliggere langs Baasens Sider og ved Forenden. Naar Dyret er anbragt i Baasen, bindes Hovedet fast til Tværliggeren, og Benet holdes op paa den foran beskrevne Maade.

At binde Bagbenet fast under Beskæringen — saaledes til den bagerste Stolpe i Tvangsbaasen eller til en Tværligger — kan i Almindelighed ikke anbefales, da Dyret derved næsten altid bliver meget uroligt, og ved at falde eller kaste sig ned let kan forvride eller brække Benet.

Vil man fastbinde Benet, bør Dyret enten have en Hængesele under sig, eller der stikkes et Par Fjæle ind under Bugen. Fjælene skulle hvile paa Bærere, der ere fastgjorte paa Stol-

perne i Højde med Bugens Underflade, og Hængeselen, der let kan laves af Sække, kan ved stærke Reb være ophængt i de øverste Tværliggere.

Selve Beskæringen udføres paa den Maade, at man med Hovklinge eller skarpkæbet Knivtang, Hovkniv og Rasp, fjærner det overflødige Horn. Er Klovene meget lange, er det tilraadeligt først at save et Stykke af Spidsen med Stiksaven, da det saa gaar betydeligt lettere med Beskæringen, men denne Afsavning bør finde Sted, forinden Benet tages op, og den udføres lettest ved at holde Benet fast paa en lav Træblok.

Det er selvfølgelig aldrig tilstrækkeligt at afsave eller afhugge Spidserne af for lange Klove. Der skal altid tillige foretages Beskæring af Klovvæggen og Saalen, da det først er herved, at opstaaede Fejl og Svagheder hos Dyret kunne ændres. Ved kun at save en Ende af Klovene lettes Gangen vel noget, idet Dyret ikke behøver at løfte Benet saa højt, men Stillingen af Klov og Kode vedbliver at være lige fejlagtig, og Dyret trættes. Led og Sener strammes, og Hudsaalen knuses let. Beskæringen skal ligesom hos Hesten foretages fra neden af, og der vil, ligesom hos den beslaaede Hest, i Reglen være mere, ja meget mere, at tage af fortil end bag til. Det er kun for Nemheds Skyld, at man begynder med at save en Ende af. Det er vigtigt at fjærne det Horn, der er for meget, men fuldt saa vigtigt at give Klov og Kode den rette Stilling eller Heldning.

De Nyfødtes Øjenbetændelse.

Fra 1ste til 4de eller 5te Dag efter Fødselen angribes Nyfødtes Øjne ikke sjældent af en meget **smitsom**, for Synet særdeles **farlig** Sygdom. Den viser sig ved, at Øjenlaagene — især det øverste — blive røde, svulme, ofte i høj Grad. Der udflyder af Øjnene en Vædske, der i Begyndelsen er blakket, slimet, men hurtig kommer til at se ud som flødelignende Materie.

Det er absolut nødvendigt, at Lægen straks tilkaldes, saa snart de mindste Tegn til Sygdommen viser sig, da den **hurtigt** kan tiltage og bringe Synet i Fare.

Indtil Lægen kan komme til Stede, bør Behandlingen bestaa i den fuldstændigste og hyppigst mulige Fjernelse af Materie fra Øjnene.

Hertil udfordres: 1) Renset Vat*) (Sygevat), der altid bør findes i Huset, naar en Fødsel forestaar. 2) **Kogt** rent Vand.

Vandet koges godt og hældes derefter paa en vel udskyllet 3 Pægle-Flaske, der tilproppes med en Tot Sygevat. 3 a 4 Gange daglig maa en saadan Flaske fyldes med **frisk**, kogt Vand.

Øjnene renses saaledes: Den, der foretager Rensningen, breder et Stykke rent, gammelt Lærred, Haandklæde over sit Skød, lægger Barnets Hoved i Skødet, imellem Laarene, for ved et let Tryk med disse at kunne holde Hovedet stille. En anden Person sidder lige overfor og holder Barnets Nederkrop. I en Suppetallerken, der staar

*) Købes paa ethvert Apotek i Pakker a 25 Øre.

paa et Bord ved Siden, er der ophældt c. ½ Vægl af det kogte, men afsvalede Vand. I dette har man forud — med vel rensede Hænder og før end al Berøring af Barnet — dyppet og vel gennemfugtet 6—8 Totter Vat saa store som en Valnød, der lægges op paa Tallerkenens Rand, hvorfra den ene efter den anden kan tages, uden at man behøver at dyppe sine Fingre, der have været i Berøring med Barnets Øjne, i Vandet.

Med venstre Haands Pege- og Tommelfinger fjerner man nu Barnets Øjenlaag ganske let fra hinanden — uden at trykke paa Øjet. Den materieagtige Vædske kommer da frem, og den opsuges ved at trykke Vattotten let imod Øjenspalten. Den kastes derpaa i en ved Siden af staaende tom Tallerken, over hvilken er lagt et gammelt Lærredsstykke, der rager ud over Tallerkenranden. Med den ene Vattot efter den anden vedbliver man nu at opsuge Vædsken idet man ved smaa Træk og Bevægelser af Øjenlaagene med Pege- og Tommelfinger saa vidt muligt faar al Materien til at flyde ud. De brugte Vattotter samles i Lærredet over den ene Tallerken. Lærredet og Totterne kastes i Ilden og brændes, ligesom Tallerkenen med Vandet renses og afvadskes. Plejerskен vadsker sine Hænder omhyggeligt i Sæbevand og renser sine Negle, helst med Neglebørste.

Dette gentages hvert 10de Minut, hver Gang med frisk kogt Vand og nye Vattotter. For ikke at forstyrre Barnet for meget kan Rensningen af og til foretages, medens Barnet ligger i Vuggen.

Er kun det ene Øje angrebet, maa det undgaas at berøre det andet Øje, og Barnet maa i Vuggen lægges paa Siden, med det syge Øje nedad, for at Vædsken fra dette Øje ikke skal flyde over i det raske. Man maa forhindre Barnet fra med sine Hænder at kunne berøre sine Øjne.

Barnet maa ikke ligge hos Moderen, men for sig selv. Efter Diegivningen, under hvilken et rent Stykke Lærred lægges om Barnets Hoved, maa Brystvorter og deres Omgivelse omhyggeligt afvadskes med kogt Vand. Moderen maa med sine Hænder ikke berøre Barnets Ansigt.

Under Barnets Hoved i Vuggen lægges et rent Lærredsstykke, der jævnlig borttages, renses og fornyes.

Sygdommen, der i Regelen opstaar ved Smitte under Fødselen, kan dog ogsaa bibringes Barnet senere ved Omgivelsernes Berøring af Barnets Øjne med smitteførende Ting (Fingre — Svampe — Lærred etc.).

I Stuen bør sørges for frisk Luft og en noget dæmpet Belysning. Barnet maa ligge med sit Ansigt bortvendt fra Lyset. G.

Vejrspaadomme.

Januar begynder med forholdsvis mildt Vejr, der bliver stormfuldt henimod Maanedens Midte og gaar over til Sne og Frost, som varer Maaneden ud.

Februar. I den første Halvdel af Maaneden holder Temperaturen sig omkring Frysepunktet; der falder endel Sne. Resten af Maaneden mildt Vejrlig med Regn og Slud.

Marts giver forandret Vejrlig med Kulde og Blæst. Først ved Maanedens Slutning aftager Kulden, og der falder endel Sne; senere megen Regn.

April: Den første Halvdel svarer til Maanedens lunefulde Karakter, Blæst, Regn og Hagl vekslende med Solskin. Den sidste Del af Maaneden har varmt og smukt Vejr.

Maj bliver for Størstedelen kold. Mod Slutningen af Maaneden megen Regn.

Juni: For de fleste Dages Vedkommende Varme og tørt Vejr, kun enkelte stærke Regnbyger.

Juli meget vekslende Vejrlig; en Del Regn med sydlig og sydvestlig Vind.

August gennemgaaende regnfuld, med gentagne stærke Tordenbyger.

September: Den første Trediedel af Maaneden kølig og regnfuld, derefter tørt og klart Vejr.

Oktober: Endnu i den første Halvdel af Maaneden smukt Vejrlig; derefter megen Regn og Blæst.

November: Uroligt, regnfuldt Vejr. Tidlig Sne. Mod Slutningen heftige Storme.

December: Blæst, Regn og Sne indtil Jul, da det bliver koldt og klart Vejrlig.

Kongsgaarden i Lejre.

Sagnhistorisk Fortælling af **Anna Edsberg.**

Med Tegninger af Louis Moe.

Aftenen var lys og sval.

I Kongsgaarden ved Lejre herskede dyb Stilhed.

Regnar Lodbrogs Kæmper tømte tavse deres Bæger, medens de mørkt grublende saa hen til det tomme Højsæde, hvor de unge Kongesønner sade, mod i Hu, ved Tronens Fod.

Kunde Kongen da aldrig forvinde Tabet af sin Dronning — skulde en Kvindes Død for stedse knuse Kong Regnars Kraft og Livsmod — vilde han ingensinde mere slaa til Lyd paa sit Skjold og kalde sine Mænd til Kamp og Sejr? Hvor var deres mægtige Konge — ja — hvor var han?

Dybt inde i Skoven, mellem høje Fyrrestammer, Ege- og Bøgetræer gik Regnar Lodbrog, tung i Sind, og mindedes sin Thora Hjort.

Maanens Straaler faldt hen over den knudrede Sti. Kongen hævede sit Blik mod den klare, tindrende Stjerne, der tittede frem mellem Træernes Kroner. Det var sikkert Freja, der blinkede ham i Møde.

Han aandede tungt og bad til Kærlighedens Gudinde, at hun vilde lyse op for ham i hans Mørke.

Saa lod han atter Blikket dale og vilde fortsætte sin Gang — men — standsede med et Udraab af Beundring. Foran ham stod en Kvinde — skøn som Freja selv.

Hendes herlige Skabning dækkedes kun af det lange, fyldige Haar, der bølgede frit ned mod hendes Fod. Undselig bøjede hun Hovedet.

Kongen tog hendes Haand: „Hvad er dit Navn?"

„Kraka," — lød Svaret skælvende.

Han drog hende ind imod sig: „Nu fører jeg dig til min Kongsgaard — iklæder dig den pragtfulde Dragt, som Thora Hjort sømmede med hviden Haand, før hendes Hjerte brast."

Kraka frigjorde sig for Kongens Tag: „Ikke tør jeg bære den Klædning, der var bestemt for Kong Regnars Thora — Danmarks Dronning —." Hun smilede gennem Taarer: „Ilde skulde den passe mig, til hvem den ej er skaaren."

Kongen bøjede sig saa dybt, at hans lyse, krusede Skæg berørte hendes Pande.

Hun sendte ham et bønfaldende Øjekast: „Skaan mig — mægtige Høvding — i Frejas Navn — lad mig fare bort i Fred.

Regnars Øjne funklede, idet han atter greb Krakas Haand: „Ja, skaane dig vil jeg — Dronningkronen skal pryde dit fagre Haar — mine Kæmper skal bøje sig for dig — herske skal du fra denne Stund over Regnar Lodbrogs Hjerte."

Ved Kongens Indtræden i Hallen hilstes han af hele Forsamlingen med høje Velkomstraab.

Ved sin milde, kloge Optræden vandt Dronning Kraka hurtig Folkets Kærlighed.

Sin Husbond fødte hun kraftige Sønner, der fra deres tidligste Aar dristig drog paa Langfart med Stedbrødrene.

Om Vinteren, naar Vikingefærden var tilende, og Skibene laa vel fortøjede, samledes Kraka med Kvinderne i den granduftende Hal, hvor Kæmperne i Skæret af Baalets Flammer talte højrøstet om deres blodige Dyster i fjerne fremmede Lande.

Kraka løftede Hovedet og saa med Stolthed op til sin kongelige Husbond, hver Gang Kæmpernes dybe Stemmer rungede gennem Hallen: — „Kong Regnar takker vi for Sejren! — Hæderen tilkommer ham! — Regnar Lodbrogs Navn vil aldrig gaa af Minde!"

Vinteren var for Dronningen og de øvrige Kvinder den lykkeligste Tid.

Naar Mændene efter den korte Dags Fraværelse mødte i Kongsgaarden med det fældede Vildt over Akslerne, blev der Liv og Røre i Gaarden. De Hjemvendte bænkede sig med Kvinderne omkring Arnens Ild og huggede løs paa den dampende Vildbrad, medens Trællene fyldte Drikkehornene, der straks tømtes til Gudernes, Kong Regnars og hans Dronnings Ære.

Og saa det store Offertog i de maanelyse Nætter, hvor Dronning Kraka ved sin Husbonds Side — ledsaget af den talrige Skare Mænd og Kvinder, anførte af Offergoden — vandrede over den haardt frosne Sne til Herthadalen, hvor de høje Guder, hugne i Sten, dannede en Rundkreds, fra hvis Midte Offerbaalets Røg hævede sig som en slank, graalig Søjle op mod den natlige Himmel.

Næppe havde Foraarssolen smeltet Isen og gjort Havet sejlbart, før Kongen atter drog bort med hele sin Hird.

Saa blev der tyst i Lejregaarden.

Ensformig sneg Vaar og Sommer sig hen for de Tilbageblevne. Først naar Træernes gulnede Løv faldt dødt til Jorden, og Efteraarsdisen bredte sin klamme Taage over Land og Hav, blev Ensformigheden brudt.

Mjøden bryggedes — Sulefadet fyldtes, og lægende Urter tilberedtes under Kvindernes koglende Sang.

Natten rugede bælgmørk over Kongsgaarden i Lejre. Hylende piskede Stormen Issefjordens Bølger til Skum.

Alle — undtagen Vagten — vare gangne til Hvile, kun Dronning Kraka fandt ingen Ro; frem og tilbage gik hun i sit Sovekammer.

Sønnerne vare hver dragne ad egne Veie. Hun vidste, at hendes Husbond i vild Berserkergang foer frem mod Northumberlands Drot og Folk.

Kraka traadte hen til det lille Glughul og stirrede ud i den mørke Nat: „Ve Kong Ella! Ve hver en Britte, fanger Danmarks Konge Sejren!"

Dronningens Læber skælvede. „Dog, — tifold Ve, om Regnar Lodbrog skulde falde i sin Fjendes Vold!"

Hun knugede Hænderne og bad til Guderne; men — det var, som om Valhals Porte uigennemtrængelig vare stængte til. Intet Lysglimt var at skue paa den mørke Himmel.

Dronningen mindedes uvilkaarlig sit Besøg for Aar og Dag siden hos den gamle Hersekvinde Aslaug. Det var, som om den Gamles krumbøjede Skikkelse stod foran hende med de knoglede Hænder løftede besværgende ud for sig, medens hun dæmpet fremmumlede Vølvens Spaadom om det tilstundende Ragnarok. Hersekvindens før saa matte Øjne fik Glans, idet hun med hæs Røst skildrede Gudernes Kamp med Fenrisulven, Midgardsormen og alle Helheims onde Jætter.

Kraka tænkte med Gru paa de trende Vintre uden Sommer imellem — Fimbulsvinteren, da Sneen føg med Frost og voldsomme Storme. Hun syntes at høre Asken Ygdrasil suse og skælve, saa Hejmdal staa paa Gjallerbroen, hørte ham støde i sin Lur og kalde Guderne med alle Einherjerne op til Kamp. Forgæves — Guderne styrtes, Baalet knitrer, Flammerne hæve sig højt imod Himlen, og Jorden synker i Havet.

Dronningen segnede træt om paa sit Leje. Hvor var der Trøst at finde?

Den følgende Dag vendte Sønnerne hjem. De havde haft Lykken med sig — bragte Guld og kostbare Skatte, lænkebundne Mænd og Kvinder, der for Fremtiden skulde trælle under Erobrernes Aag.

Dronning Krakas Yndlingssøn, den stærke Ivar, slæbte med sig en ung sorthaaret Kvinde.

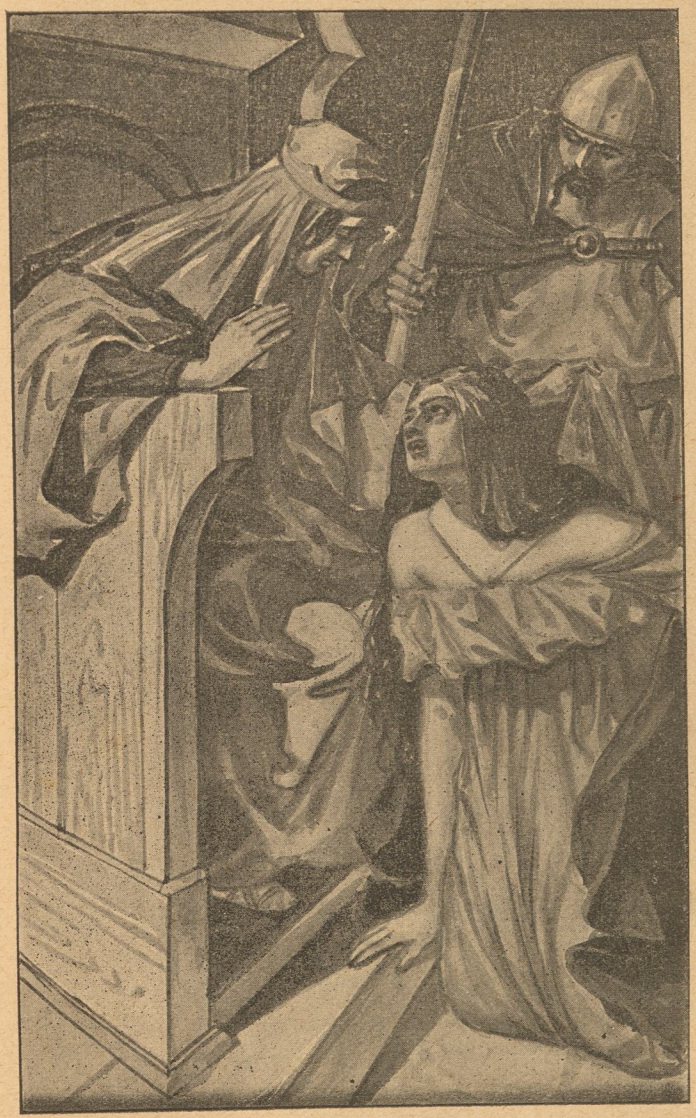

Fangen hævede de sænkede Øjenlaag, hvis lange sorte Vipper vare duggede af Taarer, og saa sig angstfuld om i den store, dunkle Hal, opfyldt af barske Mænd og haardføre Kvinder. I intet Aasyn læstes Medlidenhed; dog — Rødmen steg op i hendes Kinder — fra Højsædet funklede hende et deltagende Blik i Møde.

Med et heftigt Ryk rev hun sig løs og kastede sig for Dronningens Fødder.

Kraka bredte sin Haand skærmende ud over den hulkende Kvinde.

Ivar fo'r opbragt frem, greb Fangen fast om Haandleddet og raabte rasende: „Rebekka er min! Ud for Flanderns lave Strand tilkæmpede jeg mig hende, da jeg overmandede et af Orientens Røverskibe. Hun tilhører mig — skal bøje sig for min Villie — med det Gode eller med det Onde."

Dronningen saa bebrejdende paa sin ubændige Søn.

Han undveg Moderens Blik og førte sin ulykkelige Fange ind i Krigernes og Kvindernes sluttede Kreds.

Rebekka opfattede intet af den støjende Tale i det fremmede Tungemaal. Ivars Elskovsord glede uforstaaede forbi hendes Øren. Kun et forstod hun og gøs derved — Kongesønnens Blik fyldte hendes Hjerte med Gru.

Hammerslag drønede paa den lukkede Dør. Kæmperne sprang op og greb deres Vaaben.

Ivar svang overmodig Drikkehornet: „Hvad om det er vor kongelige Herre og Fader!"

Døren aabnedes; dog, det var ikke Regnar Lodbrogs mægtige Skikkelse, man saa.

„Sigvard hin Fromme!" brummede Kæmperne skuffede, idet en slank, lyshaaret Yngling viste sig i Døraabningen.

Den unge Kriger ændsede ikke Tilraabet. Med faste Skridt nærmede han sig Tronen og bøjede Knæ for Dronningen:

„Et Sorgens Budskab bringer jeg Danmarks Dronning og det danske Folk: Efter en haard Kamp har Northumberlands Konge overmandet vor stolte Hersker."

Sigvard løftede sine ærlige blaa Øjne mod Dronningen: „Den onde Kong Ella har gjort Dronning Kraka til Enke."

Regnar Lodbrogs Sønner og hele Hirden sprang frem imod ham med hævede Køller:

„Du farer med Løgn, ung Sigvard, og skal bøde haardt derfor. Uovervindelig som Thor, den mægtige Krigsgud, har vor Konge stedse faret frem."

Sigvard mødte uforfærdet de Fremstormendes rasende Udraab:

„Jeg lyver ikke. Bastet og bunden paa Hænder og Fødder har jeg været Vidne til, at de kastede Kong Regnar, tynget af Lænker, ned i den mørke Ormegaard. Mit Øre har opfanget hans Jammerskrig. — Da Ormene gnavede sig ind i Kongens Hjerte, hørte jeg hans Smertensraab: „Grynte vilde Grisene, kendte de Galtens Kaar!"

Kæmperne udstødte hævntørstige Hyl, Fraaden stod Ivar og hans Brødre om Munden, idet de med gnistrende Øjne sloge paa Skjoldene:

„Ja — grynte vil Grisene! Med Tand og med Tryne vil vi udrive Hjerte og Lever paa vor Faders Morder!"

Heftigt omfavnede Sønnerne deres Moder. Ivar greb Rebekka, der frygtsomt havde nærmet sig Dronningen, haardt i Armen og stødte hende barsk hen til Tronen:

„Denne opsætsige Kvinde, der har vovet at byde mig Trods, overlader jeg til din Varetægt. Lær hende vort Sprog, optugt hende til at blive mig huld og underdanig!" — Han vendte sig mod Sigvard, der stod lænet til sin Kølle: „Du bliver her som Høvding over den Del af Hirden, der skal værne om Kongsgaarden i Lejre!"

Med Hjertet fuldt af Had og Hævnlyst stævnede Regnar Lodbrogs gæve Sønner over det vildene Hav mod England.

Dronning Kraka sad tilbage med sin Sorg og sit Savn; dog, i Sigvards og Rebekkas Omhu og Kærlighed fandt hun lindrende Husvalelse. Sigvards fromme, trøstende Ord, udtalte med blød, melodisk Stemme, fandt Vej til Dronningens sorgbetyngede Hjerte. Rebekka, der hurtig havde lært at udtrykke sig i det danske Tungemaal, mægtede at sprede Dronning Krakas mørke Tanker. Med glødende Veltalenhed fremstillede hun sit Fødelands solbeskinnede Palmeskove, der genlød af Fugles Kvidder — de umaalelige Ørkener, hvor Sjakalen udstødte vilde Hyl, medens

den gule, tykmankede Løve piskede med sin stærke Hale i det brændende Sand.

Dronningen og Sigvard fulgte opmærksomt Rebekka, naar hun skildrede Jødefolkets patriarkalske Liv i længst henrundne Tider. De friske, grønne Dale, hvor Hjorderne græssede ved Kildens Bred, værnede af Patriarken, der med Hustruer, Børn og Børnebørn havde opslaaet sine Telte i Læ af Palmer og Cedre. Her drog man ikke paa Vikingetog, her meldtes ikke om Berserker og blodig Holmgang. Vel kunde Kampen ogsaa rase der, men — Folkets eneste Gud holdt retfærdig Dom over det — for Jehovas strenge Bud maatte til sidst hver en af Jødelandets Sønner bøje sig. Naar Dagens Gerning var tilende, og den nedgaaende Sol luede purpurrød over Skove og Sletter, sad Patriarken, omgiven af sit talrige Afkom, og lyttede til den ærværdige Sanger, der kvad varslende om den store Fredens Fyrste, som i Tidernes Løb skulde fremstaa i hans Land og bringe Frelsens Bud over hele Verden.

Paa Dronning Krakas Spørgsmaal, om Varslerne var gaaet i Opfyldelse, rystede Rebekka benægtende paa Hovedet:

„Endnu ikke — de saakaldte Kristne paastaar vel for vist, at den store Konge er kommen for mange Hundrede Aar siden — men" — hendes Øjne skød Flammer — „jeg og mit Folk tror ikke derpaa."

Hun saa et Øjeblik tavs hen for sig:

„Komme vil han, den Fredens Fyrste — det er vor Tro og vort Haab." Hun løftede Hovedet stolt: „Da skal hans Lære forkyndes for alle Folkeslag — og de skal bøje sig for ham og følge hans Kærlighedsbud."

Dronning Krakas Hjerte betoges af ængstelig Tvivl. Skulde Valhals Guder efter det store Ragnarok svinde magtløse bort — den vise Odin engang ophøre at skue fra Hlidskjalf ned paa de kommende Slægter. — Thor ikke længer age paa sin buldrende Kærre henover Bifrost, — Nordens Kæmper stikke Sværdet i Balgen og nedlægge deres Vaaben for Foden af den nye Hersker — Fredsfyrsten?

Fredens og Forsonlighedens Budskab — hvo kunde vel prænte det ind i Nordens barske Mænd og Kvinder?

Dronningen tænkte med et Suk paa Sønnen Ivar —

den Æt, der kom til at nedstamme fra ham, blev sikkert Stamfaderen lig.

Vel var Kraka forvisset om, at under den haarde Skal gemtes en blød Kærne, dog nærede hun en lønlig Frygt for, at Skallen var saa haard, at ingen dødelig Magt formaaede at trænge ind til Kærnen.

Dronning Krakas Indbildningskraft sattes i Bevægelse ved Skildringen af fordums Dage i det fjærne Østerland. Hvor herligt at sidde med sin Husbond udenfor det fredelige Pavlun, naar Dagen hældede, og Stjernerne begyndte at tindre henover de grønne Sletter, hvor Hyrderne vogtede den talrige Hjord.

Hendes Sind grebes af en hidtil ukendt stille Andagt, hver Gang hun hørte om Stammens Ældste, der kastede sig i Støvet, løftede sit gulblege, rynkede Aasyn, omgivet af det kraftige, sølvhvide Haar og Skæg, op mod den klare Aftenhimmel, idet han med udstrakte Arme nedbad Jehovas Velsignelse over det udvalgte Folk.

Uvilkaarlig sammenlignede hun saadanne Aftener med dem, der tilbragtes i Lejreborgen, naar Kæmperne, blodbestænkte fra Offerlunden, trængte larmende ind i Hallen for under støjende Raab at tømme den stærke, krydrede Drik.

Fra Østens Cedre og Palmelunde tonede der hende i Møde som en mægtig Højsang, medens der fra Nordens havomskyllede Lande udsendtes et Kæmpekvad, brummende og vildt, som var det hentet fra Havets mørke Dyb

Hvor storartet Højsangen end lød, foretrak Kraka dog Kæmpekvadet; fra det tonede der ud til hende rige Minder om egne Glæder og Sorger.

Hvor trygt der end monne have været i Patriarkens af Palmer og Cedre overskyggede Pavlun — hvilke Angstens Kvaler hun end havde gennemgaaet, naar hendes kongelige Husbond var dragen i Ledingsfærd — ingen Fryd, selv blandt Valhals Guder og Gudinder, kunde overgaa den, hun følte, naar hendes Regnar vendte hjem og bredte sine Arme favnende ud imod hende.

En solklar Dag sent paa Efteraaret vandrede Dronningen, Rebekka og Sigvard langs Isefjorden. Ingen af dem mælede et Ord. Kraka lyttede til Fjordens vemodige Skvulpen og tænkte paa Sønnerne. Var det lykkedes dem at tage Hævn? Intet Bud var kommet fra Bretlands Kyst.

Rebekka og Sigvard gik ved hinandens Side — betagne af en og samme skønne Drøm.

Hver Gang de troede sig ubemærkede, saa de paa hinanden med straalende Øjne og et lykkeligt Smil.

Af og til formørkede en Skygge deres Aasyn — de vidste jo, at Drømmen aldrig kunde gaa i Opfyldelse; dog — hvor smertelig Opvaagningen end vilde blive — Drømmens Indhold havde givet deres Liv en forhøjet Betydning.

Da Dronningen med sine Ledsagere var naaet til Herthadalen, tog hun med dem Plads paa en mosbegroet Tue ved Indgangen.

Kraka støttede Haanden mod Kinden og gennemgik i Tankerne, hvad hun saa ofte havde grublet over i de lange, ensomme Nætter: Hvad ventede der, naar Dødsnornen overskar hendes Livstraad? — Havde Regnar i det straalende Valhalla ved Gensynet af den dristige Skjoldmø Lagerda og hans Thora Hjort forglemt hende? — Vilde hendes elskede Husbond, naar han efter endt Kamp med de øvrige Einherjer traadte ind i Frejas Sal og saa sin Kraka, atter slutte hende i sine stærke Arme?

Dronningen hævede Hovedet og saa op mod de høje Stenguder, over hvilke det visne Løv drysſede ned, hver Gang et Vindpust berørte Træernes Grene.

For Foden af Odins, Thors og Tyrs kæmpemæssige Skikkelser laa det rødgule Løv og skinnede i Solens Straaler med gylden Glans.

Kraka vendte sig mod Rebekka: „Lykkelig de Kvinder, der elskes af villiestærke, modige Mænd, der trodser Faren og knuser hver en Modstander!“

Rebekkas Stemme lød dæmpet: „Stærkest er dog den Mand, der har Mod til at lide og taale.“

Dronningen studsede overrasket.

Fortabt i Beskuelsen af den skønne Østerlænderinde ændsede Sigvard ikke Dronningens skarpe, iagttagende Blik.

Kraka rynkede Brynene, drog Kaaben om sig og gik, fulgt af det unge Par, tavs tilbage til Kongsgaarden.

Fra denne Stund drog hun Omsorg for at skille de Tvende.

Da Vinteren meldte sig, og man hver Dag kunde vente Ivar og hans Brødre, kaldte hun Sigvard til sig og sagde mildt, men dog bestemt:

„Naar mine Sønner er vendte tilbage, bliver Opholdet i Lejre trykkende for Sigvard hin Fromme; derfor byder og befaler jeg dig, at du drager langvejs bort for aldrig mere at sætte din Fod i Lejrekongernes Borg.“

Dronningen fæstede sit Blik paa Sigvard, hvis Kind var bleven hvid som Sneen paa den frosne Jord.

„Af dit Samvær med Ivar kan intet godt komme — han — Kongesønnen — er den stærkeste, du vil bukke under i Kampen; derfor — drag med Fred herfra.“

Sigvard knælede for Dronningen og kyssede hendes fremstrakte Haand. „Jeg adlyder. Før Morgenen gryer, skal jeg følge dit Bud."

Dronning Kraka bøjede sig bevæget over ham og berørte hans Pande med sine Læber.

Da Aftenen kom, og Dronningen havde taget Sæde i sin Kreds, søgte Sigvard ikke som vanlig sin Plads i hendes og Rebekkas Nærhed. I en fjærn Krog af Hallen rugede han over Fremtiden — øde og mørk laa den foran ham.

Dronningen var ved at bryde op, da der hørtes Areslag og Støj nede ved Fjorden.

Svendene, der holdt Vagt ved Stranden, raabte højlydt: „Sejlere i Sigte!"

Kæmperne satte Drikkehornene fra sig og stormede ud. Sigvard fulgte dem.

Kraka og Kvinderne ventede i angstfuld Spænding.

Længe varede det ikke, før Skaren vendte tilbage.

Forrest i Rækken gik den mest frygtede af alle Regnar Lodbrogs Mænd — den stærke Torkil.

Hastigt gik han hen til Dronningen og bøjede sig dybt: „Din Husbond, vor mægtige Konge, er hævnet — Kong Ella har lidt Døden under frygtelige Pinsler — Northumberland er erobret."

Paa et Vink af Dronningen rejste Torkil sig af sin halvt knælende Stilling.

I det samme faldt hans Øje paa Rebekka, hvis sorte, funklende Øjne tindrede med en sælsom Glans.

Fortabt i Beskuelsen af hendes herlige Skabning standsede han i sin Beretning, indtil Dronningen utaalmodig udbrød: „Videre — fortæl!"

Torkil gemte sine Øjne under de buskede Øjenbryn og fortsatte:

„Regnar Lodbrogs Sønner have delt Faderens Lande imellem sig. — Sigurd Snogøje faar Sjælland med de andre Øer, Skaane, Halland og det sydlige Norge, — Hvitserk Jylland og Venden, — Bjørn Jernside Sverrig, og Ivar, den af dine Sønner, der er dig kærest, har faaet Northumberland. — Her har han valgt sig en Dronning af engelsk Byrd."

Rebekka aandede som befriet.

Torkil fortsatte: „Næst kærlig Hilsen lader han dig vide, at Kvinden fra Østerland," han pegede paa Rebekka, „er din. Du maa — saa lød Kong Ivars Bud — handle med hende, som du vil — bortgive hende til den ringeste Træl eller til den mægtigste Høvding, alt som dig lyster."

Torkil strøg sin senestærke Haand gennem det tætte, rødlige Skæg: „Kaste hende hen til en Træl, dertil synes hun mig for god." Et Smil fortrak sig om hans fyldige Læber: „Vil Dronning Kraka skænke mig hende, tager jeg med Tak mod Gaven."

Rebekka følte sig en Afmagt nær. Hun foldede Hænderne og bad til Abrahams, Isaks og Jakobs Gud, at han vilde befri hende fra Trældommens og Forsmædelsens Aag.

Der opstod en dyb Stilhed. Hele Forsamlingen sluttede Kreds om Tronen — hvad vilde Dronningen svare?

Svaret lod vente paa sig. Kraka var raadvild. Turde hun med et Afslag krænke Torkil — den mørke Kæmpe med det skumle Blik — Kæmpen, der viden om var frygtet som en af Regnar Lodbrogs vildeste Berserker? Sikkert vilde han med Magt tiltvinge sig den forlangte Gave, hvis hun nægtede ham den. Dronningen gøs; Stridskøllerne vilde falde tungt, Blodet flyde hen over det lerstampede Gulv, medens de kæmpendes truende Tilraab blandede sig med Kvindernes angstfulde Skrig. Al den Jammer kunde undgaas, naar hun gav efter for Torkils Forlangende. Hun turde ikke drage saa meget Blod over sit Hoved. Skulde Regnar Lodbrogs Hustru sætte danske Mænds Liv i Fare, for at frede om en fremmed Kvinde? Nej, det var Kvindens Lod ydmygt at bøje sig under Mandens Villie. — Rebekka maatte finde sig i sin Skæbne, blive et Offer for at bevare Freden.

Kraka tog Rebekkas Haand, der var kold som Is, og førte hende hen mod Torkil, der var traadt tilbage mellem Kæmperne og stod overmodig lænet til sin tunge Stridskølle.

Med bøjet Hoved, uden Bøn og Klage lod Rebekka sig lede af sin Herskerinde.

Dronningen gik tøvende, hendes Hjerte vaandede sig,

hun vidste fuldt vel, at Rebekka var sønderknust. Og Sigvard, der altid bragte Fred og Glæde med sig — —

Krakas Øjne søgte ængstelig efter ham; der — længst borte i Hallen — belyst af Baalets Flammer stod han med løftet Pande og en Strænghed i de ellers saa milde Øjne.

Dronningen standsede og stirrede ufravendt paa den tavse Skikkelse med det alvorsfuldt manende Blik. Var det Sigvard hin Fromme? Nej, det var jo selve Fromhedens Gud, Baldur hin Gode, der var steget ned fra Valhal for at afholde hende fra at krænke Kærlighedens Lov.

Kraka skred forbi de stærke Høvdingers Række hen til Hjørnet af Hallen, hvor Sigvard stod. Hun lagde Rebekkas Haand i hans.

Torkils Aasyn glødede af Harme. En urolig Mumlen gik gennem Hallen.

Dronningen slog kop med Haanden og paabød Stilhed: „Det smærter mig at maatte afslaa den tapre Torkils Bøn; men —" hun vendte sig mod Sigvard og Rebekka, „naar tvende Hjerter mødes som her, taaler Freja ingen Modstand. Kærlighedens Gudinde vil stærme hvert trofast elskende Par."

Dronning Kraka bøjede sig næsten som til et Knæfald for Torkil: „Regnar Lodbrogs Enke bønfalder om, at du, hans drabeligste Kæmpe, underkaster dig Gudindens Magt og lader de Elskende i Fred."

Et dæmpet Bifald lød fra Forsamlingen.

Torkil opslog en Haanlatter: „Vær uden Frygt, Dronning Kraka. Ingen af Kong Regnars Mænd vil yppe Strid i Lejreborgen for en Trælkvindes Skyld."

Uden at hilse forlod han Hallen og ilede ned til Fjorden.

Ved det første Glimt af den kommende Dag hejsede Torkil Sejl.

Himlen var skydækket, Luften raakold, og Sneen begyndte at falde. — Dog, Slud og Kulde trængte ikke ind i Kongsgaarden. Her var lunt og godt.

Efter endt Dagværk bænkede Mænd og Kvinder sig omkring Baalet. Haand i Haand istemte Rebekka og Sigvard Kæmpernes Kvad til Ære for Regnar Lodbrog og hans Sønner

Kraka nikkede med et tankefuldt Smil til de tvende Lykkelige. Skulde det Fredens Budskab, hvorom Østerlænderinden havde talt, finde Indpas i det kolde Nord, maatte det blive ved Sigvard hin Frommes og Rebekkas Efterkommere.

Da Natten brød frem med Fred og Hvile, var Sneen hørt op at falde. Maanen gled rolig hen over Himlen. I Herthadalen stode Gudestøtterne som indhyllede i hvide Liglagener; men som en prægtig Hermelinskaabe bredte Sneen sig over Taget paa Kongsgaarden i Lejre.

Julestormen.

Til Tegning af Thorv. Møller.

For hvert Minut den steg i Styrke,
den stærke Storm. Fra Havet kom den,
dér havde den uhindret vokset
sig vældig, pisket Vover hvide,
indaandet med sin Kæmpelunge
den salte Strøm til nye Kræfter.

Den lo saa grumt, saa overmodigt,
den stærke Storm, thi vel den vidste,
at intet Baand den kunde binde,
og ingen Kraft den kunde knægte.

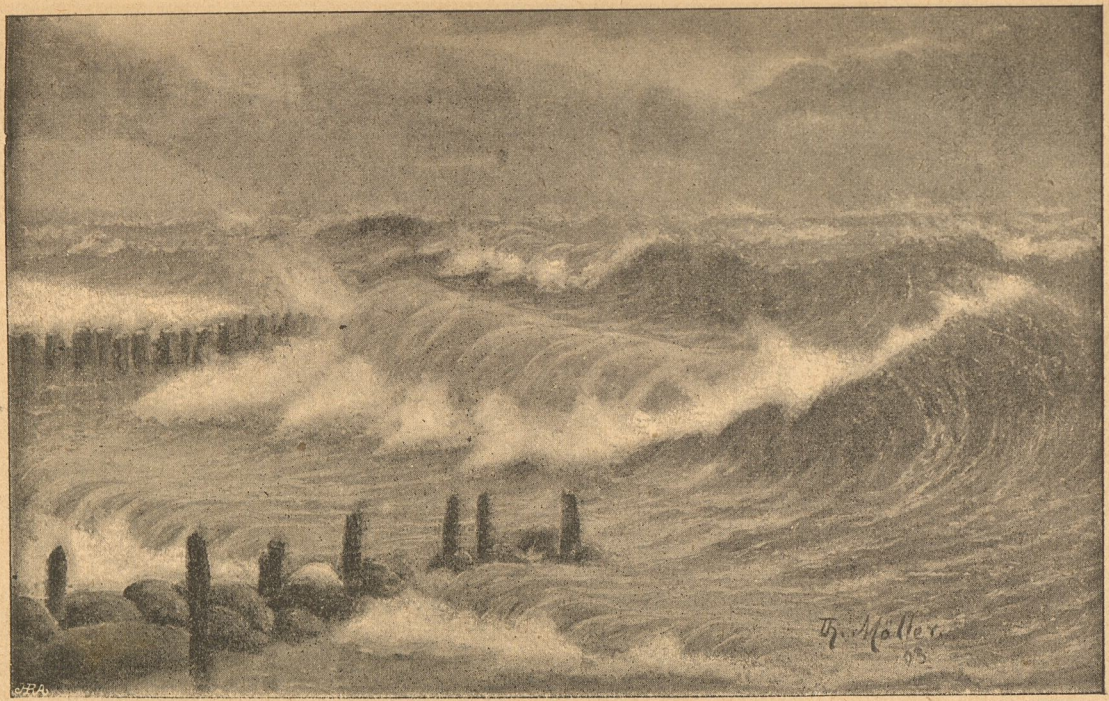
Th. Möller
03

Men i dens kaade Latter klang der
en bitter Klage og en Hulken,
som Havets Brænding bar ind over
det lave Land. Og mangt et Øje
af Angest fyldt, af Graad tilsløret,
sig sænked' modløst, naar det stirred
ind i en Fremtid mørk og øde.

Thi Stormens Styrke kunde maales
ej blot med hvad den havde øvet
af Hærværk over Vang og Vove —,
dens Vej var mærket af de mange
forpinte Suk og salte Taarer.

— — —

Men Fredens Ord, som nys blev sjunget
med Malmets Røst fra tusind Taarne
i Julekvæld udødver Landet —
og Takkesangen, tusindtunget,
som loved Gud for hans enbaarne — —
kan det da enes med det andet?

Den Gud, som med sin Engleskare
i Julenattens dybe Stilhed
lod lyse Fred i Verden vide,
hvi lod han over Landet fare
den stærke Storm i al sin Vildhed,
saa mangt et Hjem til bitter Kvide?

Saa spørges der. Ak, hvor vort Øje
er dunklet dog af Jordlivsstøvet,
saa vi ej skimter Herrens Veje!
For Fred at naa vi tit maa bøje
vor Sjæl i Stormens Kast; kun prøvet
i Tro vi faar hans Fred i Eje.

Peder R. Møller.

JENS ROGTER FORTÆLLER

AF

BØRGE JANSSEN.

Se, det var den Gang, at Kongen havde mere at sige end nu. Der var ikke den Ting, som skulde afgøres i Landet, uden at Kongen skulde have en Finger med i Spillet, og sagde han, at saadan og saadan skulde det være, ja, saa blev det saadan!

Det hjalp ikke det allerbitterste, om Folk saa nok saa surt til det; hvad Kongen havde sagt, det var velsagt, og hvad Kongen havde gjort, det var velgjort!

Og det var ikke alene i Krig og saadanne større Sager, at Kongen havde Kommandoen, nej, om det saa bare var, at der skulde en ny Præst paa Stolen, straks var Kongen der, og syntes han ikke om Præsten, ja, saa kunde Præsten kigge langt baade efter Kjole og Krave!

Den Gang ligesom nu boede Kongen i København, som de jo da ogsaa kalder Kongens København, og naar nogen skulde være Præst, saa maatte han til København for at stille til Overhøring hos Majestæten.

Og der var nok ellers mange, der kom galt fra det; for Kongen han var svært skrap! Nu lærer saadan Præster jo en farlig

Hoven, baade af det ene og det andet, baade af Katekismen og Skriften, ja, i den Tid var der nok endda noget, som de kaldte for den sorte Skole, og der lærte de, efter hvad man siger, baade at signe og mane og vise igen.

Og alt dette her maatte de da op med, naar de stillede hos Kongen, og det var nok gærne, naar han saadan lige havde faaet sig et godt Maaltid Mad, og han sad og fik sig en Pibe Tobak, at han lod de her Studentere komme for at høre, hvad de duede til.

Og at det lige nøjagtig skulde være paa den Tid, det tænker jeg da ellers var, fordi at han saadan vilde drive en Kende Spas med dem; for naar han kunde faa sig et godt Grin, saa satte Maden sig jo bedre, og det kunde jo da være helt godt for Fordøjelsen.

For der er jo det ved det, at, efter hvad de siger, saa lever jo de her Konger svært fedt, baade med Suppe, Steg og Kage flere Gange om Dagen, og hvad Drikkevarerne angaar, saa skal der nok heller ikke blive sparet paa de Dele, saa det kunde da være helt godt, at tage sig et bitte Grin oven paa Maden for at faa den rystet sammen.

Og naar Kongen lo, ja, saa lo Menistrene jo med, og saa lo Kammerraaderne og Kanselliraaderne og Lakajerne og Gaardskarlene og hele Kompagniet, for den Gang var de jo bare til det samme!

Men imellem saa var der dog ligegodt en og anden af de her Studentere, som havde Krammet paa dem, og det er da ellers herom, jeg skal fortælle en sandfærdig Historie, som de har fortalt mig der nede, hvor jeg er fra.

Se, der var da en grumme fattig Stymper af en Studenter, som saa grumme gærne vil have Kjole og Krave; men eftersom han nu var saa fattig, saa havde han da heller ikke haft Raad til at lære saa farlig meget; for det er jo nok, efter hvad de siger, med Visdommen som med andet Kram, at den koster Penge.

For et godt Hoved, det er jo godt, det er der ingen, der kan sige andet; men en Klat Penge maa der til, for at det rigtig kan faa Skik med at blive lærd.

Skønt alligevel, naar jeg saadan tænker efter, saa kan det dog gærne være, at det gode Hoved alligevel er nok saa godt som Penge.

Den fattige Stymper han klarede sig da i hvert Fald godt, hvad Historien udviser.

Nu var han jo slunken og mager, det Skind, og det eneste Fedt, der var paa ham, det sad paa hans gamle Studenterkjole, der baade var lappet og beskidt! Han var da heller ikke rigtig glad ved at skulle op paa det højfornemme Slot; men det stod jo nu i Loven, og saa maatte han da til det!

Studenterkjolen fik den sidste Omgang med Polervand og Børste, og Pibekraven fik han stablet op, saa godt han kunde; for den Gang gik de her Studentere jo med Pibekrave, og saa stavrede

han da hen til Slottet. Paa Vejen kom han forbi Kongens Køkken, og det kan jo nok være, det sugede i ham; for han fornam jo den herlige Duft. — Naa, han slap da forbi Skildvagterne, der glanede paa ham og sagde paa deres Tysk: „Gerade Haus!" som betyder paa dansk: højre om! Sor der skulde han da op ad en Trappe, og den var af bare Marmorsten. Og paa hvert eneste Trin stod der en af de her Lakajere, der var broderet baade for og bag med Guld og Silke, og som havde Rokkelorer og Plamaser, og hvad det nu hedder altsammen. Og saa havde de da hver en Kæp i Haanden, og med den pegede de hen paa en Dør og sagde paa deres Tysk: „Gerade Haus!" Og det betød jo: højre om!

Saa kom han da hen til en Dør, og han bankede paa, da han havde betænkt sig lidt, og saa slap han ind, mens alle Lakajerne de grinede og trak paa Akslerne og sagde: „Beskidter Karl —."

Naa, men imellem god Tid var han, Studenteren, da kommet ind i Salen; men han kom da rigtignok heller ikke længere end lige indenfor Døren; for Vejret det gik helt fra ham! Saa megen Herlighed havde han da aldrig set: Gulvet var blankpoleret som en Kakkelovn, men det var nu alligevel det mindste ved det; for henne paa en Trone med Sløjl og Guld og Gørlander og Kvaster sad selve Hans Majestæten og dampede paa en Merskumspibe, der var saa stor, at en Lakajer maatte holde den ved Hovedet.

Og saa var der Trappetrin fra Gulvet af og op til Majestæten; for saadan en Hans Majestæt han skal altid sidde højere end andre Folk; for det staar i Loven!

Naa, ned ad de her Trappetrin der stod jo alle Kammerraaderne og Kancelliraaderne, og det var da nogle sære Stabejsere og meget finere end dem, man nu har, for de havde baade Stjærner og Kors og saadan noget Kolorium, og saa havde de allesammen Glarøjne, som de satte paa Næsen, og saa snoede de Overskæget, og vrikkede med den bagerste og gloede paa ham, Studenteren. Men han gloede ikke igen; for han var jo helt ilde ved det. Men saa med et, saa siger Kongen da:

„Na, der haben vi den Studentere, som vil den Pastoren være —"

Sor den Gang talte jo alle fine Folk Tysk eller Sransk!

Da Studenteren hørte dette her, saa tog han da Mod til sig, bukkede tre Gange lige til Gulvet og sagde, at han havde den Ære. —

„Na, konnen han so meket Latin?" spurgte Kongen.

Og saa diskede da Studenteren op med en hel Kovn af dette her Latinske; men det kan jo ikke nytte, at jeg siger jer, hvad det var, for I forstaar det jo ligegodt ikke! Naa, men dette her gik da ellers meget godt, og Kongen var da tilfreds nok, efter hvad man kunde forstaa; men til sidst saa siger han for saadan at se, hvordan han, Studenteren, kunde klare det:

„Na, men haben du nogle gute Vender?"

„Nej, Deres Majestæt," svarede Studenteren, „jeg er kuns en arm og fattig Stymper, og jeg staar ganske ene udi denne Verden."

„Ak, ak," sagde Kongen, „det var stor Skade for den Karl, for haben man ingen mægtige Vender in diesen Verden, so kommen man aldrig frem."

Nej, det kunde jo nok være, mente Studenteren og saa helt bedrøvet ud.

„Na, na," sagde Kongen og slog ham paa Akslen med Pibespidsen, „ikke ferlore den Mutte — har han den virkelig slets ingen Vender?"

Et Øjeblik betænkte Studenten sig, og saa rettede han sig med et og genmælede:

„Jo, Deres Majestæt, een Ven har jeg."

„Na, ser man das," sagde Kongen, „och hvem er so das?"

„Det er Vorherre i Himlen," sagde Studenteren.

Ved dette her-blev Kongen helt underlig, og lidt efter nikkede han og sa'e: „Godt svaret, min Søn!" Og denne Gang talte han Dansk!

Saa nikkede han igen, og saa nikkede alle Kammerherrerne med.

Derpaa saa gav Kongen et Vink, og saa kom en af Lakajerne springende med en stor Skrivelse med Segl baade for og bag, og den satte Kongen sit Navn paa og flyede den til Studenteren.

Og hvem der var glad, var jo ham; men det varede da ellers ikke saa farlig længe, for se, han havde jo troet, at det hele nu var overstaaet, og han var Præst med det samme; men se, det var nu ligegodt en Sejler, for Skrivelsen den gav ham bare allernaadeligst Lov til næste Dag at holde Prøvepræditen i Hans Majestæts Slotskirke.

Naa, han maatte jo endda sætte et glad Ansigt op, og han takkede saa mange Gange for den store Ære, og næste Dag saa stillede han da i Slotskirken for at forsøge sin Lykke.

Dette her var nu ligegodt ikke saadan at løbe til, for havde han endda haft saadan en Lektie, han kunde læse over paa ligesom andre Præster, ja, saa havde det jo gaaet gelinde nok; men det var jo det prikne ved det, at han først skulde have Teksten lige med det samme, som han skulde op paa Stolen.

Naa, kort at fortælle, han kommer da hen i Kirken, og der sidder jo Kongen og alle Menistrene og Kammerraaderne, og saa var der jo ogsaa nogle Biskopper og Degne og Professerer, som de kalder dem, for der skulde jo da være nogle belæste Folk, som kunde føle ham paa Tænderne, som man siger.

Nu var det indrettet saadan, at Studenteren fik stukket en Seddel ud, og paa den stod Teksten, og den maatte han da ikke aabne, før han stod oppe paa Stolen.

Saa faar han Sedlen, og han gaar op paa Stolen, og han bukker da for Herskaberne, og saa lukker han op for Sedlen; og han vender den, og han drejer den, men lige meget hjalp

det; for der stod ikke saa meget som bag paa min Haand, hverken paa den ene eller den anden Side.

Saa kiggede han baade angst og bange ned til Kongen, og Kongen kiggede igen med eet Øje, der kunde sige saa meget som: „Na, knæk nu den, min Ven."

Men se, Studenteren knækkede nu ligegodt den Nød; for lige med et, saa løftede han Røsten og raabte, saa det rungede i Kirken, mens han løftede Papiret i Vejret og vendte det først til den ene Side og saa til den anden Side:

„Ser jeg her, da ser jeg intet; ser jeg der, da ser jeg heller intet; af intet kommer intet, men af intet skabte Gud den ganske Verden!"

Og saa præked han over den Tekst, og det saa baade Kongen og Kammerraaderne og Biskopperne og Skolelærerne de græd ved det.

Og hvem der blev Præst, var Studenteren, og han fik nok endda et af de allerbedste Kald i hele Landet!

Gamle Mundheld.

Een Brand kan ikke brændes,
og een Kælling kan ikke skændes.

Man finder tit i Enkens Bo,
hvad ej man finder i Pigens Sko.

Var ikke Bug og Bugfylde,
saa kunde man sig Bag forgylde.

Svig og Skvalder
har lang Alder.

Sus og Dus
gør tomt Hus.

Jo rigere, jo kargere,
jo ældre, jo argere.

Hvem der gaar i By at bage,
mister baade Brændsel og Kage.

Hvor der er Ære, er Tugt,
hvor der er Fred, er Frugt.

Ved S. P. J.

En Misforstaaelse.

Tegning af Niels Wiwel.

Lægen: »Hvad De end ellers gør, saa maa De endelig ikke sove paa en tom Mave«

Den syge: »Nej — jeg sover altid paa Ryggen.«

Kransebindersken.

Af **Karin Michaëlis.**

Med Tegning af Paul Fischer.

Er det Lyset, er det Morgenskyerne eller Morgenvinden, der vækker den gamle Kone — vækker hende hver Morgen paa en Tid, da hele Byen sover? Eller er det hendes Legeme, der ikke trænger til mere Søvn? Eller er det tunge Drømme — tunge Tanker?

Hun ligger for aabent Vindu, om det er Sommer, eller om det er Vinter. Gardinerne fyger til og fra, Sne staar ind, Hagl staar ind, Blæst og Regn staar ind — og Sol staar ind og Fuglesang og al den friske Lugt, som hører Morgenstunden til.

Hun vaagner. Ja, der er Træthed i Tankerne og Træthed i Legemet, hun mærker Vægten af de tre Snese Aar og Tyngden af mangehaande Minder.

Men hun maa op. Hun reder sit Haar — det dejlige Haar, som engang var den Dronningekaabe, hvori hun kunde hylle sit Legeme, det Haar, der var blankt, saa Solen spejlede sig deri, og sort som det tætte Mulm, det Haar, der engang var blødt og flammet som selve Ungdommens Sind.

Nu er det graat. Ikke hvidt som Silke og med Fred i Farven, men stribet og falmet, for hvert sort Haar to tre visne hvide. Som inde i Hjertet for hvert godt Minde tyve visnede Haab.

Hun flettede sit rige Haar og faldt i Tanker derved — og hun maatte det ikke, hun skulde jo afsted.

Huset sov, Gaderne sov. Hun løb saa let gennem Stuerne — »nu flyver Mor,« sagde Børnene altid, da de var i Hjemmet. Hun smilede, glemte saa et, saa et andet, undrede sig over, hvordan Stuerne igrunden stod og sov — og hele Tiden passede hun paa for ikke at vække det, der sov, og den, der sov.

I Spisekamret skar hun to tynde Skiver Rugbrød og en tommetyk Skive, fandt de store Spaankurve frem og Nøglen til Haven. Nu var der ikke mere — jo, Hunden.

Ude paa Gaden satte den i Spring omkring hende.

Den gamle Kone gik rask til med det gladeste Smil i de Øjne, som Børnene kaldte: De to Kærlighedsbrønde. Hun saa op mod Himlen. Idag som igaar og som Dagen før var Skyerne lette og lyse — de lignede Rosenblade. Hun vidste Rosens Navn, men Navnet flød bort — det var den, som ifjor kun bar fem spæde Blomster og nu blev ved at give uden at trættes, den ene Rosenskare efter den anden. Hvert Blad af den Rose var en lille Skat af Yndighed.

Hun vidste ogsaa, at Vorherre sendte hende de Blomster for at styrke hende, naar hun var nærved at segne.

Hun stod foran Havelaagen. Ikke havde hun ænset Bakkens stejle Stigning eller Støvet, der føg fra den hvide Vej. Endnu højere laa Møllen. Den sov nok endnu — men siden, snart, skulde hun høre Vingerne klapre.

Stille stod Skrænten høje gamle Træer. At ikke alle Mennesker elskede dem — men de stod og saa forsømte ud. De smaa Huse og Menneskene inde i dem var vrede paa Træerne, fordi de tog Udsigten. Hun saa til Husene, de lave, røde Huse med hvide Fortræk for Vinduerne. I hvert Hus sov en Flok Børn, hun kendte dem ved Navn, og deres Navne glemte hun ikke. Hun havde Raad til af Hjertet at elske hvert Barn, der førtes paa hendes Vej.

Posten derovre med Trægitter om stod ogsaa og sov. Pumpestangen strittede langt bagud, som om en lille stærk Dreng havde sat Kræfter til paa at løfte den, men ikke magtet at faa den ned igen.

Det lo i hendes Øjne, det lo om hendes Mund. Hele Træværket rundt hang smaabitte skrævende Bukser og smaabitte stumpede Skjorter og Strømper og Pigesærke — det elskelige ru Barnetøj. Den Mor

havde nok vadsket efter Fyraften — for iaftes ved Solnedgang hang Tøjet der ikke. Men det var tørt. Natten forstod, at smaa Børn volder stort Arbejde.

Hun maatte dog ind i sin Have. Og hun gik derind, — med samme Andagt som den, hvormed hun hver Søndag traadte over Kirkens Tærskel, gik hun nu ind under den Bue, der af Rosenranker var slynget sammen højt over Laagens Stolper.

Den Æreport havde Barnet rejst sin Mor, Barnet i det fjerne, fjerne Land.

To smaa ivrige Hænder havde gravet et Hul og stukket en blomstrende Kvist deri og vandet den og kysset den og bedt den om at gro. Den havde adlydt.

Men Barnet selv — Hjertebarnet gik i det fremmede, fjerne Land, med Længsel til Sjæleroden, med Sorg til Bunden af Tankernes Dyb, med Vaande i hver Drøm. En Moders Kærlighed er stærk, og intet mægter den dog, slet intet.

Stille gik hun frem over de muldsorte Gange. Hver af de vuggende Fingerbøller og hver af de duftende Liljer kimede for hende. Lige ind i den lyse Himmel sang Fuglene. Hun hørte det ikke. Hun saa det ikke.

Ak, var det dog saadan, at Barnets bedrøvede Sjæl hver hvileløs Nat kunde flyve over Oceanet som en vinget Drøm og slumre ind ved Moderhjertet! Eller var det saadan, at Moderen paa sig kunde tage den Sorg, der tyngede Barnet, om den skulde knuge hende i Knæ! Uden Kny skulde hun bære den og takke, takke sin Gud derfor.

Men selv en Moders Kærlighed mægter intet.

Der, hvor Taarerne falde, ser hun to hvide Sommerfugle, de sidder saa stille, at hendes Fod er nærved at træde dem ned, men hun gaar til Side, og Sommerfuglene flyver op og kappes i Flugt om de tindrende røde Roser.

Nej se — Underet er jo sket! Valmurosen sprang ud i en eneste Nat. Henrykt staar hun, Taarerne hvirvles bort i Smil. Ingen Rose er rød som den,

ingen Rose bøjer sig paa sin Stængel som den. Helst blev hun foran den Rose længe, længe.

Men hun fornemmer mellem de myldrende Dufte én, der kalder og kalder, en lille spæd, paatrængende Duft. Det er den gule Myrrharose, som vil vise, at ogsaa den har skyndt sig.

Hun mindes i et Nu det gamle Sagn om Slottet, der blev bygget paa en Nat, fordi Myrerne hjalp til og Himlens Fugle og Havets Fiske. Her har intet levende Væsen hjulpet til, og det, som Natten selv har fuldbragt, er for hendes Tanke vidunderligt som selve Barnets Tilblivelse, som selve Sjælens Skabelse.

Nej men — tre store Muldvarpeskud! Den springske Hund tumler hen og roder i dem. Hun smiler blot. De blinde Dyr skal nok hytte sig.

Bierne var sandelig paa Færde idag. De snurrede og snusede, de satte sig paa Kind og Næse og jog afsted i spillende Fryd ind over de straalende Bede. Hun fulgte efter og begyndte at plukke Morgenfruer, Jomfruen i det Grønne, Studenternelliker, Verbena — den hvide Verbena mindede hende om Hjertebarnet, derfor brød hun den nænsomt og tog om den som med Kærtegn. Hun havde snart Favnen fuld.

De blanke Ørentviste sprang fra Blomsterkalkene, Edderkopperne spandt fra hendes Hat over Haandled og Kjole, smaa Biller rendte om i Nakken og ned under Halslinningen.

Paa Bordet i Lysthuset blev Blomsterne lagt. Med det samme saa hun til Druerne, der krøb op om Taget. Iaar var Klaserne uden Tal. Hun knejste ved det Syn, skønt hun kendte det saa godt.

Det var Kærlighedsgaven fra hendes store, elskede Dreng. Der laa Have mellem ham og hende, men for ham var hun tryg, som sov han endnu derhjemme i Tremmesengen under Boghylderne. Forgangen Aar sendte hun ham en Druekærne fra hans egen Vinranke, og den slog Rod i det fremmede Land, den blev endnu et usynligt, velsignet Baand, foruden de mange, som Brevene bandt og Tankerne.

Det kvidrede, saa hun knap kunde skelne Insekternes Jubel fra Fuglenes Kvidder. Der kaglede Høns, der kurrede Duer — der jog en Maar tværsover Haven.

Hun kiltrede Kjolen godt højt op, den var helt tung af Dug — at hun dog kunde glemme det! Og hun gik ud af Haven over Vejen med sin Vandkedel og fyldte den ved Posten. Men da Pumpestangen var godt i Gang, blev hun ved at poste for at se Vandet sprudle frem i armtyk glimtende Straale.

Kedlen blev sat paa det lille Petroleumsapparat i det lille Køkkenskab bagved Lysthuset, og medens Vandet kogte, begyndte hun at plukke Roser.

Hver Rose var hende kær som hendes Øjenstene. Hvad skadede det, at Tornene stak? Dem kunde hun pille ud siden med en lang Synaal. Huden paa hendes Hænder var bleven saa tyk og læderagtig af meget Vand og mange Torne og rusten Staaltraad og Splinter.

Hun kom til at se paa dem, den ene Finger var skæv, den anden kroget. Ikke en Vadskekone i Byen havde Hænder saa stygge — det var nemt at se.

Og hun lo midt i den vemodige Tanke, at engang havde de været saa pæne, at de stod mod Haaret som hvide Kamelier. Det havde h a n sagt —

Og ingen Handsker var smaa nok til de Hænder. Veninderne havde kaldt dem Adelshænder. Men engang havde Hjertebarnet kysset dem og sagt: Var de adelige før, Mor, er de kongelige nu.

Men hun skød det bort. Hende tilkom visselig ikke Æren for, at hun havde arbejdet Nat og Dag for sine Børn og sin Kærlighed.

Den dejlige, dejlige Have. Meget var taget fra hende, men meget var hende ogsaa givet.

Den Have var en Rigdom — hun vidste kun en, der var større: Paradisets Have. Men søgte hun i Hjertets Enfold at forestille sig Himmelhaven, blev den i Lignelse med denne. Dybest inde levede det Haab, at hun, i Tidernes Morgen, naar Evigheden

rejste sig over alle faldne Verdener, maatte mødes med sine Kære just i denne Have, med Æreporten

af Roser, med Vinrankerne om Lysthuset, med det gamle Æbletræ.

Æbletræet midt i Haven var jo som selve Kærlig-

hedens og Fredens aabne Favn. Under Træets vidtudspændte Grene, der, støttet af mange høje Stave, rakte til alle Sider og hvælvede en Hal; under de Grene blev Hængekøjen sat op, under de Grene blev Bordene duget og Lamper tændt, under de Grene sang Børnenes Stemmer i de lune Sommeraftner, medens Maanen stod op, og Stjernerne gik ud af Himlen.

Og naar Efteraaret kom, trillede de smaa runde, sure, kære Æbler i Tusindvis langt ud over Haven. Det Æbletræ var hendes, det vilde leve, saalænge hun levede, for det vidste nok, at hun havde det behov.

Hun drømte at lukke sine Øjne for bestandigt en Aften under Æbletræet — naar begge Børnene var kommen hjem. Og Børnene skulde ikke græde. Den ene skulde sige til den anden: Nu er Mor lykkelig.

De vilde nok blive hos hende hele den Nat til Ende og tale om hende og sige, at hun havde været dem en trofast Moder.

Nej, hvor hun blev doven med Aarene! Vandet spilkogte. Hunden logrede for at fortælle det. Hun lavede sin Morgenthe, smurte de tynde Skiver Rugbrød med Smør, saa skrabt, at det var som en gennemsigtig Hinde. Hunden fik sin grove Humpel, endda med lidt mere rigeligt Smør — saa satte hun sig ud midt i Solen og drak sin The.

Nu ringede Kirkeklokkerne sex. Havde hun allerede været her halvanden Time?

Det hastede, meget ventede. Blomsterne lokkede rundt om. De var ikke bange for at plukkes af, de vilde gerne følge med hende og bindes i Kranse til døde Mennesker eller sælges til Buketter og Vaser i glade Hjem.

Hun plukkede og plukkede. Hver Blomst fik et Smil.

Og alle Blomsterne takkede hende med Skønhed og Duft, for hvad hun Aften efter Aften havde gjort dem af Godt. Hun syntes selv, det var kuns lidt.

Hun havde slæbt over Hundrede tunge Kander Vand fra Tønderne rundt til de mange Bede. Under Stjernehimlen havde hun vandet og følt Velsignelsen ved sin Gerning. Men da havde hun ogsaa tænkt: Blomster er nemmere at passe end Børn. Blot man ønsker godt over en Plante, trives den, men det, man synes er bedst for Barnet, er ofte dets Fordærv.

»Hjertebarn — Smertebarn —« hviskede hun.

Sorg havde drevet hendes Barn af Land, end ikke Kærlighed kunde drage det tilbage.

»Vær rolig for mig, lille Mor, jeg kommer engang, naar jeg bliver glad igen.«

Men Aar var gaaet, og han var ikke kommen, han var ikke bleven glad igen.

Den unge Kvinde, som havde sveget ham, var død, han var dog ikke bleven glad igen.

Hjertebarn — Smertebarn!

Nu var hun jo igen ved at glemme noget. — Hun plukkede et Gedeblad og dannede det som Kræmmerhus. Saa lagde hun sig paa Knæ inde i Jordbærstykket og plukkede alle de største og rødeste Bær. Hun spiste ingen selv. Ham var de tiltænkt, den gamle Mand, som laa derhjemme og sov.

Hun tænkte mildt paa hans Fornøjethed, naar han vaagnede og saa Bærrene ved sin Seng.

Hun fyldte Kurvene, saa Blomsterne næsten skjulte hende — inden Middag skulde hun have fire Kranse bundet. Udad Haven fløj hun, over Vejen, gennem den vaagnende By, ned til det slumrende Hjem.

Sagte lindede hun Døren op.

— — »Mor, lille, elskede Mor, her har du mig igen, nu er jeg glad, nu bliver jeg hos dig alle Dage.«

Hun favnede sin Dreng uden at kunne sige et Ord. Hendes Øjne var som to Kærlighedsbrønde, der flød over.

Og alle Byens Klokker ringede syv.

Med Tegninger af Niels Wiwel.

De i den store Mose laa Maren Spalts Hytte, lille og lav, som dukkede den sig for Vestenvinden, der saa gærne vilde rive Flænger i det gamle Lyngtag og faa de revnede Vægge til at hælde. Vinter efter Vinter havde Stormen klemt den gamle Hytte i sin stærke Favn og rystet dens gamle Krop, saa den dirrede fra øverst til nederst, men Hytten skød Ryg og stemte Foden fastere mod Jorden.

Langt ude i den store Mose laa den, paa en lille Lerbanke, der underligt nok skød sig op fra den løse fugtige Bund, hvor Ellebuskene trivedes tætte og tykke, hvor Himlen spejlede sig i de smaa Vandhuller, der kransedes af høje Siv, som nikkede for Vinden med deres Silkeaks, hvor Hængesækken strakte sig Tusinder af Alen som et smaragdgrønt Fløjlstæppe med højrøde Tranebær og snehvid Kæruld som Mønster; derude, hvor Rørsangeren og Sivspurven smuttede fløjtende om den lange skønne Sommerdag, hvor Novemberstormene piskede det visne Stargræs og de svajende Siv, derude havde altsaa Maren Spalt fundet for godt at fæste Bo. Det var dog ikke, fordi hendes Blik i nogen særlig Grad var aabnet for et udyrket Landskabs Ynde, men af samme Grund som Herremændene byggede deres

Gaarde i Søer og Moradser, Sikkerhed paa Liv og Gods maatte gaa forud for Hyggen.

Naa, Maren Spalt havde just ikke Gods at værge, men Livet var da ogsaa noget værd, tyktes hun, sær i saa slemme Tider, hvor en næppelig kunde signe en Kærne eller maale en Unge, uden at komme ud for Lov og Ret og som en led Troldkvind hjemfalde til den evige Varme, der altid begyndte hernede paa Jorden i et knitrende Baal. Og Maren Spalt kunde baade signe, maale og mane, hjælpe for Kolden og Værk og de syv Slags Skjæver, derfor tyede Folk til hende; men man sagde ogsaa, at hun kunde slaa et Øje ud næsten bedre end den kloge Smed i Skelby, og at hun kunde sidde hjemme i sin Hytte og malke Køerne paa Marken, og det tyktes Folk ilde om.

Mere end en Gang havde hun været Hundehullet paa Kærgaard nærmere, end hun skøttede om, men endnu var hun paa fri Fod, og derfor kunde hun takke Mosen, hvor hun kendte hvert Smuthul og hver Sti saa nøje, at hun ved Nat kunde færdes sikkert der, hvor andre næppelig ved højlys Dag turde gaa. Over synkende Hængesæk og gyngende Græstuer, forbi Huller, hvor Vandet stod sort og dybt, gennem mandshøjt Siv snoede den lønlige Sti sig ud til Lerbanken. Et godt Skjulested havde Knurreby Mose været i Svenskekrigens Tid, da Retten sad i Spydstagen, og den, der slog først, slog bedst; men de Knurreby-Mænd holdt nu ikke af at slaa, hverken først eller sidst, derfor havde de gemt sig derude baade for Svensken og den grumme Polak.

Siden da havde Tiderne været rolige, Kendskabet til de skjulte Stier og sikre Smuthuller var gaaet i Glemme, nu var der kun en, som kendte dem, og det var som sagt Maren Spalt. Ofte havde Folk passet paa hende, naar hun ved Aftenstid vendte hjem over Mosen, for at lære Stien at kende, men mere end een Gang havde da en Taage pludselig sænket sig, saa Maren Spalts høje Skikkelse sporløst forsvandt; ja, vist og sandt er det, den Onde hytter sine.

Ret mange var det ikke, som havde kigget indenfor i Maren Spalts Hytte, hun selv derimod var kendt af alle, thi hver Dag streifede hun om i Egnen i sin Virksomhed som klog Kone, hvordan Vejret var, færdedes hun paa

Landevejene, høj og svær som et Karlfolk, skridtede hun afsted i et Par svære Rytterstøvler med Knortekæppen i Haanden og Posen bunden paa Ryggen. Højt bar hun Hovedet paa de brede Skuldre, og det Blik, hun kunde sende fra sine sorte Øjne, maatte vel bringe den dristigste Karl til at se andetsteds hen, om han overhovedet turde se paa hende; oftest vendte man sky Hovedet bort, og et barsk Smil spillede da om hendes smalle Læber, hun skulde vel vide at tømme og tøjle dem, saa længe hun var ved Liv og Helsen.

Pisket af Stormen drev Regnen i tætte stride Byger hen over de nøgne Marker; af og til kom et Par store løse Snefnug hvirvlende, men de forsvandt straks, saa snart de berørte den sortbrune fugtige Pløjemark. Det var midt i Efteraaret i det Herrens Aar 1687. Henad den bundløse Landevej, hvor Stormen hvinede og peb i de bladløse Elmetræer, stred Maren Spalt sig frem med lange faste Skridt; Vinden ruskede i hendes korte Vadmelsskørt og rev i de graasorte Haartjavser, der stak frem mellem Kysen og Kinderne, engang imellem tog den et forsvarligt Tag i hendes høje Skikkelse, men hun satte blot Kæppen haardere i Jorden, bøjede Hovedet og vandrede videre.

Da hun drejede om ad Vejen til Skultofte By, hvor hun skulde læse over Nis Grimmensens Kvinde, Boel, der led saa svart af den faldende Sot, fik hun Vinden paa Siden, derfor saa hun straks, at der stod en Mand og dukkede sig nede ved Stenkisten bag den gamle Ask. Maaske han kun krøb i Ly for Vejret; alligevel tog hun ham skarpt i Øjesyn, hun havde begyndt at blive forsigtigere, thi Rygterne om Baalene, som nu atter blussede med høje Luer over det ganske Land, var ogsaa naaet til hende. Saa knugede hun sin Tjørnekæp fastere i Haanden og vandrede hurtig videre.

Det var ej andre end Ladefogden Lauft Povelsens Søn, Jens. Med et kort „Goddag og Guds Fred" vilde hun gaa forbi, men han traadte hurtig ud paa Vejen. „Tøv en Kende, Maren Spalt, vi kan vel vandre en Bitte Vej tilsammen, jeg har et lidet at prate med jer om."

Hun sendte den tyveaarige Svend et undersøgende Blik fra sine skarpe sorte Øjne. „Jeg gaar ellers helst min Vej

Nils
Wiwos.

alene," brummede hun. „Naa, sig saa frem, hvad du ha paa Hjærte, jeg har intet Stunder at bie her Dagen igennem."

„Da har jeg dog ventet jer, siden det gryede ad Dag," svarede han; „om I kunde give mig et Raad, jeg vilde visselig vedergøre jer det til min sidste Stund. I skal vide, det gælder min ganske Velfærd og Livs-Lykke."

„Aa, haa! jer Tak er vist stakket som en Harerumpe, og Livsens Lykke hænger intet af en Kællings Mund," mumlede hun. „Naa, sig saa frem, hvad du har paa Hjærte."

„Ja, vord nu ej krus, Maren; men jeg har for vist ladet mig sige, at I kan skaffe Mænd og Karlfolk Kvinder og Piger, om I da ellers vil."

„Er han galen!" raabte hun vredt. „Tænker han, jeg giver mig af med slige Trolddomskunster!"

„Saa, saa, Maren, vord nu ej hastig," undskyldte han sig, „jeg mente ganske intet ondt dermed, maa I tro."

„Naa ja, en maa vel tro dig," svarede hun formildet. „Hvad hedder ellers Pigen?"

„Det rører jo intet jer, naar I ej vil staa mig bi."

„Ja ja, bitte Jens, det maa du jo selv om. Kan hænde, jeg dog kunde give dig en Haandsrækning, fast det intet bliver Trolddom og arg Djævelskab. Hvad lønlig Kunst, jeg ved, har vist intet med den Onde at skaffe. Naa, hvad hedder hun saa?"

„Det er Morten Skals Datter i Knurreby."

„Se se, den bitte Marie! Ja, hans Fa'r vil nok blive svært glad ved saa godt Gifte for sin Søn. Men du tænker kan hænde ej heller paa Trolovelse og Bilager?"

„Hvad tænker I om mig!" svarede han vredt. „Jeg er intet slig Kumpan, der narrer en ærlig Pige."

„Du slægter intet din Fa'r paa," lo hun kort. „Jeg kan vel hjælpe dig en Smule, — men du tier, gør du," lagde hun barsk til. — „Hør da vel efter, thi forgætter du den bitteste Smule af, hvad som jeg nu siger, bekommer du intet Pigen, saavist jeg hedder Maren Spalt. I Aften, naar Solen er ved at gaa i Bjærge, skal du gaa ud paa Voldskrænten; men det maa vorde lønligt, og der skal du i den hellige Treenigheds Navn med venstre Haand plukke de trende Slags Urter, navnlig Skvalderkaal, Malurt

og Fandens Kærnemælk, men Aasynet maa du vende bort, medens du tager dem, kom det i Hu. Saa skal du tænde en Ild, hvorudi er Flyverøn, og koge Urterne. Forvar saa Vandet godt, thi det er af en sær og lønlig Kraft. Første Gang du træffer Pigen, maa du forborgent stænke hende dermed trende Gange paa Ryggen, da har du visselig vundet hendes Kærlighed."

„I faar have Tak, Maren Spalt, jeg skal visselig intet forgætte af hvad, som I har sagt. I tager vel ej til Mistykke, om jeg byder jer dette?" Han rakte hende en Sølvskilling.

„Tag han sine Penge," svarede hun og skød hans Haand tilbage, „slig Drik maa ej betales med Sølv. Du kan jo lægge et Faarelaar eller to under Stenkisten, jeg kan saa tage dem, naar jeg drager hjem i Aften."

* * *

Den korte Novemberdag svandt. Paa Kærgaard hvilede Mørket tæt og tykt i alle Krinkelkroge, som bundløse sorte Svælg skimtedes Voldgravene med de stejle Skrænter, hvor Sivene hvislede og hviskede med Stormen, der i fejende Fart fo'r videre, stødte mod Krogene ved Trappetaarnet, saa den sukkende og stønnende maatte vende om, for saa at tage Hævn over Vejrfløjene, der baade peb og jamrede.

Oppe i Vinterstuen sad Herremanden, velbaarne Hr. Ejler Stygge til Kærgaard, og kvægede sig ved et Bæger god Prysfing, medens han ventede paa Nadveren, den, han havde haft i Hu den ganske Dag. Mad og Drikke er jo gemenlig af saare stor Betydning, men især en højhellig Mortensaften. Adskillige Gange havde han da ogsaa været nede i Stegersæt, hvor Graffenbraden og Gæssene brasede lystig tillige med en mægtig fed Svineflykke, medens Surkaalen og Kabudskaalen duftede baade surt og godt. Nu sad han som sagt deroppe i Vinterstuen og var glad ved Tanken om al den rare Mad; det var ikkun viderværdigt, at Jørgen Skeel ej kunde komme, som han forvist havde lovet, han var en Syges lystig Kumpan, der havde mange herlige Indfald og tømte sit Krus som en Mand.

Naa, maatte en tære sin Mortensnadver ene, den skulde

dog intet smage værre for det. Ejler Stygge strakte vel behagelig sine korte Ben i de violbrune, foldede Hoser ud fra sig, bøjede Hovedet tilbage, saa den tykke Hals lagde sig i Folder ud over den hvide Linkrave, vendte Krusets Bund i Vejret og drak ud til sidste Draabe.

Saa henfaldt han atter i Tanker om Livsens Lyst og god Mad, thi Manden paa Kærgaard var en saare fornøjelig og tilfreds Herre.

Længe havde han dog ikke siddet, før der blev banket paa Døren, og Ladefogden, Lavst Povelsen, treen underdanigst ind.

„Naa, er det intet end min Nadver?" spurgte Herremanden øjensynligt skuffet. „Hvad vil han, min gode Lavst?

Ladefogden nærmede sig bukkende, medens han søgte at faa sine smaa rødrandede Øjne til at se lige saa ydmyge ud som den bøjede Ryg. „Jeg vilde visselig intet volde Naadigherren Uro," begyndte han, „om det ej var derfor, at jeg har noget af sær Betydelse at melde."

„Ja ja, tal han kun, Lavst," nikkede Herremanden.

„Naadigherren kender jo Maren Spalt, hun, som bor udi Knurreby Mose?"

„Vel mindes jeg hende, Ladefoged; sidstleden Vinter læste hun jo mit Bugvrid væk og de svare Lændesmerter. Hun er visselig en Kvinde med stor Vidskab udi Lægedom."

„Naadigherren har immer Ret," svarede Lavst og bukkede, „men Folk siger og, hun er Troldkvind, der har indladt sig med Djævelen."

„Ja, hvad rager det mig, min gode Lavst, naar hun ikkun intet volder mig og mit Mén —"

„Men det er justement det, hun gør, Naadigherre," afbrød Ladefogden ham.

„Hvad siger han! tal fort!" raabte Ejler Stygge og rejste sig halvt i Sædet.

„I Morges lovede hun min Dreng, Jens, allandsens Ulykker og Pestilents, om han intet vilde stjæle tvende af Naadigherrens bedste Faarelaar og lægge dem ud under Stenkisten ved Skultoftevejen; hun vilde og æde Mortensnadver, sagde hun."

„Haa, haa, haa!" lo Herremanden, „tvende Faarelaar!

Jeg tænkte, hun havde forgjort alle mine Høveder! Var det Mortensnadver, hun vilde æde? Aa haa, haa!"

„Hun er visselig en ledelig Kvind," paastod Ladefogden ydmygt. „Har Naadigherren hørt, at Jørgen Arnfeldt paa Ruggaard nysens har givet en Heks den evige Varme, og at Lensmanden udi Ribe By har gjort ligesaa ved tvende Hekse og en Troldkarl?" spurgte han og skelede til Ejler Stygge, der endnu var højrød i sit tykke Ansigt efter Latteren.

„Naa ja, hvad rører det mig, jeg vil intet Maren Spalts Mén, saalænge hun ikkun æsker tvende Faarelaar."

„Har Naadigherren hørt, at hver den, som giver en Heks an, er saare vel anskreven hos kongelig Majestæt og det ganske Rigens Raad?"

„Naa, er de det, Lavst."

„Og at en visselig fortjener sin Himmerigs Part ved slig from Færd."

„Jeg tykkes, det varer saa længe med den Nadver."

Ladefogden stod et Øjeblik tavs; hans tynde Læber fortrak sig til et arrigt Smil. „Naadigherren er for vist en god og mild Herre," sagde han endelig ydmygt, „naar det ikkun ej vorder rygtbart, at Naadigherren har bemænget sig med Maren Spalt sidstleden Vinter, anlangende det Bugvrid, — sligt kan volde selv høje Herrer stort Fordærv."

Det gav et lille Sæt i den tykke Herremand, han tyktes, de Ord lød saa underligt. Efter at han en Stund havde gnedet sin Næse tankefuldt og brummet, udbrød han højt: „Ja, han har visselig Ret, Ladefoged, Maren Spalt er uden al Tvivl en ledelig Heks, der maa forvares til Lands Lov og Løfte. Hun skal nappes alt i Morgen."

„Naadigherren er en vis og from Herre," Lavst Povelsen bukkede dybt, „men kommer hun førstens ud i Mosen, bliver hun vist intet let at tage, sær om hun har fattet Mistro."

„Ja, hvad tykkes han da?"

„Hun er vist intet end vendt hjem fra Skultofte. Om Naadigherren med et Par raske Karle fjælede sig under Stenkisten, hun vilde for vist fange andet end Faarelaar."

„Jeg! er han galen!" raabte Herremanden; „en højhellig Mortensaften! Og saa hungrig jeg er!"

„Naadigherren maa tilgive mig, jeg tænkte, at Naadigherren aleneste skulde have den store Berømmelse og Hæder at nappe en slig Kvinde."

„Hm, hm, kan være, han har Ret, Ladefoged; tag mig saa trende raske Karle, som intet hytter deres Skind, jeg skal fluks komme ned i Borgestuen."

Lavst forsvandt med et underdanigt Buk. Det var da Syges godt, at han havde forraadt Drengen, medens han sejdede de Trylleurter, saa han i sin Beængstelse havde sagt alt, hvad som tilgaaet var. Morten Skals Datter? Nej, nej, det skulde ej vorde dennesinde. Maren Spalt skulde visselig fange Løn for sine gode Raad

Det var med et Suk, Ejler Stygge begav sig ud i Stormen og Regnen, en sakramentisk Mortensaften var det, men en maa jo bistaa Kristendom og kongelig Majestæt, som sig vedbør, mod den Ondes ganske Magt og Regimente.

* * *

Det var, som Ladefogden havde bemærket, ikke Faarelaar, Maren Spalt fandt, da hun vendte tilbage, det havde hun gode Stunder til at tænke over, da hun sad i Hundehullet paa Kærgaard, hvor der var saa fugtigt og muggent, at en næppelig kunde drage Pusten; nu susede Vinden fri og frisk henover Mosen og Hytten, men nu sad hun her, hvor en hverken kunde høre eller se. Som det sved i den fæle Skramme paa Armen og alle de Saar og Ribler, jo jo, det var en skønne Mortensaften, den skulde vel vorde dem alle gengældt, sær den visne Ladefoged og hans Dreng, den forræderske Kumpan. Elskovsdrik? Jo vist, han skulde bekomme Elskovsdrik, — i det dybeste Hul ude i Mosen.

Oppe i Vinterstuen sad Ejler Stygge og tog for sig af Retterne med en god Samvittighed, men slig Dyst kan vel og gøre en Mand hungrig; det var da ogsaa viderværdigt, at Jørgen Skeel ej var kommen! Der havde været nok at prate om; den Kælling var dog et sakramentisk Bæstie, som hun havde slaget fra sig med sin Kæp. Mikkel Staldkrengs Hoved havde hun hugget sønder, saa han næppelig kunde se at finde hjem; og brudt Armen paa Jørgen havde hun Om han intet havde slynget Armene om hende bag-

fra i samme Moment, som Jes gav hende det Slag i Panden, saa Vid og Sans forgik hende, hun havde vist ej nu siddet godt forvaret dernede i Hundehullet.

Men Forvaringen var dog ikke god nok; thi da Ladefogden næste Morgen skulde hente Maren Spalt op til Forhør hos Naadigherren, var Fuglen fløjet, fløjet ud over Knurreby Mose til den lille Hytte paa Lerbanken.

„Kan Naadigherren nu se, at hun har forsvoret sin hellige Daab og givet sig den Onde i Vold?" sagde Ladefogden — men skelede samtidig mistroisk til Jens.

En hel Uge holdt Ejler Stygges Karle Vagt om Knurreby Mose, men Maren Spalt havde ikke for ingenting hjulpet for faldende Sot og de syv Slags Skæver, den lille Hytte gemte et saa rigeligt Forraad af al Slags Fødevarer, baade fede og magre, røgede og saltede, at hun vilde kunde udholde en Belejring, selv om den skulde vare Maaneder igennem.

Og saa sad da Maren Spalt derude paa Lerbanken og stirrede med sine sorte Øjne over mod Kærgaard og Knur-

reby. Hun kunde kende baade Herremanden, naar han af og til kom derned, og Ladefogden, som altid var svært ivrig. „Lad dem ikkun svanse om derovre, de Faarehoveder, det bliver intet med Øjnene, de fanger Maren Spalt."

Herremanden grundede, og Ladefogden grundede, den ene Dag gik, og den anden kom, men stadig sad hun derude i Stedet for i Hundehullet paa Kærgaard. Ejler Stygge begyndte saa smaat at blive ked af det hele; men saa traadte Lavst atter en Dag ærbødig ind.

„Naa, hvad vil han nu, Ladefoged?" spurgte Herremanden. „Har I faaet fat paa Heksen derude?"

„Nej, end ikke, Naadigherre."

„Da maa det intet vare for længe, hører han, det er snart rygtbart i det ganske Herred, saa naragtigt vi maa strippe om derude ved Mosen."

„Jeg ved det vel, Naadigherre, og det er ikkun, fordi jeg ved, at det er Naadigherrens faste Vilje og Begær, at hun skal nappes, at jeg nu dristes at trine frem for Naadigherren, thi nu kan det vorde Slut med den ledelig Troldkvinds Frihed."

„Hvad mener han, sig fluks frem!"

„I Morges traf jeg den gamle Sidsel Vind; hun var af dem, der fjælede sig i Mosen, da Svensken var her; saa tænkte jeg, at hun vel end maatte mindes Stien, men hun sagde nej og bedyred, at hun intet mindedes den; sagde jeg saa, at hun sikkert og vist var i Kompagni med Maren Spalt og selv en Heks, og nu skulde hun i Hundehullet fluks paa Stedet. Og gik hun saa ret til Bekendelse, at hun kendte Vejen saare vel."

„Hm, hm, naa, og hvad saa?"

„Ja, saa tænker jeg, det vel maa vorde forbi med Maren Spalts Frihed."

„Tænker han da, at en gammel Kælling som Sidsel mægter at tage hende derude? Hun slaar jo som den Lede selv."

„Men om et Par raske Folk fulgte med hende . . ."

Ejler Stygge sprang op. „Ja, han siger Sanden, Ladefoged! Det havde jeg intet tænkt paa."

„Naadigherren er dog ellers saadan en klog Herre." Lavst søgte at se ydmygt beundrende paa den tykke Herremand.

„Et Par raske Karle, siger han; hvem tænker han paa, nu, da Mikkel gaar med det sønderslagne Hoved og Jørgen med den brudte Arm?"

„Ja, det er justement det, Naadigherre; der er paa det ganske Kærgaard ingen Mand med sligt Mod og Kræfter, at han orker at binde an med hende, — Naadigherren undtagen, forstaar sig vel," lagde han til med et dybt Buk.

„Ja, ja, Lavst, jeg skal nu vel overlægge Sagen."

Ladefogden lod, som vilde han gaa; Herremanden gned sin tykke Næse:

„Hvad tænker han ellers selv, Ladefoged?"

„Efterdi Naadigherren spørger mig, saa tykkes jeg, at Naadigherren aleneste i det ganske Herred mægter at tage Maren Spalt og forhverve den store Berømmelse og Hæder."

„Han kender mig, Ladefoged, haa, haa, det er justement og min Vilje; i Morgen den Dag drager jeg derud. Men tænker han nu og, Sidsel har sagt Sanden? Han talede hende jo haardt til."

„Aa jo, Naadigherre, derom tviler jeg intet. Men Maren Spalt er et sær listigt Kvindfolk, om hun nu havde en anden lønlig Sti, saa hun undrendte, naar Naadigherren kom. En maa vist forraske hende."

„Ja vel maa man forraske hende. Jeg tænker . . . . , naa, hvad tykkes saa han, Ladefoged?"

„Ganske som Naadigherren. En maa vel formumme sig, saa hun ej kender, hvo det er."

„Justement, Lavst, hvad jeg tykkes! Man kunde jo drage en anden Kofte paa, og hvad siger han saa, om jeg forbyttede min Hue? Ej sandt, det var et subtiligt Paahit, haa, haa, haa!"

Ja, visselig, Naadigherre; men tænker Naadigherren alligevel intet, hun vil kende Naadigherren paa den stærke svære Gestalt; der er fast ingen i det ganske Herred med Aksler saa brede som Naadigherrens og slig ædelig Gang."

„Jo, ja, det kan vel være, han har Ret Om man nu ogsaa tog andre Hoser paa"

„Om Naadigherren, — nej, jeg tør vist intet sige det, Naadigherren kunde vorde hastig og vred —"

„Sig kun frem, lille Lavst, og vord trøst," opfordrede Herremanden med et naadigt Smil.

„Om Naadigherren nu, — Naadigherren maa intet vorde vred, — drog salig Naadigfruens Skørt paa og en gruelig stor Kyse, det vilde formumme Naadigherrens ganske skønne Gestalt og skjule det tapre barske Aasyn."

„Er han fra Vid og Sans, Ladefoged! Udi Kvindfolke —"

„Ak, nu bliver Naadigherren dog vred."

„Slig Trævерk og narrisk Paahit, det vilde vorde rygtbart over det ganske Rige!"

„Naadigherren maa tilgive mig, — saa bliver Maren Spalt da fri, og Naadigherrens Hæder og kongelig Majestæts Gunst — —"

„Ja ja, Lavst, en maa tænke derover; men hvad agter han saa selv at drage paa? Hans Gestalt vil ogsaa være saare kendbar, som han ligner en Humlestok, øhø, hø!"

„Naadigherren siger immer Sanden og hvad ret er; men var det intet bedre, om jeg blev og tog Vare paa Gaarden?"

„Han skal med, lille Lavst! Hun vorder sagte vild og bestialisk, og saa — —"

„Jeg skal visselig herudi, som i alt være Naadigherren hørsom og følgagtig og værge Naadigherren med mit ganske Legeme og Liv."

„Ja ja, Lavst, saa i Morgen, naar Klokken er slagen ti slet, kommer han selv herop og tager Sidsel Vind med. Men prater han det allerbitterste om, at Ejler Stygge har draget Kvindfolkeskørter paa for at skuffe Maren Spalt, saa være Gud ham naadig, lille Ladefoged, thi jeg vorder det visselig ej!"

Med et dybt underdanigt Buk forsvandt Lavst Povelsen ud af Døren.

* * *

Næste Dag stod Maren Spalt ved Lemmen i sin Hytte og grundede over, hvad det var for tre mærkelige Kvindemennesker, der saaledes kunde finde ud til hende Sær de to sidste, tyktes hun, saa mærkbare ud, som var de intet van at bære Skørter. En maatte næsten tænke paa formummede Karle. Saa vendte hun sig om, tog sin Tjørnekæp og gik udenfor Hytten. „En maa dog tage mod, naar en faar Besøgelse," mumlede hun. —

„Kan Naadigherren se, der staar hun, den arge Troldheks!“ hviskede Ladefogden, da han fik Øje paa Maren.

„Ja, han siger for Dyden Sanden! Ser jeg hende intet grangivelig!“ svarede Ejler Stygge ivrig.

Om han havde set grangivelig, hvor han skulde træde, havde han næppe stukket det ene Ben udenfor den smalle Sti, nu fulgte straks det andet efter, medens han kæmpede for at genvinde Ligevægten, ud i den sivende, sugende Hængesæk, der med dragende Magt lagde sig om Herremandens Støvler, hvori Herremandens Ben desværre stak.

Ladefogden udstødte et Vræl, næsten højere end Ejler Stygges eget, og begyndte at jamre.

„Ak, Naadigherre, hvilken gruselig Ulykke!“

„Fly mig din Haand, Lavst!“ brølede Herremanden og borede Fingrene i Stien. „Jeg gaar for vist til Bunds udi dette sakramentiske Pludder!“

„Nu kommer jeg, Naadigherre, jeg kommer fluks! Ak, hvilken gruselig Ulykke!“ blev Ladefogden ved at jamre, men forhastede sig ikke med at række Haanden ud til Ejler Stygge, der nu sad fast til midt paa Læggene og selv forgæves kæmpede for at gøre sig fri.

„Visselig, om jeg saa skal give mit Liv fald*) for at frelse Naadigherren!“ hylede han og stak forsigtig Haanden ud.

„Skynd dig, skynd dig!“ raabte Herremanden, han følte han sank, langsomt men sikkert.

„Naadigherren vil sørge for min stakkels Kvinde, og for min Dreng, bitte Jens, det er jeg vis paa?“

„Ja, ja, tag fat, tag fat!“

„Om Naadigherren vilde skænke Jens den lille Fæstegaard ved Aaen og Delefogdens Datter“

Saa hjælp mig dog, Menneske!“ skreg Herremanden angst, han var nu sunken i til over Knæerne.

„Om jeg saa skal give mit Liv fald for Naadigherren!“ raabte Ladefogden og tog et alvorligt Tag.

Men nu var det for silde, hvor meget Lavst saa sled og halede, mægtede han ej at drage den tykke Herremand en Tomme op af Uføret.

„Han er et Utuft og et Bæst!“ lød i det samme en dyb

*) Give sit Liv fald d: udsætte sit Liv.

Røst tæt ved, og Maren Spalts høje Skikkelse stod ved Siden af Ladefogden. „Se se, Ejler Stygge! — som kommer paa Besøgelse hos Maren Spalt. Derfor havde I dog ej nødig at drage Højtidsklæder paa. Jeg skal vel mindes at drage Hoser og Vams paa, om I atter skulde faa Bugvrid som sidstleden Vinter."

Herremanden var ligbleg af Angst, det sorte, klæge Mudder sluttede sig nu tæt og fast om hans Hofter.

„Og han, Kumpan, han giver paa en skønne Maade Livet fald for sin Herre. Læg jeres Arme om min Hals, Ejler Stygge, en faar vel hjælpe jer, fast I intet fortjener det."

Hun lagde sig paa det ene Knæ paa Stien, bøjede Hovedet frem, saa Herremanden kunde lægge Armene om hendes Nakke, selv greb hun ham om Livet med sine senestærke Arme, langsomt, men sikkert rettede hun sig i Vejret, Aarerne svulmede i hendes Pande, og det knagede i Ryggen; men ikke et Øjeblik glippede hendes faste Tag. Straks efter stod Herremanden atter paa Stien, men Støvlerne maatte han efterlade derude som et Offer til det sugende, graadige Dyb.

Ejler Stygge pustede som en Okse, men han tyktes ogsaa, han havde taget et godt Tag — om Maren Spalts Hals.

„Hun faar have Tak," stønnede han, „fast hun nokſom har klemt Livet af mig."

„Den, der havde jer før, skulde visselig klemt end haardere, bitte Herremand; men nu er det vel bedst, han gør sin Besøgelse færdig og følger med til min Hytte," svarede hun og gik rask i Forvejen.

Ejler Stygge og endnu mere Lavst havde mest Lyst til at vende tilbage; men Sidsel Vind var højt skrigende rendt sin Vej, da Herremanden faldt i, der var derfor intet andet at gøre end at følge efter til Hytten.

„Trin saa indenfor, naadige Herre! Det er vel intet de høje Sale paa Kærgaard, men vi kan jo ej alle være Herremænd." Hun vendte sig til Ladefogden med et hvast Blik: „Han der, Kumpan, kan jo vente udenfor og holde sit Liv fald for Naadigherren, som han plejer van."

Herremanden og Maren forsvandt i Hytten, hvis Dør blev smækket i for Næsen af Lavst.

En god Stund var de to derinde, thi Ejler Stygge trængte haardt til Hvile og Kvægelse.

Da det led mod Aften, skred atter tre Kvindfolk henover Knurreby Mose, Maren Spalt var den første, efter hende kom Herremanden i Marens Støvler, tilsidst Lavst Ladefoged, — der forresten ikke saa glad ud.

„En maa følge Naadigherrerne til Dørs," sagde Maren, da de havde naaet det faste Land, „sær efter saa skøn en Besøgelse."

Og saa vendte hun tilbage over den store Mose, hvor Vinden sukkede og peb, tilbage til Hytten paa Lerbanken.

Hvad Ejler Stygge og Maren Spalt havde talt sammen om i Hytten, fortalte Herremanden ikke til nogen; men sikkert er det, at Maren Spalt til sine Dages Ende boede sikkert og godt i den lille Hytte i Knurreby Mose.

Om Ejler Stygge gav Jens Fæstegaarden ved Aaen for Ladefogdens eller for Marens Skyld, er ikke godt at vide, men det var i al Fald for Marens Skyld, at han gav Jens den, han holdt af. Ladefogden fik god Lejlighed til at holde sit Liv fald for Naadigherren, først paa Træhesten, siden i Hundehullet paa Kærgaard, maaske skyldtes ogsaa dette Maren Spalt.

Rimsprog om Aarets Vejrlig.

Januar.

Naar meget det regner i Januar,
bli'er Vinstokken fattig, og Marken bar.

Februar.

I Februar man helst vil se
hæftig Blæst og megen Sne.

Marts.

Hvis Marts bringer Ploven til at gaa,
April faar den atter til at staa.

April.

Sor April er det et herligt Tegn,
naar den gi'er Varme og dygtig Regn.

Maj.

Hvis det i Maj er køligt og vaadt,
fylder Høet og Kornet i Laden godt.

Juni.

I Juni Regn og Varme dertil,
saaledes Landmanden det have vil.

Juli.

Naar Jakobus*) viser sig varm og klar,
som oftest om Julen Kulde vi har.

August.

Er i August den første Uge hed,
saa varer Vinteren længe ved.

September.

Mange Tidsler med Hoveder store,
og et smukt Efteraar man vil spore.

Oktober.

Vil Træerne ej lade Løvet fare,
bli'er Vinteren streng — tag dig i Vare!

November.

Er Spaanen ved Allehelgen**) tør,
man paa en streng Vinter belave sig bør;
men dersom Spaanen man finder vaad,
da en mild Vinter vi tilvisse faar.

December.

Gi'er December megen Sne og Kulde,
af Korn bli'er Lofter og Lader fulde.

*) Den 25. Juli.
**) Den 1. November.

Ulvehoved. Tegning af Prof. O. Bache.
Skaaret i Træ af H. P. Hansen.

Fuglenes Dom.

En Historie, som de smaa kan læse og de store uden Skade høre paa.

Af H. Th. Rützebeck.
Med Tegning af Viggo Langer.

For mange Aar siden, medens jeg endnu var Dreng, brændte Boelsmand Lavst Andersens Gaard. Han var en sølle, fordrukken Fyr og havde den Aften, da Branden skete, været til „Folkefest" i Krattet. I de Dage gik det vildt til med Drikkeri ved Festerne paa den Egn; nu er det langt bedre, thi mange af Bønderne er Totalafholdsfolk, og de har faaet gjort Ende paa de gamle Drikkeskikke. — For Lavst Andersen var det at holde Fest imidlertid ensbetydende med at drikke sig fuld, og da han hin Aften kom hjem og havde tumlet rundt fra Svinehusdøren til Kostalden og tilbage igen uden at kunne finde Stuehusdøren, prøvede han tilsidst med at afstryge en hel Æske Tændstikker paa een Gang. I Forskrækkelsen over sine forbrændte Fingre kylede han den brændende Æske fra sig hen i en Bunke Rør, der laa op ad Muren, og fem Minutter efter stod Gaarden i lys Lue.

Karlen og Pigerne var til Festen, og Kreaturerne var paa Marken, men de fleste af Smaakreaturerne indebrændte. Der var en Storkerede paa Taget, og alle Storkeungerne omkom; jeg husker, at min Moder græd, da hun fortalte mig derom.

Paa den Tid kom der ofte i Besøg hos mine Forældre en gammel Herre. At han havde skaffet sig et kendt Navn ved at skrive mange smukke Bøger, det ved jeg nu; men det brød jeg mig ikke om den Gang. Men jeg havde opdaget, at han var god til at fortælle Historier, og han havde formodentlig opdaget, at jeg var glad ved at høre paa dem; det var ikke en, men mange Gange, at jeg kravlede op paa hans Knæ og pinte og plagede ham, til han gav

mig et Eventyr eller en Historie. Mange af dem havde han læst andre Steder, og jeg har ogsaa siden set dem paa Tryk, men enkelte digtede han selv paa staaende Fod, og Fortællingen om Lavst Andersen og Fuglene blev til et Par Aftener efter Branden, da vi sad sammen inde i den hyggelige røde Dagligstue, fra hvis Vinduer man kunde se den øde, forkullede Brandtomt. Min Moder hørte ogsaa paa Historien og fortalte mig den ofte igen, men hverken hun eller jeg kan fortælle saaledes, som den gamle Herre kunde, og derfor er Historien ikke nær saa god nu, som den var den Gang.

Man havde talt om, hvor vidt Lavst vilde blive straffet eller ej; han havde jo gjort det af Uforsigtighed, og der var intet Menneske kommen til Skade, saa han kunde vel slippe fra det, mente man. Pludselig tog den gamle Herre mig om Hagen, saa stift paa mig og sagde:

„Lavst Andersen er allerede dømt, det ved jeg; Fuglene dømte ham i Aftes. Vil du høre, hvordan det gik til?"

Det vilde jeg naturligvis gerne.

„Jo, nu skal du bare høre. Jeg kom gaaende nede i Haven, og da jeg kom hen i Hjørnet ud til Marken, hvor det gamle Træ staar, kunde jeg straks se, at der var noget mærkeligt paa Færde. Der var en Flagren og Løben, en Svirren og Susen; der sad Fugle paa Træerne, der stod Fugle paa Jorden, og der strøg Fugle om mellem Grenene; der var stort Fuglemøde, det var tydeligt nok. Der var ingen af dem fra Skoven, men alle de Fugle, der holder til ved Landsbyen, var samlede der. Der var Duer, Svaler, Stære og Spurve, — af de sidste var der flest; der var ogsaa Gæs og Ænder og nogle faa Høns; det kneb jo lidt for dem at komme med til Mødet, for det var langt over deres Sengetid. De ventede alle paa deres Formand; nu tror du vist, at det var Fuglenes Konge, den stolte Ørn, men det var det slet ikke; han er alt for stor og mægtig til at bryde sig om at herske over en Landsbys Fugle; — nej, det var saamænd Storken, den skikkelige, langbenede Stork, som alle de mindre Fugle ser op til, fordi den er saa besindig og klog.

Den kom sejlende nede fra Engen paa sine lange Vinger; et godt Stykke Vej holdt den dem ganske stille; først da

den skulde til at sætte sig ned, baskede den lidt med dem og samlede med de lange, røde Ben for at faa sikkert Fodfæste.

Alle Fuglene hilste paa Storken, da den kom, hver paa sin Vis. Duerne nejede, og Hønsene skrabede ud. Storken stod lidt og tænkte sig om; pludselig saa den i Vejret og sagde:

„De Svaler der maa sætte sig ned, jeg kan ikke holde ud at have dem strygende om Hovedet paa mig uafbrudt, saa kan jeg ikke samle mine Tanker."

„Undskyld, Deres Naade," raabte en Svale i Forbifarten, „vi har saa ondt ved at sidde ned."

„Ja saa maa I i det mindste flyve udenom i større Kredse, saa at I ikke forstyrrer mig. — Før saa Forbryderen frem!"

Fuglene blev ganske stille og saa allesammen til en bestemt Side. Du kan ikke begribe, hvor jeg blev forbavset, da jeg saa Lavst Andersen komme op ad Havegangen. Han saa ikke videre glad ud. Først troede jeg, at han kom alene, men da jeg saa nøjere til, opdagede jeg, at der fløj en Krage paa hver Side af ham og holdt ham fast ved Ørene. Paa den Maade blev han ført helt frem for Storken.

Der rejste sig et Skrig fra alle Fuglene, saa vildt og forbitret; en hel Sværm kredsede om ham og hakkede efter ham. Han rystede over hele Kroppen og faldt paa Knæ, fordi han blev saa angst.

Storken gjorde Tegn med Næbet, at alle skulde være stille, — saa strengt paa ham og sagde:

„Hvor har du gjort af alle mine Unger?"

Lavst rystede blot paa Hovedet og saa angergiven ud.

„Og hvor har du gjort af alle Svalerne og Spurvene, der byggede ved dit Hus, — hvor har du gjort af alle Duerne og Hønsene, som du skulde sørge for? — Se dig om, alle vi, der er samlede her, kræver dig til Regnskab, og vi vil dømme dig, hvis du ikke kan klare for dig."

„Om Forladelse, Deres Højbenethed," svarede Lavst, „jeg kunde saa Skam ikke gøre for det, for jeg var fuld."

„Den Undskyldning gælder ikke her. Hvad fuld Mand

gør, skal ædru Mand svare til. Ved du ikke, hvad du gør, naar du er fuld?"

„Ikke det mindste, jeg ved slet ingenting af, hvad jeg gør."

„Ja, det kan jeg ikke tage for gode Varer," svarede Storken, „jeg kender heldigvis ikke til det. Er der nogen af Jer Fugle, der ved, hvad det er at være fuld?"

„Op med dig, sorte Hane!" sagde en Gaas og puffede til en Hane, der stod og fik sig et lille Blund. Den var nær ved at tabe Ballancen af Forskrækkelse, men da den var bleven saa vaagen, at den forstod, hvorom Talen var, traadte den frem og sagde:

„Ja, det er rigtignok en meget flov Historie, men jeg er vel nødt til at aflægge mit Vidnesbyrd?"

„Det er du; — her gælder Vidnepligt for os alle."

Saa maatte jo Hanen til det, og den fortalte:

„Engang havde de inde hos vort været ved at lave Likør af Ribs og Solbær, — ja, jeg tror da, at det var Likør, de kaldte det, men jeg er ellers ikke meget stiv i det Husvæsen. Og vi skal naturligvis som alle andre Høns gaa og snage i, hvad de levner i Husholdningen, og derfor kom alle de Bær, som de havde brygget Likøren paa, ud til os. Saa gik vi og nappede lidt i det; men det kan jeg forsikre Jer, at det gør jeg aldrig mere. Jeg blev saa tummelumsk i mit Hoved, at det ikke var mig muligt at faa fat i et Bygkorn, der laa lige for Næbet af mig, skønt jeg snappede en tyve tredive Gange efter det. Og den lille toppede Høne, som I vist alle kender, hun, som er et Mønster paa en Hønemor og har faaet Præmie paa tre Udstillinger, hun for op imod mig og gav sig til at skælde mig ud fra en Kant af. — Nej, jeg tror rigtignok ikke, at vi vidste, hvad vi gjorde."

Alle Spurvene begyndte at fnise, da de hørte den Historie, men Storken sagde meget alvorlig, at det var slet ikke noget at le af.

„Kar' De saa se, at det var sandt, hvad jeg sagde," vovede Lavst at mumle.

„— Og det tror du, at du kan slippe med," raabte Storken irriteret. „Du ved, at du ikke kan svare til, hvad du gør, naar du bliver fuld, og saa drikker du dig endda

drukken hveranden Aften. Ja, det maa jeg nok sige, — Mennesket har rigtignok Grund til at kalde sig Skabningens Herre; du er nok en dejlig Herre over Skabningen, du; bare du var Herre over dine egne Ben. — Aa, nap ham i Ørene, jeg ser mig saa gal paa ham!"

Saa nappede Kragerne ham i Ørene, saa at han skreg himmelhøjt.

„Der er saamænd mange af samme Slags som du," blev Storken ved. „I skal styre og regere det hele, og saa kan I ikke styre Jer selv, naar man bare vinker ad Jer med en Flaske. I taler om, at et Menneske gør sig

selv til et Dyr, naar han drikker; — maa vi være her; det er alt for pænt et Navn at give en Drukkenbolt, for Dyrene bærer sig slet ikke saadan ad. Se du paa den lille Svale, der flyver ud og ind af sin Rede fra den lyse Morgen til Aftenen, og som næppe giver sig Tid til at spise og drikke blot for at sørge for sine Unger. Har du nogensinde set den bringe sig i en Tilstand, saa den hverken vidste, hvad den sagde eller gjorde og glemte alle sine Pligter; har du nogensinde set den gøre sig til — et Menneske, havde jeg nær sagt. Jeg kan saamænd ogsaa nævne mig selv, har du nogensinde set mig i den Situation, at jeg ikke kunde staa paa eet Ben, saa længe det skulde være; det er vist noget, du ikke saa let gør mig efter, du har for det meste ondt nok ved at staa paa dine to, saadan en — Skabningens Herre! — Og saa morer I Jer med at kalde hinanden for „Natteravne" og siger om Jer selv, at I er saa fulde som „Alliker". Maa vi være fritagne for disse Fornærmelser mod Fugleverdenen; vi Fugle staar langt over Jer."

„Og saa kalder de Vand for „Gaasevin", brummede Gaasen. „Det skal formodentlig være vittigt."

„Ja, bare I vilde holde Jer til den Slags Vin," vedblev Storken, „saa blev I maaske lidt klogere, end I er. Hvis vi opførte os saaledes, som I gør, saa skulde vi nok høre et Spektakel. Hvor kan I ikke snakke ondt om den stakkels Gøg, som lader andre Fugle ruge sine Æg ud, fordi hele dens Liv er indrettet saaledes af Naturen, at den ikke selv har Tid til det, — aa, det lyder saa kønt, naar I siger det, men hvor mange af Jer bruger ikke alt det til Brændevin og Øl, som jeres stakkels Børn skulde have at leve af; og hvor mange af Jeres Børn maatte ikke være glade, om I kunde gøre som Gøgen og anbringe dem hos andre Folk, hvor de kunde have det godt og ikke se Jeres daarlige Eksempel. — Hvad er der blevet af dine egne fem Børn, min gode Lavst Andersen, — hvorfor, tror du mon, at de tre er døde for dig, og de to voksede op til lignende Subjekter som du selv!"

„Undskyld," mumlede Lavst, „men jeg har rigtignok kun haft fire."

„Nap ham i Ørene!" raabte Storken og stampede, „han

er uforskammet! Tror du ikke, at jeg ved bedre Besked om det end du? Men du er saa omtaaget, at du ikke en Gang ved Tallet paa dine Børn! — Hvad var det, jeg vilde sige, da du afbrød mig? Nu ved jeg det. — I har ogsaa altid saa travlt med, at vi Fugle gør Spektakel, at Raagerne skriger om Aftenen, og at Spurvene begynder at pippe saa tidligt om Morgenen. Jo, I er de rette til at tale med om det; det er rigtignok nydeligt at høre, naar I kommer fra Kroen om Aftenen og hyler og brøler, som om I havde mistet Forstanden, saa at alle smaa Fugle farer op i Angest. Fulde Mennesker skal altid brøle op, det har jeg lagt Mærke til; det hører nok med til Fornøjelsen. — Og hvis det saa sker, at I opdager, at vi om Efteraaret slaar en stakkels syg Stork ihjel, fordi den ikke kan taale at rejse med og vilde lide de rædsomste Kvaler, hvis den blev her, saa siger I: Aa fy, de grusomme Dyr! — Men naar I drikker Jer fulde og slaas og slaar hinanden i Hovedet med Trepægleflasker uden Spor af Grund, saadan som jeg saa tidt har set, saa siger I bare: „Vi kunde ikke gøre for det, for vi vidste ikke, hvad vi gjorde." — Nej, Godtfolk, før I bliver helt anderledes paa det Punkt, kan vi Fugle ikke regne jer for noget."

Alle Fuglene raabte Hør og Bravo til det, som Storken sagde, og nu gav de sig til at afsige deres Dom. Hønsene sagde, at de aldrig vilde lægge et Æg til ham mere, og Gæssene lovede, at de vilde sulte sig selv, hvis de kom til ham, saa at han aldrig mere skulde faa en fed Gaas. Stærene forsikrede ham om, at der ikke skulde blive et Kirsebær paa hans Træer, og at de nok skulde vænne sig af med at være nervøse for det Stykke Blik, som han plejede at hænge op i Toppen af Kirsebærtræet. Spurvene vilde samle mange Tusinde af deres Venner og Bekendte, og de vilde staa som en stor, sort Sky op fra hans Kornmark, hver Gang han kom forbi. Ingen vilde spise de skadelige Insekter eller Larver, der var paa hans Jord, og alle havde de et eller andet at true ham med.

Tilsidst blev han saa bange, at han begyndte at græde; men det var nu kun Storkens Mening at forskrække ham lidt; og da de alle havde talt ud, saa tog den igen Ordet og sagde:

„Alt, hvad du nu har hørt, vil ganske sikkert overgaa dig, for vi Fugle drikker ikke vor Hukommelse væk, og vi kan nok huske, hvad vi lover. Der er kun en eneste Maade, paa hvilken du kan slippe for Straffen; hvis du lover, at du fra i Dag af aldrig mere vil røre ved Spiritus, saa skal vi bære over med dig lidt endnu, og vi skal endda love at hjælpe lidt til med at bringe dine forfaldne Sager paa Fode. — Vil du saa love os det?"

Lavst Andersen betænkte sig ikke et Øjeblik. Ravnen kom med et Stykke hvidt Papir, — den var maaske ikke kommen ganske ærlig til det, — Gaasen rykkede en Fjer ud af sin Vinge, for at han kunde have noget at skrive med, og Hanen hakkede ham lidt i den ene Arm, saa at der kom noget Blod. Det dyppede han Pennen i, og Storken dikterede ham, hvad han skulde skrive. Da Lavst havde lovet med sin Underskrift, at han ikke vilde drikke mere, blev han sluppen løs; og saa snart han var gaaet, fløj Fuglene til alle Sider, og Storken tyede ud i Skoven, for den havde jo ingen Rede mere.

Se, det var Historien." —

— Da den gamle Herre var færdig med at fortælle, spurgte jeg, saaledes som Børn saa tidt plejer at spørge:

„Er det nu ogsaa en rigtig sand Historie?"

Han lo hen til min Moder og sagde: „Ja, det vigtigste ved den er sandt. I hvert Tilfælde har Lavst Andersen i Gaar Aftes aflagt Løfte om, at han aldrig mere vil smage Spiritus, — og nu maa vi for hans egen Skyld haabe, at han holder det." —

Jeg oplevede at se Lavst Andersen som en pæn, gammel hvidhaaret Mand, der levede Resten af sit Liv stille og arbejdsom. Hans Gaard rejste sig igen, net og hvidkalket, men der blev ikke mere gjort Anstalter til at faa Storkerede paa Taget, — og jeg mente, at jeg nok vidste, hvorfor han ikke turde det. Det var øjensynligt, at den Tale, som Storken havde holdt til ham, havde hjulpet, — og saa kan det jo egentligt være det samme, om Storken maaske ikke har været en rigtig Stork, men har haft Benklæder paa og høj Hat og Afholdsforeningens Tegn paa Frakkekraven.

Flugten fra Dynæs.

Et Sagn fra Himmelbjergegnen, fortalt af Sv. D.
Med Tegning af Paul Steffensen.

I Julsøens spejlblanke Vande skyder den lille Halvø Dynæs sig trodsigt men smukt frem. Midt paa Øen ligger en stor Kæmpehøj, og der ses endnu Ruinerne af Kong Laves Slot. Kongens Navn og Bedrifter er ikke omtalt i Historien, men Sagnet derom gaar hos Egnens Befolkning fra Slægt til Slægt.

Kong Lave havde en Datter, Ingrella, hun var overmaade smuk, og Bejlere fandtes til enhver Tid paa Dynæs Slot. Men Ingrella viste dem alle bort, kun een stod hendes Sind og Hu til, og det var Vesterkongens Søn, Thorbjørn, Men da Kong Lave fik dette at vide, sagde han: „Den Stodderprins skal aldrig blive min Svigerson!" Da disse Ord kom til Thorbjørns Kundskab, skrev han i Smug til Ingrella og bad hende om at holde sig rejsefærdig en bestemt Aften, da vilde han hente hende hjem til Slottet, hvor saa alt skulde staa rede til Bryllup; og naar det var ovre, mente han, at Kong Lave nok vilde omsinde sig, da Datte-

ren var hans Gjesten. Hvis hun indvilgede, skulde et Lys i det vestre Taarn være Tegnet.

Den nævnte Aften red Thorbjørn paa sin fyrige hvide Ganger ad Vejen til Dynæs. Længe spejdede han efter Tegnet, da viste Lyset sig, og med glade Sorhaabninger sporede han Hesten. Ved en Pil i Søkanten bandt han Hesten og listede sig frem over Vindebroen, Taarnvinduet blev sagte aabnet, og snart laa de elskende ved hinandens Bryst. Paa Hestens Ryg foer de derefter afsted efter „Kongehus", Thorbjørns Faders Slot.

Men snart naaede et Jagthorns dybe Toner de to Slygtninges Øren, og da de naaede Egeskoven mellem Sejs og Silkeborg, som den Dag i Dag kaldes „Naa Ege", fer de til deres store Rædsel, at Kong Lave med sine Mænd er dem paa nært Hold. Lynsnart fatter Thorbjørn en Tanke: styrer sin Ganger mod Aaen i den Hensigt at naa den modsatte Bred. Men i Flugtens vilde Hast tog han fejl af Odden og styrede tværs over, hvor der var dybt Vand. En Tid bar Hesten det dyre Bytte gennem Bølgerne; da fik den viklet sit ene Ben i Stigbøjlen og sank til Bunds med samt de tvende Slygtninge. „Kongedybet" nævnes Aaen der, hvor Kongeparret sank i Bølgerne.

Fra den modsatte Bred iagttog Dynæskongen, hvad der skete. Da han saa Bølgerne lukke sig over det unge Par, forvandledes hans Harme sig til Raseri. „Ved mit Sværd!" udbrød han, „nu har jeg ingen at leve for, fra nu af vil jeg kæmpe, til jeg finder min Død i Kampen!"

Og han holdt Ord. Stadig søgte han at opirre sine Nabokonger og laa i stadig Krig. Længe modstod Dynæsborgen ethvert Angreb, men ved at underkjøbe en af Kong Laves Stridsmænd, der en mørk Nat lod Vindebroen ned, lykkedes det Vesterkongen at overrumple Besætningen paa Dynæs, en fortvivlet Kamp udspandt sig. Kong Lave selv kæmpede heltemodigt med tvende af Thorbjørns Brødre ved Indgangen til Skatkammeret. Begge blev paa Pladsen, men Kong Lave blødte stærkt af flere Saar. Da hans Modstander faldt, greb han de af sine Skatte, han kunde magte, og sneg sig med disse ned ad en Bagtrappe i Taarnet og kastede dem i Søen. Derpaa stak han Ild paa Borgen og tog saa igen Del i Kampen og faldt med sin brændende Borg.

Saaledes lyder Sagnet endnu den Dag i Dag blandt Egnens Befolkning. Og den lille Landsby Laven, der ligger nær ved Julsø, er stolt af at være et Kongebarn. Men ude paa Dynæs, dybt under Jordfladen, staar endnu Grunden af Kong Laves Slot — hel og holden og frisk som den Dag, da den blev lagt.

Thorv. Møller: Fra Skotterup.

ET VALG.

Virkelighedsskitse fra Nordslesvig af **Poul Hertel**. Med Tegninger af Viggo Langer.

Aneke stod i Butikken. Der havde været travlt lige fra Morgenstunden, usædvanlig mange Kunder efter Aarstiden. Men nu var hun alene og i Færd med at vifte Støv af en Del Glas og Kopper og andre Porcellænsgenstande, der var udstillede i Vinduerne.

Aneke var Butikspomfru, efter landlige Forhold, og saa godt som Eneherskerinde paa sit Omraade, og med sine nitten Aar bag sig havde hun en udviklet Følelse af sit Ansvar. Hver eneste Genstand skulde hun have paa dens

rigtige Plads; rent og ordentligt skulde der være i hver en Krog. Sveden stod i tindrende Smaaperler paa hendes Pande, det svære, let krusede Haar var løsnet en Smule i Nakkeknuden; men det fik foreløbig Lov at støtte sig selv — indtil dets Ejerindes Opmærksomhed pludselig fangedes af en Skikkelse, der i ca. 100 Meters Afstand nærmede sig Købmandsstedet, Landsbyens yderste Hus.

Det blinkede af Metal i Solens Skin: Ørnen i Pikkelhuen, de blanke, gule Knapper og Sabelskeden. — Anekes Bod laa nemlig i en vestslesvigsk Landsby.

Nu er det jo en kendt Sag, at blanke Knapper undertiden er farlige for unge, ubefæstede Pigehjerter. At dette kan være Tilfældet, endog naar Hjertet tilhører en sønderjysk Pige, og Knapperne en preussisk Gensdarm, fremgik tilstrækkeligt af Anekes Adfærd: Støvekluden ind paa dens Plads i Bagbutikken, en Kam op af Lommen og en hurtig Haand lagt paa Frisuren for ved Spejlet

Et Øjeblik efter hørte hun de velkendte, taktfaste Trin paa Stenbroen, og saa gik Døren op.

„Gun Tag, min schmucke Pike"! lød det paa Gendarm-Dansk, denne begrædelige Blanding af Dansk, Høj- og Plattysk.

„Deres schmucke Pike?" svarede hun drilsk. „Hvem er det, Hr Struwe?"

„Es er jo Dem," lo han, idet han strøg sit store, mørke Overskæg til Side og gjorde et Skridt frem imod hende med tilspidset Mund og udbredte Arme.

„Nej, vil De nu beholde Deres Grabber for Dem selv!" svarede hun skælmsk og smækkede ham over Fingrene.

„De er en Sadan," lo han forlegent-beundrende og lod Armene synke. „Nun, wenn De min Pike schon nicht er, so wil De wohl blife," trøstede han sig.

„Tror De?"

„Oh ja! — und nun kommer jeg her for at indlade Dem zu en Fest in den Kriegerverein po Freitag."

„Som Deres Dame?"

„Naturlich."

„Hvad er der i Kriegerverein paa Fredag?"

„Es er jo den Sedantag." — Oh, da sall wi dantzen, wi twei! for De gehen jo met? Nicht sandt?"

„Ja, jeg ved det næsten ikke," drog hun paa det. „Nu skal jeg jo til Dans i Aften."

„Sall De til — —? Wo sall in Tag Abend Dantz være?" spurgte han nysgerrigt.

Det skulde der være ude ved Thomas Tychsen ude ved Skoven, forklarede hun; han, hvis Gaard i Maj Maaned brændte ved Lynnedslag. Nu havde han faaet den bygget op igen. Sognets Mænd havde gjort alle Kørslerne, og desuden havde de hjulpet ham med Høsten, saa han var bleven færdig samtidig med andre Mennesker, endda det havde været saa travl en Høst. Derfor vilde han nu ogsaa gøre Gilde for hele Sognet, og i den Anledning havde han lejet et stort Dansetelt.

„Und da sall De met! Und jeg kan nicht met gomme! „Und da er han jo, den Jep Thordsen, den Timrer!"

„Nej, hvorfor skulde De med?" svarede hun ærgerligt. „De ved jo nok, at Danskerne plejer at drikke Dem fuld, naar De er sammen med dem, og saa gaar det gerne med Ordenen, som det kan."

„Na, na," udbrød han. „Lat uns nun icke — — — De gommer ower so wohl po Freitag?"

„Nej, det gør jeg ikke," afslog hun bestemt. — For det Drikkeri laa hende virkelig paa Sinde i Øjeblikket.

Med den Besked maatte han drive af. Men ærgerlig var han. Fordømt ogsaa med det Pigebarn, at han aldrig kunde komme hende nærmere!

Hans vagtsomme Gendarm-Øje spejdede tilhøjre og spejdede tilvenstre under Pikkelhuen, om et Led eller en Ladeport skulde være malet med forbudne Farver, om en Hund skulde løbe uden Halsbaand, eller der muligvis skulde være noget andet at opdage. De kunde være visse paa, de danske Godtfolk, at de skulde komme heran! — Aneke skulde ikke anden Gang kunne byde ham det, at han lod det gaa med Ordenen, som det kunde.

Paa en Gang hørte han et Køretøj i rask Trav paa Vejen bagved. Han vendte sig omkring og saa da — ah Donnerwetter! — at den kommende havde Vognlygterne tændte ved højlys Dag. Potz Dusind! Dette var jo lovstridigt. Det var jo ikke førend en Time efter Solens Nedgang, at Lygterne skulde tændes. Kunde det tossede

Asen ikke forstaa saa meget! — Naa! — Ja, nu kendte han Køretøjet. Det var den fordrukne Søren Klaj (Nikolaj) fra Sperrestrup.

„Halt!" tilraabte han den kørende med Haanden paa Revolveren.

Vognen standsede med et Ryk.

„Was, was?" spurgte han myndigt, idet han pegede paa de tændte Lygter.

Ja, forklarede den anden, det var af Forsigtighed; for sidst havde han maattet give Mulkt, fordi han havde glemt at faa dem tændt om Aftenen, og da Aftenen og Natten nu for Tiden næsten var lige saa lyse som Dagen, saa —

„Hols Mul!" bød den strenge Ordenshaandhæver. „So var De wohl fult sidst?"

„Ja—a, men det var da ikke meget," undskyldte den anden sig, med et lurende Sideblik efter den alt andet end til Spøg anlagte Gendarm. Men da han nu ikke var sikker paa, forklarede han videre, at det ikke kunde gaa ham lige saa galt i Aften, saa — —

Hr. Struwe befalede ham at slukke, tog sin Lommebog og noterede.

„De kan fahre!"

Og vel tilfreds med sig selv skridtede Hr. Struwe videre frem til nye Bedrifter. Lejligheden skulde snart tilbyde sig.

Paa Anders Bolts Gaard i Salby stod der en rødmalet Vejrfløj, for Resten i al Uskyldighed, og saadan havde den staaet i over fyrretyve Aar uden at tilføje den preussiske Stat nogensomhelst Fortræd. Men nu skulde det netop træffe sig saa uheldigt, at der skulde staa en let hvid Sky paa Himlen lige bag Vejrfløjen, just som den strenge Ordensmand hævede sit mistænksomme Blik op imod den. Og ikke nok med det; men i Fløjen stod Bogstaverne D B. Dette var mistænkeligt: En rød Vejrfløj af Form som et Flag paa hvid Grund, og oven i Købet Bogstaverne D B i hvidt? Hvad skulde det vel kunne sige andet end „Dannebrog?" — Nej, det kunde ikke passere.

Hr. Struwe gik ind i Gaarden, hvor han traf Ejeren.

„Den Wedderfahne mo De met en andere Farbe male!" befalede han.

„Saa—aa?" spurgte Anders, en af de uforstyrrelige sønderjydske Bønder.

„Ja, den rothe Farbe er verboten."

„Skulde den være farlig?" spurgte Manden. „Den har da ellers været malet rød i al den Tid, jeg kan huske."

„Jeg melde Dem."

„Saa—aa?"

„Was, was heitz diese D B?"

„Det siger David Bolt; for saadan hed min Fader," oplyste Bonden.

„So!"

„Ja, mænd gjorde han saa ja — og jeg hedder jo Anders Bolt."

„Na, na! Wollen De den icke met en andere Farbe male?"

„Det holder jeg ikke af."

„Gut!"

Den myndige Politimand gav et kraftigt Nik, tog sin Lommebog og noterede.

„De wollen en Mulkt begomme!"

Anders Bolt saa op til sin Vejrfløj og rystede paa Hovedet.

„At æ Preussere skulde være rædde for dig, fordi du er rød — nej, det havde jeg aldrig troet."

Dansen var i fuld Gang i Teltet; men Aneke havde sneget sig bort fra Selskabet, ud i den lille Skov. Der sad hun nu paa Diget i den modsatte Udkant.

Solen var i Færd med at tage Afsked. Dens sidste matte Straaler flød hen over de grønne Enge, hen over Lyngen med dens Tusinder af smaa, violette Blomster, mens Tonerne af Blæseinstrumenterne fløj tværs gennem Skoven, lige ind imod Anekes Trommehinder. Det var en Tyroler-Vals. Egentlig havde hun voldsom Lyst til at være med. Det formelig kildrede hende under Fodsaalerne. Men hun blev alligevel siddende. Det var denne Jep Thordsen med hans Sang og Højskolepræk, denne Tømrer, hun ikke kunde lide. Og dog kunde hun ikke blive fri

for Tanken om ham, naar hun var alene i Butiken. — Han og Hr. Struwe. — Ja, hvordan var det egentlig med Hr. Struwe? Var det hans smukke Ansigt? Det store Overskæg? Hans blanke Knapper?

Aneke ejede et trodsigt lille Hjærte, et meget oppositionelt lille Hjerte. I hendes Hjem havde man, som i de fleste andre Smaakaarshjem paa den Tid, ikke haft synderlig Forstaaelse af det nationale. Men den tyske Lærer havde været god imod hende, den tyske Præst ligesaa. Derimod havde hun ikke havt det godt i de Par danske Hjem, hvor hun havde tjent efter sin Konfirmation. Som Følge af alt dette var hun bleven noget tyskfindet. Og hvorfor ikke? Hun som alle de andre hørte jo nu engang til Tyskland. Hun talte jo Tysk ligesaa godt som Dansk; det Tyske kunde hun endog bedre læse, og Dansk kunde hun slet ikke skrive.

Da hun tilmed som sagt var oppositionelt anlagt, og da Hr. Struwe begyndte med sine Tilnærmelser, saa havde det moret hende at tænke paa den Forargelse, det vilde vække, om hun rakte Haand til en preussisk Gendarm, især fordi han næsten var gammel nok til at kunne være hendes Fader. Ret alvorligt havde hun dog først i de sidste Dage tænkt over denne Sag, efterat hendes Moder saa indstændigt havde lagt hende paa Sinde, at hun let kunde komme til at fortryde det. Om hun alligevel ikke gjorde retteste i at holde op, mens hun endnu kunde? — Men Jep Thordsen? Nej! Skønt han var i Grunden . . . ja, han var jo da hendes jævnaldrende, og saa var han Good Templar.

Saa vidt var hun naaet i sine Betragtninger, da hun paa en Gang hørte Fløjtetoner inde fra Skoven. Skulde det være Jep, der var ude at søge efter hende? Hun sprang op, og ad en Omvej ilede hun tilbage til Gildesgaarden.

Da hun naaede denne, var det saa mørkt, som det kunde blive den Aften og Nat. Solen var forlængst gaaet ned; men Fuldmaanen lyste over Markerne.

Uden for Teltet mødte hun Anders Bolt, ham med Vejrfløjen. Han kom bærende med en stor Lampe, og bag efter kom en anden og en tredje, hver med sin Lampe.

„Hvad skal det betyde?“ spurgte hun.

„Aa, det er Gendarmen,“ lo den tiltalte. „Han var her

nysſen og forbød os at have ſaadanne ſtore Lamper inde i Teltet. Det er nok alt for brandfarligt — og Preusſerne har jo en voldſom Omhu for os Danſkere, for vort Liv og vore Lemmer."

En Flok unge tumlede nu ud af Teltet, højrøſtede og hede i Hovederne.

I det ſamme kom Søren Klaj fra Sperreſtrup forbi igen, nu paa Tilbagevejen og nu desværre dinglende fuld. Denne Gang havde han ogſaa godt nok Lygterne tændte; men de vendte rigtignok Lysſiderne bagud — og ſligt er heller ikke tilladt, forklarede Gendarmen.

Se, — ſad han nu ikke der og grinte Retfærdighedens Haandlanger ind i Anſigtet, mens han ſøgte at gøre ham begribeligt, at han ſelv var uſkyldig, og at en eller anden Gavtyv maatte have ſpillet ham det Puds, uden at han havde lagt Mærke til det.

Dette Optrin havde under diſſe Omſtændigheder ſnart ſamlet en betydelig Tilſkuer- og Tilhørerflok, der følte en indre Trang til at give ſit Beſyv med.

„Ja, hvad, ſaa ſkal Manden jo give Mulkt, hvordan han bærer ſig ad," ſluttede en.

Hr. Struwe gik mere og mere ud af ſit gode Skind. Omſider var der da en af Gildesdeltagerne, der godmodigt forbarmede ſig over ham og Klajen og vendte Vognlygterne om.

Hr. Struwe noterede endnu engang, og under Mængdens muntre Tilraab kunde den anden endelig ſejle videre.

Imidlertid var Teltet blevet oplyſt paany, denne Gang af en hel Del Stearin- og Tællelys, ſom man i en Fart havde faaet ſkrabet ſammen, og Danſen ſkulde juſt begynde igen, da Gendarmen, der irriteredes af en ſlig Udholdenhed — og den er netop ægte ſønderjyſk — endnu engang kom farende i rødglødende Raſeri og forbød Forſamlingen i det hele taget at have Lys i Teltet.

„Men udenfor maa vi da vel have Lys?" raabte Jep Thordſen fra Teltets Baggrund.

„Ja, auzen vor," ſvarede Preusſeren mørk, efter at have betænkt ſig lidt.

„Saa faar vi det nok i Gang igen," vedblev Jep, der var ſprunget op paa en Bænk. „Jeg tykkes nu nok, der

kunde være Grund til at faa det undersøgt af rette Vedkommende, om Hr. Gendarmens Adfærd her i Aften virkelig er lovlig Men naar vi Danske holder sammen, smaa og store — jeg siger udtrykkelig: smaa og store; for vi maa være eet — saa er der altid en, der ved Raad, og i Aften tror jeg nok, jeg ved et."

Han kaldte nu paa et Par af sine Svende. Teltbeklædningen blev i en Fart løsnet for neden, og det nederste lagt op over det øverste. Under Forsamlingens Jubel blev alle Vogne og Cykler trukne frem i en Rundkreds omkring Teltet, og et Øjeblik efter laa dettes Gulv i et sandt Lyshav fra et halvt Hundrede Cykle- og Vognlygter.

Men udenfor stod Gendarmen med et Ansigt saa stramt og strengt som en preussisk Pikkelhue.

Aneke havde været Tilhører og Tilskuer til alt dette, og skønt det var Hr. Struwe, det var gaaet ud over, kunde hun dog ikke andet end more sig over det; for Nordslesviger var hun jo alligevel.

Jep kom og bød hende op til en Tyroler-Vals, og denne Gang fulgte hun ham gerne, mens hun gav sig selv det Løfte, at hun ikke mere vilde med til nogen tysk Fest.

Det blev et godt Gilde. Den danske Sønderjyde er rolig og sat og formaar netop derfor at hæve sig over alle sine Trængsler.

Men inden Gildet var forbi, havde Aneke bortskænket sit lille oppositionelle Hjerte til den danske Tømrer Jep Thordsen, til Dels maaske fordi hun følte, at der var mere Mening i hans Opposition — og oven i Købet havde hun lovet ham, at hun til næste Sommer skulde tage paa en kongerisk Højskole.

Høg over Høg.

Tegning af Alfred Schmidt.

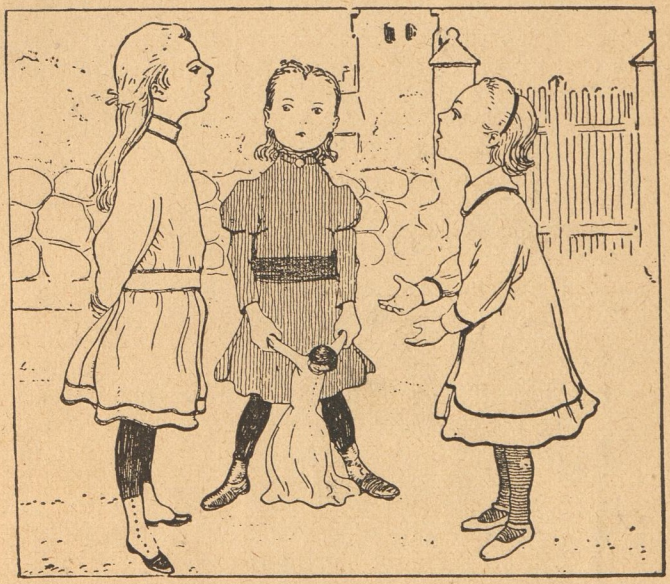

Præstens lille Datter: »Min Høne har i Dag lagt et Æg.«

Provstens lille Datter: »Men min har lagt to.«

Biskoppens Datter: »Er det noget? I Gaar har min Fader lagt en Grundsten!«

Kejser af Europa! Sultan af Asien!

Ved **Ingvor Bondesen.**

Med Tegning af Paul Fischer.

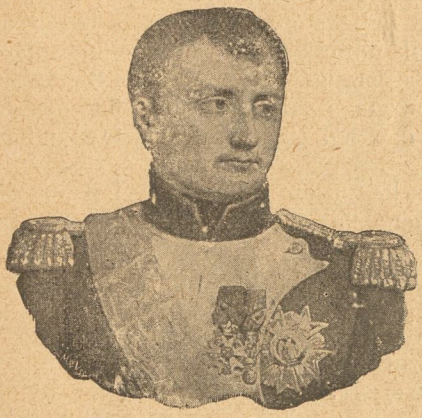

Det er Juleaften 1811. Klokken er hen ad ti, Napoleon arbejder alene i sit Kabinet i Tuillerierne.

Det store Værelse er næsten mørkt. Ud af Mørket skinner en og anden Forgyldning med ubestemte Omrids: Rammen om et Maleri, som man ikke ser, to Løvehoveder fra Armene paa en Lænestol; længere tilbage glimter en tung Gardinkvast. To svære Armstager staar paa det store Bord; men Skinnet fra Vokslysene rækker næppe ud over Pladen, der er overfyldt med Landkort og en Mængde haandskrevne Lister, indbundne i grønt Safian og prydet med et kronet N.

Et Par Timer gaar. Kejseren sidder højet over et stort Asienskort. Pegefingeren paa hans fine, nervøse Haand glider langsomt og søgende gennem Persien ned til Indien.

Til Indien! Ad Landvejen? Ja, hvorfor ikke? Englænderne har tilintetgjort hans Flaade, men til Indien maa han. Han maa ramme Englænderne lige i Hjertet, slaa ned i selve deres Skatkammer.

Han staar paa Magtens Tinde. Han er stor som Cæsar, stor som Carolus Magnus, men han vil være

en Aleksander tillige. Han drømmer denne Drøm og undres end ikke derover. Han har jo alt i Østerland efterladt sig en udødelig Saga. Nilen har set ham som den lille spinkle General bestige sin Kamel; Ganges skal se ham som Verdenshersker paa Ryggen af en Elefant. Han vil føre disse Soldater med Bronzeansigter og hvide Musselins Turbaner; han vil se i sin Stab disse indiske Fyrster, der gnistrer af Ædelstene; han vil udforske sin Skæbne hos disse vældige Gudebilleder, der sidder og drømmer i Benares's Templer. Han spurgte i Ægypten den fladnæsede Granitsfinks; men den lod sig ikke fravriste Hemmeligheden.

Kejser af Europa! Sultan af Asien! Det er de to eneste Titler, der skal staa over Indgangen til hans Grav.

Og der er kun een Hindring: det umaadelige Rusland.

Han har bejlet til Czarens Venskab, men forgæves. Derfor maa nu Czaren dele Skæbne med Europas andre Konger og Kejsere. Og Napoleons lille, hvide Haand blader febrilt i de tykke, grønne Protokoller, Listerne, der siger ham — næsten paa Mand — Styrken af de vældige Hære, der allerede er paa Vej mod den russiske Grænse. Ja, han vil knuse ham, Selvherskeren over alle Ruslande; som ydmyg Vasal skal han følge ham med sine vilde Kosakhorder paa Toget mod Østerland.

Kejser af Europa! Sultan af Asien! Hans Attraa flyver ikke højere, end hans Geni rækker. Og hans Verdensrige skal ikke dele Skæbne med Aleksanders; hans Marschaller vil ikke komme til at oprette nye Riger. Thi Napoleon har en Søn, en Arving til al sin Ære og Vælde, . . . og der glider et lykkeligt Smil over Kejserens Træk ved Tanken om det Barn, som endnu kun ni Maaneder gammelt, sover i hans Nærhed, inde i det store, tavse Slot.

Da, med eet løfter han Hovedet, overrasket, ufor-

staaende. Hvorfra kommer denne underlige, dybe Brummen, som naar ind udefra trods de tæt lukkede Vinduer og tykke Gardiner? Det er, som om alle de gyldne Bier, der er udsyede paa Bohavets Silkeovertræk, paa en Gang begyndte at summe omkring ham. Stedse mere spændt lytter han. Omsider skelner han i den voksende Lyd en dirrende Malmklang.

Aa, ja vist. Det er Midnatsmessen. Det er jo Julenat.

Netop. Det er Klokkerne fra alle Parises Kirker, der fejrer Jesusbarnets Fødsel, og for Resten de samme Klokker, som for faa Aar siden ringede til Ære for ham, da han som Førstekonsul blev Frankrig et Pant paa Fredens og Ordenens Genoprettelse.

Og hvor tit har de ikke — ogsaa senere — ladet deres stærke Tunger forkynde hans Pris ved de store Sejrsfester! Og hvor rungede og durede de ikke med fulde Slag, den Dag hans lille Søn »Kongen af Rom« saa' Lyset, den lykkelige Dag, da Himlen skænkede Helten en Søn og saaledes godkendte hans Værk og stadfæstede hans Trone.

Nu ringer de igen, disse Klokker, og det med den samme jublende Sejrsklang, som da de ringede for Austerlitz og Wagram; de ringer i denne kolde, klare Vinternat for et lille, fattigt Barn, en Tømmermands Søn, som for uendelig mange Aar siden blev født i en Stald og puslet i en Krybbe, og de hemmelighedsfulde Stemmer synger igen ud over Jord og Himmel den gamle Lovsang: »Ære være Gud i det høje og Fred paa Jorderige!«

Kejseren sidder stille og lytter til Juleklokkerne. Han kommer til at mindes sin egen trange Barndom dernede i Ajaccio, naar hans Onkel, Erkedegnen, holdt Midnatsmesse i Domkirken, og Forældrene sammen med den store Børneflok gik hjem fra Kirken til det gamle Hus, under hvis Tag den stolte, men fattige Familie havde døjet saa mange Savn. Han mindes sin smukke Moder, som hun sad der i Kred-

sen af sine nærmeste, og et Fad ristede Kastanier var den hele tarvelige Julenadver. Hans Søn, Sønnen af Frankrigs sejrrige Kejser og den østerrigske Kejserdatter, vil aldrig faa nogen Forestilling om den Slags Kampe, han, som er født til at være Verdens Herre.

— — — Udenfor, i den kolde Nat, ringer hele Tiden Juleklokkerne.

Foran Tuilleriernes Port gaar Skildvagten frem og tilbage. Han stamper stærkt i Fliserne for at holde Varme i Fødderne, og medens den gamle Gardist lytter til Klokkeklangen, rinder et lille Salmevers ham i Hu, et Vers, han lærte af sin Moder, da han var lille, og han smiler under det stride, graa Overskæg, mens han nynner for sig selv: »Barn Jesus i en Krybbe laa — —«. Kejseren tænker alene paa sin egen Søn, og pludselig gribes han af en uimodstaaelig Lyst til at se ham.

Han rejser sig, vender sig fra Bordet og klapper i Hænderne. En skjult Tapetdør glider lydløst op, og Roustan, Kejserens tro Mameluk, viser sig. Paa et Tegn af sin Herre griber han den ene af Armstagerne og gaar, fulgt af Kejseren, gennem de øde Korridorer, der fører til den lille Konges Værelser. Napoleon træder ind; han giver Ammen og et Par andre Kvinder et Vink om at gaa og staar et Øjeblik efter alene foran Vuggen med den lille Verdenshersker.

Kongen af Rom sover trygt og fast. Tværs over det hvide, kniplingsbesatte Tæppe gaar Æreslegionens brede Baand; det lille Ansigt med de lukkede Øjne ligger halvt begravet i Hovedpuden; den ene Haand, buttet og spæd, hviler paa Tæppet. Og midt i denne rene, hvide Uskyld, som saadan et lille Barn i sin Vugge er, ser det skarlagenrøde Moirés Baand ud som en Strøm af Blod, der skal udgydes, for at dette sovende Barnehoved en Dag kan komme til at bære den tungeste af Kroner, for at denne lille Haand,

yndig og fin som en Blomst, en Gang med Tiden kan gribe et helt Bundt af Sceptre.

Napoleon staar ubevægelig og ser paa sin Søn.

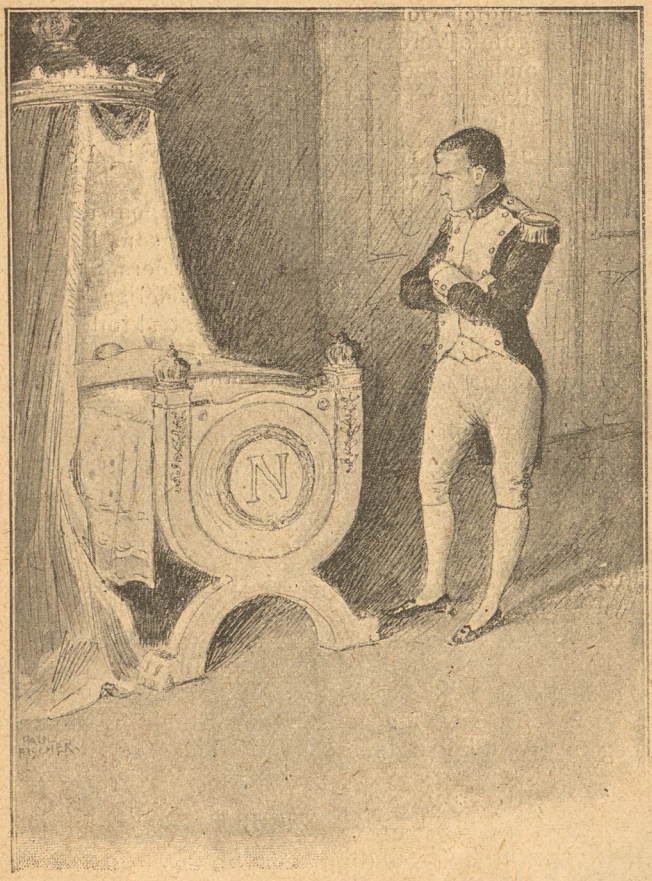

Og gennem den forvirrede Lyd af Juleklokkerne er det, som han hører Regimenternes taktfaste March og Munitionsvognenes Rullen langt, langt borte paa

snedækte Veje i Tyskland og Polen. Beruset af Faderstolthed er al hans Tanke hos Storarmeen, og mere end nogen Sinde higer han efter at erobre Rusland og Indien for at kunne efterlade sin Arving alle den gamle Verdens Troner. Han har jo allerede, mellem andet Legetøj, givet ham Sankt Peters By; det skal ikke vare længe, inden han føjer andre hellige Byer til.

Emir af Mekka! Rajah af Benares! Det skal være Kongen af Roms Titler.

Han vedbliver at drømme til Klangen af Klokkerne, men uden en Tanke paa Ham, som har Himlen til Trone og Jorden til sine Fødders Skammel. Han drømmer uden at se sin umaadelige Hær begravet i Sneen ved Beresina, uden at skimte midt i Oceanet Klippeøen, der venter paa sin Fange, uden at tænke paa Parken ved Schönbrun, hvor, under den urolige Efteraarshimmel, en bleg, tungsindig Mand med en østerrigsk Ordensstjerne paa sin hvide Uniform — den samme, der nu ligger og sover saa trygt i sin Barnevugge — gaar forpint og hoster, mens de visne Blade rasler under hans Fodtrin.

Og medens Kejseren forfølger sin mægtige Højhedsdrøm, vedbliver Klokkerne at ringe — lystigt, jublende, som ude af sig selv til Ære for det fattige lille Barn, som for mere end atten Hundrede Aar siden blev født i Bethlehem, og som i Sandhed erobrede Verden, ikke ved Blod og Bajonetter, men ved Fredens og Kjærlighedens Evangelium, og som skal regere over Sjælene gennem alle Tider og Evigheder.

* * *

Denne lille Fortælling, »yndig og fin som en Blomst«, af Digteren Francois Coppée, udtrykker saa ganske den dybe Stemning af Ærefrygt og Vemod, man gribes af, naar man under Invalidekirkens tre Hundrede Fod høje, lueforgyldte Dôm staar foran

Kisten, der indeslutter Napoleon den Stores jordiske Levninger.

Hans higende Aand, hans mægtige Geni kunde ikke udholde Fangelivet paa den lille Klippeø ude i det umaadelige Verdenshav. Hurtigt nedbrødes hans

Kongen af Rom.

Helbred, og allerede i Aaret 1821 stred han sin sidste Strid. Under »Taarepilene« paa St. Helena blev ogsaa hans Lig stædet til Hvile; men alt som Aarene gik, voksede stærkere og stærkere Kravet om, at Frankrig selv vilde eje hans Grav. Omsider sendte

Regeringen et Krigsskib til Øen, og ni Maaneder senere, i Begyndelsen af Aaret 1840, kom Kisten til Paris, ført af Prinsen af Joinville og General Bertrand, som havde delt hele Fangenskabet med sin Kejser og da endnu levede. Under den største Hyldest og hele Folkets levende Deltagelse stædtes Kejseren til Hvile i det pragtfulde Gravtempel, som forud var gjort færdigt dertil.

Indgangen er fra Place Vauban ad en høj Stentrappe. Ligefor Døren er Alteret, og midt imellem begge er i Gulvet en vid, kredsrund Aabning, omgiven af en lav Stenkarm. Fra denne Stenkarm gaar Marmorvæggen lodret ned til 9 Alens Dybde, og paa Gulvet dernede staar Kisten. Denne er 6 Alen lang, 3 Alen bred og 7 Alen høj. Den bestaar af en eneste Blok finsk Sandsten, mørkerød, blankpoleret, en Gave fra Kejser Nikolaj den Første af Rusland. Det kostede 100,000 Kroner at føre den til Paris. Graven, som altsaa er aaben oventil, er 17 Alen i Tværmaal. Langs Væggen staar 12 kvindelige Marmorstøtter, som billedlig fremstiller tolv af Napoleons vigtigste Sejre. Selve Templet over Graven er en stor, firkantet Bygning, der foroven afsluttes af den høje, pragtfulde Kuppel. I hvert Hjørne er en aaben Portal, som fører ind til Sidekapeller; i det ene er et Monument over Kejserens Broder Josef, som han havde gjort til Konge i Spanien; i et andet ligger Kejserens Broder Jerôme, som han havde gjort til Konge i Vestfalen.

Alt herinde i dette Tempel er saa pragtfuldt, saa højtidelig rent og simpelt. Oppe fra den høje Kuppel, falder et gyldengult Lys over Alteret og over Kisten dernede med de store, tavse Figurer omkring. Dette gyldne Lys og de violblaa Skygger, der gyder en rolig, dæmpet Glans over det blanke Marmor, er af en vidunderlig gribende Virkning, og af Parises mangfoldige Seværdigheder vil Napoleons Grav altid præge sig dybest og længst i Sindet.

Uden om Graven runder en bred Marmortrappe sig nedad og fører ind under Alteret. Her er Indgangen til Graven, en stor Bronzedør med mægtige, alvors-

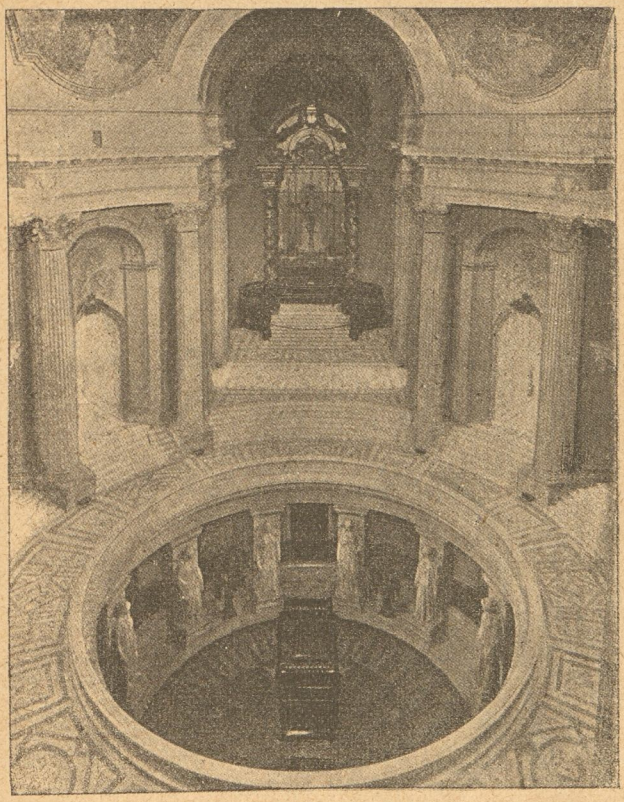

Napoleons Grav.

fulde Statuer paa Siderne og Gravmæler over Kejserens to bedste Venner: Generalerne Duroc og Bertrand. Naturligvis er denne Dør lukket og aabnes ikke for besøgende, og derfor staar man stille og

stirrer paa den og overvældes ganske af Mindets fremmyldrende Legioner. Omsider vender man sig for at gaa bort; da staar man foran en anden Dør, en Dør med Glasruder, hvorigennem man ser ind i Invalidekirken, ser hele Langskibets Midtergang med sine Rækker af gamle Faner, Sejrsminder fra Napoleons navnkundige Felttog, erobrede paa de store Slagmarker og fra næsten alle Europas Riger. Gennemskudte, pjaltede, falmede hænger de der under de høje Hvælvinger og vifter sagte i Trækvinden som synlige Vidner om, at Napoleons Æventyrsaga er troværdig Historie og ikke endnu fulde hundrede Aar gammel.

Kejser af Europa! Sultan af Asien! Nej, der staar en anden Indskrift over Graven. Da Kejseren var død, og man aabnede hans Testament, fandt man deri disse Linier: »Jeg ønsker, at mit Støv maa finde Hvile ved Seinens Bredder, i Midten af det franske Folk, som jeg har elsket saa højt.« Og det er disse jævne Ord, man har sat som Gravskrift over den store Kejser.

Til Eftertanke.

Et langt Haab er bedre end en kort Overraskelse. Goethe.

* * *

Tag Raad af alle, men — opsæt din Dom. Shakespeare.

* * *

At benytte Ungdommen paa rette Maade og i Manddommens Tid drage Fordel af de Erfaringer, man har vundet, — deri ligger Livets Lykke. Schiller.

Gertruds Bejlere.

Fortælling af Anders J. Eriksholm.
Med Tegninger af Carl H. S. Schmidt.

I.

Det var en Aften i Holbæk ved Helligtrekongerstid 1658. Fjenden var i Landet. Maaneder igennem havde svenske Soldater været indkvarterede hos Byens Borgere. Det var ikke alle Steder gaaet lige roligt til under det paatvungne Værtskab for de fremmede Krigsfolk; men nu havde man begyndt at tale om Fred, og der var dem, der mente, at de ubudne Gæster om føje Tid drog bort. Om Rygtet havde noget paa sig, var vel ikke givet, men det tjente dog til at mildne Uviljen mod Fredsforstyrrerne, og desuden havde Julefesten med dens Sammenkomster og Gildeslag for en Stund bragt Ufredstidens Bryderier i Glemme.

Hos en Borger og Laugsmester i Staden, Mikkel Andersøn Kip i Fattigbostræde, gjordes denne Aften Forberedelser til Samlag af Frænder og Laugsfæller. I den rummelige Dagligstue syslede Mikkels smukke Datter, en granvoksen Ungmø, med Madbrikker, Fade og Skaale, som hun satte paa Bordet. Dette var duget i hele dets Længde, og midt paa det tronede et tregrenet Lys i en Messingstage. Langs Vinduerne stod en Slagbænk, paa den anden Side af Bordet nogle Træstole med Halmsæder, fra et Hjørneskab i en halvmørk Krog af Stuen glimtede det af blankt Messingtøj.

Ude paa Gaden var Mørket endnu ikke faldet paa. Den unge Pige gik hen til Vinduerne og saa ud. Hun smilte

og nikkede, og der var paa en Gang noget varmt og flygtigt i hendes Hilsen, som naar man tager Afsked med en god Ven eller Kending, man venter at se igen om faa Timer.

Da hun vendte sig om, stod der en ung Mand i Stuen. Han syntes lidt duvnakket, som han stod der i Halvmørket ved Døren, og der var i hans Blik og Minespil en Forsagthed og Skyhed, der dannede en underlig Modsætning til hans kæmpestærke Skikkelse.

Ved Synet af ham farvedes den unge Piges Kinder af en mørk Vredesrødme.

„Henner!" udbrød hun. „Som du kommer listende! En skulde tro, du altid gik paa Tyvesokker, saasom dit Komme aldrig høres, før En ser dig."

Henner traadte et Skridt fremad, og da Lyset faldt paa hans Ansigt, viste det et bedrøvet, godlidende Udtryk i hans Øjne.

„Jeg faar vist aldrig lært at passe Tiden saa vel, at mit Komme bliver efter dit Tække, Gertrud."

Hun svarede ikke, men gav sig paany i Lag med Borddækningen og flyttede om med Fadene paa en støjende Maade.

„Du var nok ved at hilse af med Kornetblæseren, da jeg kom?" begyndte Henner igen.

„Kornetblæseren?" Gertrud gav et lille Kast med Hovedet. „Han traadte just ud fra Bislagsdøren, da jeg vilde tage i Dørgrebet. Det er en rank og stovt Karl at se til . . . han tykkes vist godt om dig, Gertrud."

„Naa — om saa var?"

„Saa skulde du vare dig og intet Øre laane til hans Ganteri; de Krigsfolk er ej at lide paa — de er løse Fugle til Hobe. Og mindes bør du, Gertrud, at Kornetblæseren er vort Lands Fjende."

„Der er én Ting, du ogsaa bør mindes, Henner."

„Og det er?"

„At jeg ikke staar under dit Formynderskab!"

Atter det lille stolte Kast med Hovedet, som Henner kendte saa godt.

„Hvorfor bliver du nu vred, Gertrud? Du ved dog, at jeg kun vil raade dig til det gode."

„Men har jeg skikket Bud efter dit Raad, Henner? Og gaar det dig an, om den svenske Soldat skifter Ord med mig? Er han vort Lands Fjende, da har han vel ikke selv kaaret sig dertil. Og En tør vel dristes at vise ham Gæstevenskab, saasom han af Bysens Øvrighed er herbergeret i vort Hus."

Henner stod et Øjeblik tavs. Saa nærmede han sig den unge Pige, frygtsomt og tøvende, med den tvesindedes hele Ubesluttethed over sine Bevægelser. Men hans Ord faldt med en egen tung Klang, som lod ane, at de hentedes op fra hans Væsens Dyb.

„Har du da saa helt og ganske forlist al Godhed for mig, Gertrud? Tykkes Kaarene, jeg kan byde dig, intet gode, eller hvad har du at kære over? Vi har været Venner og Legesøskende som Børn, og du ved, at min Hu har staaet til dig fra den Stund, jeg kom til Skelsaar og Alder. Men nu støder du mig fra dig med Haan og Kulde, som var jeg en bettelarm Stodder."

Paa Gertruds Kinder synedes et varmt Skær. Hun stod midt for Bordet, smuk og tækkelig i sin mørke Hjemmekjole med den kridene hvide Brystdug, og hendes Skikkelse tegnedes fin og rank i Lyskredsen fra det tregrenede Helligtrekongerslys. Ved Henners sidste Ord vendte hun sig om imod ham, og deres Øjne mødtes.

„Om du havde Kister fulde af Guld, Henner, da var du dog ligefuldt bettelarm som nogen Stodder; staar du ikke der som en Tigger — ja, som en Hund, der vil trygle sig et Kærtegn til! Men det skal du vide, Henner, at aldrig tigger nogen sig min Kærlighed paa!"

„Du har slet ingen gode Ord til mig mere, Gertrud?"

„Jeg har de Ord, du selv ved din Færd lægger mig paa Tungen. Du luster og sniger dig om mig, ihvor jeg stedes, og din Tale er en ynksom Klynken, som havde du fristet al Livsens Ørøvelighed. Der er saa lidet af en Mand i dig, Henner. Hvor din Hu driver dig frem, driver dit vankelmodige Sind dig tilbage. At du ej selv kan se det! Dine Forsætter gælder, fra Høns flyver ned, til Høns flyver op. Aldrig kan du samle din Vilje til at gøre noget helt . . ."

„Det er ikke bare Smaating, du har at sige mig paa, Gertrud".

„Jeg siger kun Sandheden. Du spurgte selv, hvad jeg havde at kære over. Nu ved du det. Jeg kunde have sagt dig det med færre Ord, og da vidste du, hvad jeg bar Frygt for . . .“

„Sig kun frem.“

„At det ingentid vilde spørges om dig, at du havde øvet en Daad, der krævede Mandevilje og Mandemod.“

Der gik en Dirren gennem den unge Karls kraftige Legeme. Det var, som om et Drag af Viljeskraft arbejdede

sig op i ham. Han rettede sin Krop, og der lyste en blank Glans i hans Øjne.

„De Ord skal du komme til at kalde tilbage, Gertrud."

„Derfor raader du selv, Henner! Sker det, som du siger, da har du mere at vinde . . . Men lad os ej skilles i Vrede. Har mine Ord krænket dig, da hold mig det til Gode. Jeg tror paa dig, Henner — det gælder blot om, at du for Alvor vil."

Gertrud rakte Haanden frem til Afsked, men Henner tog den ikke. Han vendte sig brat og gik, og Døren faldt tungt til efter ham.

II.

Gertrud var omtrent færdig med Borddækningen.

Ude i Forstuen lød højttalende Stemmer og Trampen af Støvlefødder, og snart bænkedes Gæsterne om Julemadsbordet i den store Bjælkestue, hilset Velkommen af den lille vimse Mikkel Kip med det smilende Ansigt og de lange Krollebukler ved Ørene.

Gertrud gav sig i Lag med at skodde Vinduerne. Ude i Vinteraftenen skinnede Sneen hvid og blændende, og Stjærnerne tindrede paa den store mørkeblaa Himmel.

Hun stod et Øjeblik i Tanker med Skodden i Haanden. Da fornam hun pludselig et Menneskes Aande tæt ved sit Ansigt og saa to smaa listige Rotteøjne fæstede paa sig.

„I havde nær gjort mig bange, Ole Kræmmer!"

Ole Kræmmer var langt ude over Ungdommens Aar, men der var noget velplejet over hele hans ydre Skikkelse. Han var fornemmere klædt end nogen anden af Gæsterne. Med sin brændmede Fløjlskofte og sine udskaarne Hoser lignede hans Dragt mere en Adelsmands end en Borgers, og der var over hans Væsen og Optræden en hovmodig Brammen, der røbede, at det var ham en Hjærtens Attraa at bære sin Velstand til Skue.

„Jeg bringer noget med til eder, gode Gertrud. Et lidet Pyntestykke fra min Bod, om I intet vil forsmaa." Og Kræmmeren viklede ud af sin Kofte et sirligt sammenfoldet Klæde, som han gav den unge Pige i Hænde.

„Et Silketaftes Klæde — just det samme, jeg forgangen saa i eders Bod, men ej havde Penge til at købe!" Gertrud slyngede Klædet om sine Skuldre, og hendes Fingre gled kærtegnende over det fine, bløde Taft.

De smaa Rotteøjne hvilede paa hende i lurende Velbehag.

„Ej, ej, hvor den blaa Farve klæder eder! Ole er en Kender, saar I tro. Han forstaar at vælge det rette, og han ved tilfulde, hvad der fryder de smaa knibske Jomfruhjærter."

Gertrud tog smilende Syn af sin Pynt. Men idet hun mødte Kræmmerens Blik, skød der op i hende en Følelse, der med et fejede Glæden over den modtagne Gave til Side. Med et brat Tag rev hun Silketaftet af Skuldrene og lagde det bort paa Skabet i Hjørnet af Stuen.

Ole Kræmmer havde nøje fulgt enhver af hendes Bevægelser.

„I er alt træt af at bære eders Stads?"

„Jeg har ej Stunder dertil. Det randt mig i Hu, at jeg havde forsømt at lægge Ved paa Ilden, saa Faster maa sidde i sit Kammer og fryse."

„Men naar I har lagt Ved paa Ilden, kommer I atter hid?"

„Faster har det saa ensomt. Altfor lang vil Tiden falde hende, om hun skal være mig foruden den hele Aften."

„Saa stor en Omhu, I bærer for den gamle Kvinde, Gertrud?"

„Hun har været mig i Moders Sted fra hin Dag, hun som Enke kom hid fra det Holstenske. Og en god Moder har hun været. Det Lov maa jeg give hende."

Gertrud sænkede sit Blik. Det ligesom gemte over noget — noget, hun inderst inde værnede om, at ikke Oles forskende Øjne skulde hente det frem for Lyset.

„I ved, at Faster under Pest og hærgende Sot forliste al den Velstand, hun ejede ved sin Husbonds Død. Som en fattig Kvinde kom hun i Faders Hus. Aldrig har hun kæret over sine Kaar, men det tykkes mig stundom, at jeg kan formærke, hvor hendes Tanker i ensomme Timers Grublen dvæler ved det, hun har fristet."

„Om det laa i eders Magt, Gertrud, at gøre hendes Kaar lyse og gode som før" — Kræmmeren dæmpede sin

Stemme til en fortrolig Hvisken —; „om det stod til eder at give hende lidt tilbage af den Velstand, hun har forlist — hvad vilde I da?"

Gertrud følte Kræmmerens stikkende Øjne hvile paa sig. Hun løftede ikke sit Blik, hun tyktes sig fanget i et Næt af fine Traade.

Da blev der ovre fra Mændenes Lag kaldt paa Ole Kræmmer.

„Kom hid, Ole, og tag dit Bæger som Mand i Lavet!" bød den tykke Klavs Brygger.

„Vi drikker paa, at Fredens Tider snart maa være nær, at vor Bys Handel og Næring kan trives som tilforn", tilføjede Gert Bager.

„En Skaal for, at Svenskeu maa være ude af Landet, inden Fastehøjtiden kommer!" raabte den stærke Jess Knivsmed. „Død og Pestilents over alle de sakramentiske Utyske, Skælmer og Stratenrøvere!"

Mændene løftede deres Krus og drak. Under Raab og Støjen og Bægerklang smuttede Gertrud ud af Døren.

III.

I et lidet hvidkalket Kammer, hvis væsentligste Boskab dannedes af en mægtig Alkove, et Bord og et Par Stole, sad en gammel Kone og læste langsomt og højtideligt i en storstilet tysk Andagtsbog:

„Dich, Gott, ewiger Vater, preisen wir alle Tage; und loben deinen Namen allezeit von Ewigkeit zu Ewigkeit . . ."

I den aabne Dør stod Gertrud. Hun trykkede et Kys paa den gamles Læber og satte sig derpaa ved hendes Side.

„Her har I mig igen, Faster. Vore Gæster kan bravt forlyste sig uden min Hjælp, tænker jeg."

Den gamle lukkede sin Bog og lod de store Messingbriller glide ned i sit Skød. Hendes kloge graa Øjne hvilte paa den unge Pige med øm Hengivenhed.

„Hvor du er god, Barn, at du vil blive og korte Tiden for mig. Lange og triste vil Dagene falde, naar den Stund kommer, da jeg maa sidde ene i mit Kammer, uden at se dit lyse Smil eller høre din Stemme . . ."

„Som I taler i Aften, Faster! Hvorfor skulde jeg forlade jer?"

„Kan du spørge, hvorfor? En Bejler kunde komme og begære dig til Ægteviv . . ."

„Ja, en Bejler kunde komme!"

„Han er maaske alt i Huset, Barn."

„I mener Ole Kræmmer?"

„Just ham."

Gertrud smilte — et lønligt Smil, der glimtede frem som Genskær af et skjult Straalevæld, og som et ungt Hjærte næppe selv kan gøre sig Rede for.

„Ole ser vel til, hvem han fæster . . . Men blev jeg Kræmmerens Viv, Faster, da kan I trygt lide paa, at jeg skulde intet forgætte eders Godhed imod mig!"

„Aa — Tak, Tak, Barn!"

„Jeg vilde hygge om Jer i mit ny Hjem, som I hyggede om mig, da jeg var lille. Det blødeste Sæde og den luneste Krog skulde være Eders. Og Piger skulde gaa jer til Haande som fordum."

„Aa, Barn, Barn!"

„Og jeg vilde trine ind i Kramboden og tage de fineste Tøjer — blommede Fløjeler, riflet Silke og Damaskes Klæde og brede det altsammen ud for jer og sige: Tag, Faster, tag! Drøm Eders Ungdoms Velstand og Lykke tilbage!"

„Aa, Barn, Barn!"

„Men jeg kommer ikke til at trine i Kramboden som Ole Kræmmers Viv!"

Uden at have hørt Gertruds sidste Ord nikkede den gamle med et lykkeligt Smil til den unge Pige.

„Saa glad du har gjort mig, Barn!"

De to Kvinder sad tavse et Øjeblik, hver i sine Tanker, der bevægede sig ad vidt forskellige Veje. Fra Gildesstuen lød ind til dem nogle Ord af en Drikkevise:

„Saa drikke vi Santa Bentes Skaal,
Santa Bentes Skaal . . ."

„Hu, for en Lystighed derinde, Faster!"

„De holder jo Gilde, Barn. Om du gik dem for Borde, vilde din Fader vist tykkes godt derom."

„Og Ole Kræmmer?"

„Ogsaa Ole Kræmmer."

„Jeg bliver helst hos jer, Faster. Al den Larmen og Stimen staar mig lidet an."

„Du er ung, Barn, og det unge Blod trænger til Munterhed og livlig Omgængelse."

„I taler, Faster, som vilde I fluks være mig kvit."

„Det ved du, Barn, jeg ikke vil."

„Nu, saa lader I mig bliver her."

Gertrud gik hen til Vinduet, løftede Skodden fra og saa op imod Stjærnerne. Hendes Hjærte bankede stærkt, en sælsom Uro bølgede gennem hendes Sind. Havde hun Lykke eller Sorg i Vente? Skulde hun træde for Altret som Ole Kræmmers Brud? Nej, nej, aldrig i Evighed! Om saa hendes Fader hundrede Gange vilde tvinge hende dertil! . . . Langt hellere gav hun Henner sit Jaord — Henner, hendes trofaste Barndomsven med det bløde Sind. Kanske hun kunde forme hans Vilje og føre ham frem til Manddom. — —

Nej, nej, heller ikke Henner! Der var en anden, hvis Billede trængte sig frem i Forgrunden. Naar hun tænkte paa ham, da ildnedes hendes Blod, det var, som hendes Sans og Samling forgik, hun var baade glad og angst i den samme Stund . . .

Men hvad baadede disse Tanker? Var de ikke som Blomster, der duftede i Dag for at visne i Morgen? . . . O, I hellige tre Konger, I raade et ungt, kærlighedsbankende Hjærte i dets Kvide — I stærme og vogte det for Ulykkens bitre, kvalfulde Dage! . . .

Den gamle havde vendt sig lyttende om imod Døren.

„Jeg tykkes, nogen famlede ved Dørgrebet, Barn. Se ud, om det skulde være Kornetblæseren."

Gertrud saa ud, men vendte skuffet tilbage.

„Der var ingen, Faster."

„Saa længe han bier med at komme i Kvarter."

„Maaske kommer han intet. Det er alt silde."

„Og mine Øjenlaage bliver saa tunge . . . . Ved du, Barn, at jeg har gaaet og været ræd for den unge svenske Soldat?"

„For Kornetblæseren?"

„At han skulde have daaret dit unge Blod."

„Hvor kunde I tro . . .!"

„Ogsaa Ole Kræmmer bar Frygt derfor. Han fortroede sig til mig i Enrum forgangen."

„Han fortroede sig til jer?"

„Skriftede, at han bar stor Kærlighed til dig og vilde gøre dig til sin Ægtevid for Gud og Mennesker, om du gav dit Minde, som din Fader havde givet sit. Men du viste Kornetten din synderlige Gunst, tyktes han."

„Og det sagde Ole Kræmmer?"

„Det sagde han. Men jeg svarte, at han dømte fejl om dit Sind. En gaar helst saa lønlig med sligt."

Gertrud nikkede som i Drømme. „Ja, det er sandt!"

„Men jeg sagde det mest for at stille ham tilfreds. Jeg kendte jo intet selv dine Tanker — dengang. Saa meget kærere er det mig nu at vide, at Ole kan være tryg for sin Bejlen."

„Hvoraf ved I det, Faster?"

„Af din egen Mund, Barn. Du sagde det nys, da vi taltes ved derom."

„Gjorde jeg?"

„Du lille Skælm! Du har mig nok til Bedste . . . . Aa, Barn, hvilken Lykke for dig at drage ind i Kræmmerens rige Hus?"

Gertrud stod med Ansigtet bortvendt fra Fasteren. Hun pressede Hænderne mod Brystet, som stedtes hendes Hjærte i Angst og raadløs Kvide, og hviskende, som for sig selv, sagde hun:

„Ogsaa Lykken kan købes for dyrt."

„Hvad sagde Du, Barn?"

„En overvættes stor Lykke, Faster!"

„Ja — ikke sandt? Og glad skal jeg sidde i Arnekrogen under det Tag, hvor Du raader for Dug og Disk."

— Fra Gaden hørtes Lyd af en Fodgængers Trin over den frosne Sne. Trinene standsede udenfor Mikkel Kips Hus. Gertrud aabnede skyndsomt Døren, men veg tilbage, som ramt af mørke Anelser, da en væbnet Bysvend traadte ind.

„Hvad fører Eder hid?" spurgte den gamle.

„Jeg bringer Bud og Melding til Mikkel Andersøn."

„Melding fra hvem?"

„Fra den svenske Kvartermester. Anlangende Soldaten, der er herbergeret i Mikkels Hus . . . Han er kommen en Ufærd til."

Gertrud var bleven hvid som Væggen, hun lænede sig til. Hendes Blik fæstede sig i angstfuld Spørgen paa Byfvenden: „Han er død?"

Byfvenden nikkede.

Den gamle havde med Møje rejst sig fra sin Stol.

„Men hvordan i Herrens Navn er det gaaet til?"

„Han er bleven dræbt under en Tvistighed — af Kvartermesteren."

Medens Byfvenden gentog sin Melding i Gildesstuen, var Gertrud med et halvkvalt Skrig sunken om paa en Stol.

„Men saa fat dig — fat dig, Barn! Saa holdt du alligevel af den svenske Soldat?"

„Jeg vidste det ikke, Faster — før nu."

„Aa, Barn, Barn!"

Gertrud slog Øjnene op og saa Fasteren staa bøjet over sig i dyb Smærte. Da tog det paa at bævre om hendes Mund, og hun brast i en hæftig Hulken.

„Tilgiv mig, Fader! Jeg kan ikke — jeg kan ikke tage Ole Kræmmer!"

Det kom afbrudt af Graaden. Fasteren lod hende rolig græde ud. Der var kommen et ejendommeligt Glimt i den gamle Kvindes Øjne. Det pludselige Dødsbud havde som et Lyn staaret gennem det koglende Væv, hvori hendes Drøm om nye Dage i Velstand og Herlighed havde spundet hende ind. Nu fattede hun Meningen af Oles forblommede Tale forgangen. „Om En vilde frem, da maatte En gøre sig Vejen ryddelig", havde han sagt. Men Kræmmerens Minespil under denne Ordveksel, der fandt Sted i hendes Kammer, forstod hun først nu til fulde. Kvartermesteren var herbergeret i Ole Kræmmers Hus. Havde ikke han været Oles Redskab til at rydde Vejen? Var den foregivne Tvistighed andet end et Rænkespil, og havde ikke Ole med blanke Sølvdalere betalt den unge svenske Soldats Død?

Den gamle nærede ikke mindste Tvivl derom. Ole Kræmmer var kommen til at staa for hende i hele hans listige, rænkefulde Ondskab, og hun gyste ved Tanken om, at hun havde villet vende Gertruds Sind og Hjærte til ham.

Gertrud havde lagt sit Hoved i Fasterens Skød. Efter den stærke Sjælespænding med dens Svingning mellem Længsel og Glæde, Angst og Sorg, var der lidt efter lidt faldet Ro over hendes Sind. Hun græd ikke mere, men følte sig saa usigelig træt. Mærkede en Tyngsel i alle Lemmer, saa hun næppe kunde staa eller støtte.

Og snart var Lyset slukt i Kammeret, og den store Alkove gemte to sovende Kvinder. Men da Gertrud lukkede sine Øjne, gled Henners Billede som et flygtigt Glimt forbi hendes Syn.

IV.

Gildesstuen i Mikkel Kips Hus var forlængst tom, og Gæsterne, der var blevne usikre paa Benene under rigelig

Nydelse af det stærke Julebryg, samlede sig hver til sit i den stjærneklare Vinteraften.

Mikkel Kip stod i Døren og hilste af med Gæsterne. Hans Tunge mægtede næppe at føre Ordene frem, men hans Ansigt smilte bestandig, og det syntes næsten, som vilde det beholde det samme maskeagtige Smil, om nogen stødte ham en Kniv i Brystet.

Da den sidste Gæst var forsvundet om Hushjørnet, stængte Mikkel Døren og vaklede derpaa ind for at søge Hvile efter Aftenens Møje. Men da han naaede Sengen, var hans Kræfter udtømte. Med et brændende Lys i Haanden snublede han over Sengefjælen, blev liggende tværs over Sengen og sov med det samme.

En Stund efter kom det ham for, som hørte han en sælsom Gnaven i sin umiddelbare Nærhed. Det lød, som v r det Mus, der gnavede i Sengehalmen under ham. Men hans Hoved var altfor tungt. Han kunde ikke løfte det fra Puden, kunde ikke faa de søvndrukne Øjne op for at se, hvad der var paa Færde. Og den gnavende Lyd blev ved . . . den steg til en Knitren og Knasen som af et glubende Rovdyrs Tænder

Og da skar et Raab gennem Natten:

„Brand! Brand! Mikkel Kips Hus brænder!"

Vægtere og Bysvende kom til. Underlig raadløse stod de fleste. Med deres Spyd forsøgte de at aabne Døren for at trænge ind i det brændende Hus, men de solide Egeplanker gav ikke efter, og under det gavnløse Arbejde slog Røg og klare Flammer op gennem Husets Tag.

Da var der en høj, kæmpestærk Svend, der med lynsnar Hast banede sig Vej gennem Vægternes og de tililende Borgeres Skare. Hvorfra han kom, saa ingen. Han holdt en stor Økse i sin Haand. Med et Par kraftige Slag sprængte han Dørfyldningen, hvorefter han skyndte sig ind i Huset.

En kvælende Røg væltede imod ham, men han ænsede den ikke, ilte uforsagt fremad. Og snart stod han i et Kammer, der var opfyldt af Røg, men endnu urørt af Ilden, holdende en ung Kvinde i sine Arme.

Hun var halvt bevidstløs, da han bar hende ud, men da

den friske Natteluft strøg over hendes Pande, slog hun Øjnene op og kendte sin Redningsmand.

„Henner!" udbrød hun. „Henner!"

Ja, det var Henner. Opfyldt af Harme over Gertruds krænkende Ord havde han, i Stedet for at gaa til sit Hjem, drevet rundt paa Gaderne og var saaledes blandt de første, der kom til Brandstedet. Tanken om, at Gertrud var i Fare, ja maaske død, lod ham glemme den lidte Krænkelse og gav ham Mod til at trodse Dødsfaren, medens de andre stod samlende og raadløse.

Han søgte atter ind i det brændende Hus. Røgen blindede hans Øjne, og Ilden, der havde faaet ny Næring ved Luften udefra, greb fat i hans Klæder.

Der forløb en Tid — en Tid i angstfuld Spænding, lang som en Evighed. Da viste Henner sig atter, bærende en ny Byrde, som han varsomt lagde i den unge Piges Skød.

„Lever Fæster end?"

„Hun lever."

Henner drog sin Kofte af og svøbte den om den gamle Kvindes Legeme. Ogsaa Gertrud var paa lignende Vis bleven skærmet mod Vinterkulden.

Byfvendene havde imidlertid bragt Mikkel Kip ud. Hans Krop havde flere Brandsaar, men han sov endnu, og hans Ansigt smilte som før.

Kort efter var Huset brændt ned. Men da Morgenen kom, var de brandlidte under Tag hos Henners Forældre i en liden hyggelig Værtsbod ved Labeksbommen i Byens østlige Del.

Henner stod i Stuen, hvor de to Kvinder hvilte paa et hastigt opredt Leje.

Hans Skikkelse syntes helt forandret.

I denne Nat var han modnet til Mand. Det var, som han med et havde kastet Ham og strøget det forsagte, det modløse og tvesindede af sit Væsen som en Fornedrelsens Klædning.

Han var vokset aandelig rank i disse Timer, hvor han havde staaet Ansigt til Ansigt med Pligtens Bud og følt Dødens Sværd over sit Hoved.

Men heller ikke for Gertrud havde denne Nats Hændelser

været uden Betydning. Det stolte og selvsikre i hendes Natur havde faaet et Knæk. Hun var kommen til at se paa Henner med andre Øjne . . . Havde hendes Elskov til den svenske Soldat da været mere end en flygtig Brand, let at tænde og snar at slukke? Naar hun tænkte derpaa, var det hende altsammen som en underlig Drøm. Der var Sorg i hendes Hjærte, men ikke den bitre, uhelselige Sorg, der stænger sig livsfjendtligt inde som i en Fæstning. Det var den stille, vemodige Sorg, der kan grædes ud ved en trofast Vens Bryst.

Kun vinkede Henner hen til sig, og stille greb hun hans Haand.

„Henner", bad hun, „kan du tilgive mig, at jeg har krænket dig, og kan du glemme alle mine umilde Ord?"

Det varme Glimt i Henners Øjne røbede, at Tilgivelse var skænket hende i fuldeste Maal, og ømt bøjede han sig ned og kyssede den Haand, der frivillig havde lagt sig i hans.

Skæmt.

Efter et Jernbanesammenstød fandt man en Mand siddende uskadt i en af de knuste Vogne. Da det var første Gang, han kørte med Tog, spurgte han en Konduktør: „Stopper De virkelig altid saa hurtigt?"

Den rejsende: „Hvor langt er vi fra Land, Kaptajn?" — „En knap Fjerdingvej." — „Hm! — Jeg kan ikke se det. I hvilken Retning da?" — „Lige neden under os."

Ingemanns Brud og hans Forlovelseshistorie.

Af Nicolaj Bøgh*.

Lucie Marie Mandix blev født i København den 13. Februar 1792. Hendes Farfader var Generalauditør og hendes Fader ligeledes juridisk Embedsmand; Moderen var Datter af Kapellanen ved Frue Kirke Hvistendahl. Igennem flere Slægtled stammede hun baade paa fædrene og mødrene Side fra Embedsfamilier. Faderen var en meget begavet Mand, der i noget mindre end 6 Aar havde taget 5 Examiner, deriblandt 3 Embedsexaminer: den teologiske, den juridiske og den store filologiske, alle „med Berømmelse". Efter med Dygtighed at have beklædt forskellige juridiske Embedsstillinger blev han i 1801 Amtmand paa Bornholm. Her tilbragte han 3 tildels glade Aar og blev saa Kommitteret i Rentekammeret. En voldsom Gigtfeber med apoplektisk Karakter angreb ham i 1812, og i 1818 bragte et lignende Anfald ham Døden nær. Han kom sig dog,

*) Mine Kilder til denne Skildring have været: Ingemanns „Tilbageblik paa mit Liv og min Forfatter-virksomhed", hans Digte, Schwanenflügels „Ingemanns Liv og Digtning", „Dansk Literaturtidende" 1831, „Breve til H. C. Andersen", „Breve til og fra B. S. Ingemann" og mundtlige Meddelelser.

saa at han i 1822 kunde forfremmes til Deputeret for Finanserne, fra hvilken Stilling han i 1830 tog Afsked med fuld Gage i Pension. Han var da Konferensraad. Det var en stille, bramfri, redelig Mand med et lille, svagt, men dog udholdende Legeme, der imidlertid bevægede sig ubehændigt, hvoraf fulgte en vis Undseelse og Frygt for Anstød. Af sin Fader var han tidlig holdt til Bøn og Læsning i Bibelen, og, skønt han med alle sin Tids livlige unge Mennesker hyldede de franske Revolutionsideer, hørte han altid til de Moderates Parti. Han var med blandt Borger- og Bonde-Frihedens ædleste Talsmænd, kendte ikke Menneskefrygt, viste ikke Omhu for egen Fred eller Lykke, men røbede i Alt frimodig Sandheds- og Retfærdigheds-Følelse. Korthed og Bestemthed prægede ham, derfor talede han kun lidet og fik ligefrem Kvalme ved overflødig og vidtløftig Snak. De skønne Kunster havde han ikke ringe Sans for. Blandt Digterne elskede han højest Johannes Ewald, hvem han personlig havde kendt, og til sine seneste Dage glædede han sig over Holberg; men han var aldrig ensidig; det Skønne som det Gode elskede han i alle dets Skikkelser og var ualmindelig modtagelig for al ny opdukkende Ytring af ægte Poesi.

I sit 31. Aar (1789) holdt han Bryllup med sin 3 Aar tidligere fæstede 33aarige Brud. Hun skildres som fredelig og kærligsindet; om hendes „lyse Aand, ædle Hjærte og rene Tænkemaade" har han selv vidnet i et Manuskript, bestemt til „at bevare hendes elskelige Minde i Familien". Hun døde i 1816. Efter sin Afskedigelse tog han Ophold hos Ingemanns i Sorø og døde der 1831.

Af dette Ægteskab fødtes to Børn, en Søn, som døde tidlig, og en Datter, om hvem jeg her vil tale.

Man mener jo — eller har i alt Fald tidligere ment — at den unge Pige, ja, i det hele: den Kvinde, der mindst omtales, er den bedste. Om Lucie Mandix'es Barndom og første Ungdomshistorie veed man næsten Intet Hun voxede op i et stille Hjem hos fint dannede Forældre, der vare lykkelige ved hinanden og ved hende. Tidligt droges hun mod Bøger og levede der et romantisk Fantasiliv. Selv fortæller hun: „Som ganske Lille læste jeg en Børnebog af Madame Genlis, hvor Scenen er i Spanien; som Halv-

voxen læste jeg i „Galathea“ (ɔ: den i Baggesens „Da jeg var lille“ omtalte Roman af Franskmanden Florian efter den spanske Digter Cervantes), Gonsalvo de Cordova og Don Quixote og levede mig ved dem ind i det spanske Liv. Hyrdernes Nomadeliv paa deres Bjærge, som strækker sig gennem hele Landet, gav et smukt Sceneri, de smaa romantiske Begivenheder tiltalte Fantasien, og det hele gav en Stemningspoesi, som jeg har bevaret Indtrykket af mit hele Liv. Kroscenerne og de komiske Partier, som ere tegnede med mere skarpe, karakteristiske Træk, tiltalte mig derimod mindre; men de staa dog alle saa levende for mig, som om jeg havde oplevet det Alt.“

Som Supplement hertil og som Bevis paa, hvorledes det Usædvanlige lokkede hende og hvor følsom hun var, kan jeg fortælle en Scene fra hendes 16. Aar (1808). Hun besøgte en Enkefrue og dennes fire Døtre, hendes Veninder, der boede i et Gartnerhus nær Indgangen til Frederiksberg Allé. Hun siger da: „To eller tre Vogne med en Mængde spanske Soldater bleve førte tæt forbi Vinduerne. Vi fløj naturligvis Alle med stor Deltagelse til Vinduet. Vi vare fem Brunetter, og mine fire Veninder vare meget smukke. Det var forunderlig gribende at se disse lænkede Mennesker, som saa uskyldige bleve førte til Døden, ligge der i deres hvide Uniformer med de brune Ansigter og, idet de saae os unge Piger, glemme hvad de drog i Møde, brede Armene ud mod os med Overraskelsens Udbrud, medens de sorte Øjne straalede af Glæde. Dette barnlige i Sjælen er saa dejligt. For os, som vidste, at de som Desertører skulde skydes af de Franske, var det smerteligt at se det sidste Glimt af dem.“

Ingemann siger om hende:

> O, Du var skøn som Barn; Du saae kun ikke
> det Lys, der gav jit Skær til Lok og Kind
> og Ædelstenens Glans i Øjets Blikke.

Han taler om hendes „Væsens aandsbelyste Barnebillede“, om hendes brune Øjnes Dyb, som var Aandens Spejl, det dunkle Haar og de brune Kinder, som ikke behaged hende selv. Han siger:

„Jeg saae Din Alvorsleg i Barnehjemmet,
„Din Studsen, naar de Ældre ad Dig lo,
„Din Fryd, naar frit Du sad, hvor Fugle bo,
„mens Dukkeverdnens Glæde var Dig fremmed.
„Jeg saae Din Ungdoms Sjæleflugt, uhæmmet
„af ydre Tvang, en Villie, fast og tro,
„en Kærlighed, en Aandens Tillidsro,
„som ingen Magt i Farens Stund har skræmmet."

Sandheden af dette sidste Udsagn beviste hun bl. a., da hun var 15 Aar gammel. Det var i 1807, og hun havde da erfaret, at hendes Moder mange Mil borte fra hende laa farlig syg. Hun vilde strax ile til hende for at pleje hende, hvilket hendes Nærmeste søgte at forhindre, da Sjælland var oversvømmet af engelske Soldater. Saa tog hun Drengedragt paa og forlod ved den første gunstige Lejlighed sit Hjem; men hun fo'r vild og maatte tilbringe en Nat i et Træ, medens hun stadigt var udsat for at falde i Fjendevold. Endelig fandt hun et Tilflugtssted, hvorfra hun blev bragt til sit Hjem. Det er om denne Begivenhed, Ingemann synger:

Jeg ser Din Gang hin Nat blandt Fjendehære:
alene ledet af Din Engels Haand,
formummet, tryg, Du bjærger Liv og Ære.
Du vil hvad Dig tilhvisker Haabets Aand,
Du vil til Hjælp i Smitsotdødens Bolig —
og hvad Gud vil i Dig, Du vover rolig.

Fra sit 9. til sit 12. Aar opholdt hun sig paa Bornholm, ellers i København, hvor hun altsaa i en Alder af 9 Aar — kort før hendes Fader blev Amtmand — oplevede Slaget paa Rheden og i Femtenaarsalderen Englændernes Bombardement. Hun fik da Bud fra en mindre fredelig Verden end den, hun ellers var vant til at leve i.

Hun voxede frem til stadig stærkere aandelig Udvikling. Megen musikalsk Begavelse viste hun og dyrkede Musikken praktisk. Æstetisk Literatur var hendes Trøst og Glæde, hun forstod den fint og optog den energisk i sig. Der boede en Kunstnersjæl i hende, og denne vendte sig med sin dybeste Trang mod Malerkunsten.

Ligesom hendes Natur ingenlunde var almindelig, saaledes var hendes ydre Person det heller ikke. Hun var snarere

over end under Middelhøjde, havde et slankt, elegant Legeme med en fuld Barm, hendes Træk vare smukt markerede, hendes Læber smalle, fint formede, og hendes brune Øjne ualmindelig store og udtryksfulde. Hendes Fødder og Hænder vare smaa og smukt skabte. Der var noget graciøst og svævende over hende, og ikke meget „jordisk" var det Indtryk, hun gjorde.

I 1806 kom Ingemann, 17 Aar gammel, som Student til København. Da var hun henved 14 Aar. Det fremgaar af hans Digte, at han har kendt hende som Barn, og han maa altsaa temmelig snart efter sin Ankomst til Hovedstaden have truffet hende. Ved Nytaarstid 1811 fik han Bolig paa Walkendorfs Kollegium i St. Pedersstræde, og da blev han hendes Genbo. Her er han meget optaget af hende. Han skriver:

Derfra kan jeg nu se, naar Porten hos Genboen rasler,
Hvo der gaar ud eller ind, og om ej hende det er,
om ej det rødlige Sjal histovre paa Fortovet blinker,
om hun med Faderen ej gaar den sædvanlige Gang;
og, er det hende, o Fryd, saa seer jeg dog hende saa længe,
indtil det rødlige Sjal ganske er Hjørnet forbi

Andensteds synger han:

St. Peders Navn jeg nævned tit med Glæde:
det var, som han sin Nøgle mig betroede
til Paradiset, hvor min Lykke boede —
St. Peders lille lykkelige Stræde.
For mig blev det et Paradis hernede:
hos Dig en Gren af Livets Træ der groede;
ved Rudens Karm, hvor Dine Blomster stode,
var stundum deres Engel selv tilstede.
Iløn fra Walkendorfs Asyl hver Morgen,
naar Du til Vindvet kom, jeg forsted nøje,
om ej der fløj en Straale fra dit Øje;
og, fløj den, lys og mild, — Alverdenssorgen
jeg kunde frejdig kue hele Dagen
i Ungdomslivets Kamp mod Verdensdragen.

Han kom paa Bal med hende, og til sin Død gemte han de smaabitte Balsko, hun havde havt paa, første Gang han dansede med hende. Han havde lovet at laane hende Schillers Tragedie „Die Jungfrau von Orleans" og med denne begav han sig til sin „Fremtids Sanggudinde". Han skriver:

Jeg standsed ved din Dør. Min Haand den rørte,
et Fremtidsliv laa skjult i Drøm og Tanke
og vilde sprænge Hjærtestrømmens Skranke.
Du aabned Døren, og Din Røst jeg hørte.
Hint Velkomstord endnu saa skønt mig klinger,
som naar til Helligaften Klokken ringer.

I 1811 udgav han sin første Digtsamling, og han siger, at hun med kærligt Sind og Øje har fulgt ham, fra han første Gang greb i Lyrens Strænge. Han var den Gang meget vemodig og følsom; hans Moders, fire Brødres og hans kæreste Ungdomsvens Død medvirkede til hans sørgmodige Stemning, og han troede, at den Lungetæring, som havde dræbt hans Moder og tre Brødre, ogsaa skulde gøre det af med ham; han var gennemsigtig, bleg og fin med en spinkel Legemsbygning og i nogle Aar saa udmagret, at det var en Gru at se paa; han levede kun i en drømt Verden, og al hans Trang samlede sig i „Kærlighedens grænseløse Længsel og Higen", men saaledes, at denne Kærlighed næsten var ganske uden Sanselighed.

I sit romantiske Digt „Varners poetiske Vandringer", hvor Varner efter hans egen Tilstaaelse er ham selv, har han skildret os sin Kærlighedshistorie. Denne Skildring er i Aand og Form saa vidt forskellig fra det, der tiltaler vor Tids Læsere, at jeg kun skal gøre et kort Uddrag af den. Jeg begynder der, hvor Lucie Mandix betræder Scenen. Han siger: „Hvordan skal jeg beskrive Dig, hvad der er foregaaet med mig? Jeg er blevet et andet Menneske; der er opgaaet et Lys for mig, som viser mig Jorden saa skøn, saa himmelsk. Jeg har set hende — hende, som jeg elsker, som jeg evigt har elsket, men aldrig før set med legemlige Øjne. — Nu forstaar jeg først mig selv tilfulde. Nu veed jeg hvad jeg manglede. — Jeg havde set mange skønne Piger i Verden; men hun var ikke iblandt dem. Dog har jeg seet hende: jeg saae hende for længe siden blandt min Barndoms lykkelige Syner: hun har staaet som en Engel ved min Vugge og lullet evige Harmonier. . . . . Og nu har jeg set hende igen! Det var hende, det maa være hende, eller Himmel og Jord og min egen Tilværelse er et Fantom. Jeg var i Kirke i Søndags; det var til Froprædiken. . . . . Aldrig før har jeg

følt saa inderlig Trang til Samfund med Gud, og aldrig før har jeg følt mig ham saa nær; der gennemfo'r mig en besynderlig Gysen, som snart opløste sig i en dyb og hellig Rørelse. Jeg hældede mit Hoved til en affides Pille, og hede Taarer nedrullede over mine Kinder. Jeg bad til min Gud; jeg bad ikke om Lykfalighed, jeg bad kun om Fred; og, da jeg hævede Øjet, saae jeg Himmelen aaben, og den evige Fred stod forklaret for mig med den himmelske Marias Aasyn; ja, det var en himmelsk Maria, . . . guddommelig i sin Menneskelighed. Mørkebrune Lokker henbølgede over den kyske Barm, som et fort Silkeslør indhyllede, og andagtsfulde Taarer opfyldte det klare, himmelvendte Øje. Hun saae mig ikke; thi hendes Sjæl var hos Gud. Men, da hun rejste sig for at gaa, da blev hun mig va'r; thi jeg stod som naglet til Jorden og mægtede ikke at røre mig. Hun maa have mærket, hvad der rørte sig i mig; thi en pludselig Rødme udbredte sig over hendes Kinder, og, før jeg kunde komme til mig selv, var hun forsvundet. Som berusет tumlede jeg et Par Skridt fremad, men vovede ikke at følge hende. Jeg satte mig nederst i Kirken i en enlig Stol og græd og takkede Gud . . . .

Jeg er saa lykkelig ved at have seet hende og har dog ikke gjort et Skridt endnu for at oplede hende. Jeg veed jo, hvor hun er. Hun indaander jo den samme Luft som jeg, gaar paa den samme velsignede Jord og tilbeder den samme Gud som jeg. O, . . . jeg er blevet et bedre Menneske: jeg kan atter med barnlig Glæde se Faderens Aasyn i Himmelen og hans Billed i Mennesket og den skønne Natur. Jeg elsker!

Hvilken Verden af evige Tanker ligger der ikke i dette ene Ord! . . .

. . . . . Hun staar som en Kerub og værner om Paradiset i mit Hjærte, og der opstaar ingen Tanke, som Uskyldigheden vilde blues ved. Om hende drømmer jeg, paa hende tænker jeg, om hende sjunger jeg, og hende, kun hende, seer jeg i den hele Verden. Allevegne føler jeg,

hun er mig nær; thi imellem Aander gives ingen Adskillelse . . . .

Han kommer nu til et Bryllup, hvor der er Dans, og fortæller da:

Jeg traadte ind, og — det Første, som mine Øjne faldt paa, det var hende. Som en blussende Ildstøtte var jeg kommet ind; men, da jeg saae hende, stod jeg pludseligt kold og bleg som en Snemand; thi saaledes havde jeg ikke ventet at se hende: hun fo'r smilende forbi mig i en Dansers Arme i støjende Vals. O, Gud, hvis hun var Bruden! Den Tanke fo'r som et Lyn igennem min Sjæl og — forsvandt; thi med saa glad, saa barnligt et Aasyn kan ingen Brud danse. Jeg skyndte mig ind i et andet Værelse og satte mig hen i en Krog, hvor jeg ubemærket kunde se paa de Dansende. . . . Maria hvirvledes atter hen for mit Øje. „Er det den samme Maria", tænkte jeg, „som jeg første Gang saae for Guds Øjne i den helligste Andagt? Hvilken Forskel! Og dog den Samme: Hist en bedende Helgeninde, her en dansende Gratie!" Det varede længe, inden jeg kunde forsone mig med denne Dobbelthed . . . . Nu kom Maria til; hun hilste mig lidt fremmed; men . . snart tog hun Ordet og holdt en Lovtale over Dansen med saa megen Livlighed, Uskyldighed og Naivitet, at jeg var glad ved, hun ikke havde hørt mine Skruplerier . . . Nu udbad jeg mig en Dans med Maria . . .; men hun bad mig lade hende udhvile sig lidt til næste Gang. Og . . . tænk min Lyksalighed, jeg sad alene med hende en hel Time, og, er det muligt i saa kort Tid at gøre dybe Blik i et Menneskes Indre, saa er det lykkedes mig. Uden i mindste Maade at ville glimre eller lægge overordentlige Kundskaber for Dagen har hun i en enkelt Samtale med den huldeste Naturlighed røbet saa megen Aand og Smag og Sans for alt Skønt og Godt, at jeg havde Møje med at skjule min Henrykkelse. Hun fortalte mig tilsidst, at hun . . . . havde hørt . . . . mine Sange, og hun takkede mig derfor med Inderlighed . . . . Om den stumme Scene i Kirken talte hun ikke et Ord, og jeg vovede ikke at minde

hende derom. Tiden løb bort, en ny Dans begyndte, og vi mærkede det ikke. En let Rødme fo'r over Marias Ansigt. „Kom, lad os skynde os", sagde hun, „at vi kan faa en god Plads." Og i et Øjeblik stod vi i de Dansendes Række. . . . Jeg saae paa Maria og mødte et Øje, besjælet

Ingemann som ung.
Efter et Maleri af Koop.

af den livligste, næsten barnlige Glæde: Dansen og Musikken vare vist nu hendes eneste Tanke. Men jeg — jeg tumlede hen som beruset og vidste ikke selv, hvor jeg var. Med Maria ved Haanden fløj jeg gennem de svævende Rækker, og det var mig saa sælsomt lyksaligt, som var jeg løsreven fra Jorden og henhvirvledes med hende til Sfærer-

nes Toner i det evige Rum. Saaledes har jeg aldrig været tilmode. Mod Morgenstunden skiltes Selskabet ad. Jeg tumlede hjem og kastede mig paa mit Leje, og i Drømme nød jeg Samtalen med Maria og Dansen igen. Da jeg vaagnede, syntes det Hele mig en lykkelig Drøm.

Jeg har . . . været hos hendes Forældre. Det er mig saa vel, saa elskeligt d e r, som var jeg i min Faders Hus, som vare mine Forældre komne til Live igen og havde medbragt en Søster fra en bedre Verden, og som om jeg kun havde drømt engang, at jeg var fader- og moderløs og forladt. O, ... jeg kan ikke beskrive, hvad der saa forunderlig mægtig drager mig til disse Mennesker. Naar jeg ikke har været der i nogle Dage, er jeg næsten syg af Længsel, og, saa ofte jeg tør uden Frygt for Paatrængenhed, gør jeg mig et lille Ærinde derover, nu med en Bog, nu med Musik, nu med en Blomst. Vore fleste Samtaler have hidtil været om Malerkunst og Digtekunst, og jeg gaar aldrig fra hende uden med de dybeste Følelser af Agtelse og Kærlighed.

Hun havde nylig læst (Schillers) „Don Carlos"; den havde henrevet hende, og hun talte derom med Følelse og Begejstring. „Men", sagde hun, „Et forstaar jeg kun ikke; Don Carlos siger i sidste Akt:

„En Drøm saa lang og sær har tynget paa mig.
„Jeg elskede. Nu er jeg vaagnet. Glemt
„skal nu det Forbigangne stedse være."

Det forstyrrer mig det Hele. Sin timelige Lykkaligbed kan han opofre, enhver jordisk Forbindelse kan han resignere paa; men hvorledes opofre sin Sjæl, sit Haab om evig Lykkaligbed?" — Saaledes tænker hun om Kærlighed. O, mon hun saaledes kunde være i Stand til at elske?

. . . . Jeg havde givet hende Goethes „Faust" at læse; men hun gav mig den tilbage og sagde: „Jeg forstaar den ikke!" Og det glædede mig, at hun ikke forstod den. Det Gode staar saa skønt og klart for hendes Øje, at det

Onde selv kun bliver flygtige Skyer paa den lyse Himmel, som opløse sig i de evige Solstraaler og vorde gyldne Troner for Guds Engle, som nedstige og forkynde hans Herlighed. Jeg vilde bevise hende et Helvedes Mulighed; men jeg blev stum, da hun sagde: „. . . Vil De vise mig et Helvede for at berøve mig en Himmel? Hvor kan gode Aander være salige, naar der gives Fordømte, som lide evindeligt?" — „Nej, nej", sagde jeg henrykt; „for Dem gives der intet Helvede; thi De har Himlen — —"; jeg holdt inde for ikke at begaa en Daarlighed i min Glæde, eller vel endog sige smukke Ting.

. . . . Hvad Laura var for sin Petrarch, det er Maria for mig, og, synger jeg end ikke saa skønt om min Elskov som han, saa elsker jeg dog vist ikke mindre. O, skal end denne Kærlighed blive min Død, saa skal jeg dog i min sidste Stund velsigne den; thi den har vist mig det evige Liv, og Himlen er skøn, om vi end se den gennem Taarer . .

. . . Hvad skal jeg tro om Maria? Hendes Blikke synes mig undertiden saa betydningsfulde; men hendes Tone, ak, den er dog for høflig, for fremmed til at være fortrolig, Ak, mon hun da slet Intet skulde føle for mig? . . .

. . . Jeg gaar mørk og tungsindig omkring hende som Skyen om den lyse Maane; og, naar hun er munter og glad, saa smiler jeg ogsaa; men mit Hjærte er færdig at briste derved . . . Græde — selv det kan jeg ikke. Kun, naar vi om Aftenen sidde sammen i Tusmørket og Stemningen bliver højtideligere iblandt os og Maria sætter sig til Klaveret eller griber Harpen og synger Aladdins Vuggesang ved hans Moders Grav eller Skøn Valborgs Vise, da kan mit beklemte Hjerte faa Luft . . . Jeg vender mig roligere til Maria igen, hører paa den søde, vemodige Stemme og maa stundum sønderknuse en hed, brændende Taare . . .

. . . I Gaar sad jeg ene med hende ved Klaveret; hun sang en Hymne af Thaarup, saa skønt, saa følelsesfuldt, der glinsede en Taare i hendes Øje, og — ved Gud: i det Blik, hun gav mig, laa der mere end Venskab. Tilstaaelsen svævede mig paa Læberne, mit hele Legeme skælvede, jeg vilde gribe hendes Haand og trykke den til mit Hjærte. Men da vexlede hun pludseligt Farve. ‚Der fo'r en Isnen igennem mig — jeg talte et Par Ord og holdt inde. Hun slog nu Akkorden an til en Dans, og — det var de samme forunderlige Toner, som henrev mig saa ubeskrivelig mægtigt, da jeg dansede med hende ved Brylluppet. . . Jeg var en Afmagt nær og skyndte mig i det Frie . .

. . . . Hun maa have mærket min Lidenskab. Der er foregaaet en mærkelig Forandring med hende, og jeg veed ikke, om den spaar mig Lykke eller Ulykke. Hun er ikke længer saa munter som før, hun seer ikke mere paa mig med dette rolige Smil, som har kostet mig min Rolighed. Men hendes Øje glider frygtsomt over mit Aasyn, som var det en mystisk Bog, hvori hun allerede havde læst for meget. Hun undgaar at være alene med mig, og, naar jeg taler med hende, mærker jeg undertiden noget bævende i hendes Stemme . . .

Hvad skal det blive til? . . . Hendes Forhold mod mig bliver mere og mere frygtsomt og tilbageholdent. Har jeg fornærmet hende? Er hun vred paa mig, fordi jeg elsker hende? O, saa er det ude med mig! Jeg føler daglig mine Kræfter aftage, jeg er syg, jeg føler en fortærende Ild i mit Inderste; men jeg skjuler min Smerte; thi der er kun En i Verden, som kan helbrede mig, og, sker det ikke snart, saa bliver det for silde. Men kan hun ogsaa elske mig? Er jeg da elskværdig? Ak, . . . nu falder det mig først ind, jeg er jo ikke elskværdig. Naturen gav mig ingen Skønhed. Der staar jeg i hele min Ubetydelighed og vover at kaste mine Øjne paa Naturens skønneste Mesterværk . . . Jeg gør det sidste, afgørende Skridt, og, er der

Redning for mig, saa maa den komme nu eller aldrig. Læs her hvad jeg skriver til hende:

Du, som svøbt i Skønheds Rosenklæde
gaar i jordisk Dragt, en himmelsk Aand,
Du, hvis Øje straaler hellig Glæde,
Pige, se, mit Liv er i Din Haand!
Som en enlig Lampe svagt det brænder,
viftende i Nattens Mulm og Slud,
o, beskærm den huld med Dine Hænder,
eller — sluk den ganske ud!

Kan Du elske dette dunkle Øje?
Det har stundum smilet, ofte grædt;
længe har det stirret mod det Høje
og om en fortrolig Stjærne ledt.
Mange Stjærner saae det koldt nedblinke,
ingen, som det kunde tale til,
ingen saae det sympatetisk vinke:
derfor dæmped Graad dets Ild.

Kan Du elske disse blege Kinder?
Glædens Roser blomstrer ej paa dem;
kun hos Dig jeg Glædens Blomst genfinder
eller hisset i et bedre Hjem.
. . . . . .
Kan Du elske hvad jeg ej begriber
denne dybe Attraa i min Sjæl,
som i det Uendelige griber
uden Maal og Grænseskel?

O, saa slyng da Dine Rosenkæder
om min Harpe, om mit Digterliv!
Væk min Aand til bedre Væsners Glæder
ved et mægtigt sympatetisk Bliv!
Lampen grib, imens endnu den brænder!
Se, den vifter saa i Mulm og Slud!
O, beskærm den huld med dine Hænder,
eller — sluk den ganske ud!

Her sidder jeg nu en halv Dag paa mit Værelse i den pinligste Forventning, og jeg føler med Gysen, at min hele Tilværelse hænger ved et Haar og at eneste Ord skal tilintetgøre mig eller vække mig til et evigt Liv . . .

Endnu intet Svar! Jeg forlader ikke dette Værelse, førend jeg veed, hvorhen jeg skal gaa. Dog . . ., Gud har styrket mig for min Bøns Skyld og givet mig Mod og Haab igen. Hvo, der elsker som jeg, maa elskes igen, eller Kærligheden kommer ikke fra Gud, men er et menneskefjendsk Væsens Lune, som vil udspænde Sjæle paa Pinebænken. Hvor kan jeg ogsaa tvivle? Kunde noget Øje i Verden sige mig mere end Marias? Og Læben maatte jo være stum, til jeg gav den Frihed til at tale . . . Skulde hun maaske dele mine Lidelser? Skulde hun maaske have elsket mig i Løndom, som jeg elskede hende? O, Gud, var det muligt! . . . Men hvorfor tøvede hun da saalænge? . . .

. . . Aldrig har Livet saa mægtigt gennemstrømmet mit hele Væsen som nu . . . Hun elsker mig! Hører Du det . . ., hun elsker mig! O, Gud, hvormed har jeg fortjent denne Salighed? . . . .

. . . Hun er min — min for Gud og for Verden, og nu skal Intet — selv ikke Døden — adskille os . . . Endelig rørtes Faderen ved min Kærlighed, tog den frygtsomme, grædende Pige ved Haanden, ledte hende hen i mine Arme og velsignede os . . . .

O, hvilken Himmel er nu ikke aabnet for mig! Hvilke søde Tilstaaelser har jeg ikke hørt af disse rene, hellige Læber, som jeg ikke har vovet at berøre, som frygtede jeg for at afbryde deres himmelske Toner. Og dog ere vi saa fortrolige, som havde vi elsket hverandre i en Evighed. I Aftes sad jeg ligeover for hende; jeg saae dybt og klart i denne skønne Sjæl, og hendes elskovsfulde Blikke begejstrede mig . . ."

Fru Ingemann som ung.

Med dette Uddrag lader jeg mig nøje. At det er Virkelighed, omsat i Digtning, behøver jeg ikke at erindre om; det væsentlige i disse Udtalelser er imidlertid Sandhed

Naar egentlig Forlovelsen fandt Sted, vidste de Elskende ikke selv; Ingemann sagde senere „Det var den midterste Søndag i en Maaned, hvori der var fem Søndage." Det var officielt den 15. November 1812, og da var der ganske rigtigt 5 Søndage i en Maaned Svaret paa sit Frieri har han faaet gennem Lucies Fader, hvilket fremgaar af følgende Skrivelse:

„Af Deres Brev, Hr. Etatsraad, har jeg draget den glade Slutning, at min Kærlighed til Deres Datter ikke er ugengældet, uden hvilket al anden Tale var overflødig. Det Første og Vigtigste haaber jeg da afgjort; men det Andet staar endnu tilbage: Forældrenes Samtykke.

Jeg kan ikke fortænke Dem i, at De som Fader og ældre Mand maa betragte Livet og Bestemmelsen fra en mere husfaderlig Side, end jeg og formodentlig ogsaa Lucie. Men det er vel fornuftigt og rigtigt, at, saalænge vi leve paa Jorden, maa vort Forhold til den og til Selskabet heller ikke være os uvigtigt.

Førend jeg havde Noget paa Jorden at hælde mit Hovede til, gik jeg — som min Frelser stundum — uden borgerlig Bestemmelse den jordiske Vej og stundede kun til Hjemmet hos min himmelske Fader; og jeg troede ikke at have levet forgæves, naar jeg brugte mit Liv til at forædle mig selv, udvide mine Kundskaber og dyrke min Kunst, som da var min eneste Elskede.

Med mine Tanker om Frihed og højere Menneskebestemmelse har jeg aldrig ret kunnet forene den Tvang og — som det syntes — Tidsspilde, som Embedsmanden — oftest uden indre Kald, alene for at kunne leve med Familien — maa underkaste sig. Og, da jeg aldrig har følt andet Kald til at virke for mine Medborgere, end det, jeg som Digter frivilligt har valgt, har det hidtil været mit Ønske ene at kunne gaa frem paa denne Vej, indtil den maaske ogsaa kunde bringe mig dette Livs Frugter. Jeg tilstaar, det var ikke at bygge sit Hus paa en Klippe; men det syntes mig dog bedre saa end at glemme Himlen for at grundmure mig paa Jorden.

Nu derimod, da min Kærlighed er bleven mig vigtigere selv end min Kunst og saa at sige den Traad, hvori min hele Tilværelse afhænger, saa følger det af sig selv, at jeg underkaster mig enhver Betingelse, som den udkræver, og at intet Offer vil være mig for tungt, som jeg bringer Lucie og min Kærlighed.

Her seer De altsaa min Bestemmelse; den beror paa Lucie og paa Dem, og, da vi endnu begge ere unge og hendes Lykke er mit højeste Formaal, saa tror jeg ikke, at De med Grund vil forhindre eller opsætte en Forbindelse, hvorpaa i det mindste min hele Lykkalighed beror; thi at mine Hensigter ere redelige, derpaa kan De vel ikke tvivle?

Jeg venter endnu i Dag Deres afgørende Svar og er ikke rolig, førend jeg faar det.

Lucie kunde ved et Par Linier angaaende det allerførste Punkt gøre mig usigelig lykkelig; thi, førend jeg har den fuldkomneste Vished i Alt, kan jeg hverken se Dem eller hende.

I det gladeste Haab underskriver jeg mig med sønlig Højagtelse

Deres

B. S. Ingemann.

Her kom altsaa den unge Digter og sagde til sin Elskedes Fader omtrent det samme, som hans Barner synger:

„Jeg ejer ej Gods, jeg ejer ej Guld;
„min Fader og Moder, de ligger i Muld;
„med elskende Hjærte alene jeg gaar
„i Verden den vide og Strængene slaar".

I „Tilbageblik over mit Liv og min Forfattervirksomhed" siger Ingemann: „Uagtet min udsigtsløse Stilling gav min Svigerfader Minde til min Forlovelse med hans Datter, og han blev min anden Fader. Skønt Aar paa Aar gik hen, uden at nogen Udsigt i borgerlig Henseende aabnede sig for mig, har han dog ikke med et eneste Ord søgt at afdrage mig fra den brødløse Kunst, i hvis Dyrkelse min Lykkalighed og bedste Virksomhed bestod." Han siger endvidere: „Til den Digterlykke, som jeg havde følt ved mine første Arbejder, kom der nu en anden, der havde lige saa vigtig og vel endnu større Indflydelse paa

mit Liv og min hele aandelige Retning. Den i mine Digte udtalte Kærlighedslængsel uden Maal og Grændse vandt og aabnede mig det Hjærte og den rige kvindelige Aand, der uden Hensyn paa min udtærede Skikkelse og min snart formodede Død sluttede sig med en længe skjult Kærlighed til mig og i et helt Aar var Idealet og den hemmelige Genstand for mine mest begejstrede Kærlighedssange. Endelig vovede jeg at afsløre mit Hjærtes Hemmelighed, og min Lykfalighed blev stor. Det var, som min Poesi først nu var traadt ud af Drømmeverdenen i Livet og i den Elskedes Skikkelse." Og denne Elskede selv siger, at hun aldrig nok kan takke Gud for sin Forlovelsesdag, for de Maaneder, der gik forud, og for de Aar, som fulgte efter; det sagde hun ofte sig selv sit lange Liv igennem.

Det bedste ved det hele var, at Frugten senere kom til at svare til Blomstringen.

Lige tilpas.

En Rejsende, som skulde til en Landstation, kørte med en gammel Bonde og syntes, det gik for langsomt, hvorfor han klagede over, at Vejen var saa lang.

— „Javist er han lang," bemærkede Manden tørt, „men hvis han var kortere, saa naaede han itte Stationen."

Nye Videnskaber.

Datteren: „Nu har jeg taget Eksamen i Filosofi.... Nu skal jeg studere Psykologi og Biologi".

Moderen: „Nej, lille Karen, nu er det bedst, at du begynder at studere Kogelogi, Syltelogi og Vaskelogi. Tag bare et Forklæde paa og gaa med ud i Køkkenet."

Hvad en Vanddraabe kan indeholde.

Ved Dr. St. N.

Vand er jo en af Hovedbetingelserne for alt Dyre- og Planteliv, og Myriader af levende Væsener lever deraf og tildels deri. Men i Vandet lever ikke alene de utallige smaa Dyr, som vi kan se med det blotte Øje; naar undtages ganske rent Kilde- og Brøndvand, som kommer dybt nede fra Jorden, findes der i alt Vand, rindende saa vel som stillestaaende, i fersk Vand som i Havvandet, en umaadelig Mængde ganske bitte smaa Organismer, som kun kan ses under det stærkeste Forstørrelsesglas, Mikroskopet.

Lad os tage en Draabe Vand fra en Grøft, et Gadekær, en Tørve- eller Mergelgrav og se paa den gennem et Mikroskop; den forstørres 4—500 Gange, og vi vil med

Forbavselse stifte Bekendtskab med en hidtil uanet Verden med Hundreder af forskellige Dyr.

Det var i Slutningen af det 17. Aarhundrede, at Mikroskopet blev opfundet, og først ved dets Hjælp opdagedes denne ny Verden, som ingen hidtil havde anet noget om; ved sin Rigdom og Mærkelighed maa den forbavse alle, som har Sans for Naturens Vidundere.

Det var Hollænderen Leeuwenhoek i Delft, som først opdagede, hvad en Draabe Vand kan indeholde, og selv om han naturligvis ikke straks kunde tyde alt, hvad han saa, har han dog ligesom Kolumbus Æren af at have fundet en ny Verden. Han mente, at det, han saa i Vandet, var Verdensatomerne, det vil sige de ganske smaa Dele, hvoraf Verden opbygges. Senere fik de smaa Væsener Navnet Infusionsdyr, et Ord, som er af latinsk Oprindelse og nærmest kan oversættes som »Paahældnings- eller Paagydningsdyr«, idet man nemlig saa, at de altid vrimlede frem, naar man hældte Vand paa f. Eks. Plantedele og lod det staa nogen Tid. Man troede, at Infusionsdyrene ligefrem opstod paa denne Maade, at de dannedes af Vandet. Senere kom man efterhaanden Sandheden nærmere, indtil man til sidst kom helt paa det rene med, at »af intet kan intet opstaa«, omne vivum ex ovo (alt levende stammer fra et Æg, en Kim), som de lærde siger, intet Dyr, ingen Plante kan skabes, uden at et andet Individ af samme Art er gaaet forud. Og naar der i stillestaaende med Planterester blandet Vand udvikler sig et saa rigt Liv, saa er det, fordi Luften, Vandet og Plantedelene indeholder Kim, hvorfra Livet kan komme. Hvor disse allestedsnærværende Kim holdes borte, hvis Vandet koges, saa dets eget Indhold af Kim tilintetgøres, og det sættes ind f. Eks. i en Glasklokke med kimfri Luft, vil man selv efter nok saa lang Tids Forløb forgæves lede efter levende Organismer deri. Men de Kundskaber har man været mange, mange Aar om at erhverve.

Lad os nu se lidt nærmere paa Vanddraaben, hvis Billede viser en broget Samling af langstrakte, runde, stilkede, tornede Væsner. Disse er nu af vidt forskellig Art; nogle

er jo Kæmper, andre bitte smaa. De aller mindste, som har flokket sig i Bunker, er Bakterier (s'). Vi ser, at alle disse forskelligt formede smaa Dyr, hvoraf nogle sidder fast paa smaa Plantetrævler, andre svømmer frit om, har et fælles Kendetegn, nemlig en Kost, Dusk eller Krans af Haar eller Børster i den ene Ende. Naar Dyrene boltrer sig omkring i Vandet, skal de paa Grund af disse Haar kunne faa en vis Lighed med et rullende Hjul og derfor har man kaldt dem Hjuldyr. At anføre Navne paa alle disse smaa Dyr, skal vi ikke indlade os paa; lad de lærde beholde dem for sig selv.

Men lad os et Øjeblik se paa disse Repræsentanter for den usynlige Verden og undres over, hvad Naturen har haft Raad til at udstyre dem med.

Hvor store er Hjuldyrene? Ja, de allerstørste Kæmper blandt dem kan naa at blive $\frac{1}{2}$ Linje lange, men de allerfleste er meget mindre, saa man slet ikke kan se dem med det blotte Øje. De sagkyndige erklærer, at Hjuldyrene er nærmest i Slægt med Ormene. Hvor underligt at tænke sig, at disse bitte smaa Orme er helt vel udrustede i legemlig Henseende; de har næsten alle de Organer, hvormed vi andre opholder Livet. De har baade Øjne, Svælg med Tænder, Mave og Tarm, ja endogsaa Kirtler, Muskler, Nerver og Aarer. Det er derfor ikke værd, at vi føler os for højt hævede over dem.

De findes over hele Verden, i salt-, men dog navnlig i fersk Vand; men de forsmaar heller ikke at tage Bolig i Mosset paa vore Tage, hvor de dog kun i Ny og Næ faar en Taar Vand, naar det regner. De er meget livlige i deres Bevægelser, saaledes at man i den Vanddraabe, man har under Mikroskopet, ser er uophørlig Uro; de større Dyr svømmer i Reglen temmelig sindigt om, medens de smaa er nogle rigtige Sprællemænd, der ligesom Børn har ondt ved at være i Ro noget Øjeblik. Men der er ogsaa nogle, som sidder fast og fører en skummel Tilværelse som Snyltere paa andre Dyr eller Planter, der faar Lov til at underholde dem, akkurat ligesom Mennesker og Pattedyr jo mangen

Gang har den tvivlsomme Fornøjelse at være Værter for Hjuldyrenes Fættere, Indvoldsormene.

De før nævnte Haar eller Børster har en dobbelt Opgave, nogle af dem er Fingre eller Føleapparater, andre er Ben eller Finner, hvormed Dyrene dels svømmer om i Vandet dels sætter dette i Hvirvel, saaledes at deres Næring — endnu mindre Dyr — af sig selv kommer hen til Munden og bliver slugt.

Hjuldyrenes Øje er rødt, deres øvrige Legeme ufarvet. Øjet sidder i Forenden lige ved Nerveknuden, eller er dog nøje forbundet dermed ved fine Traade. Maden glider ind i Munden, derfra hen mod Tyggeapparatet, hvor den grundig bearbejdes, før den gaar ned i Maven. Tænderne er temmelig indviklede, de er haarde og dannede af Chitin, en Slags Horn, som vi kender fra Vingerne paa mange Insekter, f. Eks. Billerne. Maven er rund eller pølseformet, og i den fordøjes Maden ligesom hos højere Dyr; derfra glider den saa ud i Tarmen, hvorfra den periodevis udtømmes. En Slags Blod har Hjuldyrene ogsaa, derimod ejer de ingen Lunger, men aander gennem Huden. I Bagenden findes Fødderne, der kan trækkes ind og skydes ud som en Kikkert; gennem dem udmunder et Par Kirtler, der afsondrer en klæbende Vædske, hvormed Dyret limer sig fast til en eller anden Genstand, hvor det har faaet Lyst til at sætte sig til Ro. Muskler findes som et Næt over hele Legemet og tjener dels til at bevæge Dyret, dels til at forandre Legemsformen, der kan skifte, saa den snart er rund snart mere langstrakt.

Hunnen lægger Æg, nogle ganske tyndskallede, hvoraf hurtigt — efter et Par Timers Forløb — et lille Hjuldyr kommer fuldt færdigt til Verden, andre med en tykkere Skal, som føres med en Tid, fastsiddende paa Bagkroppen, indtil den brister, og det ny Individ kommer frem.

Kampen for Tilværelsen.

To Træsnit af H. P. Hansen.

Saa godt du kan — under Dagens Stræb —
du bruger til Angreb dit lille Næb,
du er en fornuftig Ælling.

Hun bruger sit Næb paa en anden Vis
— den lille Tosse — og giver til Pris
for Dyret sin dejlige Vælling.

J. N.

Kong Darius af Persiens Segl.

Lertavlerne fra Ninive og Babylon.

Af E—n.

I en Tid, hvor Spørgsmaalet om de gamle Assyrer og Babyloner har faaet fornyet Interesse gennem Striden om „Babel og Bibel", vil nedenstaaende Skildringer fra den assyrisk-babyloniske Samling i det store britiske Museum i London, formentlig læses med Interesse.

* * *

Svundne Aartusinders Historie, ristet i brændte Lerplader, oprulles for vort Blik under Montrernes Glaslaag i Museet. Hvor forunderligt! Disse graagule Lerklumper, myretæt besat med kileformede Tegn, er Aktstykker, som, da man lærte at tyde dem, aabnede for mange Indsyn i de ældgamle Dages Tildragelser. Omtrent paa den Tid — ja længe, længe før — Moses huggede Lovens Bud paa Stentavlerne, er disse Lerplader blevne dannede, hærdede i Ilden og gemt — for i Slutningen af det andet Tusindaar efter Christi Fødsel atter at blive draget frem af Jordens Skød.

Og nu kan man tyde, hvad Lerklumperne beretter, tyde det og sammenligne det med, hvad en af de gamle Kilder til Viden om Oldtidens østerlandske Historie, det gamle

Testament, fortæller os. Og underligt er det at lægge Mærke til den Samstemning, der er mellem meget af Lerpladernes Beretning og Bibelens Ord.

Den assyrisk-babyloniske Samling af gamle Indskrifter fylder Sale i Britisk Museum. Turisten, der af Nysgerrighed søger herind, kan selvfølgelig ikke skelne den ene Lerplade fra den anden. Men raadspørger man den praktisk affattede, trykte Fører, et Værk paa over 200 tættrykte Sider, begynder Lerpladerne at faa Liv. Saa finder man Pladen med Cyrus' Beretning om Babylons Indtagelse, ser de ældgamle Plader, der indeholder Beretningen om Syndfloden eller om Babelstaarnet eller om selve Skabelsen osv.

Alt dette er hentet frem af Jordens Skød, af Højene ved Eufrats og Tigris' Bredder, disse Høje, der er de eneste Rester af Byer, hvis Glans og Storhed næppe gav Nutidens meget efter. Stenene ere forvitrede, Murene blevne til Jord, blandt Beboerne af det mesopotamiske Lavland lever næppe de gamle Navne mere, men disse uanselige Lerplader har holdt sig. Kæmpetaarnene, hvis Tinder rakte mod Himlens Skyer, er forsvundne, men de smaa Plader, der dulgte sig i Skødet hos Moder Jord, har holdt Stand.

Forskellige Tidsalderes Sprog tales fra disse Plader: babylonisk, assyrisk, scytisk, persisk etc. I Verdenshistorien deles dette Tidsrum paa 4000 Aar i følgende Afsnit: den før-babyloniske Tid, der strækker sig fra omtrent 4500 Aar f. Chr. til 2300 f. Chr., det første babyloniske Rige fra 2300 til 622 f. Chr. og samtidig hermed det assyriske Rige fra omkring 2000 f. Chr. til 615 f. Chr. Endelig det andet babyloniske Rige fra 538 til 424 f. Chr.

Det blev den paa Lerpladerne fra den sidste Periode benyttede Kileskrift, der løste de gaadefulde Runer, som Videnskaben forgæves havde søgt at løse paa de første Fund fra Landene omkring Eufrat og Tigris. I 1801 lykkedes det Forskeren Grotefend at udtyde de fra Verdenshistorien kendte Navne Hystaspes, Darius og Xerxes; men overfor de øvrige Ord, som de paagældende Indskrifter indeholdt, maatte han melde Pas. Blandt de Sprogforskere, som hjalp Grotefend, var ogsaa vor Landsmand Rasmus Rask. Men først en Menneskealder senere,

nemlig i 1837, fandt den engelske Forsker, Sir Henry Rawlinson, Nøglen, der aabnede Døren til nogle af de interessanteste Afsnit af Oldtidens Historie. Nøglen var en Indskrift, som fandtes paa Bagistan-Klippen i Persiens Indre, Indskrifter, der svarede til Helleristningerne. Her havde Darius ladet indhugge Beretningerne om sine glorrige Bedrifter. I henimod halvtredje Tusindaar havde

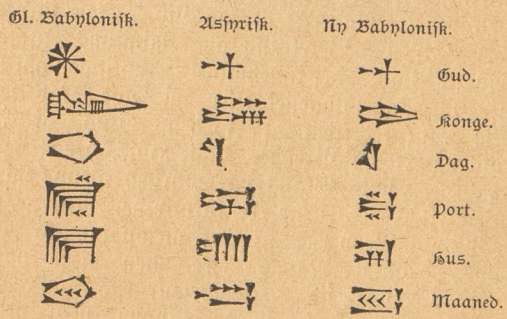

Klippen bevaret sin ejendommelige „Fædrelandshistorie", ulæselig for alle. Fra Klippens Top lod Rawlinson sig hejse ned, og med den største Møje afridsede han Klippens Beretning. Og gennem et uhyre Arbejde naaede han endelig i 1847 til det Resultat at kunne forelægge Verden en Oversættelse af den persiske Tekst, og i Forening med andre Videnskabsmænd fortsatte han Arbejdet, saaledes at det efterhaanden lykkedes ogsaa at fastslaa det gamle assyriske og babyloniske Alfabet.

Med særlig Interesse vil man lægge Mærke til den store Samling af Lerplader, der skriver sig fra Ninive. Gennem de foretagne Undersøgelser er det fastslaaet, at der har eksisteret et fuldstændigt kongeligt Bibliothek i Ninive omkring 700 Aar f. Chr., samlet af den Tids Konger, blandt hvilke kan nævnes Sancherib. Dette ejendommelige Bibliothek har haft et betydeligt Omfang. Fra den Plads, hvor det har staaet, er der hentet ikke mindre end ca. 25,000 Lerplader til Britisk Museum. Tavlerne, der i Almindelighed kun er faa Tommer i Firkant, er lavede af et lysbrunt eller rødligt Ler. Indskrifterne er anbragt

paa Leret, mens dette var blødt, ristede med en trekantet Stift af Træ, Metal eller Elfenben. Tavlen, der er beskrevet paa begge Sider, er hul, og for at den ikke ved Brændingen skulde skørne eller Dampen sprænge den, er der boret smaa Huller i den ene Ende, hvorfra Fugtigheden kunde slippe ud. Man har fra forskellige Tider ogsaa cylindriske eller anderledes formede Tavler eller Plader. At disse Tavler har været nøjagtigt ordnede i „Bibliotheket" efter deres Indhold, synes sikkert. Alle de vigtigste Tavler bar en Indskrift; saaledes finder man mange, paa hvilke den sidste assyriske Konge, Sardanapal, har ladet indridse en kort Beretning i Randen. Det hedder der: „Jeg har ladet indskrive paa Tavlerne de ædle Frugter af de Skriftkloges Arbejde, de Frugter, som ingen af Kongerne før mig kendte. . . . Jeg har ordnet dem i Klasser, jeg har gaaet dem igennem, jeg har anbragt dem i mit Palads, at ogsaa jeg, Herskeren, som kender Lyset fra Ashur, Gudernes Konge, kunde læse dem. Om nogen fører denne Tavle bort eller rister sit Navn Side om Side med mit — maatte Ashur og Belit, Guderne, jeg tror paa, komme over ham med Straf og Vrede og maatte de tilintetgøre hans Navn og hans Efterkommere i Landet."

Mange af Lertavlerne er særlig ejendommelige derved, at de har været indesluttede i Hylstre af Ler, svarende til Konvolutter. Dette er særlig Tilfældet med Indberetninger fra Statholdere i Provinserne og lignende.

Blandt de mange mærkelige Ting, det kongelige Bibliothek i Ninive har indeholdt, og som nu findes i Britisk Museum, er ogsaa Lertavlerne med den assyriske Beretning om Skabelsen. Beretningen findes paa en sammenhængende Række Plader. Den fortæller om den Tid, da hverken Himlen eller Jorden var til, og da Guderne endnu ikke var blevne Væsener. Vanddybet var alle Tings Oprindelse og Kilden til alt. Vandmassernes mandlige og kvindelige Guddomme var Apsu og Tiamat, disses Børn var Lakhmu og Lakhamu, deres Børnebørn Anshar og Kishar og deres Børnebørnsbørn Anu, Bêl (Baal), Ea og de andre store Guder. De følgende Tavler indeholder Beretningen om, hvorledes den kvindelige Guddom Tiamat avlede en Yngel af Uhyrer, hvem Tiamat op-

hidsede mod sit første Afkom. Til Kamp mod Uhyrerne sendte da Guderne Marduk (Bibelens Mardockai.) Kampen var voldsom, Tiamat stred selv med, men Marduk sejrede. „Han kastede sit Næt over hende, samlede Vin-

Brudstykke af en Lertavle.]

dene mod hendes Strube, saa hun kvaltes, han stødte sit Spyd gennem hendes Legeme, han sønderhuggede hendes Indvolde og delte hendes Legeme i to Dele." Af den ene Del skabte han Himlens Dække, af den anden Jorden. Den femte Tavle fortæller om Stjærnernes Skabelse og Aarets Inddeling i 12 Maaneder og Maanens Skabelse for at danne Skellet mellem de enkelte Dage. Et lille Brudstykke mener Videnskabsmændene udgør en Del af den 6te Skabelsestavle; her fortælles om, hvorledes Markens Dyr og Kryb skabtes; hertil, mener man, har sluttet sig Beretningen om de første Menneskers Skabelse. Endvidere findes et Brudstykke af en anden Lerplade, paa hvilken man læser Guden Marduks Formaninger til det først skabte Menneske: „Dit Hjerte skal være rent for din Gud, thi dette er retfærdigt for ham. Du skal bede, og Du skal vende Dig ydmygt til ham i den tidlige Morgenstund.

Gudsfrygt avler Naade, Ofre forlænger Livet, og Bønnen er Syndens Naadestol. Tal aldrig ondt om din Ven og Nabo. Naar du har gjort et Løfte, aflad da ikke fra det, Du har lovet."

Den assyrisk-babyloniske Syndflodsberetning findes indristet paa en Række Lertavler, der gaar under Navnet Gilgamesh-Rækken. Den har sit Navn efter den mythiske Helt Gilgamesh og menes at skrive sig ra Tiden mellem 4000 og 2300 Aar f. Chr. Den fremstilles som en Beretning, Gilgamesh fik under sin Søgen efter Udødelighed, en Søgen, under hvilken han kom til Gudernes Boliger, hvor Tsit-napishtim levede i evig Udødelighed. Beretningen lyder:

Guderne havde besluttet at sende en Flod over Jorden, og Guden Ea advarede Tsit-napishtim, som boede i den gamle Stad Shuripak ved Eufrat. Paa Gudernes Befaling samlede han Tømmer og Materialier for at bygge et Skib, som skulde frelse ham, hans Hustru, hans Familie og hans Dyr fra Flodens Vande. Han byggede et Skib, som skulde være 120 Fod bredt, og paa Dækket byggede han et Hus, som var 120 Fod højt. Huset var delt i 6 Stokværk, som hver indeholdt 9 Værelser. Og han tættede Skibet indvendigt og udvendigt med Jordbeg og Beg. Saa slagtede Tsit-napishtim en Okse, bragte Guderne den som Offer, hvorefter han med sin Familie og alle sine Ejendele gik ind i Skibet, som han overlod til Styrmanden Puzur-Bêl at styre. Samme Nat begyndte en voldsom Regn at falde, en vældig Storm ledsagede Regnskyllene, Lynene knittrede, og Tordenen rullede over Jorden, og saaledes blev det ved i 6 Dage og 6 Nætter, indtil selve Bjergenes Toppe overskylledes af Bølgerne. Paa den syvende Dag standsede Uvejret, og Søen begyndte at synke, men paa den Tid var al Menneskeheden med Undtagelse af dem, der var med Tsit-napishtim i det store Skib, omkomne. Skibet var drevet til Landet Nitsir, hvor det grundstødte paa et højt Bjerg. 12 Dage senere kom Landet atter tilsyne. 7 Dage efter udsendte Tsit-napishtim en Due, men den fandt intet Hvilested og vendte tilbage til Skibet. Efter nogen Tids Forløb udsendte han en Svale, men ogsaa den kom tilbage; men da han endelig

udsendte en Ravn, viste det sig, at denne Fugl fløj bort, én Gang nærmede den sig ganske vist Skibet, men den fjernede sig atter for at blive borte for bestandigt. Da vidste Tsit-napishtim, at Vandene atter var besejrede. Han og hans Familie og alle Dyrene, som var med ham, gik ud af det store Skib, Tsit-napishtim bragte Guderne et Offer fra Bjergets Top. Guden Bêl (Baal) vrededes over, at ikke hele Menneskeheden var bleven ødelagt, men Guden Ea optraadte som Forsoner mellem Guderne og Tsit-napishtim, saaledes at denne og hans Familie fik Tilladelse til at leve. Tsit-napishtim fik Udødeligheden i Gave og tog Bolig i de fjerne Egne ved Flodens Munding, hvor Gilgamesh fandt ham.

Da Tsit-napishtim havde endt denne sin Beretning — hedder det videre paa Lertavlerne — var Gilgamesh segnet syg om i Baaden, i hvilken han sad; men efter syv Dages Søvn blev han helbredet ved en Kilde med frelsende Vand. Saa erklærede Tsit-napishtim, at Udødeligheden ikke mere vilde blive noget Menneske givet. Men helt uden Hjælp skulde Gilgamesh ikke drage bort fra Tsit-napishtim, denne fortalte ham, at der et Sted voksede en Urt, som havde den Egenskab — vel ikke at give det evige Liv — men dog forlænge det nærværende. Gilgamesh fandt Stedet, plukkede Urten. Men paa Hjemvejen standsede han for at læske sig ved en Kilde, men her blev Urten ham frastjaalet af „en ond Aand i en Slanges Skikkelse."

Mærkelige er ogsaa de gamle assyrisk-babyloniske Lovregler, der, efter hvad der gennem de nyere Undersøgelser er fastslaaet, rimeligvis stammer fra Tiden 2300 f. Chr. (300 Aar før Abraham levede) og giver interessante Bidrag til Forstaaelsen af den Tids Moral: 1. „Dersom en Søn siger til sin Fader: „Du er ikke min Fader," da skal der sættes et Brændemærke paa ham, og han skal sluttes i Lænker, og han skal sælges for Penge som en Slave." 2. „Dersom en Søn siger til sin Moder: „Du er ikke min Moder," da skal hans Aasyn brændemærkes, han skal drives bort fra Hjemmet og forvises Byen." 3. „Dersom en Hustru afskyr sin Mand, og siger til ham: „Du er ikke min Mand," da skal hun kastes i Floden." 4. „Dersom en Mand siger til sin Hustru:

„Du er ikke min Hustru," da skal han betale hende en halv Maneh Sølv."

Det kunde være fristende at gengive endnu mange af de mærkelige Ordsprog, der i den graa Oldtid er bleven ristet i Leret, fortælle om Amuletterne, der bares som Beskyttelse mod alt ondt, om de mærkelige Bønner, den troende Assyrer eller Babyloner fremsagde; men det vilde føre for vidt. Her skal nævnes, at man har fundet fuldstændige Stavebøger, hvorefter Børnene har lært at læse, og fuldstændige Grammatiker for Viderekomne. Det assyriske Skriftsprog har omfattet 570 Kiletegn Ved Sammenligning kan man selv som uøvet iagttage Tegnsprogets Forandring ned gennem Tiderne.

At Astronomi og Astrologi (Stjernetydning) har spillet en Rolle i disse Lande, har man talrige Eksempler paa. Det hedder i en Melding: „Paa den 6te Dag i Maaneden Nisan var Dagen og Natten lige lange; Dagen var 6 „kasbu" (12 Timer), og Natten var 6 „kasbu"" — altsaa en Beretning om Jævndøgn. I Reglen er Astronomernes Indberetninger indledede med højtidelige Hilsener, der nedbeder Gudernes Velsignelse og alt godt over Herskerne. De astronomiske Meldingers Udførlighed synes stærkt generede af den megen Høflighed. Men helt forsømt bliver det egentlige Formaal dog ikke. Saaledes melder Nabushumiddina, „den øverste blandt Astronomerne i Ninive": „Vi holdt Udkig efter Maanen den 14de Dag; Maanen var formørket."

— Ved de Fund, man har gjort af assyriske og babyloniske historiske Beretninger, har man kunnet opstille den fuldstændige Række af assyriske og babyloniske Konger. Man møder da ogsaa her Navnene paa Kongerne fra det andet babyloniske Rige, først blandt hvilke Nebukadnezar den Anden (den Store) staar. Naar hans Navn i Kileskriften føres over i vort Alfabet, lyder det: Nabi-um-ku-du-ur-riu-su-ur, shar Babili d: Konge af Babylon. Hans Titel fortæller, at han er „Templernes Beskytter, ældste Søn af Nabopolassar, Konge af Babylon." „For Nebo, den ophøjede himmelske Herre, som har forlænget mit Livs Dage, har jeg genopbygget Templet i Borsippa." Nebukadnezar fortæller selv om sine mægtige Byggefore-

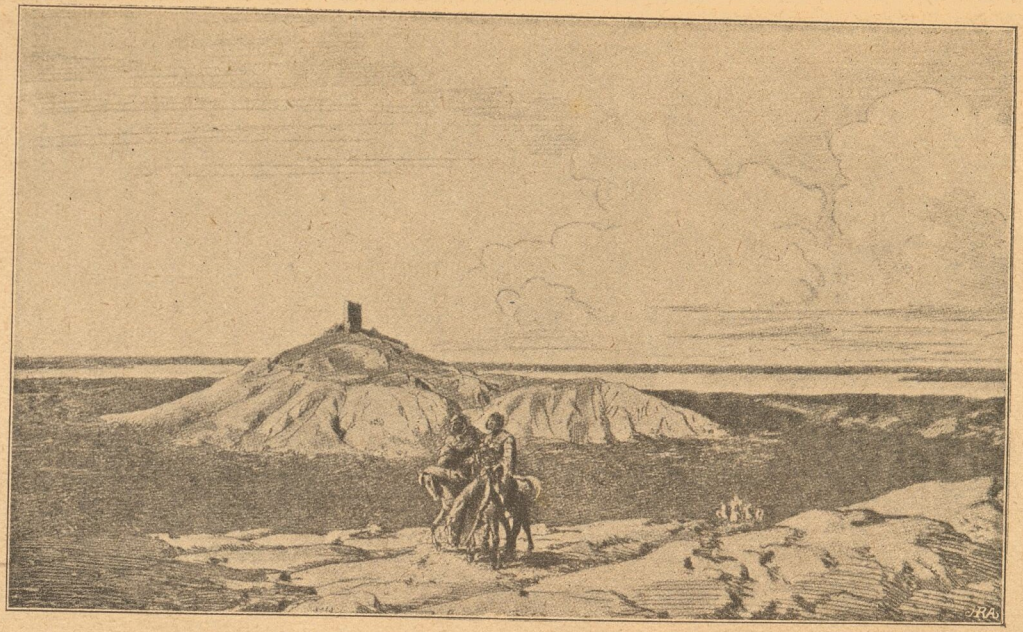

Stedet, hvor Babelstaarnet efter Sagnet skal have staaet.

tagender; men interessanteſt er den Beretning, hvor man føres tilbage til Babelstaarnet. Om det genopbyggede Tempel i Borſippa (eller Birs Nimrud) fortæller Nebukadnezar, at en Konge i ældgamle Dage havde bygget dette Taarn, men at den øverſte Del af det aldrig fuldendtes, fordi Storm og Regnſkyl ødelagde Arbejdet. Nebukadnezar byggede Templet og tækkede det med glaſſerede Teglſten i forſkellige Farver, og det kaldtes „Templet for Himlens og Jordens 7 Dele".

Borſippa eller Birs Nimrud ligger veſt for Eufrat og menes at have været det gamle Babylons ſydveſtlige Punkt. Byen laa, ſom bekendt, paa begge Sider af Floden. Nu ligger Stedet øde hen. Kun Ujævnheder i Jordbunden viſer, at Grunden under Grønſværet er forvitrede Levninger af Mure om fordums Herligheder. Slettens Sønner, Nomaderne, farer hen over Stederne, mod hvilke en Cyrus rettede hele ſin vældige Magt.

Cyrus! Ogſaa hans Beretning om Erobringen af Babylon findes i den rige Samling: En Lercylinder, beſkrevet helt rundt med Kileſkriftens underlige Tegn. Deri fortælles, hvorledes Cyrus af Guderne fik Befaling om at gaa til Babylon, og der fortælles, hvorledes Guderne ſtod Erobreren bi, ſaa at Byen overgav ſig til ham uden Sværdſlag.

— Som ofte nævnt bringer de aſſyriſke og babyloniſke Tavler os hyppigt Beſked om de ſamme Tildragelſer, ſom omtales i den hellige Skrift. Et Par Beretninger, ſom er ældre end de ovenfor nævnte, indeholder de aſſyriſke og babyloniſke Skildringer af Israels og Juda Riges Forhold til Aſſyrerne. Der fortælles om Salmanasſar den Andens ſtore Krige med alle Nabolandene, hvorledes den mægtige aſſyriſke Konge udſtrakte ſit Herredømme over Landene fra de armeniſke Bjerge til den perſiſke Havbugt og til Middelhavet.

En Lertavle indeholder Bevis for, at „Jehu, Omri's Søn" betalte Aſſyrerne Skat og bragte Salmanasſar Guld, Sølv, Bly oſv. Paa en ſort Stenobelisk bliver dette fortalt, og Jehu nævnes ſom en af de beſejrede Fyrſter. I en anden Beretning fra det ſamme Tidsrum fortælles, at blandt Salmanasſars Forbundne i hans ſenere Feltog var „Ahab af Israel".

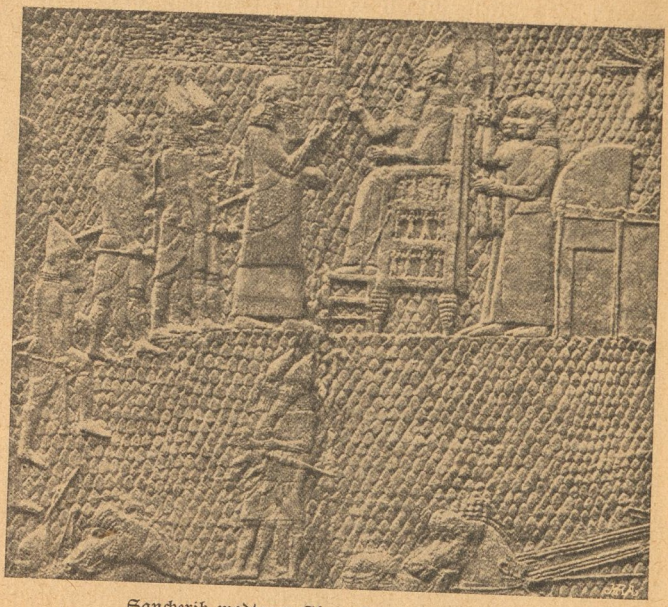

Sancherib modtager Skat af de undertvungne.

Under Salmanassar den Andens Efterfølgere kom det assyriske Rige i Forfald indtil omtrent 745 f. Chr, da Tiglath-Pileser den Tredje blev Konge. Tiglath-Pileser, der søgte at undertvinge alle sine Naboer, blev af Kong Ahaz af Juda kaldt til Hjælp mod Kongerne Pekeh af Israel og Rezin af Damaskus. Tiglath Pileser drog mod Judas Fjender i Syrien og slog dem, derefter drog han mod Israels Rige og bortførte (734 Aar f. Chr.) Ruben, Gad og den halve Manasse Stamme, der boede øst for Jordan. Under den nye Konge, Hoseas, blev Israels Rige Lydland under Assyrien, og da Tiglath Pilesers Efterfølger, Salmanassar den Fjerde, opdagede, at Israels Konge plejede hemmelige Underhandlinger med Ægypterne, blev Hoseas ført i Fangenskab til Ninive. Samaria belejredes i 2 Aar, men før den faldt, havde et

Oprør styrtet Salmanassar, og det blev Sargon, „Sønnen af Ingen", der fuldendte Israels Riges Undergang. Sargons Søn var Sancherib, som førte en Række Krige mod Syrerne og andre vestlige Folk, deriblandt ogsaa mod Kong Ezekias af Juda (Kha-za-ki-a-u Ja-u-da-ai). Med en mægtig Hær drog Sancherib ind i Landet og gjorde 200,000 af Indbyggerne til Slaver. „Jeg belejrede — saaledes hedder det i Lertavlens Beretning — Kongen af Juda. Jeg erobrede 46 af hans faste Stæder og Fæstninger og utallige mindre Byer ved mine Stormbukkes Knusninger og mine andre Krigsmaskiner og mine Fodfolks Angreb gennem Brescherne. Jeg bragte bort fra Landet to Hundrede Tusinde eet Hundrede og halvtreds Mennesker, Mænd og Kvinder, baade smaa og store, og Heste og Muldyr og Okser og Kameler og utallige Faar. Ham selv (Ezekias) spærrede jeg inde i Ur-sa-li-im-mu (Jerusalem); jeg opkastede Skanser imod ham, og jeg tog Hævn paa enhver Mand som kom fra hans By." Ezekias maatte sluttelig overgive sig, men frikøbte sig for Assyrernes Rasen. To Aar efter kom Sancherib atter med en mægtig Hær i Judæa, idet han beskyldte Ezekias for at have plejet hemmelige Underhandlinger med Ægypterne mod Assyrerne. Sancherib marscherede først mod den ægyptiske Grænsestad Pelusium, for derefter at vende sig mod Jerusalem, men Slaget kom aldrig til at staa. En frygtelig Ulykke — man mener en voldsom Pestsot — gik over den assyriske Hær. „Paa en Nat ihjelslog Herrens Engel 185,000 Assyrer." (2. Kong. 29, 35).

* * *

Pladsen er ikke her til at komme ind paa en Omtale af de Stridsspørgsmaal, der i de sidste Aar har staaet paa Dagsordenen i Anledning af de nyere Fund i det fjerne Østerland. Forfatteren af ovenstaaende haaber derimod at have givet Læserne et lille Indblik i, hvilke Skatte det britiske Museum ligger inde med. Og Samlingen øges stadig — her som i de andre Museer rundt i Europa, hvor de mærkelige Fund fra Oltids-Stæderne samles.

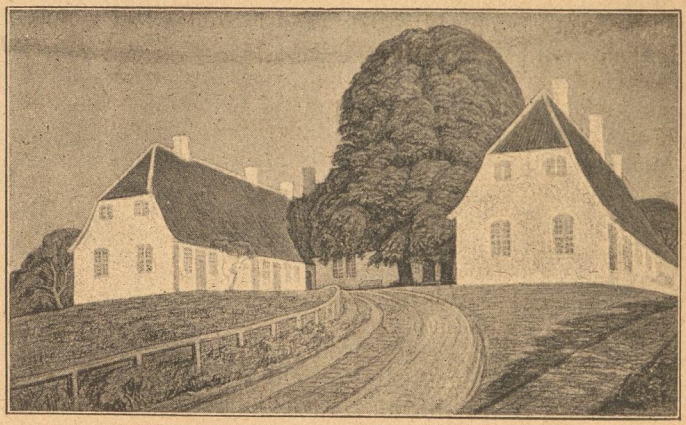

Tersløsegaard, set fra Vejen.

Tersløsegaard.

Af Christine Reimer.
Med Tegninger af Erik Struckmann.

Holbergs Gaard i Tersløse, 1½ Mil nordvest for Sorø, ejer noget fængslende, ikke blot minderigt, men stemningsfuldt, som den ligger der, lidt fornemt tilbagetrukket, med Landsbyens Idyl omkring sig.

Herligt tager Egnen sig ud, naar man i den tidlige Sommermorgen kaster et Blik ud over den duggede, opvaagnende Natur, som Gaardens Haneflok først hilser efter dens korte Nattehvile, og som derpaa faar sin anden Hilsen, naar „den signede Dag" forkyndes af den nære Kirkeklokke, der „ej til Kovedstæder støbtes, men til den lille By." Herligt, naar Solen senere fra sin Middagshøjde sender kraftige Straaler hen over Vang og Vænge — ogsaa naar man i Skærsommeraftenskæret tæller en 30 flammende Baal til St. Hans Nattens Pris.

Gaardens Historie føres tilbage til Esbern Snares Datter, gift med Anders Graa, der i sin Tid ejede den; men vi sprin-

ger den optegnede Ejerliste over, indtil Gaarden under 18. Maj 1745 kom i Holbergs Eje.

Sporene af den Holbergske Besiddelse er dog kun svage, Kakkelovne fra Christian den Sjettes Tid kunde vel fortælle mangt et uskrevet Træk om Borgen og Borgens Herre, om de fik Mæle, og selve Stuerne med. Ligesaa de høje Linde foran Hoveddøren, som Holberg skal have plantet med egen Haand. Et istandsat Stenbord i Haven er ogsaa paa sit stumme Sprog et desværre tavst Bind „Holbergiana". Men forsvunden er den gamle Hyld, i hvis Skygge Holberg ofte skal have hvilet sig, og borte er den store Sten, hvorfra han efter Sigende plejede at stige til Hest.

Vil man vide nøjere Besked med „Tersløse Hovedgaard og det Holbergske Enkesæde", gør man bedst i at ty til en ældre Artikel i „Soransk Tidsskrift", og den lægges da ogsaa til Grund for det efterfølgende.

Tersløsegaard, Holbergs niaarige Sommerbolig, var Hovedsædet i det Baroni, som han den 6. Marts 1747 dannede af Hovedgaardene Tersløsegaard og Brorup, med underliggende Bøndergods og Skove, og som han 20. Januar 1748 skænkede Sorø Akademi, og hvor han i den søndre Sløj oprettede et Enkesæde.

I Traps Danmark siges i Udgaven 1858: „Det er kun en simpel Bygning, men ingen Dansk vil betragte den uden Interesse." Men der var da blevet hensynsløst handlet med den og Haven, uden Ærefrygt for de historiske Minder, saa der føjes til: „Saa daarligt har man fredet om Mindesmærkerne om vor udødelige Digter, Sorø Akademis Velgører."

Det store Gods-Omraade, som hører under Akademiet, blev solgt paa Skovene, Kirkerne og et Par Hovedgaarde nær, men det var saa langt fra, at Bestyrelsen for Akademiet i det 19. Hundredaar gjorde noget for Holbergs kæreste Opholdssted, at det endog saa ud, som om man havde lagt an paa netop at ødelægge denne Hovedgaard.

Man udstykkede Jorderne. Størsteparten solgtes til Ejeren af Bondegaarden Kammergave (ɔ: Gave af Rentekammeret.) Ja, Arvefæsteren deraf ejede foruden Ladebygningerne ogsaa den nordre Sidefløj af Tersløse Hovedbygning og benyttede den i en Aarrække som Udhus. Den var uden Gulv og Loft, og Lemme gjorde Tjeneste for Vinduer. Selve Hovedfløjen udlejedes til Folk, der

stod paa Nippet til at komme i Byens Fattighus. Og efterfom Kammergave udvidede fig, formindfkedes Tersløfegaard, faa den fra 34 Tdr. Hartkorn fank ned til 3 Tdr., og i famme Grad fom Jorderne frafolgtes, forfaldt Gaardens Bygninger.

Det kom faa vidt, at en Hoved-Iftandfættelfe maatte til, hvis den faldefærdige Bolig ikke fkulde ftyrte fammen; og falde maatte Gaarden ikke, da det af Holberg 1748 ftiftede Enkefæde i Følge teftamentarifk Beftemmelfe og kongelig Stadfæftelfe af 17. Maj 1754 fkulde opretholdes. Og dette blev da ad Omveje Gaardens Redningsplanke.

Skønt Baroniet Holbergs Bøndergods var folgt til lave Priser, havde det dog indbragt ftore Summer, og der var Overflod paa Penge i Akademiets Kasfe; men de 5—6000 Rdl., Iftandfættelfen anfloges til, fandt Beftyrelfen ikke Gaarden værd, og 19. Februar 1861 nedlagdes Enkefædet, og det beftemtes at fælge Bygninger, Have og Jorder. Til Vederlag for Enkefædet — fom næppe koftede Akademiet 100 Rdl. om Aaret — vedtoges det, under Navn af Holbergs Underftøttelfeslegat, at fordele af Akademiets Midler 800 Kr. aarligt i mindre Portioner til Enker og Døtre af det kgl. Theaters Embedsmænd og Betjente og til Skuefpillere og Skuefpillerinder, der ikke ved deres Afgang var penfionsberettigede.

Gaardens Dødsdom var fældet, men man anfaa den faa usfel, at man ikke lod den fom andre Landejendomme udbydes paa Stedet ved flere Auktioner; den fkulde under Hammeren ved en eneste Auktion paa Tinghufet i Sorø, og af Frygt for Mangel paa Købere havde man valgt en Markedsdag, den 22. Marts 1861. Kampen førtes mellem Bønder og en Dyrlæge, der anfaa de gamle Bygninger for at være gode nok til Opftaldning af Dyr, lidende af Smitfot. Plads var der jo nok af. Men paa en Gang lyder et Bud fra en ny Køber, Hammeren falder, og det kundgøres, at Hofjægermefter Grüner til Raunftrup har købt Tersløfe Hovedgaard for ialt omtrent 10,000 Rdl.

Ovennævnte Artikel af 1865 fkriver om Auktionen og dette Bud:

„Hvad mon han vil med den faldefærdige Gaard, der ligger 4 Mil fra Raunftrup?" fpørges der.

„Han er gammel Soraner," fvarer Godsinfpektøren, idet han hemmelighedsfuldt blinker med Øjnene.

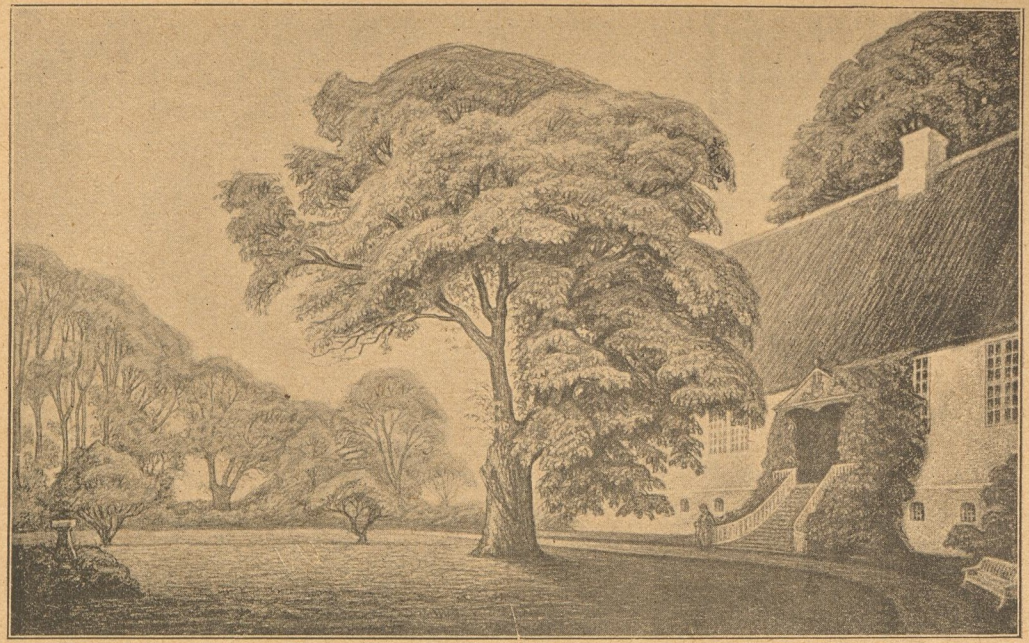

Tersløsegaard, set fra Haven.

Man havde i den Grad vænnet sig til, at ingen respekterede, hvad Holberg havde elsket, at en glad Bifaldsmumlen ved denne simple Ytring gik igennem den forsamlede Mængde, som Markedsdagen havde hidlokket. Instinktmæssig følte alle, hvad den gamle Mand sigtede til, han, som i et halvt Hundredaar havde arbejdet for at øge Akademiets Gods, som havde set det splittes ad, og som nu, nogle Maaneder før sin Død, paa Embedsvegne skulde foranstalte Auktion over Holbergs gamle Gaard.

Den 3. Marts 1862 kundgjorde de offentlige Blade, at Hs. Maj. Kongen havde meddelt allerhøjeste Stadfæstelse paa de under 24. December 1861 udfærdigede Statutter for „Det af fire foranske Akademister opretholdte Enkesæde paa Tersløsegaard."

De fire Mænd, der opretholdt Holbergs Enkesæde, tilhører hver sin af de fire Hovedprovinser: Grev C. E. Juel-Vind-Srijs til Grevskabet Srijsenborg i Jylland; Grev S. J. Juel-Vind-Srijs til Baroniet Juellinge paa Lolland; Baron O. D. Rosenørn-Lehn til Baronierne Guldborgland (paa Lolland) og Lehn i Syn; Hofjægermester G. J. R. Grüner til Raunstrup og Tersløse i Sjælland.

Og Artiklen slutter saaledes: Ved det foranske Samfunds sidste Møde blev der nydt Opretholderne af det Holbergske Enkesæde paa Tersløsegaard fuld Paaskonnelse, og Haab og Ønsker blev udtalte om, at denne Gerning, den første, som Soranere har udført med forenede Kræfter, maatte blive efterfulgt af mange lignende.

Enkesædets Kapital er 15,000 Kr., hvoraf Renten tilfalder den Enke eller ældre Pige, der paa Livstid nyder Ret til Sribolig med dertil hørende hyggelige Have. Det øvrige Husrum paa den trefløjede, historiske Gaard er nu udstykket i forskellige Lejligheder; og dens nuværende Beboere værner alle med Kærlighed om Ludvig Holbergs udødelige Minde.

Og endnu er der paa Egnen Vidnesbyrd om denne Ejers Særden og Væren — lige ned til den Kro, han skal have givet det retbetegnende Navn „Stodderklemme".

Som vel kendt døde Holberg den 20. Januar 1754. Det er altsaa i 1904 halvandet Hundrede Aar, siden han gik bort.

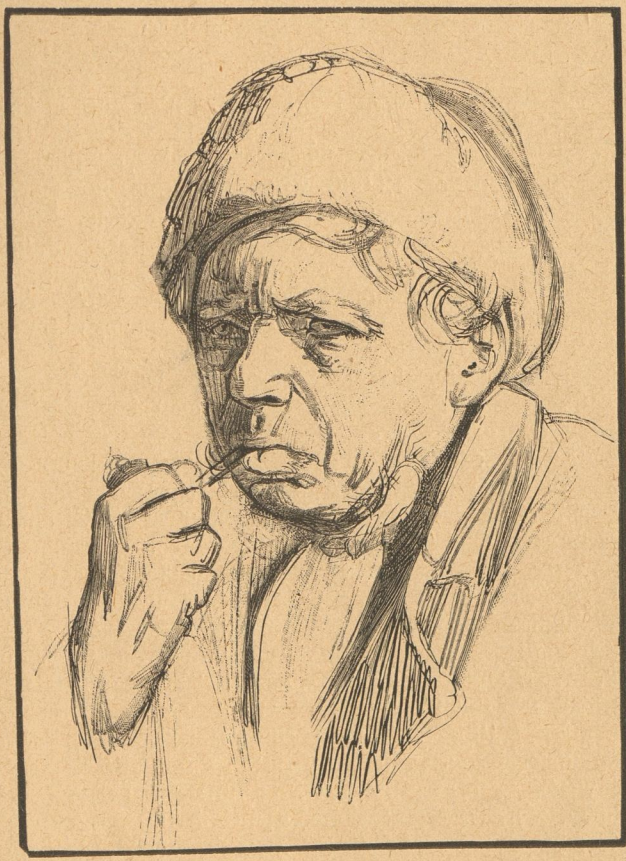

Skagens-Fiſker. uTegning af Viggo Johannſen.
Skaaret i Træ af H. P. Hanſen.

En Uvejrsnat paa Prærien.

Virkeligheds-Skildring af M. S.

Det var oppe i Montana, i Nærheden af Baer Paw Bjærgene, at jeg gjorde Tjeneste som Kvæghyrde. Ranchen*) havde et Tilliggende af ca. 12,000 Akres Land og afgrænsedes mod nordøst af Bjærgene, medens der til de andre Sider ikke fandtes skarpt afstukne Grænser, og i den Tid, jeg opholdt mig der, lærte jeg kun omtrentlig at kende Ranchens Omrids. Men vore Naboer var heller ikke smaalige; der var Land nok, og man kivedes ikke om Hegn og Skel.

Arbejdet som Kvæghyrde er ingenlunde hverken let eller behageligt. I al Slags Vejrlig maa man som oftest tilbringe det meste af Døgnet paa Ryggen af en af de iltre, halvvilde Broncoer**), som har deres Hjemstavn her ude paa de vide Prærier. Sommerarbejdet bestaar hovedsagelig i at holde Hjorden nogenlunde samlet indenfor Ejendommens Grænser. Men man maa stedse være i Sadlen, altid paa Færde, ofte ride haardt og foretage lange, ensomme Ridt efter bortkommet Kvæg. Men man lærer Selvtillid og at kunne hjælpe sig under vanskelige Forhold.

Ved Nattens Frembrud lægger Kvæget sig sædvanlig til Ro, men Hyrden maa blive paa sin Post Natten igennem, da de halvvilde Kreaturer er sky og let skræmmes. En snigende Ulv, et frembrydende Uvejr eller en eller anden usædvanlig eller mistænkelig Lyd kan ofte være nok til at skræmme dem. Hvis et Dyr springer op og viser Tegn paa Frygt, er hele Flokken øjeblikkelig paa Benene, og ført af en Leder, sædvanlig en Tyr, styrter de alle af Sted paa vild Flugt over Stok og Sten, og intet formaar at standse den vilde Hjord. Og hænder det, at Hjorden skræmmes og farer af Sted, er det eneste, Hyrden kan gøre, for at hindre Flokken i at sprede sig milevidt omkring eller

*) Ranch, Landejendom, som benyttes til Kvægdrift.
**) Bronco, en amerikansk Hesterace.

styrte ned i Kløfter og Flodlejer, da at søge at komme foran Flokken og med kraftige Piskeslag og ved høje Tilraab at tvinge Lederen til Siden, saa Hjorden holdes løbende i en Rundkreds. Men ve den Hyrde, hvis Bronco snubler, han bliver trampet til en uformelig Masse under de rasende Dyrs skarpe Klove.

Natten igennem rider Hyrderne derfor rundt om den hvilende Hjord, stadig syngende, nynnende eller fløjtende, for med sin Stemme, som de mistænksomme Dyr kender, at berolige dem. Og mangen en Nat, mens Maanen skinnede ned over de vide Prærier, eller Stormen hylede hen over dem, har jeg sunget for mine drøvtyggende Tilhørere: „Jylland mellem tvende Have", „Rosen blusser alt i Danas Have" eller andre af de mange Sange, som Mindet holder fast ved, og som man faar kærest, naar man er langt borte fra Danmark.

Den store Afstand fra Civilisation og Medmennesker føles undertiden, især i Førstningen, som et Savn, men til Gengæld har det frie patriarkalske Liv paa Prærien sin Ynde, fremfor det larmende Byliv eller det trælsomme Slid paa en Farm. Og naar de milevide Prærier er dækket med saftigt Græs, med enkelte store, grove og mange sarte, fine Blomster, naar statelige Hejrer og Traner og larmende Vildgæs gæster de grundede, mudrede Smaasøer, naar den tunge Prærielærke slaar sine ensformige Triller, naar Prærieulven sniger sig om efter den diende Spædkalv, som Moderen har skjult i Græsset, og naar Prærihanen kurrer sine ejendommelige Lokketoner og træder en fejende Runddans om Genstanden for sine ømme Følelser, da er der skønt her ude.

— — —

Det var en brændende varm Dag i Juli. Solen bagte ned paa den tørre, skorpede Jord, som havde slaaet dybe Revner. Den ophedede Jord kastede Varmen tilbage, Luften var kvælende hed og tyk med flimrende Dis. Heden syntes at slappe Syn og Hørelse.

Sommeren havde været usædvanlig varm, og Kvæget var meget uroligt, da Græsset var tørt og sparsomt, og det begyndte at skorte paa Vand. Skygge fandtes der ikke i hele Egnen.

„Vi faar Uvejr i Nat, er jeg bange for," sagde m Medhjælper, Jim Mc Donald, en Skotlænder, da vi ve Solnedgang skiltes. Vi havde holdt paa et Højdedrag, hvorfra vi kunde overse det meste af Hjorden, der havde græsset i Udkanten af en stor Sump, hvor Græsset endnu havde holdt sig grønt. Men nu, da Solen sank, kom Mosquitoerne frem og drev Kvæget op paa den højere liggende Prærie.

En halv Time efter, at Solen var gaaet ned, bredte Tusmørket sig, og Kvæget begyndte at lægge sig til Ro for Natten. De Køer, som havde diende Kalve, søgte med en forunderlig Sikkerhed tilbage til de Steder, hvor de havde gemt deres Afkom, gav nogle sagte, kaldende Brøl, og Kalvene kom frem af deres Skjul for at nyde den kvægende Mælk. I ungdommeligt Overmod var et Par unge Tyre ved at prøve Kræfter. Panderne stødtes sammen med et Brag, Muskelerne spændtes, der strædes frem og tilbage, saa Jord og Græstørv fløj til Vejrs, indtil en ældre Tyr, der nu syntes, at den Spas var lang nok, gjorde en brat Ende paa Legen ved at give en af de stridende Grønskollinger et Hug i Siden, saa den fløj langt bort.

Natten var ved at brede sig. Luften var endnu trykkende varm, og det var blikstille. Ildfluer funklede og glimtede i Luften, og i Græsset larmede Græshopper og andre Insekter. Fra den modsatte Side af Hjorden hørte jeg Jim nynne paa en Sang om sit Hjemlands Bjærge og dybe, blanke Søer, og et Steds i Nærheden hørtes en Prærieulvs korte Bjæf, der endte i et langt, tudende Hyl, som besvaredes af en af dens Kammerater længere ude.

Det saa ud til, at Jim skulde faa Ret i sin Formodning om et kommende Uvejr. Ude i sydøst saas svage Lynglimt, som stedse blev stærkere, og under Lynglimtene saas sorte, tunge Skymasser at optaarne sig.

Uvejret kom nærmere. Lyn fulgte paa Lyn, og ude i det Fjærne hørtes et langt, rullende Tordenbulder.

Kvæget havde rejst sig og viste Tegn paa Uro. Mellem Lynene var det bælgmørkt, men snart fulgte de saa hurtigt efter hverandre, at der ikke var Tale om at kunne tælle de enkelte Lyn. Hele Synskredsen var oplyst af et skarpt,

vekslende, ustadigt Lys, som blændede Øjet Og voldsomme Tordenbrag rullede, saa Jorden syntes at ryste.

Langt ude hørtes Vinden at spille op paa sin dybe Bas. Den naaede os hurtigt, hylede, peb og hvinede, bøjede Græsset fladt hen ad Jorden og foer ind paa os med en Voldsomhed, saa den nær havde kastet mig og min Bronco omkuld.

Og med Vinden fulgte Regnen. Først faldt der enkelte tunge Draaber, saa brød det løs med et voldsomt Skybrud, der hurtigt gennemblødte Klæderne og føltes isnende kold efter den før saa trykkende Varme. Der var sket et hurtigt Omslag i Luftens Temperatur, og vilde, løsslupne Naturkræfter rasede med en Styrke, som kun er mulig i et stort Fastland.

Kvæget drev langsomt med Stormen, og der var ikke andet for os at gøre end at holde os paa Siderne af Hjorden og følge den, indtil Stormen havde udraset.

Et Lynskær, stærkere end de andre, og et drønende Tordenbrag. Min Bronco sank i Knæ, for derefter at stejle, hvirvle rundt og sætte af Sted ud over Prærien, bort fra Hjorden.

Da jeg atter fik Hold paa den, saa jeg, at der ovre paa den modsatte Side af Hjorden var Røre blandt Kvæget, og snart var hele Flokken paa vild Flugt. Over Stormens Hylen hørte jeg Jorden gungre af den underlige knækkende Lyd af de mange Klove. Men da Hjorden flygtede til den modsatte Side af, hvor jeg befandt mig, var det mig umuligt at komme foran og hindre Flugten. Der var ikke andet at gøre, end at følge efter Hjorden og overlade til Lykken at finde den igen.

Uvejret stilnede efterhaanden af. Lynene blev svagere, Tordenen lød fjærnere, Vinden aftog noget i Styrke, men Regnen vedblev at falde i Strømme, og det var saa mørkt, at man ikke kunde se en Haand foran sig.

Jeg red Resten af Natten. I Morgenstunden fik jeg Øje paa et Par Smaaflokke af vore Kreaturer, som jeg drev med mig, og op paa Formiddagen fandt jeg Jim og en anden Del af Hjorden ved en næsten udtørret Sø. Tæt pakket langs Søens ene Bred sad de uhjælpelig fast i det bløde Dynd, prustende, stønnende, væltende, og længst ude

laa Jims Bronco. Under Nattens vilde Jagt var de styrtede ud i Dyndet. Jim havde været foran, og til alt Held for ham var Broncoen naaet saa langt ud, at han undgik at blive nedtraadt af Kvæget. Med stort Besvær havde han faaet Sadlen af Broncoen og reddet sig i Land, hvor han stod og halede i Lassoen, som han havde faaet om Hestens Hals, da jeg traf ham.

Ved at slaa Lassoen om min Saddelknap fik vi hurtigt Broncoen op. Og nu fik vi en god Dags Bryderi med at hale Kreaturerne op af Dyndet, ikke mindst derved, at mange af de halvvilde Kreaturer var blevne opirrede i den Grad af at sidde og ælte i Dyndet, at de angreb deres Redningsmænd, saa snart de atter følte fast Bund under sig, saa vi maatte flygte, for ikke at faa Hestene revet op af de rasende Dyrs skarpe Horn. Og det tog flere Dages haardt Ridt og ivrig Søgen, inden vi atter fik Hjorden samlet.

Da vi nogle Dage senere kom tilbage til Stedet, hvor Stormen overraskede os, fandt vi fire døde Kreaturer, sandsynligvis dræbte af Lynet hin Uvejrsnat.

Skæmt.

Et godt Middel. Tiggeren: „En lille Skilling, gode Dame?“ Gammel Frøken: „Men dog — De ser jo saa stærk ud. Hvorfor arbejder De ikke?“

Tiggeren: „Ja, hvis jeg bare var saa ung som De, Frøken.“ Frøkenen: „Hm! Værsgod, her har De en 2, Øre!“

Enevældig. Lærerinden: „Hvad vil det sige, at en Konge er enevældig?“

Pigebarnet (efter nogen Betænkning): „Det er, saa længe han ikke er gift.“

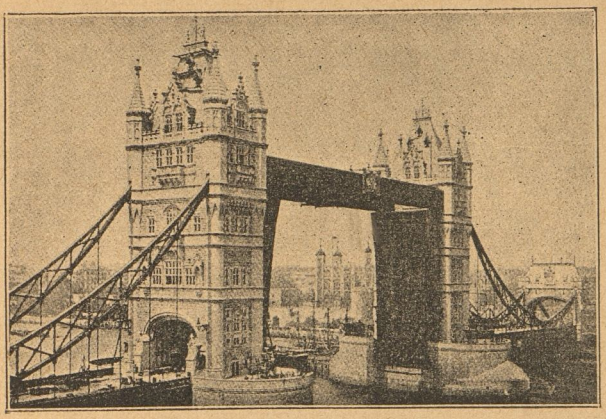

„Tower-Broen" i London.

Prinsemordet i Tower.

Af J. V. Christensen.

I.

Det er med underlige Følelser, at man, efter at have læst Towers Historie, træder indenfor de alentykke Mure, der omslutter den ældgamle Borg, som ligger midt i det moderne London — paa Grænsen mellem Verdens livligste Forretningskvarter City og Verdens elendigste Fattigkvarter, Londons Eastend.

Blodige er Billederne, der oprulles for Ens Fantasi. Her er Fængselsrum, hvis Vinduesaabninger er saa smalle, at man ikke kan putte sin knyttede Haand ud igennem dem. Her er Laase, hvis indviklede Mekanisme maa have krævet lange Tiders Arbejde at udpønse. Her er tykke, jærnbundne Døre, der lukker for dybe Kældere, fra hvilke en gravtung Luft slaar os i Møde. Selve de gamle Mure i Fængslerne er ikke stumme, men fortæller med Ofrenes egne Ord om menneskelige Lidelser. Til den haarde Sten har de

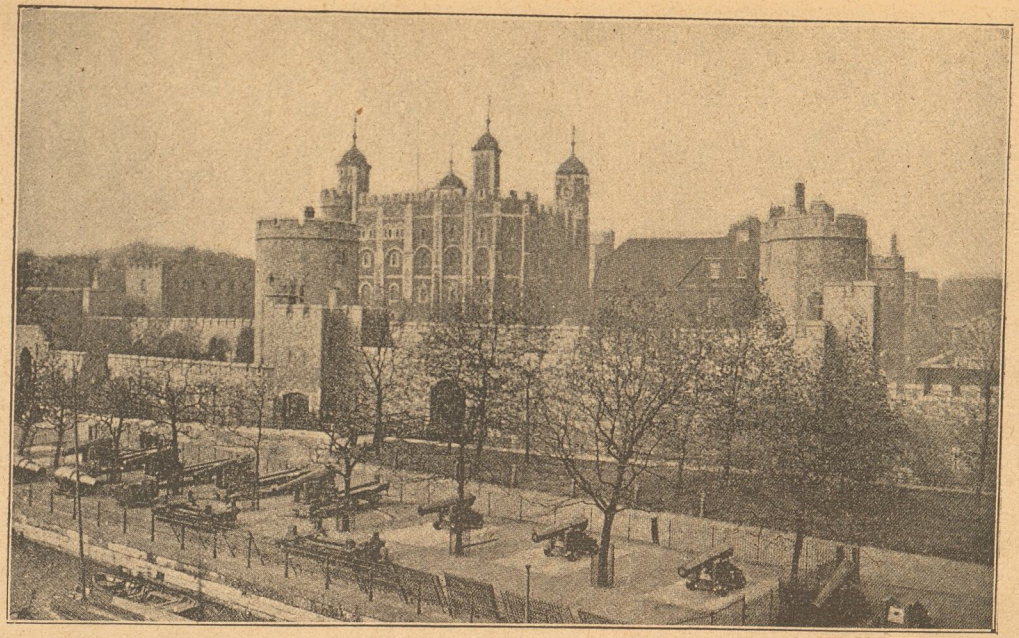

Tower.

Ulykkelige betroet deres Kvaler. Turisten, der standser foran en saadan Indskrift og raadfører sig med sin Haandbog om den, tænker kun lidt paa, hvilken Sum af Lidelse, der skjuler sig bag disse i Stenen mødsommeligt indkradsede Ord *)

Maaske har det taget Aar for Fangen at prente det paa Stenen, at forme disse mærkelige Skikkelser. Saa meget desbedre; den Tid gik dog med Arbejdet, og kun Døden skulde jo blive den endelige Afslutning paa al Elendigheden.

Et langt Tog af blodige Skikkelser drager os i Møde fra Towers graa Stenmasser.

„Dømt til at halshugges paa Tower-Højen" blev mangen en Stormands Lod — med eller uden Skyld — i de Tider, da Englands Historie ligesom er gennemsyret af Oprør, Broderkrige og Undertrykkelse. Tower er Sindbilledet paa dette mørke Afsnit af Englands Fortid. Snart Sæde for Fyrster, genlydende af Paukers og Gigers Klang, snart Fængsel for Oprørere eller for Mænd, der stod tyranniske Magthavere imod, snart begge Dele; et Sidestykke til den franske „Bastille" under Ludvig den Fjortende.

Under disse gamle mosgroede Mure faldt den skønne Anna Boleyns Hoved for Bøddeløksen paa hendes Ægtefælles, den grusomme Henrik den Ottendes Befaling. Hun var Henriks anden Hustru; han saa hende første Gang Dagen efter sin første Hustrus Død og ægtede hende kort efter. Anna Boleyn blev Moder til en af Englands navnkundigste Kvinder, Dronning Elisabeth, men blev efter 4 Aars Ægteskab forskudt, dømt til Døden og halshugget — og allerede Dagen efter denne Forbrydelse ægtede den ryggesløse Konge Jane Seymour, Anna Boleyns Kammerpige!

Her paa Towerhøjen faldt Hovederne for tre Led af den samme Slægt for Bøddeløksen: Henrik den Syvendes Minister Dudley, hans Søn Hertugen af Northumberland, hans Sønnesøn Lord Guildford, den første i 1510, den sidste i 1554.

— — —

*) De her gengivne Indskrifter findes paa Murene i et af Towers gamle Fangetaarne. Den nederste Indskrift giver Navnet paa en Mand, der spillede en Rolle under de her omtalte Borgerkrige.

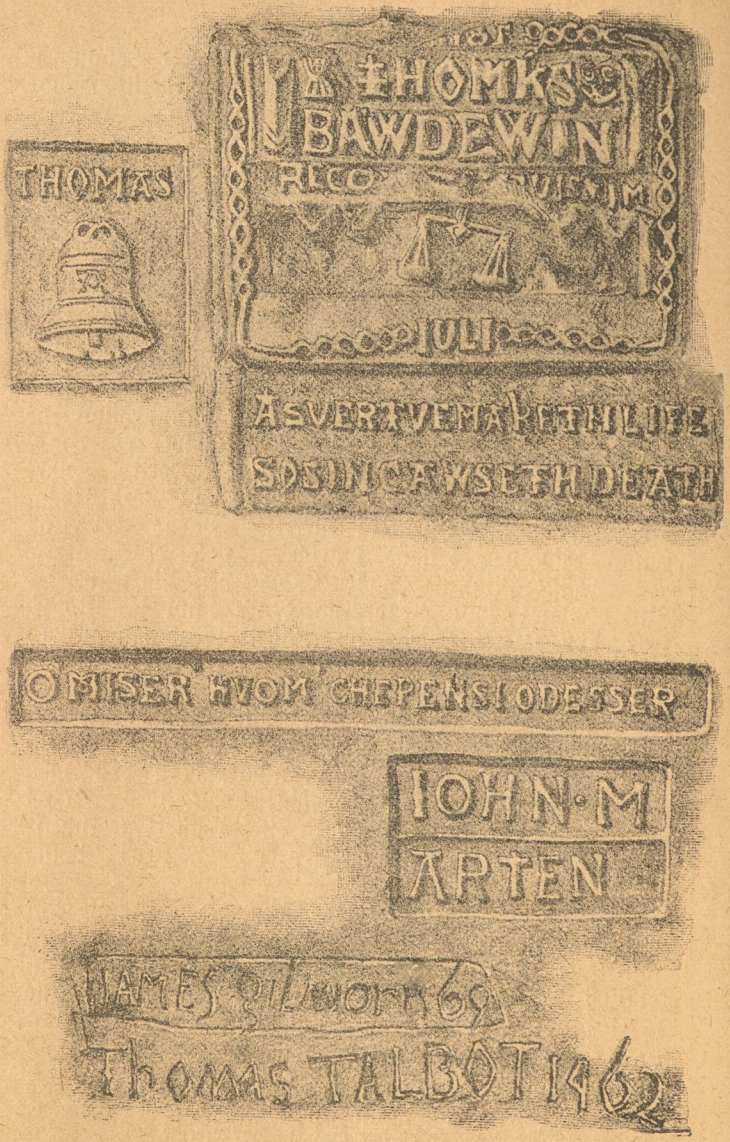

Indskrifter fra Towers Mure.

Foran os ligger „Forrædernes Port" med tunge graa Buer; kunde de tale, vilde de fortælle om en Række af Mænd og Kvinder, der bar de store Navne i Englands Historie; thi disse Buer har set dem drage forbi paa Vej til Fængslet eller til — Skafottet paa Tower-Højen, — Dronninger som Adelsmænd, Erkebiskopper som Feltherrer.

II.

Over for „Forrædernes Port" hæver sig „the bloody Tower" d: det blodige Taarn, til hvilket knytter sig Beretningen om en af de mørkeste, mest fantastisk-uhyggelige Tildragelser i Towers Historie. Med hulslidte Trin snor Trappen sig op i det skumle Taarn. Ved Trappens Fod er det Sted, hvor for mere end 200 Aar siden fandtes Benradene af to Børn, som med nogenlunde Sikkerhed antages at have været de to myrdede Prinser.

— — —

Slutningen af det 15de Hundredaar saa England sønderslidt af blodige Borgerkrige og langvarige Kampe paa den anden Side Kanalen mod „Jomfruen af Orleans" og hendes Landsmænd. Kampen raser i England mellem den „røde" og „hvide Rose", saaledes nævntes de to Tronkræver-Partier efter de fyrstelige Huse Yorks og Lancasters Vaabener

I 1461 besejrede Prins Edward af York sine Modstandere og besteg Englands Trone som Edward den Fjerde. Han var Englands smukkeste Konge, fortæller de gamle Kvad; han var tillige en af de grusomste, fortæller Historien. Men blodig Strænghed maatte der til for at befæste Tronen for York'erne. Var det alt det udøste Menneskeblod for Kronens Guld, der senere kom over hans unge uskyldige Sønners Hoveder?

Edward den Fjerde døde 1483.

. . . . Saa hviler da Englands Scepter i en Ynglings Haand. Kong Edward følges paa Tronen af sin 13aarige Søn, den blege, gullokkede Prins Edward med de sørgmodige, blaa Øjne. Barn og Konge! Hellere havde den spædlemmede Dreng nok leget i Skyggen af den gamle

Stad Yorks Volde, klatret om paa Slægtsbyens vedbendkranste Mure med Broderen, den elleveaarige Richard. Og hellere legede han Tavlbord med silkeklædte Pager, end han saa paa de barske Krigeres Syssel og Rustningerne, der endnu viste Buler fra Slagene for at vinde Slægten en Krone. Vengstes Ynglingen af Forudanelser om Hævnen for Blodet, der klæber ved Kronen?

Og dog skulde der jo nu være Ro i Landet. Derfor var det jo, at Barnekongens strænge Fader lod alle Fyrsterne og Fyrsteætlingerne af Lancaster henrette. Og det er Barnekongens egen Farbroder, Hertug Richard af Glouceſter, der er Rigsforstander. Buckingham og Hastings var Edwards tro Mænd. Men Kongefarbroderen maa dog vel følge Blodets Røst, naar han trods alt mener, der bør tages særlige Forholdsregler for at beskytte Kongen og hans Broder. Hvem ved, om ikke man snart vil spørge om nye Oprør, nye Rænker mod Kronen, der sidder saa usikkert paa de lange blonde Lokker? Hvor skulde der da vel være sikrere end i den ældgamle Borg ved Themsen, i Hjertet af Rigets Hovedstad! Bag de tykke Mure finder Avindsmændene ikke Vej. Der er Barnekongens og hans Broders kostbare Liv sikre. Glouceſter er den faderlige Beskytter, og alle den unge Konges Venner giver Glouceſter Ret. Thi Glouceſter betænker dem alle sammen med Lehn og Udmærkelser. Men hvorfor er Buckingham og Hastings mod Rigsforstanderens vise Anordninger? Ponser de paa Rænkespil sammen med andre, som en Gang var Kong Edward den Fjerdes trofaste Mænd? Der maa en Undersøgelse til, og den ender med, at adskillige adelige Hoveder maa rulle i Grønsværet paa Tower-Højen. Buckingham kommer saa i Tanker om, at Glouceſter nok alligevel har Ret. Og da Hastings ser Bødlens blinkende Sværd over sit Hoved, er han vel nok tilbøjelig til at dele Buckinghams Mening. Men da er det for silde. Hastings har utvivlsomt været med i en Sammensværgelse med et eller andet Formaal mod Kronen. Nu er han uskadelig, alle de sande Venner af den lille Barnekonge med de lange blonde Lokker og de tungsindige Øjne er nu gjort uskadelige. Og alle er enige om, at Glouceſter gør rigtigt i at

sørge for, at Kong Edward bevogtes i Tower, til Kroningen i Westminster Abbediet har gjort Barnet til Englands retmæssige, salvede Hersker.

III.

Det sukker og klager som af Henfarnes Aander, naar Vinden piber ind mellem de tykke Jærnstænger eller baner sig Vej ad bugtede Gange og under tunge Buer. Ravnene skriger om en Forbryder — eller var han maaske netop ikke en Forbryder? — der klæder Stejle og Hjul derude paa den nøgne Høj. Skildvagten paa Taarntinden støtter sig til sin Hellebard og kaster et spejdende Blik ud over City, den ældgamle londonske Bydel, der rejstes ved Themsens Bred, før Romerne fandt Britannien, Byen, der saa danske Vikinger hærge Bretland og rejse Runestene, hvor nu St. Paulskirkens Kæmpebygning ligger. Men han kender intet til Historien. Han synes blot, han har hørt listende Trin i Gangen, der fører til „det blodige Taarn". Et underligt Sted at forvare en Konge! tænker Taarnvægteren — og støder sin Hellebard i Gulvet. Men det er nok ikke værd at grunde over sligt, tænker han videre, mens Blikket søger over mod Forbryderen, om hvis Kød Ravnene slaas. Dybt nede klukker Themsen sin ensformige Tone; den haster afsted forbi Sejlerne, der er kommet hjem fra de fjærne Lande. Har mon Taarnvægteren hørt noget om de store Planer dernede i sydlige Lande, om at finde Søveje til Indien sønden om Afrika eller vestpaa over Atlanterhavet? Det har han sikkert ikke; England er endnu ikke Foregangslandet; thi det slider sig selv op i blodige Borgerkrige. . . . . Som en Skygge mod den af Nymaanen svagt oplyste Nathimmel vandrer Skildvagten der oppe bag den svære Stenmurs Brystværn. Hvad ved han vel om, at Constablen af Tower, Sir Robert Brackenbury, i Dag har faaet en hemmelig Befaling fra Gloucester, en Befaling, han har nægtet at adlyde, hvorfor han er bleven afløst af Sir James Tyrrell. Naa, det er heller ikke noget, en simpel Krigsmand i Jærnbrynje skal blande sig i. Han slaas for den, der betaler bedst. Men han slaas som ærlig Kriger, og han vilde aldrig

nedværdige sig til at gøre det, som hans to Kammerater, Dighton og Foreſt, i denne Nat skal udføre.

— — —

To lyslokkede Hoveder hviler Side om Side paa den samme Pude i Rummet med det hvælvede Loft. En Natkærte kaster et sparsomt Skær over to runde Barneansigter. Den yngstes Mund dirrer endnu som efter Graad, og der er Taarer under de lange Øjenhaar. Det er Englands 13aarige Konge, der sover her Side om Side med sin lille Broder, begge under Hertugen af Gloucesters Beskyttelse. Drømmer den unge Konge, er det i hvert Fald ikke Barndommens lyse Drømme. Længe er det siden, han legede med sine 5 smaa Søstre — og længe, længe vil det vare, før Legen kan fortsættes! Den lille Legetøjs-Daggert ligger paa Armstolen udenfor Sengen. Var din Arm kraftigere, havde Du vel Brug for den, Konge. Nu vilde den dog intet nytte Dig.

Aner de to smaa i deres fredelige Søvn, at Løndøren aabnes, at tre vildt udseende Krigerskikkelser glider lydløst ind, medens Døren svinger paa sine nylig smurte Hængsler? Nej, har de end grædt sig i Søvn, saa er Søvnen des dybere nu.

Saa dyb, at de to Smaadrenge — af hvilke den ene om 14 Dage skulde være salvet og kronet — aldrig vaagner af den mer. De tre Skikkelser, der kom ind, var Tyrrel, Dighton og Foreſt; og før Midnat var omme, var der af Englands Konge og hans Broder kun to Barnelig tilbage. De var kvalte i Sengens Puder af de grusomme Mordere. Deres Lig blev kastet i en Grav under Trappen til „det blodige Taarn" og dækket med tunge Stene.

Uglen tudede fra det mørke Taarn over endnu en Forbrydelse, en af de mange under Towers skumle Mure.

Men Dagen efter var Hertug Richard af Gloucester Kong Richard den Tredje af England. Og hvem vovede at drage Kongen til Ansvar. Alle tav, ingen vovede at granske Gaaden om de forsvundne Prinser.

— — Krigsfaklen luede atter over Landet; snart skulde Hævnen komme over den grumme Morder. Henrik Tudor, Jarl af Richmond, drog mod Richard den Tredje, og efter 2 Aars Regering blev den kongelige Tronrøver

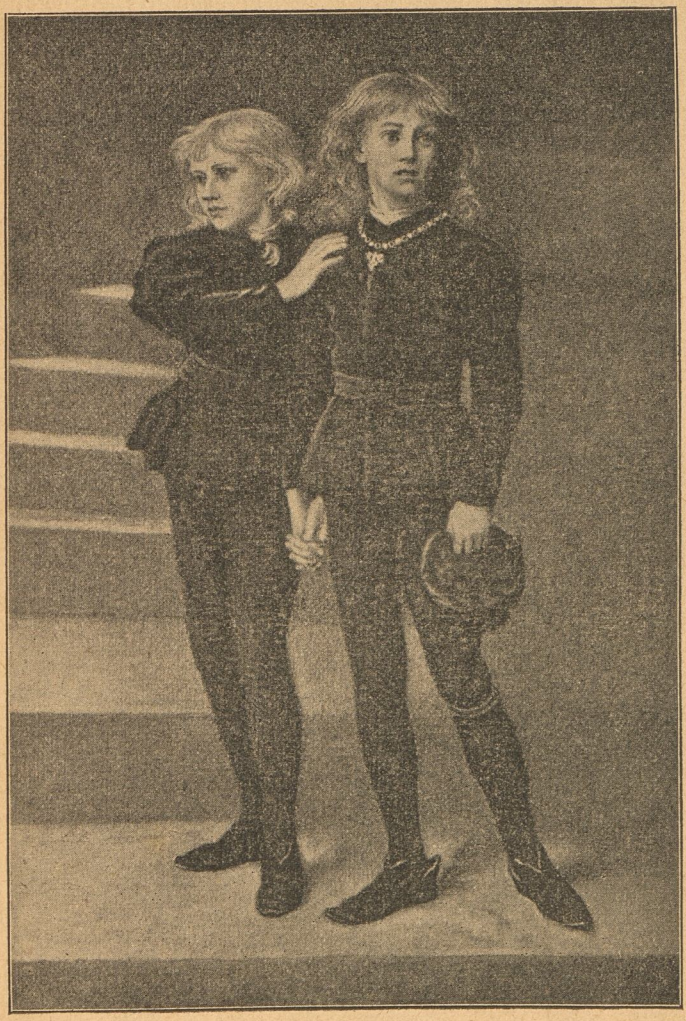

og Barnemorder slaaet af Tudor ved Bosworth og fandt selv Døden paa Valpladsen.

IV.

Henrik Tudor besteg Englands Trone som Henrik den Syvende, og under hans Regering kom det til Almenhedens Kundskab, hvad der var blevet af Edwards Sønner. Men hvor de var jordede vedblev at være en Gaade. Mordet blev begaaet 1483, men først 200 Aar senere, under Kong Carl den Anden, da der blev foretaget forskellige Istandsættelser i Tower, fandt man under Trappen til „the bloody Tower" Levningerne af to Børnelig. Kongen befalede, at de skulde føres til Westminster Abbediet, hvor de jordfæstedes som Edward den Femte og hans Broder.

. . . Den gamle Tower-Gardist i sin pudsige bluselignende Dragt fortæller gerne om Prinsemordet. Den gamle Tower-Gardist var en Gang en flot Tommy Atkins*) i Dronningens Armé; nu er Skægget graanet, Lemmerne gigtsvækkede af mange Aars Liv i Barakkerne eller paa Valpladser rundt om i det britiske Verdensrige. Tower-Gardisten passer ind i Billedet med det ældgamle Fæstningsslot som Baggrund. Han er Mellemleddet mellem Fortid og Nutid: Fortiden, om hvilken de gamle Beretninger fortæller, og om hvilken Towers mægtige Vaabensamling med sine Harnisker, Sværd og Lanser og gamle Faner staar som et haandgribeligt Bevis, Nutiden, der rører sig i den myretravle Millionstad, fra hvis menneskefyldte Gader der af og til sendes et Skvæt af Turister ind i den stille Borg.

*) Svarer til Kælenavnet „Jens" for danske Soldater.

Korset paa Klippen.

Fortælling af Ingeborg Maria Sick.

Med Tegninger af H. P. Lindeburg.

Der laa to Landsbyer med en Bjerghøjde imellem sig. Landevejene snoede sig i mange Bugter om Højdens Fod og førte fra den ene til den anden. Men den var saa støvet og saa lang. Beboerne foretrak at skyde Genvej ad en Sti, som førte op over Højden.

Midtvejs omtrent havde man paa den ene Side af Stien en dyb Kløft, og paa den anden en bred og blød Grønning. Der stod et mægtigt Kastanietræ, og der samledes i varme Sommeraftener Ungdommen fra begge Landsbyer for at synge, lege eller danse, medens de ældre sad under Træet og drøftede Dagens Begivenheder.

Her plejede ogsaa Anton Hutter fra Reschen, Landsbyen nord for Bjærget, at møde med sine to Børn, Franz og Marianna.

Franz var Midtpunktet for alle de unge. Ingen kunde synge, jodle, danse som han, eller gøre saa lange Spring med sin Alpestok. Og køn var han med sit lokkede Haar og sine sorte, spillende Øjne. Gale Streger havde han gjort, lige fra han var Dreng, og det havde han ikke lagt af, fordi han gik i sit tyvende Aar. Det var blot ikke mere Naboernes Blommer og Ferskener, han nu var ude efter. Man havde faaet bedre Smag, sagde han, — og var da ogsaa Kæreste saa med en, saa med en anden af Pigerne. Vist blev der rystet paa Hovedet af ham mellem de ældre under Kastanietræet; men der var det ved ham, at man kunde ikke være vred paa ham. Selv den gejstlige Herre saa gennem Fingre med ham, og Franz havde dog mangen god Gang vraltet henad Vejen efter ham.

Marianna sad ved Faderens Side med sin tunge graa Strikkestrømpe. Fra sit trettende Aar havde hun, ved Moderens Død, maattet overtage hele Husførelsen, sørge for Faderen og gøre godt hvad Broderen gjorde galt. Med det samme var hun uvilkaarlig bleven indrulleret blandt de

ældres Rækker. Og nu, da hun var fyldt en og tyve, var hun saadan en gammel Husmoder og Plejemoder for Franz, at ingen kunde falde paa at tænke, om hun ikke bag sin graa Strømpe kunde sidde med en lille bævende, undseelig Lyst til at være med i Legen, til at prøve, hvordan det var at være en Smule ung imellem.

Undertiden slog Bernhard Wengler sig ned ved Mariannas anden Side. Bernhard fra St. Johann, Landsbyen syd for Bjærget, som havde baade Sognekirke, Postgaard og Kro.

Bernhard var bleven saa alvorlig og eftertænksom, siden han, efter sine Forældres Død, maatte slide og slæbe for sine tre unge Søstre. De tre besørgede Munterheden i Hjemmet, og gjorde det til Gavns. De var ens høje, fyldige og friske, med røde Kinder og skinnende, brune Øjne. Altid gik de med hinanden i Haanden eller om Livet og talte og lo i Munden paa hinanden, ganske som Fuglene kvidrer om Foraaret.

„De er lige til at tage om Halsen alle tre paa en Gang," sagde Franz. „Og det ender man da ogsaa nok med at gøre!"

Marianna takkede sin Helgen for, at Bernhard ikke hørte det. Bernhard var saa stræng og retsindig.

Naar han sad ved Siden af hende paa Grønningen, plejede han at tage hendes Garnnøgle op, hver Gang det trillede fra hende. Undertiden beholdt han det i sin Haand og sad og vandt Garnet af for hende, medens hun strikkede.

Engang imellem, naar hun trak Garnet til sig, saa hun paa ham med et lille dvælende Blik af sine blaa Øjne, og Bernhard forstod ganske, hvad Øjnene mente:

„Det er saa godt at have dig her hos mig. Det er ligesom at sidde Haand i Haand at strikke med det Garn, der kommer til mig fra dig. Jeg kunde sidde saadan og strikke Strømper til den hele Verden, uden at vide, hvor Tiden blev af."

Dette vidste han ligesaa klart, som om hun havde sagt ham det med rene Ord. Og han syntes meget bedre om, at hun ikke sagde det.

En Aften i Maj, da de alle var ved at bryde op fra Grønningen, og Marianna vilde tage Nøglet for at rulle

sin Hose sammen, lagde Bernhard begge sine Hænder om hendes Haand. Hun lod Strikketøjet synke ned i sit Skød og sad ubevægelig med sænkede Øjne som i Kirken.

De sad skjult under nedhængende Grene, lidt afsides fra de andre, som slet ikke agtede paa de to.

Bernhard blev ved at knuge hendes Haand mellem sine, og hun gav ham god Tid til at samle sig.

„Ja, du — Marianna," kom det endelig. „Du ved hvad jeg mener . . . Jeg har dig saa kær . . . Nu er det sagt."

Hun saa mellem Løvet hen paa de andre, ingen vendte sig imod dem, og med et pludseligt Udbrud af den indestængte Ungdom bøjede hun sit Ansigt hen imod ham.

Men da han havde kysset hendes Læber, blev hun saa forskrækket over sig selv, at hun slet ikke kunde se paa ham eller sige ham Godnat, men med glødende Kinder hurtig sluttede sig til de andre, medens han saa efter hende med lysende Øjne. . .

Anton Hutter blev saa forbavset, da Bernhard Wengler friede til hans Datter, som om han aldrig havde anet, at hun var Kvinde og nu i giftefærdig Alder. Derefter sagde han, at det kunde der foreløbig ikke være Tale om, for han og Franz kunde jo ikke undvære Marianna.

Men Bernhard sagde, han kunde dog ikke hjemføre nogen Brud, saa længe han havde alle tre Søstre at sørge for. Om blot han og Marianna maatte være Kærestefolk og vente paa hinanden?

Naa, ja, det kunde de jo gerne, naar blot de ikke talte om Bryllup, og Pigebarnet ikke forsømte noget hjemme for det.

Bernhard og Marianna saas da langtfra saa ofte som han kunde ønske; men for hende var dette ikke noget egentligt Skaar i Lykken. Bernhard var hendes, og hun var hans, det var som at have den klare Sol om sig til alle Tider. Og en Gang skulde Klokkerne i St. Johann ringe for dem ud i den blaa Luft, Præsten skulde vie dem til et — og hun skulde have Lov til at følges hjem med Bernhard og slide sig op for at gøre det rigtig godt for ham.

Bekymringen for Franz var den eneste Skygge paa hendes Vej. Han havde begyndt at drikke og sad tidt paa Kroen i St. Johann, hvorfra han vendte hjem fortumlet og svirende.

Marianna sad oppe efter ham, hvor sent han saa kom, og søgte blot at skjule det altsammen for Faderen; thi Franz var hans Hjertes Afgud. Men Bernhard tog ofte sin Svoger i Skole og formanede ham til at føre et bedre Levnet, i mere velmente end velvalgte Ord. Hans egen moralske Overlegenhed skinnede igennem dem og opæggede Franz, saa det blev bare til Skænderier mellem de to.

Saa kom den store Ulykke dalende ned over Huset med lange, sorte Vinger, som lukkede al Solen ude.

Et Aarstid efter Mariannas Forlovelse blev Franz en Nat baaret til sit Hjem, bevidstløs og blodig. Han var sammen med flere kommen fra Kroen i St. Johann, og vilde i Maaneskinnet gaa hjem ad Bjærgstien, men midtvejs omtrent havde han gjort et Fejltrin og var styrtet ned ad Klippesiden.

Saadan fortalte de andre, og Marianna hørte Ordene, men forstod dem ikke. Hun vidste kun af ét i Verden: det hvide Ansigt foran hende, med de lukkede Øjne og det bølgende Haar ganske sammenfiltret af Blod. . .

I tre Dage og Nætter hang hendes Øjne ufravendt ved dette Syn, medens hun knælede ved Sengen med Armen inde under Puden, for lempeligt at løfte det blodige Hoved og føle, at hun holdt ham fast, saa ingen kunde tage hendes egen vilde, elskede Dreng fra hende.

Han slog kun Øjnene op et Par Gange, kendte hende i Glimt, troede, at han var Barn igen, og havde stødt sig paa en af sine vovelige Farter, søgte at klappe hendes blege Kind og mumlede:

„Jeg skal nok være god — — ikke være saa vild næste Gang."

„Nej, Franz, kære — du gør det aldrig, aldrig mere, vel? Jeg bliver saa angst, saa angst! Du maa ikke komme noget til!"

Og hun holdt ham tættere til sig, medens hun kyssede hans smukke Pande.

Gennem Taage saa hun, at det blev lyst og mørkt, og atter lyst om Sengen. Gennem Taage hørte hun sin Fader gaa op og ned i den anden Stue og stønne eller tale højt og vredt til nogen. Gennem Taage syntes hun, at Nabokonerne vilde have hende til at lægge sig, men hun vilde

ikke vige fra Franz — maatte holde ham fast, for at ingen skulde tage ham.

Men Døden sad ved Hovedgærdet og tog ham ud af hendes moderømme Armes Greb, og bar ham derhen, hvor hun kun kunde række foldede Hænder ud efter ham.

Taagen blev ved at være der; gennem den saa hun, at Laaget blev lukket over det hvide Ansigt, aabnet igen, for at hun kunde kysse det en Gang endnu — og derefter naglet til. Gennem Taagen gik hun bag efter Kisten, medens Klokkerne fra St. Johann ringede ud i mørk, blytung Luft. Gennem Taage saa hun Kisten blive borte i den sorte Jord, medens der bølgede et Hav af Ansigter rundt om — — saa gled de bort alle sammen, og hun sad ene med Faderen i de tomme Stuer, hvor Skumringen listede sig ind.

Da stod Faderen pludselig for hendes Stol og fæstede et Par stive, blodunderløbne Øjne paa hende.

„Det er Bernhard Wengler, som har gjort det," stødte han frem. „Han er min Drengs Morder, hører du?"

Et Lyn skar gennem Taagen. Paa en Gang dukkede hele den Verden op igen, som hun havde glemt, og fremmest han, der dog stod hendes Hjerte allernærmest.

Hun rettede sig som en, der vaagner, og saa forfærdet op imod Faderen.

„Jeg siger, det var Bernhard, hører Du? Han løftede sin Haand mod min Dreng og stødte ham ned."

„Det har han ikke gjort! Det kan han ikke have gjort!"

„Det har han gjort, og jeg har forbandet ham ud af mit Hus."

Hun stod op uden et Ord mere, gik ud af Huset og ned ad Vejen mod St. Johann. Ved Wenglers Hus, som er det yderste til Venstre, standsede hun og bankede paa.

De tre Søstre lukkede op med Armene om hinanden, og brød ud i enstemmig Hulken, da de saa hende.

Bernhard stod bag Søstrene og skød dem tilside for at komme ud. Marianna gik foran ham lidt hen ad Vejen, saa standsede hun og satte sig paa Grøftekanten; hun var saa træt.

I næste Nu kastede han sig ned foran hende, og hans

Hoved laa i hendes Skød, medens den stærke, sindige Mand hulkede som et Barn.

Marianna blev kold helt ind til Hjertet, men strøg ham moderlig beskyttende over Haaret, som hun saa tidt havde strøget en andens viltre Lokker.

„Fortæl mig det alt sammen," bad hun.

Bernhard fortalte da. Han havde i den senere Tid hørt, at Franz ofte drev ind i hans Hjem, naar han var borte, og at han var bleven set forskellige Steder, saa med en, saa med en anden af Søstrene. Derfor passede han ham op, da han den Aften kom fra Vinstuen med Kammerater, og slog ind med ham paa Stien for at tale med ham.

Han sagde ham, at saa længe han var en saa letsindig, fordrukken Karl, maatte han bede ham holde sig borte fra hans Hjem og lade hans Søstre gaa i Fred.

Franz, hvem Vinen var gaaet til Hovedet, havde først slaaet en høj Latter op, saa var han bleven rasende. Det ene Ord tog det andet; til sidst væltede han sig ind imod Svogeren.

Da løftede Bernhard sin stærke Haand for at tage imod ham. Franz dukkede sig for at undgaa den, gled ud med Foden og styrtede ned, før den anden kunde gribe ham.

„Gud ved," sagde Bernhard, „at jeg vilde give mit Liv for at købe hans tilbage. Det nager mig Dag og Nat, at min Haand var løftet imod ham, endda jeg kun gjorde det for at værge mig. Og det nager mig mere, at jeg saa ofte har følt mig langt oppe over ham, har staaet i høje Tanker og set ned paa ham. Ja, ja, Hovmod staar for Fald! For skal jeg aldrig se dig mere, Marianna, saa er det mig — det er mig, der er styrtet ud i Døden."

„Har Fader sagt det?" spurgte hun.

„Ja. Han sagde, at vor Forening var død med det samme."

Hun græd stille en Stund. Saa sagde hun: „Vi maa give Tid, Bernhard. Fader bliver nok mildere, naar Sorgen har lagt sig. Men nu skal Du ikke komme."

Han holdt fast om hendes Hænder: „Men du, Marianna, du slipper mig da ikke for det?"

Han fik et Blik saa fuldt af maalløs Forbavselse, at han fortrød at have kunnet spørge.

„Naar faar jeg dig at se igen?"

„Paa Søndag i Kirken," sagde hun. „Naar Klokkerne ringer, saa ringer de os to til Møde. Saa kan vi da nok holde Ugen ud."

Hendes Fader stod i Døren, da hun kom hjem: „Har du været nede og talt med ham?" raabte han. „Saa skal du ogsaa vide, at det er sidste Gang. Min Drengs Morder, lad ham blive fra mine Øjne, til de brister!"

Hun sagde ikke noget, men gik rolig ind i Stuen og satte Aftensmaden frem.

Medens Franz laa og strædes med Døden, var det store Kastanietræ paa Højden styrtet om under en forrygende Storm. Det laa hele Sommeren over Grønningen som en død. Ingen samledes mere der oppe til Leg og Samtale. Beboerne gik ad den støvede Landevej til hinanden.

I Løbet af Efteraaret lod Josef Reinstadler, som ejede Grønningen, danne et stort Kors af Planker fra det fældede Træ. Det blev malet rødt og rejst paa Stedet, hvor Franz var styrtet ned. Datoen for Ulykken var sat paa det med store, hvide Bogstaver, og der under stod: „Bed et Fadervor og et Ave Maria."

Stedet blev som en Kirkegaard. Marianna syntes, det var hendes Livs Lykke, som laa begravet her oppe

Hele Sommeren havde hun ikke nævnt Bernhardts Navn. Men den Dag, Korset blev rejst, og hun stod der oppe med Faderen og bad sammen med ham et Fadervor og et Ave for deres kære Drengs Sjæl, da lagde hun sin Haand paa hans Arm og hviskede: „Tilgiv nu Bernhard, Fader, som du beder Gud tilgive Franz. Han mente det ikke ondt."

Men Anton Hutter rakte tre Fingre ud imod Korset og sagde: „Saa sandt som dette døde Træ, hvor under vi sad og var glade, aldrig vil blive grønt mere, saa sandt kommer han aldrig mere inden for min Dør! Mit Hjerte er dødt for ham, som løftede Haanden mod min Dreng. Skaf mig det døde Træ grønt, saa skal jeg lukke op for ham igen!"

Marianna vidste, at dødt Træ bliver ikke grønt, og hun forstod, at hendes Lykke vilde ikke leve op igen.

Men en Dag kom Præsten fra St. Johann forbi, og hvilede sig en Stund i den lille Stue, hvor hun sad ene

og spandt. Da spurgte hun ham frygtsomt over Rokken, om der var nogen hellig Historie med dødt Træ, som var bleven grønt.

Han sagde ja, det var der, og fortalte hende om Arons Stav, som bar Knopper, Blomster og Mandler.

Da tænkte hun: „Se, Gud kan gøre det." Og det havde hun glemt. Fra den Stund bad hun daglig om, at det maatte ske.

Selv gik hun aldrig mere over Stien, baade fordi hendes kære, vilde Franz var styrtet ned fra den, og fordi hendes Lykke var dømt tildøde deroppe; men hun ventede nu daglig, at en eller anden skulde komme og melde, at Korset deroppe bar grønne Knopper, Blomster og Mandler.

Der kom ingen med den Melding. Alligevel holdt hun fast ved den Tro, der ikke kunde beskæmmes, fordi den grundede i Forvisning om Livets Sejr.

Hver Helligdag saa hun Bernhard i Kirken og gav ham sine blaa Øjnes rolige Tilsagn om ubrødelig Troskab. Men deres Veje faldt ellers aldrig sammen. Kun en Aften havde hun truffet ham paa Engen bag Huset, hvor han havde passet hende op, fordi han maatte tale med hende. Det var ikke til at udholde at være skilt fra hende, havde han sagt.

Men hun rystede paa Hovedet: „Du skal ikke komme saadan mere, Bernhard. Vi maa vente, til Fader lukker op for dig."

„Ja, det bliver nok, naar Tuen er grøn over min Kiste."

„Nej, det bliver, naar Korset er grønt, Korset deroppe. Der er en hellig Historie om, at det før er sket," lagde hun hurtig til.

„Ja, — den Gang!"

„Er vor Herre da bleven en anden nu?"

„Nej, men vi er ikke som de hellige Mænd og Kvinder, der kunde opnaa saadant noget."

Hun stod lidt og tænkte sig om: „Jeg tror nu," sagde hun, „at det, vi mangler, vil vor Herre lægge til, for at det samme skal kunne ske med os."

Han kyssede hende, men saa dog saa haabløs ud, at hun lagde begge sine Hænder om hans Kinder.

„Græd ikke," sagde hun. „Der kommer nok en Søndag,

da jeg kan gaa over til dig og sige: „Nu maa du følge med hjem, Bernhard! Bliver det ikke paa denne Søndag, bliver det kanske den næste."

Uger blev til Maaneder og Maaneder til Aar.

Livet gik tungt og trægt i Anton Hutters Hjem. Fra Sønnens Død var han bleven mørk, indesluttet og menneskefjendsk. Det var virkelig, som om Hjertet i ham var dødt, ikke blot for Bernhard Wengler, men for alle andre, endog for hans eget Barn.

Naar Marianna saa hen paa sin Faders gustne, ubevægelige Ansigt, der var som skaaret i Træ, med det stramme Træk om de fast sammenknebne Læber, da syntes hun ofte, at han havde det værre end hun.

Thi det er langt værre at gaa med et dødt Hjerte end med en død Lykke.

Det visne Træ, der skulde løves — hun kom efterhaanden til at tænke, at det var hendes Faders Hjerte. Hver Gang hun bad sin Bøn om, at Træet maatte blive grønt igen, blev det egentlig ogsaa ham, hun bad for. Og Aar efter Aar ydede hun ham den stilfærdige, utrættelige Omsorg, der lister sig som en varm Solstraale ind til Hjertet.

Saa var det den ottende eller niende Vinter efter Franz's Død. Anton Hutter havde været syg i et Par Maaneder, men var under Mariannas opofrende Pleje naaet saa vidt, at han sad oppe igen i sin Stol i det første klare Skær af Foraarssol, der faldt ind i Stuen.

En Dag, medens hans Datter puslede om ham, strøg han hende med et over Haaret. Det havde han ikke gjort i mange Tider. Var der endelig noget, der rørte sig i ham ved Tanken om al hendes Omhu? — for ham, som kun spærrede for hendes Lykke!

Uden at sige noget kyssede hun hans Haand. Det var, som om den havde rakt hende et første, ganske lille grønt Blad.

Fra den Dag blev han mildere imod hende. Undertiden, naar han saa paa hende, var det, som om han vilde sige noget, men ikke kunde faa begyndt. Og hun lod ham have Tid til at betænke sig.

Noget efter var det Paaske. Paa den hellige Paaskemorgen spurgte Marianna sin Fader, om han kunde følge med til Højmessen i St. Johann. Han mente, det blev for langt, og hun sinkede sig da saa meget med at ordne alt for ham hjemme, at hun ikke vidste, hvordan hun skulde naa frem til Kirke i rette Tid.

Saa kom det over hende, at hun vilde skyde Genvej over Højden.

I aarevis havde hun ikke været der oppe paa det Sted, som var blevet en Kirkegaard. Ikke en „Guds Ager", hvorfra der opstaas, men et Dødens Svælg, der blot sluger Livet og Lykken.

Solen skinnede, Lærkerne sang, og om hende bølgede den friske Duft af spirende Liv. Hun kom til at tænke paa de hellige Kvinder, som en Morgen gik til en Kirkegaard — og fandt, at den var bleven til Guds grønne Ager med Sol og Sang, fordi Livet var brudt frem af Døde.

Da hun kom op til Stedet, hvor Stien fører langs med Kløften, og har Grønningen paa sin anden Side, standsede hun for at trække Vejret.

Og da — da var det saa, at ogsaa her var Kirkegaarden bleven til en Guds Ager, ogsaa her havde Livet vundet Sejr.

Mod lysblaa Himmel stod Korset smaragdgrønt og løvet, skjult under fyldige blanke Blade.

Fra Klippen havde hundredaarig Vedbend slynget sig op om det, til hver Tomme af det døde Træ var dækket med frodige, friske Ranker.

Marianna sukkede dybt — og alle de grønne Blade bølgede for hende i Glans af hendes egne Taarer. Den store Stilhed faldt over hende, den rolige Fornemmelse af at staa over for det naturligste i Verden, som griber et Menneskehjerte, naar Opfyldelsen af al dets bankende Længsel er forhaanden.

Klokkerne kimede i St. Johann for Livets Sejr. Og det var de Klokker, hun havde drømt om i lange Aar — hun kunde høre, hvor de ringede hende og Bernhærd sammen i genopstanden Lykke.

Efter Gudstjenesten gik hun ganske sindig over til ham paa Kirkegaarden.

„I Dag mener jeg, Du kan følge med mig, Bernhard," sagde hun.

Da de gik hen ad Vejen sammen, syntes de begge, det var i Gaar, hun strikkede paa Grønningen, medens han holdt hendes Nøgle. Og den Lærke, som blev ved at juble over alle deres stilfærdige Ord, den slog ogsaa den Gang saa hjertensglade Triller, huskede de nu.

Anton Hutter solede sig udenfor sit Hus, da Marianna kom gaaende ned fra Stien.

„Du maa gaa med," sagde hun. „Blot op til Korset. Det er ikke saa langt som til Kirken. Og du maa med."

Han gik da med. Men da de kom op paa Højden, stod Bernhard Wengler ved Korset. Og Korset var grønt.

Marianna greb om Faderens Arm med skælvende Haand, som for at sige noget, men i det samme brast hun i Graad og gled ned ved Korsets Fod.

Og Anton Hutter græd højt og lydeligt, som han ikke havde grædt, siden hans Dreng døde.

Fra det grønne Kors forplantede Livet sig til det lille Hus i Dalen, hvor de to igen sad Haand i Haand. Bernhards to Søstre var gifte, den tredie holdt Bryllup med Josef Reinstadler, samme Dag som Klokkerne i St. Johann ringede ud i blaa Luft for Bernhard og Marianna.

Og saa gik Beboerne fra de to Landsbyer igen til hinanden over Stien. De maatte alle op forbi Korset paa Klippen, da de fik at vide, hvor underligt det var blevet brugt til at føre de to trofaste Hjerter sammen igen.

„Vor Herre lod det døde Træ blive grønt, fordi Marianna bad om det," sagde de. „Anton Hutter saa, at hans Nag skulde være glemt, og at han skulde lægge hendes Haand i Bernhards. Vor Herre lod det døde Træ blive grønt. Det er ganske som i den hellige Historie."

Og overalt, hvor Livet vinder Sejr over Døden, der fortsættes den hellige Historie.

Indhold.

Kongsgaarden i Lejre. Sagnhistorisk Fortælling af Anna Edsberg. Med Tegninger af Louis Moe.
Julestormen. Digt af Peder R. Møller. Med Tegning af Thorv. Møller.
Jens Røgter fortæller. Af Børge Jansen. Med Tegning af Niels Wiwel.
En Misforstaaelse. Tegning af Niels Wiwel.

Prinsemordet i Tower. Af J. V. Christensen. Med fire Billeder.
Korset paa Klippen. Fortælling af Ingeborg Maria Sick. Med Tegninger af H. P. Lindeburg.

Kransebinderken. Fortælling af Karin Michaëlis. Med Tegning af Paul Fischer.
En liden Krønike om en Herremand og en Heks. Af Palle Juel. Med Tegninger af Niels Wiwel.
Rimsprog om Aarets Vejrlig.
Ulvehoved. Tegning af Professor O. Bache.
Fuglenes Dom. Fortælling af H. Th. Rützebeck. Med Tegning af Viggo Langer.
Flugten fra Dynæs. Et Sagn fra Himmelbjergegnen, fortalt af Sv. J. Med Tegning af Poul Steffensen.
Fra Skotterup. Tegning af Thorv. Møller.
Et Valg. Virkeligheds-Skitse fra Nordslesvig af Poul Hertel. Med Tegninger af Viggo Langer.
Høg over Høg. Tegning af Alfred Schmidt.

Kejser af Europa! Sultan af Asien! Ved Ingvor Bondesen. Med Tegninger af Paul Fischer o. fl.
Gertruds Vejlere. Fortælling af And. J. Eriksholm. Med Tegning af Carl H. F. Schmidt.
Ingemanns Brud og hans Forlovelseshistorie. Af Nicolaj Bøgh. Med tre Billeder.
Hvad en Vanddraabe kan indeholde. Ved Dr. St. R.

Kampen for Tilværelsen. To Træsnit af H. P. Hansen. Med Tekst af Z. R.
Lertavlerne fra Ninive og Babylon. Af C—n. Med fem Billeder.
Tersløsegaard. Af Christine Reimer. Med Tegninger af Erik Struckmann.
Skagens Fisker. Tegning af Viggo Johannsen.
En Ulvejrsnat paa Prærien. Virkeligheds-Skildring af M. S.

JENS HANSEN,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

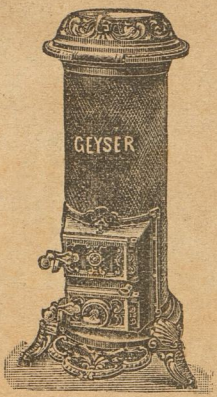

Geyser Ovnen fra 14 Kr.

Eneudsalg i Danmark. Patent 1903. Bedste, billigste Fodvarmer og stedsebrændende Ovn m. Kogeindretning, bedste Kokesovn, mindste Forbrug. Firkantede Kogeovne med 1 Kogehul, største Ring 11½" **26** Kr. Magasinovne, Kogeindretning, Rysterist **14** Kr. Do. Fodvarmende 61" **31** Kr. Do. 73" **37** Kr. Stedsebrændende Kakkelovne **26** Kr. Skolekakkelovne. Smaa Kogeovne 10" Kogehul 7 Kr. Komfur, Størrelse 17×26" 2 Kogehuller 85 Ø. 7 Kr. Komfur 20×26" 3 Kogehuller, Stegeovn, Endeplade 175 Ø. **13** Kr. Komfur med 3 Kogehuller, Stegeovn, Endeplade, Komfurets Bredde 28½", Dybde 22½", Kogehullerne 12½", 10½", 5½". Vægt 200 Ø. **16** Kr. Største Komfur i Danmark til **16** Kr., kan kun faas hos mig. Komfurer med støbt eller smedet Stegeovn samme Pris. Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jærnbanestation

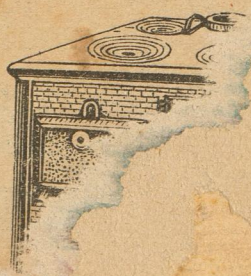

Fritstaaende Kedler.

55	Pot	24 Kr.	65	Pot	28
75	—	31 -	85	—	3[illegible]
100	—	40 - faas indtil	3[illegible]		

SOL ER OPPE SKOVENS TOPPE
GLIMRE ALT SOM GIMLES TAG
BUD OS BRINGER HANEGAL OM KLAREN DAG
HANEVINGER
1904
52 Aarg..